



Tampereen Tuomiokapit. II

N^o 48.

H. s. yf.

Berttulan Luopio. Lyriken.

Funnen i Berttula
kyrkoarkiv; förärad till
Borgå Domkapitels ar-
kiv af nämnda församlings
kyrkoråd 19/10 1899.



Dominus dedit serbum Evan
gelizantibus cum scriptura mta.

De Vetus Testa- mento.

1548.

Huius libri Licens Ezeq inhabitans villam Kardana
sacello bina Birgita dedito, dono dedit, recordatis di-
cti: Omnia in gloriam Dei facta s.



Alcupuhe sen wdhen Testamentin päle.



Inquin se **UVAHA TESTAMENTI** wanha Testam
menti.
Nyi Kamattu ombi / iossa Jumalan
 Laki / ia kesky on kirioitettu / ia ne Teghot
 seke quin tapactunnet. ouat / niñlle iotca ne
 samat Jumalan Lait. pitenyet ouat ette ei
 pitányet. Ain mós ombi se **USJTES** vsi Testamenti
 tamenti yri kirioitettu Kiria / iossa Euang
 gelium / ia Jumalan Lupaus seisoat / se
 ke mós ne Teghot / quin tapactanut ouat
 niñlle iotca sen päle **Ustoit** / ia eiuet **Ukonuet**.

Sille Euangelium ombi yri Grekillinen sana / ia tydhe So
 mentkielen / quin hyue lehetus / hyue **Wsisanoma** / hyue wstiedh Euangelium.
 ingi / hyue hahu ia **Erolutus** / iosta me weisam / puhum ia iloits
 zem. Ningin silloin coska Dauid sen ialon Goliath ylizewoit
 tistuli yri hyue hahu / ia turualinē wsisanoma sen Juttan cans
 yan seassa / Ette heiden hirmolinen wihamies oli tapettu / ia he
 pästeryt ia wapadhetut / rauhan ia lewon sait. Josta he lauloit
 ia hyppesti ia remuizit. Ain ombi nyt teme Jumalan Euang
 gelium / ia wsi Testamenti / yri hyue wsisanoma ia hahu / cait
 ten **Maailman** caitachtanut **Apostolein** cautta / ydheste oikeas
 ta ia toimelifesta **Dauidista** / **Christusest** **Jesusest** / ioca **Synnin**
Coleman ia **Perkelen** cansa soti / ia ne ylizewoitti. Ja sen cansa
 caiti ne iotca **Synnise** olit **siginyet** / **Coleman** cansa **waiuattud** /
 ia **Perkelen** hallus olit / **paizi** heiden **ansionsa** / ouat **lunastettut**
pästeryt / **hurskari** / **seleuxi** ia **autuuri** tehdyt. Ja sen cansa **rau**
han saattanut **heite** iellenstoothhen **Jumalan** tyge. Josta he
 weisauat ia kirtteuet **Jumalata** / iloizeuat / ia remuizeuat **ian**
caitifesta / Jos he **mwtoin** sen **wskouat** **wahraasti** / ia **Ustosa**
 pysyuet.

Alcupuhe

Euangelium ia: Sencalcainē Zubu/ia turualinen sanoma/eli Euangeliolinē
 Vñ Testamenti taicfa Jumalinen wofitdhingi/cuzutan mōs Wñ Testamen-
 on yrteappale. ti. Senteden/ette sillemoro quin se ombi: yrte Testamenti/coska
 iocu coleuainen/saiyras. Inhiminen henen Tauarans toimitta-
 pi/colemans ielken: nimitetulle: perilisille: wofsiaghetta. Vñ
 mōs Christus on colemans edelle: kēstēnyr ia toimittanut sen
 mōroisen Euangelii colemans ielkir wof hrotta caikes malle
 mas/Ja sen cāsa caikkille/iocca sen pāle wofkouat/caiken hywoy-
 dhens ia Tauarans: omari andanut on: Se on/henen Ele-
 mens iolla: her coleman ylesnteli/henen Wanhurstaudhes/iol-
 la hen: Synnit: poispyhti/Ja henen Aituudhens/iolla hen sen
 tjancaikisen Cadhoturen ylitzewoitti: Vñ ei raudha nye sijs se-
 kienhe: Inhiminen/ioca Synnin/Coleman/ia Heluetin cansa
 on: solinitta/miten turualisen mast iostus saba crolla quin sen
 calcaisen callin/ia ilolisen Sanoman Christusest. Ja macta he-
 nen sydhemens pohiasta naura/ iloita ia remuita sen: ylizen/

Prophetatir cau-
 eta Euangelii o-
 u lhaattu.

Vyt on: Jumala sencalcaisen. Vskor: wahwoistorexi/Temen:
 henen Euangeliumins ia Testamentins. Vsein ia monaiste
 wanhas Testamentis: Prophetair cautta wofsluannut. Vñ
 quin p: Pauali sanopi Ro. j. Mine olen wofseritetty sarnas
 man Jumalan Euangeliumi/ionga hen enner wofsluannut
 on henen Prophetains cautta/ sijne pyhese Kamattus/henen
 poiaistans/ioca henellen syndynyt on: Daudin siemeneste/ett.

Christus on se:
 luuattu Waino
 Siemen.

Ja ette: men nyiste mwotamista Lupaurista: llicutaisim/Vñ
 oli se/se ensimeinen/ Coska Jumala sanoi: Kermelle: Gen. iij.
 Mine panen Wainon: Sinun ia Wainon: welille/ ia Sinun
 Siemenes welille ia waimon Siemenen/Sen saman pite sinu
 pāas rickipolkeman: Ja sinun pite henen Cantans pistemen.
 Christus ombi temen Waimon: Siemen/eli sikkō/ioca Ker-
 men/quin on Perkelen pāan/se on/Synnin/ Coleman/ Hel-
 uetin/

Pätkien pāā.

men/quin on Perkelen pāan/se on/Synnin/ Coleman/ Hel-
 uetin/

Alcupuše

atrin/ia caiki henen wäens rickipolkenut on. Sille ilman teke
Siemende ei taidha yräken Inhiminen/Sydi Colema/keitä hel
neti welte taicka yltzewoitra.

Item Gen. xxij. oli se mös Abrahamille luattu. Sinun Sie
meneses pite caicki canssat Naan päle hyestifingnaut oleo Gene 22:
mer. Christus on se sama Abrahamin Siemen/quin P. Pauali
Gala. iij. sanopi/ Hen on hyestifingnaut caicken Mailman
Euangeliumin cautta. Sille/ cussa ei Christus ole/ sielle on wete
le nyt Kirous/ ioca yltze Adamin ia caicken henen Lastens Christus sumasi
langeisi costa her oli synnin tehnyt/ ette he caiki tyyni Synn caiken mailman
dijn/ Coleman/ ia Heluetin wicapääät ia syyliet pidheis oleman.
Wastoin site Kiroust/ hyestifingnapi nyt Euangeliumin caiken
Mailman/ sen canssa ette se iultifesta wolos hwoesia selkest ilmoi
tapi/ Ette ioca temen Abrahamin Siemenen päle Oskopi/ sen
pite hyestifingnattaman/ se on/ henen pite wapan Synniste/
Colemast ia Heluetista oleman/ Cinquin itze Christus sano
Joh. xj. ioca Osko minun pälen/ ei hen itenens coole.

Item oli min mös Davidille Luattu/ ij. Reg. viij/ cussa Ju
mala sanos/ Minun pitepi yles herettemen sinun Siemenes si
nun ielkes/ Sen pite minun Ciment Honen rakendamani/ Ja
mine tadhon henen Waldakunnans wahwista ijancaitifesta.
Mine tadhon olla henen Jzens/ ia henen pite oleman minun
Poican/ etc. Teme on Christusent Waldakunda/ iosta Euange/ Christusen Wa
lium ewolupti/ yri ijancaitinen Waldakunda/ Elemen/ Autundh itacunda.
en ia Wanhurstaudher waldakunda/ iossa caiki/ iocca Osko
nat/ Synnin/ ia Coleman/ Sangenrestä päseuet.

Monet sencaitaiser Euangelioitset Lupauet ia toinotiret/
ouat mös niise muissa Propheetaisa/ Cinquin Micheel/ v. Ja
sine Bethlehem Ephrata/ ioca weheinen olet Judan tubanen
ehdholla Sinusta pite minulle tuleman/ ioca Israelis Herras
ni pite oleman.

Alcupuhe.

Euangelium.

Item Ofee rii. Mine tadhon heiden heluetiste pãstesia Co
lemasta wapacta / Colema / mine tadhon olla sinun Myrckys.
Helueti minã tadhon olla sinun Surmas. Min on nyt Euang
gelium ei mwota quin yri Sarna ia uulgistos Christusest / Ju
malan ia Daudin poiaft / totifest Jumalast ia Inhimifest / ior
ca meiden tedhen henen colemans ia ylefnousemisens cansa /
Ja caikein Inhimisten Syndien tedhen / ombi Coleman ia
Heluetin ylizewoittanut / ia poijfottanut niilde iorca henen
pãlens Vskouat. Se on niin / ette Euangelium macta lyhyt ia
picke Pubeolla / ia yri lyhykeifesta / ia toijnen pickesti macta sen
kirioita. Se pickesti kirioitta sen / ioca mōda Christusen Tōtes
ia Sandoia kirioittapi / Ninquin ne nelie Euāgelista tekeuet. Se
taas lyhykeifest se kirioittapi / ioca ei Christusen Tōiste miten kir
ioita / wan lyhykeifest ofottapi / quinga hen pyhē Coleman ia
ylefnousemans cautta / Synnin / ia Coleman ia Heluetin ylizewo
woittanut on / niille iorca henē pãlens Vskouat / Ninquin Pes
tari ia Paua tekeuet ia opettauat heiden Lehetuskirioisansa.

**Et Christusesta
pide Mofeste te
qremen.**

Senteden carzo ia cauata ettei sine Christusest Mofest tea
ghe / taica Lakiramattu Euangeliumist / ninquin tehenasti tas
pactanut on / ia quin mwotomat Pyhen Heronimusen Alcupu
het cwluuat. Sille ette Euangelium ei waadhi aimostans meis
den Tōiden ielken / ette me sen cansa hurškari ia autuari tulifim.

**Et Euangelium
wadi meiden tōi
te / waan Vskon.**

Ja tosin ene se kirioile ia domitze semmoriset rōdh / Mutta se
waan Vsk on ielken Christusen pãle seisō / Ette se sama ombi
meiden edhesten Synnin / Coleman ia Heluetin ylizewoitta
nut ia niin meite hurškari / Etenet ia autuari tehnyt ei meiden
Tōiden cautta / mutta henen omain Tōidens / Coleman ia Ber
finisens cautta / ette me henen Coleman ia Woitons mahdã
meillen omilla / ninquin me iwori kēnens itze olifim sen tehnyt.

**Lakia Keskyt E
uangeliumis.**

Mutta se quin Christus Euangeliumis / ia petari ia Pauas
li mundhen opin seassa / monet Keskyt ia opit andauae / Ja mōs
Lauz wolofoimittauat / Se meiden tule pite / ninquin mwodh cai

Alcupuhe

K Christusen hyuet Eöodh ia Teghobh / Ja ei ninquin sen erä
 nomaisen Wirghan / ioca ombi Euangelium / ionga tedhen
 hen tuli wainoin tehen Mailman / Ja / ninquin henen Eöidēs
 ia Tekoinfa-tieto / ei ole wiele se oikea Euangeliumin tundes
 mus. Sille sen cansa eipes wiele tiedhe / ette Hen Synnin / Cole
 man / Heluetin / ia Pertelen ylizewoittanut ombi sinun hyues
 res / Nin on mōs ei wiele se Euangeliumita tietē / costka sine sen
 caltaisen Opiria Restyn tiedhet / Mutta costka se äni tuli / ioca
 sanopi / Kristus on sinun omas / elemen / opin / Eöidhen / Cole
 man / yle nousemisen cansa / ia caiki quin hen irze on / taicka hes
 nelle onopi / tekepi ia woipi / se on esten se Euangeliumin nesi /
 ia yrymet / quin Sydhemet coreuttauat.

Euangeliumita tietē.

Nin me mōs näem / ettei hen wadhi taica tunge / mutta yf
 teuelifest haukuttele ia sanopi / Autuat ouat ne kenhet etc. Ja
 Apostolit sencaltaiset. Sanat mōs mainizeuat. Mine manan /
 Mine ruocol / Mine neuuon et c. Ette me caiktis paicois näem /
 quinga Euangelium ei ole Latiramattu / ioca wathi / mutta oi
 keamast yri Saarna eli iulgistos Christusen hyuist Töist meil
 le annettut / ia omistettut / ios me Oskoma.

Christus meite laupiaisti tygens se haukuttele.

Euangelium ei ole Latikria.

Mutta Moses henen Ramatuisans aia / wathi / truuwa /
 pi / ia rangaize hirmusesta. Sille hen on yri Lainkiriottaia ia
 waatia. Siite mōs tulepi / ettei ydengen Christityn ia Oskouat
 sen ole Laki annettu / ionga cautta hen hurstari-tuleman pite
 Jumalan edhes quin pyhe Pauali sanopi. j. Timo. j. Sente dem
 ette hen Oskon cautta wanhurstas / Eleue / ia Autuas on / Ja es
 sillen enembet taruize / quin ette hen sencaltaisen Oskon hyuile
 le Töille ofottapi.

Moses watti.

Cussa tosin Osko on / ei hen taida mraeoin pite quin ofotta
 henēs / ia wolo pukkata hyuein Eöiden lepize / ia tunnusta ia opet
 ta sencaltaisen Euangeliumin muinen Inhimisten edhes / ia hē
 ges woogha sen edhestē / Ja caiki mite hen ele / ia teke / siite hen

Osko ei ole tos tilas.

Alcupuhe

fäte Lähimeisens carperi ia auxi/ Ei wainoit ette hen mach-
tais fencalcainen armon tulla/ Mutta mäs paluelepi hende
Elemens/ Tawarans/ hywuydhens ia cumnians cansa/ ia mille
hen itenens woipi/ ninquin hen näke/ ette Christus tehnyt ons
bi henelle/ ia nein hen noudhatta Christusen esitüwa ia askelet.

Site mäs Kristus aijatteli/ coska hen wimein ei toista Kes-
ky andanyt/ quin Rack andesta. Jonga päle me tuta madham
henen Opetuslapsens/ wstouaiset ia ne oiteat Christityt. Sille
cussa rack aus ia Tödh eiuet wolosputcada/ sijne ei ole se oitea
Dsko/ sijne Euangelü ei ole wiele nyt ökein tartunut. Carzo te
me ombi se oitea meno/ lukija site Wetta Testamenti/ ia coco
p. Kamatu. Senteden pyteken töcainen hurstas Christity sen
pite/ ettei hen' ycten seghoitte Laki ia Euangeliumi toinen
toisens cansa. Sille ette Laki waati Tödhän ansion päle Os-
coman. Mutta Euangelium sulan Jumalan Armon päle /
Christusen ansion caurta newou wstoman ia ijancaitist eleme
te toiuoman.

Latin ta Euang-
eliumin erotus.

Loomifesta

Mutta site sama ijancaitist Elemte warten/ Jumala meis-
den Esirwanhimmat Adamin ia Euan/Paradisio/ algu-
sa ensin loi. Mutta Satan/ Perkele henen corendens/ ia Juma-
lan ia henen poians ylencaromisen teden/ oli Cainahast alas-
sysetty. Se sama cadhecti Inhimisen Sietiete/ henen sijans ia
Cumnians peremin. Sille coska Inhiminen lootu oli/ ia asetet-
tu yllize Paradisiin/ sen Lustitarhan/ nin hen oli wapa Ehdhol-
lans/ wainoit haastetur hende Taidhon puusta sömest/ ette he
tandis ia tieteis henen yllizens sögun. Herran oleuan/ echke he
caikein Londocappalein Herrari pädu oli. Site Keskyste otti
se Satan Perkele tilan heite kiusata Syndin langeman/ tietens
omasta wahingostans/ ette Jumalan ylencarotus oli se ylimei-
nen Syndi/ ia ette Syndi saattoi welcapääri siben ijancaitis-
sen tirotuxeen ia Coolemahän. Niin Perkele kiusasi caualyrilla

Synnin palca

Inhimi

Alcupuhe

Inhimiste/walectelle ettei ollut miten tustasios Kouan rikotat
 sin Jumala Kestyn. Inhimine parca hemme oli wstoman/ eite
 luulut nin todhen asian oleuan Jumalan mielessios hen sijte ki
 eltyste Omenasta ssi. Quin hen nyt irtaudhen ia Pertelen ca
 ualuren cadetta wstotettu ia petetty oli/nin hen Kestyn ricfoi/ Sanan ylencaag
omus ombi sywe
nin iwrto
 Synnin teki ia wigattomudesta poistagesi. Sijtte hen sijs per
 kelen cansa Jumalan oikean Domion ielkin/cochta cadhotete
 tin/Ja quitengin ilman Pertelen nucteta.

Sille Inhiminen oli wapah omas Ehdhos/seipe hen siben
 wadhiten/waan Vstotettin. Nysette Inhimine cwli pikemin Entinen wigat
tomus.
 petele anen quin Jumala Kestyn/sille he Jumalasta lowui/
 ia Pertelen Oriari tuli. Olis Jumala kulle woimut cochta henē
 wäens tesse ofotta/ia wäkiwallalla Inhimisen pelasta/Muta
 ta ei hen site tainnut Oikiudhella tehda. Sille ionga iocu an
 dapi izens palueliari cwlemahan/sen paluelia hen ombi/ion
 ga hen on cwliainen Ro. vi.

Nur tesse nyt wäki ia Oikeus kiluoitteleuat. Sille ios Juma
 la olis ilman Oikiutta/solasta wäkiwallasta Inhimisen pelas
 tanut/nin olis wäryttä Perkelelle techty ia wäkiwalda. Sille
 ette Perkele oli ennen syndi tehnyt Jongatedhen hen sijtte ca
 dotettin. Nin mos Inhiminen sitelehin syndi teki/Senteden
 mos hengi cadhotettin. Ette he nyt molemat Synnin tedhen
 cadhotetut olit/nin Jumala tachtoi Oikiuden cansa Inhimis
 sen pelasta/Ja mos Oikeudhella Pertelen ylizwoitca. Tesse Wallan ta offes
udhen kiluotus.
 sis oikiudhella campanan. Ja tosin sangen caualasta. Sille nin
 quin Perkele caualurella Inhimisen petti ia cadotuxeen saattot
 Nin Jumala taas tachtoi sen pahaneltisen constin caualurella
 tacaperin aia. Senteden Jumala cochta lupasi wstotaten/Le
 te wainosta piti sen Siemenen syndymen/ioca Pertelen ca
 ualuren pidheis caualurella/ia senkin oikiudhella/atallans ya
 lizwoittaman.

Alcupuhe

Ulla Christufen
Miehuasta.

Sicewarten sis Christus Jumalan poica / techtin Juhimsta
teri / sitisi pyheste Zegeste / syndyi Neigeste Mariasta / culi Ma
ilmahan / caikiten ninquin mwoodh Juhimiset / paizi synnin.
Nyt ette Perkele kulle tiesi caiti Juhimiset oleuan hucutetudh
sen ensimeisen Juhimisor ylitteummisen tedhen / nin hen nyste
caitista muista oli mureheroin / Waan site. Siemede / iosta he
nelle whc'aten sanottu oli / he sillewelille caikella achkerurella
warinotti / sadharens hende iollachi modholla cadotta. Costka
hen sis leusi temen Christufen iuri ilman syndi syndynyt ia ele
uen / nin hen edesastui / kiusasi hende / asetti moninaiset waghya
toyet / ylltytti houins hende tappaman. Sille cocha quin hen
oli syndynyt / Nin Herodes ne wighattomat Lapset mestaten
erzi hende surmatarens ia wsein Juttain / Phariseusten ia mo
nein wiholistein cautta pysi hende peretti cadhotta. Wimein
hen adhisti hende Kristin pale / siben hapieleisen Coolemahan /
paizi oikutta pooleta ansioita / sytte eli oma ricosta. Sillens
hen Christufen miehudhen / ionga alla Jumalus peitetty lymysi
ylesmieli. Tesse nyt taas Oikuidhella kiluotellan. Sille ette Chris
tus / iossa ei ensingen syndi leutty / tellens Coolemalla mestatira.
Nyt ette Colema ombi Synnin palca / ia Christus eiswingan
synnis ollut / ia quitengi coolecttin. Senteden siis Perkele he
nen entisen oikuidhens / ioca henelle oli ylitte synnisten Juhim
sten / ricoi ia cadhotti / sinä ette hen temen wighattoman
Christufen surmasti. Ja domitan mo's waktiwallasta Miehen
tappaiari ia Murbaiari. Sille ette hen coolemalla sete Juma
lan ette Juhimisen surmasti / paizi ricosta / syndi / syte taicka
Cooleman ansioita eli wica. Eohespein / nyt telli wighatomala
le Ch'Kristufelle / ombi tietteue waktiwalda ia iukinen was
rys techty temen Perkelen cautta. Nin Christufella ombi nyt
paraspo oli / Oitins ia ylitasi frist ia wapasta Perkeleta wasa
tan. Ja sen samā Oituidens / wacudhens / hurstaudens ia woia
cons /

Christufen kiluotellan
wärytte wä
saan.

Wigattomuden
wäly.

Allcupuše

rons Christus nyt meille vstouaiville henen päleus/teubhelisef ^{Ustolifen Osa}
ta iaca/ armolifesta laina/ia paizi caiti meiden oma ansiota ^{luseu Gerran}
andapi/ Ja tekopi meite wanhurškari Synniste/ wapadheri ^{oitosta}
Colemastasia caiktista Pertelen candeista/wäeste ia wallasta iu
ti quitiri/ia autuari. Tellens sijs Satan/Pertele se. Forradhas
ri ia perceia Oikeasta ylizewoitteen ia cadhocetin/ia Inhimin
nen Oikudella pelastetin ia pestetin. Sille moro se Euan eli ^{Entisen Antung}
waino Siemen Christus Jumala ia Neizyn poica/ricipolki ^{ohca laamwa}
sen wanhä Kermen/Satanan ia Pertelen pääns/quitri Jumala
algusta paradisis meiden Esiwähemille Adamille ia Eualle lu
pasi. Sen edeste olcon henelle Ehtos/cunnia/ia ylistos nyt/aina
ia jancaiti/esta A m e n.

Aotta senpäle/ette meiden libalisen ylizetiarnisen rangas ^{Mitne Ustoko}
tus wiele sijetetin Oleman piteis/nin ombi liban nuchte ^{set Christitut ru}
ri se aijalinen Coolema caitein Inhimisten ylizetiarnyt/wan ^{mulifesta coleuas}
eiswingan Sieludhen yli re/Joinenga tedhen Christus Coole
man Persi. Tunc coolema ei sullen ole totinen coolema/wan sen
cuua/Eöpeli ia warro/ia quin yri Vni. Quitengi tesse aijalises
sta Coolemasta meite neuuoran Jumalan Reskyt pitämen/
peltemen henē cangia iacoua domions. Tenne nyt catzouat ne
talot/seltiet ia suloiset puhet/ Coolema/cussa sinun Otas om
bi/Coolema/cussa sinu Woitcos ombi: Sjia/Coolema ombi yles
nielu Woitosa. Mutta Ehtos olcon Jumalan/ioca meille wo
ton andanut on/meiden E. Erran Jesusen Christusen cautta.
Dinnerdhā teme swori Asia telle werdaurella. Tinquin tocu
ffoi Cala/mwodh pienet Calat ylesnielu/min se irze taas sōdes ^{Wertaus}
tulle Ongella oceran. Samalmoro mōs Satan se Lewiitan ry
me Cwijedhos/ioca meite synnin petorella/Coleman cautta yo
lesnielu/ombi nyt Christusen miehudhen cautta/longa alla Ju
malus/ninquin wahua Ongi/peitetty oli/coconās poisotettijn. ^{Bysymys}
Eousse nyt tesse Bysymys. Mitri sama Armo tapachemut
Pertelelle

Alcupuhe

Matlsten wotus
in syx.

Manaus

Ramatudhen
Awuu.

Udhen Testam
ent in Kirian in
60.

Perkelelle/quin Inhimiselle ette he quitengin molomat olit syx
di tehnyet. Wastans. Perkele tieten syndi teki/ia Coreudhens
cautta Jumalan ylencazois/ se quin on yri Syndi pyhe Zenge
wastoin/eijfenens andexiannettaua. Mutta Inhiminen epe
tiedhosans caualuxilla petettin/ia warin oli Vskotettu/ synnin
teki/ Senteden her Armon saapi. Ja quitengin henen Rumi
sans moninaiset wizauret haman Coleman asti syndins ia
couacoruaudhens tedhen kersipi. Senteden peliettem Herras
ia weltekem Syndie/ette Jumala sice nin hartasti wihapi/ ia
hirnawisesta rangaitze. Tin oienna sis temen ielken iges/ colkas
lwedh taica cwlet lwettauan sen Udhen Testamentin Kiriat.
Sille ette caiki Kirioitus Jumalada wosannettu ombi tarpe
linen sete Opiri/nuchteri/ojennoreri/ ette tauaxi/ioca ombi
Wanburstaudhesa/ ette se Jumaline Inhiminen olis teufinē/
souelias caicijn hywohin toihin. Senteden ette mite edeskiriōi
tetu ombi/ se on meiden Opiri kirioitettu. Senpāle ette meille/
kersimisen ia Ramatudher lohwoyen cautta/toino olis. Et
te meille nyt ombi yri wahwa Prophetalinen puhe/ ia se on hy
uesti techty/ colka te sijte warinotatte/ninquin ydhen Kyntea
ler pāle/ioca pimeis paista sibenasti quin peiue nouselias se Col
techti teiden sydhemisen ylestoittapi. Ja sen teiden pite ensin ti
etemen/ ettei yricken Prophetia ramatusa tapachu iongun os
masta tulkitorresta. Sille ettei yricken Prophetia ole tehāasti es
destullut Inhimisen tadhoska/waan ne Jumalan pyhet Inhi
miset ouat puhuneet/Pyheste Zengeste waicfuterudh.
Ja ombi mōs tieteminen/ ette temen Udhen Testamēn
tin Kiria iaetan monijn pienih kirioin/ Joissa ne ialomat
ouat pyhen Johannefen Euangelium/ia pyhen Paulin Lehe
tuskiriat/erinomaisesta se Romarin tygesia p. Petarin se Ensi
meinen Lehetuskiria/ ouat ne parat ytimet ia sydhemet ninen
caiken kirian seas. Jocca kiriat tulis ensin ia pāldisten iocaitze
Christi

Alcupuše

Christitun Jhūmisen luktia/oppia/cuta ia tiete/sette hen taidh
ais quin wedhen. Sille eipes nisse palio leudhe meiden h Er
ran Jesusen jhmelisist coiste kirioitettu/Wan sine leudhet san
gē wijust wlostoimiteturi/quina Vsto Christusen päle/Syn
nin/Coolemar Pertelen ia Heluetin ylitzewoittrapi/ia andapi
Elemen wanhurstaudhen ia Autuudhen. Joca ombi se oikēa
Euangeliumin loondo/ninquin sine cuullut olet. Jos nyt iom/ Christusen Tēi
bicumbi pidiheis wnotettaman/Christusen Teghot/ eli henen dhen ia Opus
Oppins/ Tur meiden pidiheis paramin paitzi olemar henē Jh
melisiste Tōistens eli Tunnostehdhistens/quin henē Opistās.
Sille ette henen Teghons eiuet mite ilmar Opica rainuedh a
utta. Mutta henen Sanans andawat elemen/quin hen ize sa
nopi.

Ette nyt p. Johannes Euangelista sangen wāhen kirioitta
pi meiden h Er ran Jesusen Teghoista/waan enimiten henen
Opistans/ Ja ne mudh colme Euangelisteri/ kirioittawat pas
lio henen Tegoistans/ia wāhe henen Sanoistans eli Opistās/
Senteden ombi se pyhen Johannesen Euangelium/ iuri se Cor
cein Euangelium/ ia palio ialombi quin ne mudh colme.
Ninquin mōs p. Paualin ia p. Pecarin Epistolat sangen ylit
zekieuet nisse Colme Euangelia Mattheusen/ Marcus
sen ia Lucan. Joca quitengin ouat Seuratunnalle.
pyhen zengen cantta Opiti annetudh/
ninquin mōs coco pyhe Ras
mattu.



Mucca

Berkala Kapel

Outta nămet ouat sen wdhen Testamentin Kiriat.

- 1 Pyhen Mattheusen Euangelium.
- 2 Pyhen Marcusen Euangelium.
- 3 Pyhen Lucan Euangelium.
- 4 Pyhen Johannesen Euangelium.
5. Apostolitten Teghot.
6. pyhen Paualin Epistola Romarein tyge.
7. pyhen Paualin se Ensimeinē Epistola Corintherin tyge.
8. pyhen Paualin se Toinen Epistola Corintherin tyge.
9. pyhen Paualin Epistola Galatherin tyge.
10. pyhen Paualin Epistola Epheserin tyge.
11. pyhen Paualin Epistola Philipperin tyge.
12. pyhen Paualin Epistola Colosserin tyge.
13. p. Paualin se Ensimeinen Epistola Tessalonicerein tyge.
14. p. Paualin se Toinen Epistola Tessalonicerein tyge.
15. p. Paualin sen Ensimeinen Epistola Timotheusen tyge.
16. pyhen Paualin se Toinen Epistola Timotheusen tyge.
17. pyhen Paualin Epistola Titum tyge.
18. pyhen Paualin Epistola Philemonem tyge.
19. pyhen Petarin Epistola se ensimeinen.
20. pyhen Petarin Epistola se Toinen.
21. pyhen Johannesen Epistola se Ensimeinen.
22. pyhen Johannesen Epistola se Toinen.
23. pyhen Johannesen Epistola se colmas.
Se Epistola Hebreerin tyge.
Pyhen Jacobin Epistola.
Pyhen Judan Epistola.
Pyhen Johannesen Ilmeistus.

Alcupuhe

Tesse nyt simulle ombi/ racas Christilinen Lukija/ ia
 hyue Somalainen hemelaine/ Carialainen/ eli cuca
 Herran Jesusen Nstee sine olla mahdat/ sen Vden
 Testamentin Kiriat Somentielille wlofultitudh/
 politain Grecain/politain Latinan/ Saxain ia Rogin kiriois-
 ta/ sen ielkin quin Herran Jesusen hengi ia Armo meille La-
 hians iacanut on. Nyt ette temen Naan kieli oli ennen neite
 aicoija/ iuri wähe/ ia lehes ei mitken kirioisa eli poestauisa pru-
 cattu taicka harioitettu. Nin ota sis nyt teme/ ehke quinga cal-
 tainen hen olis otolijesta hrran polesta. Ja se sinun mäs tule-
 tietä/ Ette Wsi Testamenti ensin kirioitettin niisse pyhiste Es-
 nangelisterist ia Apostolist Grekin kielelle/ paizi pyhen Mat-
 theusen Luangelium/ ia se pyhen Paualin Epistola hebreerin-
 tyge/ iotca luullan hebraican kielelle kirioitetudh olena. Mut-
 ta sijtequin Christin Vsko ia Christikunda Romijn ia Wallin-
 mahan tuli/ nin sen Vden Testamentin kiriat Latinaxi tulkit-
 tin/ iotca se kieli prucatan. Nyt ette Christin Vsko ia Christiku-
 da ombi sijette sieldepein tullut Saxaman/ Engelandijn/ Tan-
 marckin/ Rogin/ ia mäs tenne/ ia muuhin Makundhijn iotca
 ouat sen Romijn Kircon alla olluet/ nin se pyhe kamattu/ Ju-
 malan Sana ia paluelus/ ia Kircon meno/ öbi mäs iärifens
 tehenasti Latinan kielille niisse Makunnisa ia mäs tessä pruca-
 tudh. Joca Jumalan paluelussa piti pidhettemen iocairze Ma-
 tianan Omilla ymmerttenille kielille/ iotssa Vsko waстанotettin.
 Ette ninquin Christus tuli caiki wapattaman/ nin pitenyt mäs
 henen Sanans/ iotca hen meiden Autunden tedhen opettanut.
 on olemä iulki ia iocairzelle ymmerttet/ ia ei kelleken salatudh/
 ninquin tehensachta (site pahambi) swren Sielun waran-
 cansa tapachtanudh ombi. Sille ette p. Pauali j. Cor. 14. ei-
 swingan tachtö ette Christilises Seurakunnas pite muita pu-
 buttaman/ quin ymmerttet/ ia quin meiden Lehineisen pa-
 ranopexi

Alcupuhe.

ranorexi tulis. Sille ette hē igeskēs neim sano/ Mine tabdon Se
 urakunnasa paramin woyfi Sana puhua/ iotca ymmertteuet o
 list/ ette mine mōs muita neuuosiin/ quin kymmenen tubatta
 Sana wieralla kielelle 2c. Vnquin Haman rehen aican Latic
 nan cansa ombi tapa. htanut. Senteden ette mwotomat nyste
 Papeista/ iotca rehen/ achka ouat Seurakundhain halciat ol
 luet toisinans wāhen/ ia toisinans ermitēken iže Latinassa ole
 ymmertānyet/ ninquin wiele nytkin(site pahembi) monet Tō
 pelit leuten pyhes sijas istuua/ Tin on/ quin Jumala paratcon
 ia armachtacon/ tapachtanudh/ ette he ouat sangen hequl i ia
 laiskasti opettanued/ ia wiele tenepene he den Canssansa opet
 tauat. Ja mwotomat taas haruoin eli eijkenens wygwet Sar
 nā pāle studerata/ ia Canssa parca opetta Jse meiden lukemā
 sijtete swremat Opin cappalet/ waicta Papin ylineinē i iica
 ōbi/ opetta Canssallens Catechismust ia Jumalā Sandia. Ja
 mwotomat taas ouat nin pahaeltiset Taita tuthā cūnian/ wo
 iton eli Cateudhē tedhen/ ette/ eikā he iže tachtō wirgastāe wa
 riotta/ eikā mōs muita salli Jumalan Sanat edestotta. Jōis
 ta Christus wosein ia lūaten Luce ii. raskasti puhuri/ sandens/
 We tailla Lainoppenuille/ Sille te oletta ottanud Ymmēdhy
 pen Aiamen/ eikā te iže siselekeuuet/ ia oletta estenyet nyste iotca
 siseleleudhe tabdheit/ Nyt ettei yrifen Pappi raita Opetta
 sa madhaisi laistudans testelehin sille peitte/ etteihen Latinā
 eikē Rogin kielen taidhasia wyottais henen Opeturens wirg
 han 2c. Senteden ombi nyt se Wsi Testamenti yriferdhaifese
 ta Tertin mōre wōstulkittus/ ninquin Apostolit ia Euangelis
 terit kirioitanuet ouat. Ja ouat mōs piener toimituxet toisinās
 reumille ia toisinans Cap. i. Ikin pannut/ ette ne/ quin pyhen Ra
 matun ymmēdhyres wāhe ouat hariojitetud/ madhaisit Ter
 tin site paramin ymmertā/ ia mulle sen iulghista/ Sille ette
 iže Teriti ombi Jumalan pyhen hengenomat Sanat/ Waant
 Alcupuhet ia Toimituxet ouat selkiemen ymmēdhyren tes
 dhes

Alcupuhe

ohen lissetub Ja ehke toisinans mrotomat Sanat ouat oundh
 ot ia camalat ensin cuilla/nin ne quitengin aijallans hariotur
 es suloisemari tuleuat, Ellei taas teme Tulkitus iocatzelle päs
 nens kelpa/nin se Pienwisu Domari lukecan site/quin p. Hies
 ronimus Pammachium tyge Kirioittapi De optimo genere in
 terpretandi. Jossa hē muinein sanain seas/nein sanopi/Sim
 plex Translatio potest errorem habere/non crimen.

Mahdais nyt iocu sano/Abiosta mine tietesin/quina eli co
 stateme Somen maan Cässa öbi Christituri tullut. Sihē lyhi
 keijit nein wastatā/Etce Anno Christi incarnati 150. Ro
 zis wolowalittin yri Runingas/nimelde Kirck Sedwarin poi
 ca ionga me nyt S. Ericiri curzuma/ioca sille samalla aijasta
 ijalla/quin hen Runingari tullut oli/rupesi aijattelemā Chris
 tusen Vskon mös tehen Somē man wolosleuiterens. Lexi sen
 deden tanne sworen Sotawäen lughun cansa/ia piti S. Henric
 kir möstens/ioca Upsalas Püsspan olisasetti nin sodhan So
 malaisē wastan/ioca mös Finiri curzutān/ylizewoitti heite
 otti sijte heite Armohons ia ystenerens/ia annoi sarnatta Jus
 malan Sanoija heiden edesens. Ja quin hen Cortans meni/iet
 ti hen tesse S. Henrickin Püsspari ia Sarnajari. Joca cohra
 mös toisina Woonna sen ielken Cooliari lötin. Ja ette hen os
 li Engelandist sughunen. Senteden mös aina sijte tehenastil
 ombi tesse Hyppacanna/ia ninquin muusati Latinan Kielk
 Kircoisa/Seurakunnisasia Jumalan palvelures alari ia enis
 mitten prucattu ia hariotettu. Joca mös ne Wanhat Kircon
 Ramatubh/quin kirkoissa leuteen wiele nyt/iulkisessa todhi
 skauat. Ja telle wirghalla Somalaiset ensin tulit Christituri.
 Niitta Anno domini 1248 nin yri toinon Eric Runingas/
 Lespe licanimelde/lehetti sworen Sotawäe tanne Somē maan
 henen wäwuyns Birger Jerlm cansa/ioca sen Wäen Pämies
 oli/iz ylizewoitti Somalaiset. Niitta hen heite wainoisi ia ab
 b
 disti

Wille Wodella
 Somalaiset Ch
 ristituri tullit.

Somalaiset C
 ristituri tullit.

Alcupuhe.

Carialaiset Christi-
turi tulit.

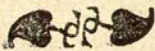
KandaCansat.
Lotalaisit.
Calandest.
Pohjalaisit.

Ustain temen m-
aan puhain tauo
ista.

disti sibēasti/ette he annoit heidens Castetta ia Christituri kää-
te. Njille hē sis annoi rauhā hengens ia Tavarās päle. Waan
njille muille Christitömille/seipe hen ychten rauha andanut si-
henasti quin he Vskon waстанотидь. Ja telle modholla zemaa
kaiset ensin tulit Christituri. Despein ombi taas tieteminen et-
te Anno domni. 1293. nin se Z'erra Torgil Rogin Marschi/
cocosi palio Sotacassa ia lehetti sen Carialan mahā. Sille ette
ne Carialaiset teit aina wahingota zemeen ia Somen maan
päle. Ninquin ne mōs olit aina swori wahingoita ennen tehnyet
Christitudhē päle. Ja silloin Carialaiset yltzewoitettin Rogala-
ist. Jorca silloin coхта Wiburin Linnan ia Caupungin raken-
sit. Carialaisten ia Wehelaisit asettamiseri. Ja nin telle taualla
mōs Carialaiset ensin tulit Christituri sia kätijn Christin Vsko-
hon. Teiste mōs nyt kulle arwatan ia merckiten/ette se Wdhen
maan Randacanssa/Borghon ia Rasburin Lāncis/ette mōs
caiki Lotalaisit/Calandis/ia Pohjalaisit/ jorca wiele tenepene
Roginkielille puhuat/ouat ollut Rogista eli Gollandista ens-
sin wloftulleet. Sille ette costa nāmet Christitōmet Somalai-
set/iotca silloin Pacanat olit/ia manderis asuit/tachtoit Loo-
tolaisija/tauans pereste wahingoitta/ Nin heille olis tila ollut
taieka Wenhelle eli Laiwalla coхта Rogin wālette turua ia as-
pu sielde/ninquin Langoistans ia ystewistens pytemen. Sen-
teden he ouat caunan ennen Christitudh olluet/quin ne mwdh
temen Somen Hippakunnan ia maan Asuuiset. Nyt wimes-
in/roaieka neisse Canssoisa ouat moninaiset Dielet eli puhen ta-
ant/nin/ette cuki neisse Maakunniss/iotakin murta toisen Ma-
ankieliste/quitengin ette teme coco Hippakunda Somen mas-
xi curutan/ioca ombi ninquin mwdhen Aice. Sille ette hē
ensin tuli Christituri/ia tesse Turussa ombi Maakunnan Eme-
kirko ia püssä Stoli ia Istuin. Senteden öbi tesse p. Wdhen
Testamentin kirioissa Somenkieli enimiten prucattu. Ja mōs
hādhen

Alcupibe.

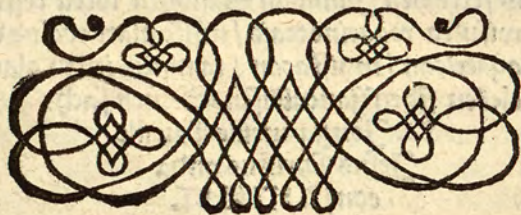
Häbhen tehen/coska tarue on anonut/ouat mös mwidhen Kielet/
puhet ia sanat tehen siselotetud. Ja ei ihme ole/ette tesse Hÿps
pakunnasa nin moninaset puhet ouat. Sille/ echke teme coco
Somen Makunda ombi yri Hÿppakunda / niri se quitengin
Seizemen Päruchtinan Länein taetan ninquin Jacobus Zei
glerus Landanus kirioittapi. Joista se Ensimeinen ia ylimetne
ombi se Etele ia pohia Some. Toiren Satacundia yleminen
ia alamainen. Colmas Hemen maa. Velies Carelia. Widhes
Wsinnaa. Cudes Kasburi. Seizemes Jte Pohiama/silman Cas
landi etc. Nin ette telle malla ia Hÿppakunalla nin monet sete
Matunat/ette Zielentauat leute/Sille ette aina cussakin man
Canffas muomat erin omaset puhen ia sanan lastut eli tauat/
tosin hariotetan. Elken sis iocu Christittu ia Jumalinen Jn
himinen/taica temen p. Kirian Lukia/site pahari ottaco/ios
tesse esken alghetnssa Somentielen Tulkityres/iotakin osa olla
exyety/outo ia camala/eli wdhesti pandu. Nam nihil simul in
ceptum/set perfectum esse constat. Waan ios iocu Jumalan ys
teue/testelehin paramin taita osotta/henelle ombi wapa Ehs
to annetu/Mutta carzocan ettei hen tuimasti kipelly. Mutta se
olcohon iocaitzille wijsaille ia Oppimattomille neuuottu/olcon
se Pappi/Caplani/Teini/coco ychteinen Canffa/ia cuki henen
Wirghasans/ette hen Jumalan Sanoista iotca tesse kiriasa
seisouat/wijsusta waarinotrais/nijse alati waluodhen/
nijte ajatelcan/muistacan/ia ninen ielkin alati
eieken siben hancakkisen Elemen sachs
Ka. Jonga meille Caikille
Jesus Christus anda
con/AMEN.



Pyhen Mattheusen Eleme.
P. Hyeronimusen cautta.

Mattheus/ ioca mōs Levi cutzutān/ tuli Veronottaiaſt
Apoſtoliri/ enſimeinen kīrioitti Chriſtuſen/ Euangelii
Iudeas hebraican bockſtaul ia ſanoilla ninen teden
iota ymberileic/ aureſt olit Vſkonnat. Jonga Eua
gelii ei ole hyeſti tietteue/ cuka ſijtte ſen Grekiiri tulkitti. Mut
ta ſe ſama hebraican Ramattu wiele tehen peiuen aſti Caesa
rian kīriacammios pideten/ ionga Pamphilus Martyr ſange
w/ ſuinaſti cocofi. Ja minulle mōs ſe lainartin wloſkīrioittar
en Nazareilde/ iotca Beraeas/ Syrian caupungis tete Ra
mattu nauttizeuat. Joſſa ombi merckiteminen/ ette cuſſa ike
nens Euangelista/ taicka iſteſens/ eli Heran wapactaian po
leſta/ wanhan ramattun tothistoria edheſtootta/ ettei hen ni
nen Seitzenkymeneſi tulkeiit toime noudha/ mutta
ſen hebraican totudhen/ ioſta nemet cari ouat. Es
giptiſt mine cutzuin poicani/ Ja. Sille he
nen pite Nazareuſepi cutzut
taman.

amen



Pyhen Mattheusen Euangelion. I.
Ensimeinen Lucu.



Lume
ombi Kiria
Jesusen Chris-
tusen syndynes Luc. 3
st a Daudin
poian / Abrahamin poian.
Abraham synnytti Isaac.
Isaac synnytti Jacob.
Jacob synnytti Judam / ia he-
nen weliense.
Judas synnytti Pharez ia Sa-
ram sūte Tamarist.
Pharez synnytti Hezron.
Hezron synnytti Ram.
Ram synnytti Aminadab.
Aminadab synnytti Nabasson

Nabasson synnytti Salma.
Salma synnytti Boaz / Rahabist.

2

Boaz

W. Mattheusen

- Ruth. 4. Boaz synnytti Obed / Rutiff.
Obed synnytti Jesse.
Jesse synnytti sen kuningan Dauid.
Kuningas Dauid ^b synnytti Salomonen / Orjan emeneffe.
2. Reg. 12. A Salomon synnytti Roboam.
Roboam synnytti Abia.
Abia synnytti Assa.
Assa synnytti Josaphat.
Josaphat synnytti Joram.
Joram synnytti Osian.
Osia synnytti Jochan.
Jochan synnytti Achas.
Achas synnytti Ezechia.
Ezechia synnytti Manasse.
Manasse synnytti Amon.
Amon synnytti Josia. (fangeuxen
4. Re. 25. Josia synnytti Jechonia / ia henet welient / sijne Babilonian)
2. Par. 36. **D**utta ielkin sen Babilonian fangeuxen / synnytti Jechonia
1. Efra. 2. **S**ealchiel synnytti Zorobabel. (Sealchiel
- Zorobabel synnytti Abiud.
Abiud synnytti Eliachim
Eliachim synnytti Asor.
Asor synnytti Zadoch.
Zadoch synnytti Achin.
Achin synnytti Eliud.
Eliud synnytti Eleazar.
Eleazar synnytti Mathan.
Mathan synnytti Jacob.
- * Mari **J**acob synnytti Joseph Marian miehen * iossa on syndynyt
ast. **J**esus / ioca curzutan Kristus.
Nin ouat caiti poluet Abrahamist Dauidin asti nelietoista
Eymende

Euangelium.

II.

Pymende polue. Daudhifst haman sen Babilonian sanginzen
asti/mõs nelietoistakymende polue. Sijte Babiloniã fangiuz
est hamã Christusen asti/ouat mõs nelietoistakymende polue.

Luc. 1.

JESVSSEN CHRJSTVSEN syndymys / nein oli.
Cosca Maria henē citens oli Josephijn kiblattu / ennē quin
hen wej sen cotians / leuttin hen oleua raskas pyheste Zengeff.
Mutta ette Joseph henen miehens oli hurstas / ia ei tactonut
hende c hãweiste / mutta aiatteli salaisest henen ylenanda.
Cosca hen nyt tete aiatteli / Carzo / nijn ilmestui Josephille
wonesa Herran Engeli / ia sanoi / Joseph Daudin poica / Ele
pelte ottares Marta sinun arwoies / Sille ettã see quin henest
se ombi sijnnyt / se on Pyheste Zengeff. Ja henē pite Poijan
synnyttemen / ia sinun pite henen ninens **JESVS** curuz
man / Sille henen pite waapactaman henen Canssans heiden
synneistens.

Mutta teme caiki ombi tapactanut / Senpãle / ettã ten
tettemen pideis se / quin Herralda on sanottu / Prophetan
cautta / ioca sanoi / Carzo Xri Ueizut pite wastoin oleman /
ia synnyttemen Poian / Ja henen ninens pite curzutaman Jesa. 7.
EmanuEl / se ombi tullittu / Jumala meiden cansam.

Cosca nyt Joseph wnesta herãsi / teki hen nijn quin
Herran Engeli henen kesti / Ja otti polisans tygens / ia ei
tunnut hende d sihenasti quin hen synnytti henen Eskois
sens / Ja curzut henen ninense **JESVS**.

a Daud synnytti Abrahamin ta Daudin poica Christus tesse
ensin nimiteten / ette hen oli heille molemille erinomaisesta luwattu.

b p. Mattheus tette mutomat polnet pots / ia wie Christusen sin
gut Salomonist lain telken / Mutta p. Lucas wiept henen loonnon tela
ten Natanist Salomonin welieft. Sille laki lukepi ne mõs lapsita.
iortca welieft / ia telkinyyst emenniste syndynyt ouat Deut. 27.

c Hãweiste) Se on / eipe hen tactonut hēde hãpjan saatta canssan
eten qutu henelle. oltu Fylle wata ollut / Lain telkin. Ja ettã Joseph tela

B. Mattheusen

lens heren offkündhestans wetti rackaudhen poolest ia sentähden p.
Mattheus heren hurscaudhens ylistepi.

o Sihenasti) Et se ole nin ymmertäpe / Että Joseph sätte Mar-
an ryhtyi. Waan se on yri Ramatum puhen tapa / Quin Gen. 8. Et
Co. pi palainut / sihenasti quin Mas quinent.

Toinen Lucu.



Cosca sis Jesus syndynyt oli Bethle-
hemis Judea maalla / Kuningan he-
rodesen aicat / Carzo / silloin tulit Tiet-
e jet idheste Jerusalemiin / Ja sanoit
Cassa ombi se esken syndynyt Juda-
i / Kuningas: Sille me neimme henē
Tächdens Idhese / Ja tulimma hen-
de cumartaman. Mutta cosca Ku-
ningas Herodes sen culi / hēmeystyi he-
ia caiti Jerusalem caupungi heren cansans. Ja amoi her-
cootha caiti ne ylimeiset Papit / ia kirianoppenuuat Canssan
seghas / ia kyseli heilde cussa Christusen syndymen piti. Ja he
sanoit henelle / Bethlehemis Judean maalla. Sille nin kirioi-
tettu ombi prophetain cautta / Ja sine Bethlehem Judean
maas / edh ole sine svingan wāhin Judan päructinastan ses-
ghas / Sille sinusta pite minulle tuleman se Waldamies / ioca
ylize minun Canssan Israelin Herran pite oleman. Silloin
cuzui Herodes sala ne Tietesjet / ia wujusti ruttikfeli heilde /
mille aiala tähti ilmestyi. Ja lehatti heiden Bethlehemin / ia
sanoi / Menget sinne / ia kysykette wujusti Lapista / Mutta
cosca te leudhet / nin sanasattacat minulle / että minekin tulis-
sin / ia cumardhaifin hende.

Matth. 5.
Joh. 7.

Cosca he olit kuningan crolluet menit he matcans. Ja
carzo / Tähti / ionga he olit nähnyuet Idhes / Klein heiden
edhelenis / nincannan quin edheskieudhen seisatti sen paican
pāle

påle/iossa Lapsi oli. Cosca he nyt tächden neit / ihastuit he
sangen srowella ilolla. Ja sisellemelit hoodnesen / leusit Lap-
sen / sen eicens Marian cansa / ia mahanlangesit / ia cumars
sit hende. Ja awasit tauarans / Lahjoit henelle Culda / Pys
häsaw / ia Mirham. Ja Jumala Käski heite wnesa / ettei heis
den pitenyt Herodesen tyge palaiaman. Ja menit toista tiete
omalle maallens.

Mutta cosca he olit poismenmyet / Carzo nin Herran
Engeli ilmestui Josephil wnesa / sanoden / Mlesnouse / ia ota
Lapsi ia henen eicens / ia pakane Egyptijn / ia ole sielle / sibens
asti mine sanon sinulle. Sille tuleua on / että Herodes erzepti
lasta hucuttarens. Nin hen ylesnousi / ia otti Lapsen eicinens /
selle tygens / ia pakani Egyptijn / ia oli sielle Herodesen cole-
man asti. Ette sen pideis teutettemen / quin sanottu oli Her-
ralda Prophetan cautta / ioca sanoi / Egyptist kusuin mine Osee. 11.
Nu. 23.
Poicani.

Cosca Herodes nyt näki henens nylde Wÿsailda wietel-
lyn / wihastui hen sangen cowan / Ja lehatti hooduns tap-
pama kaiti poicalapset Bethlehemis / Ja sen kaitisa haar oisa
quin monda taxiwotiset olit taica nooremat / sen ajan pe-
räst / quin hen oli tarcasti turtinut Wÿsailda.

Silloin se teutettin quin Jeremiaald Prophetald sanottu Jere. 31.
oli / cosca hen sanoi / Cortialla ombi äni cwolunut / swri wali-
tus / idku ia isoi parcu / Rachel idke henen lapsians / Ja ei
tactonut hendens lodhutetta / sille ettei he ole.

Mutta cosca Herodes oli coollut. Carzo / mr: Herran
Engeli ilmestui Josephil wnesa Egyptias / Ja sanoi / Nous-
se / ia ota Lapsi eicinens / ia mene Israelin maalle / Sille ne
ouat coolluut / totca erzepti Lapsen henge. Nin hen ylesnousi /
ia otti Lapsen eicinens / ia tuli Israelin maalle. Mutta cosca
hen cwoli ette Archelaus waldasi Judeas henen isens Herode-

B. Mattheusen.

sen sijas / pelkesi hen sinns menne. Ja wnesa hen sai Jumaz
 lalda kaskyn / ia poikesi Galilean aarijn / ia tuli ia asui sijne
 caupungis / ioca curzutun Nazareth. Etta sen teutetemen
 pideis / quin prophetadhen cautta sanottu oli / henen pits

Judic. 13. Nazareus curzutaman.

a Wijsaat) Jotka Mattheus Magos curzupt / ne ouat Loomon
 tundhat ia wijsat Papit Persias olluat.

b Swingan) Echte Bethlehem iustens halpa oli / quitengin /
 etta Christus haneffe syndui / sendadhen hen yle scorgott hende

c Etet he ole Sitewarten Mattheus tate sano / Etta cosca wats
 ua Christikunnan paleteupt / Min naky quin he to olit hucatudh ia
 perati cadhotetud mailman eohes. Quitengi waston caicke Helwett
 walta he Jumalan cautta Variellan. Ja neisse Lapsisa naky yst
 oikia Christulsen kersimisen meno.

Colmas Lucu.

Luca 3.
 Joh. 1.
 Esa. 40.
 Mar. 1.



Tijne peiune / tuli Johanes Casta
 ia / ia saarnasi Judean corues / ia sa
 noi / Techket paranoft / Sille tauant
 waldakunda ombi iuri lehestenyt /
 Ja hen on se / iosta Esaias Pro
 pheta puhui / ioca saneis a. Hwa
 tauaisen ani on corues / walmista
 kat Herran tiete / techket henen ial

catiens oikeari.

Mutta Johanesel oli waathe Camelin caruoist / ia hihna
 nen wods henen solisans / Tur oli henen rocans kimalai
 set / ia merze honaia.

Silloin wloskeni henen tygens Hierosolima ia coco Ju
 dea / ia caicki maakuda ymberi Jordanin / ia he castettin henel
 de Jordanis / tunnustadhen heiden synnise.

Cosca hen nyt moda Phariseusist / ia Sadduseusist naki
 tuleuan

tulemä henē Castens tygel/ sanoi hen heille/ Te ^b Rykärme
 sikkjet/ cuca teulle ofoetti/ että teidhen pite pakeneman syyte tu/
 leuaiseffa wihasta : Techette siis Paranoren toimelisest he/
 dhelmet / Ja ellette nin aiatelko / että te ize teissen tahdotta
 sanoa/ Meille on Abraham Isene. Sille mine sanon teulle/
 Että Jumala woipi neiste kiveiste Abrahamile lapses yles/
 herätte. Nyt ombi mäs kirues pandu puun iurele/ Jocajnen
 sis puu quin ei tege hywe hedhelme/ se pois hakatan / ia tu/
 leen heiteten.

Mine tosin castan teite wedhellä paramdoreen / Mutta se/
 ioca minū ielkin tuleua ombi/ se wäkwembi minua on / ionga
 en ole mine kuluolinē kengi candamā/ Sen pite teite pyhel hē
 gel/ ia tulella castamā. Jonga wiskin on henen kädhesens/ ia
 henē pite lugās percamā/ ia henē pite nisims aittaans cocomā/
 Mutta rōmenet/ pite henen yancaikises tules poltaman.

Silloin tuli Jesus Galileast Jordanijn Johannesen tygel/
 että hen castetaisijn henelde. Mutta Johannes welti hen de/
 sanodhen Mine taruizen sinulda Castetta/ ia sine talet minū
 tygeni: Tin wastasi Jesus ia sanoi henelle / Salli nyt/ Sille
 nein sopi meidhen / caiki ^c wanhurscautta teutte. Tin hen
 falli henen.

Ja cosca Jesus castettu oli/ ylesastui hen cohta wedhestä.
 Ja carzo / nin Taiuat aukent henel / ia hen näki Jumalan
 Zengen alasaftuuan ninquin Mettisen / ia tuleuan henen pä ^{Joh. 1.}
 lens. Ja carzo / äni Taiuahaft sonoi / Teme on minun ras ^{Mat. 10.}
 cas Poican / iossa minul on hyue sofsjo.

^a Zuanassen) Teme piti oleman Juttaille yri wahua merki /
 Eikä Christus se Messias oli tullut / cosca sencaikanen Sarna ei Tē/
 plis eike Synagogas / wään mehen corues iulkisesta sarnattin/ Jons
 ga Johannes tekst.

^b Rykärme) Nāme kārmeet cuzutan Latinari Vipere / ia he
 tuißalla nimelke rietän Someri/ Quntengi että ne ouat nijn viha täyne/
 ia pahinda laijs / Nimitetän he tess Rykärmeri / eli Vastikärmeri /

P. Mattheusen

Ja heille ombi sencaldainen londo/että he emensä tappauat syndyee
sens/ ionga tähden mós phariseuset curutan tessä/ sencaldaisen käre
metten sifiet/ Sille ette heidhen Isens rapoit Prophetat totea njne
nen opettaiat olit.

b Wanhurscanta) Caisti wanhurcaus teyteten/ Cofsa me caikista
meden wanhurcaudesta ia cunniasta wälteine/ Ette ainoa Jumala
wanhurkana pocräisijn/ ia että hen ne wolkiset wanhurskantapi.
Sen Johānes teki quin hān pyysi/ ninqui yri Syndinen castetta Chris
tuselda/ ia hānelde wanhurskantta. Sen mós Christus teki/ ettei hen
Cunniass ia wanhurcauttans omistanut/ waan annoi izens castetta
ia coletetta/ ninquin tocu mw Syndinen.

*Dominica Innoce
ntii Evangelium*

Nelies Lucit.

Mat. 1.
Luc. 4.



Silloin Jesus wietin hen
geld corpehen / senpāle / ette
hen kiusataisin perchelelde.
Ja cofsa hen pastonut oli ne
lietymmede peiue ia neliekym
mende öte / sūtte hen ifosi. Ja
kiwsaia edheskeut/ ia sanoi /
Jos sine olet Jumalan poica /
sanos ette nemet kiuet leuixi
tulisit. Mutta hen wastaden
sanoi a Kirioitettu ombi /
Ei ainoas leües Inhiminen
elä / Mutta iocaitzest sanast /
quin Jumalan suust wlofa

Kieupi.

Silloin otti henen perchele cansans / siben pyhen caupun
gin / ia asetti henen Templin harian pāle / ia sanoi henelle /
Jos sine olet Jumalan poica / nin södre sinus alaspain / Sille
Kirioitettu ombi / henen pite Engelaus kāshtyn andaman sinu
sta / ia he kāsissens candauat sinun / ettei sine iofkus ialcas k
wen

wen loncka. Nin Jesus sanoi hnelle/ Taas kiriotettu on/ *Deut. 6.*
 pide sinū^b krowaman sinū Herras Jumalatas. Taas otti
 henen perchele cansans sangen cortialle wärelle/ ia osotti he-
 nele caiki mailman waldakunnat/ ia heiden cunnians / ia sa-
 noi henelle/ Nemet caiki mine annan sinun/ ios sinä mahan-
 langet/ ia cumardhat minua. Nin sanoi Jesus henelle/ Mene
 pois Sathan. Sille kiriotettu on/ Sinun Herras Jumalas
 pite sinū cumartamā/ ia hende^c ainoa paluelmä. Sillo-
 in ietti henen perchele. Ja carzo Engelit edheskenit / ia palues-
 lit hende. *firmis*

Cosca nyt Jesus cuuli/ette Johānes oli küniotettu/ poiske/ *Luc. 4.*
 si hen Galileean / ia ietti Nazaretin / tuli ia asui Capernau/ *Joh. 3.*
 mis/ ioca on meri caupungi/ Zabulon ia Nephthalim raiosa/
 senpälle / ette teutette men piti se quin sanottu oli Esaiā pro *Esā. 9.*
 phetan caut/ ioca sanoi/ Se Zabulon ma / ia se Nephthalit
 ma / lesne meri tiere / sillepolet Jordanin / ia se Pacanaiden
 Galilea/ Se canssa ioca istui pinihes/ ia coleman warios/ nā-
 ki swren valkeudhen/ ia ne/ iotca istuit maanculmas / ia coles-
 man warios/ heille walkeus coitti.

Sijte atasta rupesti Jesus saarnaman / ia sanoman / Tech- *March.*
 kett parānost/ sille Taiwan waldakūda^d lehestypi.

Cosca nyt Jesus keui sen Galilean meren tykene / nāki hen *Luc. 5.*
 cari weliest/ Sijmon/ ioca curutan Petari/ ia andrean henen
 weliens lasskuan werckons meren / Sille he olit Calamiehet.
 Ja sanoi heille/ Seuratca minua / ia mine reghen teiden Ju-
 himisten calamiehixi. Nin cochta he ietit wercot/ ia seurasit
 hende.

Ja cosca hen sielde edheskeni/ nāki hen toiset cari weliest/
 Jacobin zebedeusen poian / ia Johannem henen weliens wes-
 nees henen isens zebedeusen cansa parandauā heiden wercko-
 tans / ia hen curzui heite. Nin he cochta ietit wenhen / ia heiden
 isens / ia seurasit hende.

V. Mattheusen.

Ja Jesus waelsi ymberi caikē Galileā/ia opetti heidhē Sij
nagogisans/ia sarnasi waldakūnan Euāgelium/ia paransi
caikinaset Taudhit/ia caiken saūraudhen canssan seas/ Ja
henen sanomans cuului caiken Sijrian maan sifel. Ja he toije
henen tygens caikinasijset saūrat/ moninai sista taudheiska ia
kirouiska kieworetudh/ia ne piruldariuatur/ ia Cuuntaudhilli
set/ ia haluatur. Ja hen paransi heiden caiki/ia seurasī hende
palio wāki Galileast/ia nūjste kymmenest caupungist/ia Jero
solimast/ia Judeast/ia nūjste makunnist sille polel Jiordanin.

a Inhiminen elä) Eri wan teste rumalliset rogast inhiminen taida
elä/ mutta sirtä että hen loorta izense Jumalan päle/ toca ombi lu
uānut caikēn mden edhen cargo/ quin hānen pālens yskouat/ tosta
edestazomisesta mōs se rumillinen elatos tapachtu.

b Ruusaman) Se olis tapachtunut/ tos hān olis izens ilman
pacota alaspudhottanut/ ia lootanut izensā senpāle että Jumalā pi
ti hende auttaman/ cōsta hānelle olit trāput edhesens/ tosta mōdhen
hen tairi mwotom alasmenne.

c Ainoa) Russa kirkoituret leuten/ että meidhen pite totakuta
lontocappaletta palueleman/ et se tāte vastom ole/ sille että sirtengi
wiele me atnoata Jumalata paluelēma/ toca sen kāskenyt on/ että
meidhen pitā nijn tekemen.

d Lābestypt) Se on/ Taiman waldakunda et ole caucan/ se on
io kāsise ia owen edhes/ Sille että Christus olitullut toca taiman wal
dakunnan ylestoimitti/ ia perfelen waldakunnan alaspainot.

Wides Lucu.

Luc. 6.



Oscā hen nyt nāki Canssan/ ylefastui hen
woorelle/ ia quin hen oli istunut/ edheskeuit
henen opetuslapsens henen tygens. Ain
hen anasi suuns/ opetti heite/ ia sanoi. Aus
tuat ouat ne zengeliset wainaiset/ sille heit
den ombi Taiman waldakunda. Autuat ouat
ne murelliset/ sille heiden pite saaman lodhu
copen

torē. Autuāt ouat ne Sirviet / sille heidē pite maan ^b perimē.
Autuāt ouat ne iotca isouat / ia ianouat wāhurškautta / sille he
raucetant. Autuāt ouat ne Laupiat / sille heiden pite saman
laupenden. Autuāt ouat ne pūchtat sydhemest / sille heidē pite
Jumalā nākemen. Autuāt ouat ne ^c rauhantekiet / sille ne
pite Jumalan poijari curuttaman. Autuāt ouat ne iotca
wanhuršcauden tāhdē waiua kerssiuet / sille heiden ombi Ta
iuan waldakunda. Autuāt oletta te / cosca Inhimiset pilcauat
ia wainouat teite / ia puhuuat caikinaist pahotta teite wasto
in / walehdellen / minun techten / Iotcat ia riemucat / sille tei
den palekan ombi sweri Taiuasa. Sille neim he wainosit pro
phetidh iotca teiden edhelen olit.

Te oletta maan ^d Soola. Jos nyt sola tule maguttoma Mar. 9.
xi / mille se solatan / Ei se mihingē sitten kelpa / mutta että se Lu. 14.
pois heitehen / ia Inhimiside tallatan. Te oletta mailman
walkeus. Ei taidha se caupungi peitette / ioca sen woren
pāle. Eike mōs he ylessyryte kyntelete / ia pane wacan ala /
mutta kyntelialghan pāle / walghaseman caikillen niyllē / iot
ca hoones ouat. Nein walijstacan teidhen walkem Inhimis
sten edhes / että he nākisit teiden hyuet tōönne / ia cunnijortais
sit teiden Jsen ioca Taiuas ombi.

Ekter lulco / että mine tullat olen Laki eli Propheetij pāste
men / Ja en totta mine tullut pāstemēn / waan teuttemēn.
Sille tosin sanon mine teille / sihenastti ette Taiuas ia maa ca
topi / ei pide catoman se wehin boockstau / eike mōs yri rach
tulaissta / sihenastti että caiki rapachtuuat.

Cuca sis yhden neiste wehimiste kaskyste pāstepi / ia nein
opettapi Inhimiset / se ^e wehimeri pite Taiuan waldakun
nas curuttaman / Mutta cuca sen teke / ia opetta / se pite cu
guttaman sweri Taiuan waldakunnas.

Sille mine sanon teille / Ellei teiden wanhuršcaudhen ylitse
Kien

Pāstept.
Se on ioc
ca sen veh
imē ricko
pi.

B. Mattheusen.

Bien enāmin quin nūnen kirijan oppenutten / ia Phariseusten /
ette te woiĵ sifelkēndhe Taiwan waldakundan .

Exo. 21.
Leui. 24.

Te kulitta mite sanottu oli wanhoille / Ei sinun pide tap/
pamā. Mutta iocahinē / quin tappapi / henē pite domiohō wi/
capā olemā. Waan mine sanō teille / ettā iocahinē quin wihās
tupi weljense päle / henē pite domiohō wicapā olemā. Mutta
ioea hinē quin sanopi weliens Racha / henē pite neuuō ala wi/
capā olemā. Mutta iocahinē quin sanopi / Sine tyhme / hānen
pite heluetin tuleē wicapā olemā. Jos sine sis wffrat labias al
tarille ia sine sielle miustat / ette sinun welieles on iotakin sinua
wastā iete sinne sinū labias altarin eten / Ja mene ensin sopis
man sinun welies cansa / ia sitte tule wfframan sinun labias.

Exo. 20.

Soui nopiaſt sinun ritawelies cans / coscas wiele tielle olet
henen cansans / etteſke ritawelies anna sinua iostkus domari/
le / ia domari andapi sinun paluelialle / ia sine heiteten torniz
hin. Totiſesta mine sanon sinulle / ettei sine sielde wlospāse
sihenasti ettes marat wiimeisen ropon.

Exo. 20.

Te kulitta ette wanhoille oli sanottu / Ei pidhe sinun hori/
tekemen. Mutta mine sanon teille / ettā iocahinen quin caroz
pi ydhet wajmon päle / himotaxens hendē / io hen horin teki
henen cansans sydhemesens.

Mat. 19.
Marct. 5.

Jos sinun ouſtia ſilmes pahenda sinun / nin puchghais se
wihgos / ia heite pois tykees. Sille parambi on sinulle / ette yri
sinun iesenes hucuteran / quin cokō sinun rumijs pideis heitet/
temen heluetin tuleen. Ja ios sinun ouſkea kārthes pahenda ſis
nin / nin pois hacta se / ia heite pois tykees. Sille parambi on
sinulle / ette yri sinun iesenes hucuteran / quin cokō sinun ru/
mīs pideis heitetemen heluetin tuleen.

Deut. 24.

Mat. 19.

Mar. 10.

Luce. 16.

Sanottu mōs ombi / iocahinen quin emendens hylke / se
andacan henelle ero kirian. Mutta mine sanon teille / ette iocā/
hinen quin henen emendens hylke / nutoin quin hoorin tes
dhen

dhen/hen saatta henen hoori tekemen / ia ioca sen hylitryn
naipi/hen hooria tekēpi.

Taas te culitta / ette sanottu oli wanhoille / Ele wannō sio Leuit. 19^o
mias walapaton / mutta anna Herran sinun walas. Waan
mine sanō teille / Ellette ſwingan h wānuco / eike tainan pā
le / sille se on Jumalan istuin. Eike maan pāle / sille hen on
Jumalan astinlanta. Eike Jerosoliman pāle / sille se on sen
ſworen Kuningā caupungi. Eike pāās caurta pide sinun wan
nom.an / ſentehden ettei ſine woi yhte huiſta walkiari / eli muſ^s
tari tehde.

Waan teiden puhen pite oleman / On / on / ei / ei / Mutta
mite ſen yliſen liſetän / ſe pahast wigoflechte.

Te culitta että sanottu oli / Silme ſilmeſt / hammas ham
past. Ja mine ſanon teille ⁱ Elket paha waſtā ſeiſo / waan Exo. 27.
Leuit. 24.
Deut. 19.
Luce. 6.
iocahinen quin ſinua löpi oikealle poſkelle / nin kienne mōs
henele toinen. Ja ſille / ioca tacto ſinun oikeuden eteen wetā /
ia ſinun hames otta / ſalli henen mōs capu. Ja ioca ſinua
wari ydhen penicwلمان / mene henen canſans cari. Anna ſil
le ioca ſinulda anopi / ia lainan pyteue ele welttele.

Te culitta että sanottu oli / Racasta ſinū lehimeiſtes / ia wi
ha ſinun wihoſiſtas. Waan mine ſanon teille / Racastacat Leu 19. 16
Luce. 6. 1
teiden wihoſiſi. Zyueſtiſinghacat niſte / iotca teite ſadhatta
nat. Zyueſtitechket niſinen / iotca teite wihanat. Rucolcat niſ
nen edheſt / iotca teite wahingoirtauat ia wainouat. Ettā te
olifit teiden Jſenne poiāt / ioca ombi Taiuaiſa. Sille hen ſalli
Auringoiſens coirtauan yliſe pahain ia hywein / ia laſtepi
ſateen yliſe wanhuſkaſten ia wārein. Sille ios te racaſtat
niſte iotca teite racaſtauat / mite teille ſyte on palca? Eitō
Publicanit niſin mōs teghe? Ja ios te oletta wainoin ſo
weliaſet teiden weliedhē canſa / mite ialoa te teette? Eitō mōs
Publicanit niſin teghe? Olcat ſijs tendheltet ninquin teiden
Caujalinen Jſen tendhelinen on. Coſca

B. Mattheusett

a Costä) Tesse lugusa ei Christus puhu mailmalsest Eswallast. Waan hen opetta Christikunnalens oikent eleinät Jumalan edes hergese pitemen.

b Perimen) Mailma lulept maan omistavans / ta nautizevans tauarans / costä hen wäkualda tekept. Waan Christus opetta / että maan periteen ta nautitan Siweyobeskä.

c Raubantekiet) Ne ouat enämbi quin Raubaliset / nimittätu / iotca ranhan tekeuer / saattauat / piteuät ta muita souittauat. Ninä quin Christus ombi melle rauban tehnyt Jumalan cansa.

d Soola) Cosca opertaiat Jumalan sanat wnohtauat / ninä he maguttomari tuleuat inhimisten opin cautta Ja foola pure / care uastele ta letka / Nin mös Sarnaiat pitä Syndi rangaseman sanalla. Ellet he cadhoturen / tungion ta soudan tahdho polierta.

e Wehimert) Se on Ei heneste pidhe palio pidhettemen / waan poishetitettemen.

Swrect) Se on / Heneste pite palio pidhettemen.

f Pharisusten) Jothenga Wanhurscaus feisoi watuoin wlcot nassis töise / ta wlcocullasudhes. Mutta Christus anopt watuoin Sydhemen wanhurskautta wstkon cautta heuen päleus.

g Puchghats se wlgos) Zengelinen wlgospuchghastus ombi tesse Käsketty / se on / costä. Silmetn himot esteren ta cooletetaan sydhemese.

h Wannoco) Calki wannomisest ta walat ouat tesse kieltu / iotca Inhiminen izestens tekept. Murta cosca Račaus / häre / Lehimeisen tar ue eli Jumalan Cunnia site anopt / ntu se on hyuesti rechty. Ninquin mös. Wiha on kieltu / ta on quitengin luualinen / cosca se Račaudhesta ta Jumalan Cunnian watari tapachrupt.

i Elket paha wastanseso) Se on Ei kenengen pidhe itze wä zytte costaman. Mutta esuallan / tolla mjecta on / pite sen tekemen. Romanos 15.

k Publicant) Latinari. Ne enzytan Someri Weronortat / ta olit ne / iotca Romariten Weron ta rāntyn edessoiot ta yleščannoita. Ja ne olit enimest Jumalattomat Pacanat / situarren Romarilda šhen-paauyt.

IV. Lucu.



Cavattacat ettei te Almus Infa. 25
 atan anna Inhimisten ez
 dhes / että teiden pite heils
 de nächtemen / Mrotoin
 ette te saa palca teiden J
 selden / ioca ombi Taiwai
 sa. Cosca sis sine annat
 Almusan / ele toruella soij
 ta edhelles / ninquin ne wol
 cocullatut tekeuet Syna
 gogisans / ia cathuin haro
 is / että heiden pideis cum
 niotettaman Inhimisil
 de. Totifesta sanon mine
 teille / He ouat palcans sa

net. Mutta cosca sine annat Almusan / elken sinun wasen
 kates tiets mite sinun oikia kates teke. Että sinun almusas
 olis salaudhes / ia sinun Jses / ioca näke salaudhes / hen mar
 api sinulle iultifesta.

Ja cosca sine rucolet / ei pidhe sinun oleman ninquin ne Luce. 17
 wolcocullatut. Sille että he seisonat Synagogisa ia catuin ha
 rois rucoellen / senpäle / että he nähäisin Inhimisilde. Toti
 festa sanon mine teille / He ouat palcans sanet. Waan cosca
 sine rucolet / mene sinun camaris sifel / ia sulghe oues / ia ru
 cole sinun Jses salaisest / ia sinun Jses / ioca näke salaudhes /
 hen mara sinun iultifest. Ja cosca te rucolet / Elke olco pal
 iopuhuauset / ninquin pacanat. Sille he lwlenat / että he pal
 ionpuheens tedhen croidut ouat. Sentedhen elke olko heidhen
 caltaisens. Sille teidhen Jsen tiete kulle mite te taruitzetta / Luce. 18
 ennen quin te rucoletta henelde.

Uein sis teiden pite rucoleman. Jse meiden ioca olet Taina

P. Mattheusen

is. Pyhetty olcon sinun nimes. Lehestulkon sinun waldakund
bas. Olcon sinun tactos nin maasa / quin on Taiuais. Anna
meille tenepiuentä meiden iocapeiuenen leipen. Ja anna meille
synnime anderi ninquin me amama meiden welgholisten. Ja
ele iohdata meite kusauen. Mutta päste meite pahasta. Sils

Infra. 16. le ette sinun ombi waldakundaj ia woijmas ia cunnia ijancas
Marci. 11. kisuohes. Amen. Sentedhen ios te anderiannat Inhimisten
heiden ricoxens nin mös teiden taiuallinen Jsen anda teiden
anderi. Waan iollei te anderi anna Inhimisten heiden ricox
itans / nin ei mös teiden Jsen anderianna teiden ricoxitan.

Mutta cosca te pastotta / elke nin olko Suruliset quin ne
wlococullatut. Sille he mwottauat heiden casuonsa / senpäle /
että he näghyisic Inhimisilde pastouaiset. Totiseska sanon
mine telle / he ouat palcans sanet. Waan cosca sine pastot /
nin woitele sinun pääs / ia pese sinun casuos / ettei se nächtes
ue olis Inhimisilde ettäs pastot / Mutta sinun Jselles / ioca
on salaudhes / ia sinun Jses / ioca näke salaudhes / mara sinun
iultisest. Eket ric' autta maan päle coghorko / cussa rooste ia
coit raist' auat / ia cussa warcat caiwanat ia warast' auat. Waan
coghorcatta teillen ric' audet Taiuahas / cussa eike rooste / eike
coit raista / ia cussa warcat eiuet caina / eike warast.

Sille cussa teiden ric' audhen on sielle on / mös teiden sybhe
men.

Luce. 9. Silme on rumin walkeus / Jos sis sinun filmes ombi yris
kertainen / nin sinun coco rumijs on walkia. Waan ios sinun
filmes ombi paha / nin sinun coco rumijs ombi pimijä. Jos
sis se walkeus ioca sinus on / pimneys ombi / quinga swret sij
ne pimedydhet ouat:

Ekeng' woi cachta zerra paluela / Sille taicka hen tete wi
hapi / ia toiska racastapi / Taicka hen telle kijnicarttus / ia toiser
ylencazo. Ei te woi paluella Jumalata ia Nammon.

Sentadhen

Dimitri 15 pt
Trinitati

Sentehdē mine sanon teille / ~~Ellet~~ murehtico teidhen Zent
 gen edeest / mite teiden pite sōmen taicka iooman / Eite mōs
 teiden rumin edhest mille waateil te teidhen werhoman pite.
 Eitō Zengi enāmbi ole / quin rooca : ia rumis parambi quin
 waate : ~~Carzo cat tuisan linduin~~ päle / sille ettei he kylue / eite
 nijte / eite mōs cocoa rijheen / ia teiden rainalinen Jsen roocki
 heite. Ettetō te palio enāmbi oli quin hō : ~~Ellicuca on teiste~~
 ioca henen swrums cansa wodipilif äte henen pituudhellens yha
 den kynären : Ja mingeetähden te swretta watteista : Carzo
 cat Cuckaisita kedholla quinga he casuanat / Ei he tōteteghe /
 eite kehä. Quidengin sanon mine teille / ettei Salomon caikes
 henen cumiasans ollut nin watittu / quin yrheiste. Jos nye
 Jumala watitze nein pellon rohon / ioca tenepenā seisō / ia
 hoomen heitetän wghnijn / eitō hen palio enāmin teiden site
 teghe / o te wāhe yskoišet :

Ellet sis swrutifet olco / sanodhen / Mite me sōsime : Taicka
 mite me ioomma : Taicka mille me werhoita : Silte caikta neite
 pacanat ezuiet. Teiden ~~Samu~~ alinen Jsen kulle tietā / setā te caiki
 nāme taruiget. Ezitet ensin Jumala walbatūda / ia henē wā
 hur scautēās / ia nin nemet caiki teille ryghelangenat / Ellet sen
 tehden swreco hoomenesta päuest / Sille hoomenifel päuelle
 ombi suru igestens. Tyryken igecukin päue c surullens.

a Silme) Se on Ninquiti mulla iāsenille ei ole igestens wal
 fuitta / wan loottauat silmen päle / coska se on hynefti näkene / Nin
 caiki mwoh iāsenet menestyner ia womat siitā hyuesti. Samalmoro
 on mōs caikem merdhen t dōhen cansa / tos merdhen Sydhen on hy
 ue ia ylewalghytettu Jumalan wanhur scaudhen cansa / tuluat
 mōs caiki merden Tōdn hyneri / ioca siite wlgoskemyer. Murtta tos Sil
 me on Punje / se on / Ellei se ole Jumalan wanhur scaudhen cansa yle
 walghytettu / nin caiki tōdoh tuluat pahari / ioca siite wlgoskemyer.

b Nammon) Siciān kielulle Rickandhet enguttan / ninquiti Jero
 nimus Janopi.

c Päine surullensa) Se on / Zenen iocapāuelinen tōdōns. Quin
 hen sanōs. Sijne on kylle / ette me iocapēme tōte teem me / ia ei enembi
 murehoh.

B. Mattheusen

VII. Lucc.

Luce. 9.
Mact. 4.
Rom. 2.



Elket ^a domico / ettei te domi-
raisi. Sille että samalla domiola
la / iolla te domizetta / pite te domit
taman. Ja samalla mitalla / iolla te
mittat / pite teillen mitattaman.
Miri sijs sine näet raiskan sinun wo-
lies silmes / ia ett sine äc äie hirte /
ioca ombi sinun silmeses: Taica
quinga sine sanot welielles / pidhes /
mine ocan raiskan sinun silmeses / ia cargo hirsi on sinun sil-
meses: Sine ulocullattu / heite ensin hirsi vlgos sinun sil-
meses / ia sjette cargo quingas wolo sotaisit raiskan sinun wel-
lies silmest.

Luce. 11.
Jaco. 1.

Elket andaco ^b coiran site quin ^c pyhe on / ia elket teiden
perlöien heitte ^d sitaden eteen / ettei he niyte iostus talla ial
goilans / ia heidens teidhen waskan tiendeuet / ia repiuet teite. ^f
Anocat / ia teille annetan. Eziket / ia te leudhetet / Colkutta-
cat / ia teille awatan. Sille iocahinen quin ano / hen saapi /
Ja cukaikenens ezipi / hen leutepi / ia colcuttataille awatan.
Eli ongo ioku teiste Inhiminen / iolda / ios henen poicäs leipe
anois / andaco hen henelle kirwen: Taicka ios hen eala anois /
andaco hen henelle Kännen: Jos nyt te / iotca pahat oletta /
taidhat hyuet labiat anda teiden lastenna / Quinga palio enä
min teiden Isen / ioca on Taimais / andapi hyuje nylle iotca
anouat henelde:

Luce. 6.

Taicki sis mite te tahdotta / että Inhimiset pite teiden teke-
men / niin mäs te techkette heille. Sille nemet ovat Lati ia
Prophetat. Menger

Wenget sisele sÿte achtast portist / Sille ettå lania ombi se
 porti / ia awara tije / ioca poiswete cadhoturen / ia mōda ouat / Luce. 17.
 iotca sen cautta waeldauat. Ja se porti ombi ahdas / ia tie
 caita / ioca wetāpi elemehen / ia haruat ne ouat / iotca sen
 leuteuet.

Cauattacat sÿs teiden nÿste wårifte prophetajst / iotca tu /
 leuat teiden tygene lammasten wateilla / mutta siseldå he
 ouat rateleuajst swdhet. Zeiden hedhelmeestens pite teiden
 tundeman heiden. Hakeco iocu winamarioi orientappuroist :
 taicka sicunita ohdakeista. Min iocahinen hyne puu / teke hy /
 aiet hedhelmet / Mutta paha puu teke heindh hedhelmet. Luce. 6.
 Xvi hyue puu / ei se taida hāyie hedhelmit tehda / Eike mōs hā /
 in puu hyuie hedhelmit. Jocabinen puu / quin ei teghe hyue
 hedhelmet / se pois hacatan / ia heitetē tullehen. Sentāhdē pi /
 te teiden tundeman heite hedhelmeestens.

Ei iocahinen quin sano minulle / Zerra Zerra / pide siseltu / Luce. 17.
 Ieman Taiuau waldakundan / mutta se ioca teke minun Jes /
 ni tachdon / quin on Taiuais. Monda sanouat minulle sine
 peiuene / Zerra / Zerra / Emmekd me sinun nimes caut ^e Pro
 pheteranuut / ia sinun nimelles perchelet wlgosaiannuat / ia
 sinun nimes caut me olemma monda wākeuet aru tehens /
 uet : Ja silloin minun pite tunnustaman heille / En itenens
 mine teite tundenut / Wenget pois minun tykōeni te wāarin Plalm. 6.
 tekijet.

Sentehdē iocahinē quin minulda nāmet puhet ewle / ia f
 tekēpi ne / mine tegen henē wÿssā miehen werdari / ioca raken
 si henens hooneens callion pāle. Ja sadhe langeis / ia wirdhat
 tulit / ia twolet puhalsit / ia syteq̄sit sen hoonen pāle / ia ei quis
 tengan culistunut / Sille ettå hen oli callion pāle perustettu.
 Ja iocahinen quin ewle minulda nāme puhet / ia ei teghe nÿte /
 se tehden tyhmen miehen werdari / ioca hoonens raken si

B. Mattheusen

sannan päle/ ia syfeisfen honan päle/ ia sabhe langeis/ ia
wirdhat tulit/ ia trolet puhalsit/ ia syfeisit sen hoonen päle/ia
se cukistui/ ia sen langeus oli swri.

Ja se rapactui/ cosca Jesus lopetti nemet puhet/ että cans
ffat hännestuit heren oppins päle/ Sille että hen opetti heite
woimalifest/ ia ei ninquin kirianoppenuuat.

a Elket domitko) Jumalalle tule Domio. Senteden se quin Do-
mizepti ilman Jumalan Kesky/ se Jumalan Cunnian om sta. Ja se wis-
ca/ ombise suri Malca.

b Coirat) Quat ne/ totca wihauat ia wainonat Jumalan Sana.
c Quin Pyhe on) Teme Pyheys ombi Jumalan sana/ tonga caut
ta caiki cappalet Pyheri tuleuat.

d Sighat) Quat ne/ totca Lihallisis Zimoisa wpotetut ouat nin/
ettei he taroha ykten waari otta sanasta.

e Propheterannut) Neille on olluet isalod töödh/ waan ei ole
ollut hyue Sydhende. Senteden pitä Jumalan sanoman/ Ettei hen
heite tunne omtrensä.

f Tekepi sen ielkin) Tesse Christus mäns anopi Wscos/ Sille cussa
ei wscos ole/ sine ei Kesky pidhete/ Ro. 3. Ja caiki hyuet Töödh/ ilman wsc-
cota tehohyt/ echke quinga hyuet ne näkyuet/ ouat synde. Wastoinpein/
cussa Wscos on/ sijnä pite twri orkiat hyuet Töödh noudhattamä. Sen
Christus(tekemiseri) curu/ että sydhemest tehohesin. Mutta Wscos pu-
hdistapi sydhemien Act. 15. Ja teme wanhuksaus caikinaiwi wolua wah/
wana wastanseiso/ se on/ wastan caiki heluettin wotma. Sille se wanhue
ksaus ombi rakettu wahwan Perustoren päle/ Christusen sen wscos ca-
utta. Mutta hyuet töödh ilman wscos/ ne ouat ninen tyhmein Neizye-
sten Lampudh/ ilman oliuta.

VIII. Luciu.

Costa



Costka hen nyt alasastui worelda / *Dominica 3a post Epiphaniam*
 seurasi hende palio Canssa. Ja *Mar. 1.*
 carzo / yri Spitalimies edhesken / *Lu. 5.*
 marsi hende / ia sanoi / Herra / ios si
 ne tahdot / sine woit minū puhdhis
 ta. *Lu. 7.*
 Ain oien si Jesus kätens / ia rupeis
 häneen / sanodhen / Mine tahdon /
 ole puhdhas. Ja cocta hen puhdhis
 stuy spitalista. Ja sanoi Jesus henelle / Carzo / ettet sine kelles
 cken sano / mutta mene ia nägyte izes Papillen / Ja woffra si
 nun Labias / ionga Moses kerkeryt on heille
 Mutta costka Jesus siselmeni Capernaum / tuli yri Pämies
 hehen tygens rucoeli hende / sanodhen / Herra / minun palueli
 an sairasta coron haluattuna / ia cowan waiwatan. Ja sanoi
 henelle Jesus / Costka mine tulen / nin mine paranan hehen.
 Ain wastasi pämies / ia sanoi / Herra / en ole mine mahdolinen /
 että sine tulet minun cattoni ala / Waan sano yri sana / ia nin
 minun paluelian paranee. Sille mine mös olen Inhiminen
 toisen wallan alla / ia minulla on sotamiehye minun allani.
 Ja ^b sanon telle / Mine / ia hen mene. Ja toiselle / Tule / ia
 hen tulepi. Ja minun palueliallen / Teghe teme / ia hen teke.
 Costka Jesus temen cooli / imehtelt hen / ia sanoi heille / iotca
 hende seurasi. Totifesta sanon mine teille / En tosin mine ole
 leynmyt ^c Israelis sencalkaist woffo. Mutta mine sanon
 teille / että monda ouat tulewai / et ^d idhest ia lemiest / ia A
 brahamin / Isaac / ia Jacobin cansa pite Tawian waldakun
 nas istuman. Mutta Waldakunnan lapsen heiteten syhen äs
 rimeisen pimeyteen / Sielle pite idän / ia hämasten kiristös ole
 man. Ja Jesus sanoi Pämiehelle / Mine ia ninquin sine woff
 cot / nin sinun tapactacon. Ja sille hetkelle parani hehen pal
 uelians

B. Mattheusen.

uelians. Ja koska Jesus tuli Petarin huoneen ja näki henens
anoppins wootes sairastaman wilutadhis. Niin hen rupeis sen
käteen / ja wilutauti loruwij heneste. Ja hen ylesnousti ja paluelti
heitte.

Mar. 1.
Lu. 4.

Mutta koska ehto tuli / toijst he henelle monda pirulda rina
tuta / ja hen wolgo sai oi sanalla henget / ja teki caikinai set sai
rat terueri. Sen päle / että teutetemen piti / quin sanottu oli

Esate 53.

Esaias Prophetan caut / koska hen sanoi / Hen on ottanut
meidän heickuohen / ja taudhinna hen cannoi. Koska nyt Jes
sus näki palion canssa henen ymberillens / ketti hen sillepolette
mertä menne.

Ja quin yri kirianoppenut edheskeui sanoi se henelle /
Mestari / Mine tahdon sinua seurata e cubungas itenens
menet. Ni Jesus sanoi henelle / Betuilla on loolat / ja Taiwan
lunnulla on pesät / mutta Inhimisen potiala ei ole cubunga
hen päens cumarta.

Mar. 4.
Lu. 9.

Toinen henen opetuslapsistans sanoi henelle / Zerra / sallt
minua ensin menemen / ja hautaman minun Jsent. Niin Jesus
sanoi henelle / Seura minua / ja anna ne coolluet f haudhata
heden coolluitans.

Dominica 4.
post Epiphania

Ja quin hen oli hacten affunut / seurasit hende heren opez
tuslapsens. Ja carzo / swri ilma nowsi merelle / nin että aldu
löij ylitze haden / Mutta hen itze macasi. Niin edheskeuit opez
tuslapsit / ja heräit henen / ja sanoit / Zerra / auita meite / me
hucama. Niin hen sanoi heille / Mitte te heicko roskoiset pelket
Hen nousi yles / ja asetti twolen / ja meren. Ja tuli inri cynenerä.
Niin Inhimiset imehtelit / sanodhen / Millinen teme on. Sils
le että twolet ja meri mäs ouat henen cwoliaiset? *Fins*

Mar. 5.
Lu. 8.

Ja quin hen tuli sillepolen mertä / nünen Gergejenerin
makundan / nin idorit henen wastans cari pirulda rinattus
haudhoifka wolgolectenet / ja he olit sangen himmuset / nin
ette

ettei Penggen tainut site tiette waelta. Ja cargo / he hwohbitia sanoit / Niite melle on sinun cansas Jesu Jumalan Poica : Olecos tenne tullut meite wainaman ennen aica : Nin keui cautkan heiste sangen swori sicain ioucko wehmaal. Nin pers cheleer rucoilit hende ia sanoit / Jos sine wlgosaiat meite / nin falli meiden menne toon sica lauman siselle. Sanoi hen heille / Menger. Nin he menit wlgos ia siselkeuit sijhen sicain laus maan. Ja cargo / coco sica lauma sōōrijhin mereen / ia wpposit weteen. Mutta paimenet poispaikenit / ia menit caus pungin / ia sanoit ne caiki / Ja quinga nünen pirulda riwattis dhen oli tapactanut. Ja cargo / coco caupungi keui wlgos Jesusen waстан. Ja costka he näit henen / rucoilit he hende pois menemen heiden Maans ärilde.

* Jos sine tahdot) Eipe wsko miten tiedhä / waan turuapi sa lan Jumalan Armon päle.

a Zelle todhistureri) Moses cagupi Lagin yhderi tunnus tureri Canssan päle. Dew. 31. Sille eträ Laki merdhen pälen canda ia on yri tunnustos merdhen syndien ylize Samalla moto mōs tessē. Jos Papir todhistaawat eiträ Christus on temen puchtari tehnyt / ia ei senuori wsko / nin he tunnustawat tze heitens waстан.

b Ja sanon telle) Se on / Jos minun sanani ouat nijn wāš keuet / Quinga palio wāškenimmet sinun Sanas ouat.

c Israeltis) Se on / eipe hen leynnyt sencaltansta wsko Jwttain tyken quin telle Pacanalla oli.

d Jdhest ia Lemust) Se on / Pacanat pite cortattaman / Senz tähden eiträ he wskouat / Mutta Jwttat ia tekompphet / tuluat pois hetteryri. Ro 8.

e Cuhunga itenens) Mutamat ei tahdo Christusta seurata / ellei he wssit ole / cingapain. Sentähden Christus tämen pois hyls kept / quin wskomattoman / ioca ennen tahdot wssit olla.

f Zaudhara) Mwtomat esteri wetäuet Synet Tōōdh ettel he tahdo seurata / eike wskoa. Mutta ne Christus todhstapt coollwet ia curhat iōōdh oleuan.

IX. Lucu.

B iii

Ja nin

Mat. 2.
Lii. 5.



Ja nin hen astui hactē / ylitsemēt
 tiellens / ia tuli omaā caupūgij
 ns. Ja cargo / he edheffoit yhdē hal
 uatū wootes sairastauā. Costā nyt
 Jesus näti heiden wscōns / sa
 noi hen haluatulle / poican oe
 hyues turvas / sinun synnis anderis
 annetan sinulle. Ja cargo / mutas
 mat kirianoppenuijt sanoi keskenens / Tāme pilca Jumaz
 lata. Costā nyt Jesus heiden aiatozens näti / sanoi hen /
 Miri te paha aiattelet teiden sydhemisenne? Cumbi keni
 embi on sano / Synnit anderianmetan sinulle / taica sanoas
 Nouse yles ia kiew? Mutta että teiden pite tietemensettä In
 himisen poialla on walta maasa synnit anderienda / Sytte
 sanoi hen sille haluatulle / Nouse yles / ia ota sinun wootes /
 ia mene cotias. Ja hen ylesnoui / ia meni cotians. Ja costā
 canssa sen neit / imehrelit he / ia cumioicit Jumala / ioca oli
 andanut Inhimisten sencaltaisen wallan.

Mat. 2.
Lii. 5.

Ja quin Jesus sielde ohitezieni / näti hen Inhimisen tullis
 hones istuan / nimelde Mattheus / Ja hen sanoi henelle /
 Seura minua. Nin hen ylesnoui / ia seurasi herde. Ja tapac
 tui / ette Jesus attrioitzi henen hoonesans / ia cargo / monda
 Publicani ia synneiske iocca olit tullumat / ynne attrioitit Je
 susen ia henen opetuslastens cansa. Costā Phariseufet sen
 neit / sanoi he henen opetuslapsillens / Miri teiden Mesta
 rin sööpi publicanein ia synneisten cansa? Costā Jesus sen
 ewli / sanoi hen heille / Ei taruize ne / iocca ternet on läkerites
 waan iocca sairastauat. Mutta paramin menget / ia oppes
 cat mite se on / Laupiatra mine tahdon / ia en wiffri / Sila
 len

Osee. 6

le'ertallut mine b wanhurškaita curzuman / mutta syn
neizit paranoxelle.

Silloin Johannesen opetuslapses kãuit henens tygens / ia
sanoi / Mingerãhden me / ia phariseuset nin palion paastros
me / Mutta sinun opetuslapses ei paastnua / Nin sanoi Jes
sus heille / Taitanatto ylghen poiat mirechtija nin cauuan
quin ylkã on heiden cansans : Mutta ne peüet tuleuat / coska
ylkã heilde poisotetan / ia silloin heiden pite paastoman.

c Ei kengen paicka wanha werca / wodhen werghan til
ghalla / Sille se paicka reweise quitengin henense pois was
teesta / ia se auchu tule pahemari. Ei kengen mós pane torecta
wijnã wanhoim lelein / mwotoim leilit pacachtuau / ia wijna
wlgoswota / ia leilit hucastuau / Mutta he lasteuat nooren
wijnã wsin lelein / nin he molomac ouat rãhdelle.

Costa hen oli nãime puhunut heille / Carzo / nin tuli yri Pã
mies / ia cumarsi hende sanoden / Serra / minun tyeteren nyt
cool / Mutta tule / ia pane sinun kãtes henens pãlens / ia nin
hen elãveri tule. Nin nousi Jesus yles ia seurasi hende / ia he
nen opetuslapsens. Ja carzo / yri waino / loca cari toistakys
mende wootta oli punaist tauti sarastanut / hen kãui henen
tacanans / rupeis henens watens leepesen / Sille hen oli sano
nut igellens / Jos mine wainoin rupen henen wateesens /
nin mine tulen terueri. Mutta nin Jesus kien si henens / ia
nãkti henens ia sanoi / Ole hyues turuas Tytteren / sinun w
kos on tehnyt sinun terueri. Ja se waino tuli terueri samal
la hetkelle.

Ja costa Jesus tuli pãmiehen honesten / ia nãkti d hu
lunsojettaiat / ia canssan hymiseuen sanoi hen heille / Mens
get pois / ei ole pica coollut / mutta hen maca. Ja he nauros
it hende. Costa nyt canssa oli wlgosaiettu / kãui hen sifel / ia
rupeis henen kãvens / ia yles nousi pica. Ja se sanoma cwolui
ylize kãlken sen maan.

D v.

Ja

Dinca 24.
T. Trini.
Mar. 3.
Lu. 8.

or. 112

Finit

B. Mattheusen

Ja koska Jesus sielde poijsteri / seurasi henne cari sohiat
 ta / hwsit ia sanoit / Armadha meite Davidin poica. Ja koska
 hen tuli hoonesen / edheskenit ne sohiat henen tygens. Ja sanoit
 heille Jesus / wskortaco että mine woin sen tehda teille : he
 sanoit henelle / Herra / me wskoma. Tii hen rupeis heiden
 silmeins päle / sanodhen / Teiden wskon ielken olcon teille.
 Ja heiden silmet aukent. Tii Jesus haasti heite / sanoden /
 Carzocat ettei kengen täte saa tiere. Waan koska he poijment
 iulghistit he henen sanomans caikella sille maalla.

Mat. 7 Costä nyt nämet olit wolgosmemmyet / Carzo / niin he toit
 mycken ia Pirulda riwatur Inhimisen henen eteens. Ja quit
 perchele oli wolgo / aiettu / puhui mycke. Ja Canssa imehteli / ia
 sanoit / Sencaltaista ei itenens Israelis ilmestenyet. Mutta
 Phariseuset sanoit / Percheleden päructinan caut / hen wol
 gosaia percheleet.

Mat. 9 Ja Jesus ymberins keui caiki caupungit / ia kylet / ia opeta
 ti heiden Synagogisans / sarnaten Waldakunnan Euans
 gelium / ia paransi caikinaiiset taudhit / ia caiken saigraudhen
 Canssas.

Ja koska hen nyt näki Canssat / Armachti hen heiden pä
 lens / että he olit ylenannetut / ia haiotetut / ninquin lambat /
 joilla ei ole paimenda.

Lu. 10 Silloin sanoit hen opetuslapsillens / Elo tosin ombi sangen
 palio / mutta wähe on töd wäki / Rucolcat sentähden Elon
 Herra / että hen wolgossähäteis töd wäkie henen eloonsa.

a En wffit) Se on Jumalan otollisemi että me kestem hy
 ne tegeme / quin me wffitaimma.

b Wanhurstaaita) Christus poss heittept caiken Inhimillisen
 wanhurstaudhen / ia tachtot että me aiocit henen wanhurstaudhens
 päle rakennaim. Sentäden hen mös tessä sanopi / että hen waiwain
 näite Syndisite cuzupi. Ninquin p. Paueli sanopi i. Emot. i. Chri
 stus tuli Mailmaan Syndisite wanhurstaari tekemen.

Eikengen

Elengen patka) Se on Ei kengen tadoha tete wtta Euans
gekamin oppia wanballa liballisella syohemelle kâsitte. Ja costa se
Liballisille Inhimisille saarnatan/ nin ne tulewat wainoin pahemari.
Ninquin nyt tapachrupt /ettâ costa se hengeltinen wapadhus saarnatan/
nin Liba sen kientepti oman pahin sisuns ielkân.

Zuulunsoitatat) Jotca Wainaten ia Kwmisten tykene sekizte
Ninquin nyt merdhen seas kelloilla soitetaan / ia peijaita waisataan.
Sen se merkitze/ ettâ coloma waikuntapi ia tutan Lain opin cautta.

X. Lucu.



A hen cursui caritoistakymende Opetuslas
stans tygens / ia annoi heille wallan wasto
in reetaisit hengije / ettâ he heite wlgosaiats
sit / ia parannaisit caikinaiset Taudhit / ia id
caitzen sairaudhen.

Mat. 23
Lu. 9

Mutta nâme ouat nînen cadhendoistak
kymenen Apostolin nînet. Ensimeinen /
Symon / ioca curutatan Petari / ia Andreas henen weliens
Jacobus zebedeusen poica / ia Johannes henen weliens /
Philippus / ia Bartholomeus / Thomas / ia Mattheus / ioca
oli Publicanus ollut / Jacobus Alphein poica / Ja Lebbeus
ligalmimelle Tadduus / Symon Cananeus / ia Judas Ischar
riotes / ioca môs petti henen.

Nâmet caritoistakymende wlgoslehetti Jesus ioille hen
kâskenyt oli / sanoden / Elket mengö pacanaiden tielle / ia
Samaritanain caupungin elket sijel mengö / Mutta menget
paramin nînen cadhotettuun lammassten tyge Israelin hoo
nest. Tin menget ia sarnakkat / sanoden / Tawain waldakun
da ombi iuri lehestynyt. Kipiet techket terneri / Spitaliset
puhdistaca. Colluet yleswirghottaca. Perchelet wlgosaiacat.
Labiari te saitta / nin môs labiari andacat.

Ei teideen

B. Mattheusen

Lu. 10.

Si teiden pidhe Culda/ eike hoopia seite Raha # pitemen
teiden cukaroinan/ eike ewessecki markas/ eike cachta hamet/
eike kengije/ eike sauna/ Sille että Tomies ombi roghans an
siolinen. Waan cunghaikenens caupungin tadica kylene te sa
selkieytte/ Byselket cuka sijne on otolinen / Ja olcatta sielle
sijhenastfi että te poislehdette.

Mutta koska te hoonen siselmenet / nin teruetteke hende.
Ja sanokat/ Rauha olcoon tehen hoonesen / Ja ios se hoone
on otolinen/ nin tulkah teidhen rauhan sen päle. Jollei hen ole
otolinen / nin teiden rauhan teille palaiapi. Ja cussa eikengen
teite wastanrupee / eike ewle teiden sanoian / nin wlgosinens
get niystä hooneist / tadica sijte caupungist / Ja b pudhista
kat tomnu teiden ialghoistanna. Totifesta sanon mine teille/
Zoodkemi pite oleman Sodomian ia Gomorhan maan / do
nio peinene quin sille caupungilla.

Lu. 10.

Carzo mine lehetten teiden / ninquin lambat swettein kessel/
le. Olkat sentehden taitauat / ninquin kermet / ia yrkerdhaisset
ninquin mettiset. Mutta cauaccat teiden niyde Inhimisilä
de / sille he edhesweteuet teiden heiden radstupins / ia heiden
Synagogisans pite heiden hoosuman teite. Ain mäs Pämies
sten ia Kuningaiden eteen te wiedhen / minun tehden / heille
ia pacanoille todistoreri.

Coska he nyt teite edhesweteuet / Elket murehigo / quingal
taica mite teiden pite puhuman / Sille että teille annetan sa
malla heikel mite teiden pite puhuman. Sille ette te ole ne /
iotca puhuat / waan teiden Isen Zengi / ioca teisse puhupi.

Joh. 15.

Se yri welij edeswete sen toisen welien colemaan / Ja Ise
Poians / ia lapses cartauat wanhumbaidens wastan / ia taps
panat heite. Ja caiki teite wihauat minun Uimien tähden.
Mutta ioca loppun asti wahuast seiso / hen tule autuuri.

Coska he nyt wainouat teite ydhes caupungis / nin paekat
toisen

toisen. Sille totifesta sanon mine teille / ette te woi caiki
Israelin caupungeit toimitta sijhenasti että Juhimisen Pois
ca tulepi.

¶ Ole opetuslapsi ylitze Messarins / Eite paluelia ylitze he-
nen Herrans. Tytyken Opetuslapsi ios hen ombi ninquin he-
nen Messarins / ia Paluelia ninquin henen Herrans. Jos he
ouat ize Isenen Beelzebub curzuneet / quinga palio enâmin
he henen pereens curzuaat: Elket sentehden heite pelietkô.

Sille ettei miteken ole peitetty / ioca ei pidhe ilmoitettaman /
ia ei miten salattu / quin ei tule tietteveri. Jota mine sanon teil-
le pimeise / site sanokat walkiudhes / ia mite teiden coruaâne
sanotan / site sarnatcat cattoin pâle.

Ja elket teiten pelietkô niylde / iotca rumin tappauat / ia
eiuet woi sielua tappa / Mutta pelietkâ enâmin site / ioca woi-
pi seke sielun että rumin heluettin hucutta. Elkô cari wars
wuiyst ychten ropoin myydhe : ia yri heiste ei puto maan pâle /
ilman teiden Isenen. Niin ouat nyt môs caiki teiden päent
hijet luettudh / Elket sis pelietkô / Te oletta paramat / quin
monda warwuiſta.

Sentâhden / iocahinê quin minun tunnusta Juhimisten
edhes / sen tunnustan môs mine / minun Iseni edhes / ioca on
Taruaisa. Mutta iocahinen quin minun kieltâ Juhimisten
edhes / kiellen mine môs henen minun Iseni edhes / ioca on
Taruaisa.

Elket luulco / että mine olen tullut ^c rauhan lehettemen Lu. 130
maan pâle / En ole tullut rauha / mutta mieckan lehettemen.
Sille mine tuln Juhimiste Isens wastan rijdahastxi tekes-
men / Ja tytärtâ citiens wastan / ia Minien henen anoppians
wastan. Ja Juhimisen oma pereh tuleuat henen wihamies
herens.

Lu. 140

Joca racasta Isens taica Citiens minun ylitzen ei se ole
minule

B. Mattheusett

minulle otolinen. Ja ioca racastapi poicans / taicka eyter
dhens minun ylizet ei se ole minun otolinen. Ja cuca ei ota
oma ^d Ristiens / ia seura minua / ei se ole minun otolinen.
Joca leyte henen hengens / henen pide sen cadhottaman / Ja
ioca hengens cadhottapi / minun techten / henen pide sen leus
temen.

Mat. 9.
Lu. 10.

Joca teite holhoo / se minua holhopi / ia ioca minua holho /
hen holhopi sen / ioca minun lehdetti. Joca Prophetan holo
hopi Prophetan nimelle / hen saa Prophetan palkan. Ja ioca
wanhurskan holhopi wanhurskan nimelle / hen saa wan
hurskan palkan. Ja cucaikenens annais yhden neiste wa
himiste iodha picarin kylme wetta wainoin Opetuslapsen ni
melle / Totifesta sanon mine teille / ei henen pide palkans ca
dhottaman.

a Raha pitemen) Teme pitemys on ninquin Mammonin Aho
neus / ioca sydhemelle Rickardhest rippupi / ia site murechtipi / Joca
sarnan wirgan estept. Mutta tarpect ia oikeari elatorxi / piti moos
Christus Rahan / Cucaron ia Letpeforin.

b Puhdistacat) Min ei mitken teidhen pide heilde ottaman /
että te moos ialgoistan ia kengsten tomun pois puhdistat / Ette he
mahdaisit ym:nettä / ettei te ezi teidhen woiton ielkin / waan heidhen
Autudhensa ielkin.

c Rauhan lehettemen) Teme paeko sijetulepi / että mwotamat
wastanoitauat Euangeliumi ia sihen heidhens wahwasti kijnitteuet
Olis ehke Jse taicka Eitei / Sisar eli Welji wastahan. Ja iotca taas
ei Euangeliumi wastaanota / ne siire min cauhistuuat / että he sens
tähden wahawat ia tappauat seke isens että eitens / sisarens ia weljens

d Ristins ottaman) Se on Walms oleman kersimen wastoin
Kieumiste Jumalan sanan tähden.

XI. Lucit.

Ja se



Ja se eapachtui / Coska Jesus
 clack asi sencaltaisi henen cadhels
 le toistakymmenelle Opetuslapsi
 lens kestemesi / keui hen sielde edesi
 peiten / että henen piti opettaman /
 ia sarnaman heiden caupügeisans.

Coska nyt Johannes / ioca silloin
 oli fanguixes / ewoli Christusen
 edödh / lehdetti hen cari Opetusla

stans / kysymen herde / Oletco sine se tulena / taicka pitetö meid
 den toista odhottaman : Min Jesus wastasi / ia sanoi heille /
 Menget ia sanocat Johanne / el / ne quin te crolette ia näget
 te . Sokiä saauat nägöns / Onduuar keuet / Spitaliset
 puhdistetan / ia Curoit croleuat / ia Colluet yles heräteten / ia
 nylle kiehille sarnatan Euangelium / ia autuas ombi se / ioca
 ei ^a pahane minun cauttant.

Coska nyt he poisment / rupets Jesus sanoman cansalle
 Johanesest / Mite te lexitte wlgos corpehen carzoman : Mar
 roco / ioca häilytetan ewlelda : Taicka mite te lexitte wlgos car
 zoman : Mar Inhimist watittu pehmiel waatteil : Carzo
 iotca pehmeite candauat / ne ouat Runingarden hooneisa.
 Taicka mite te lexitte wlgos carzomä : Mar Prophetaat : Wis
 fist / sanon mine teille / Teme on ialombi quin Propheta / Sille
 että teme on se / iosta kirioitettu on / Carzo mine lehdeten mi
 nun Engelin sinun casuos eten / ioca walmistapa on sinu tjes
 sinun etees.

Torifesta sanon mine teille / Caikcin nünen seghas / iotca
 waimoist syndyneet ouat / ei ole yrigen swrembi ylestullut /
 quin Johannes castaia. Mutta quitengin se quin on wähir
 Taiuan waldakunnas / hen on hende swrembi.
 Mutta hamast Johannesen Castajan peunisse / nin tehen
 pewen.

Luc 3 24.

Luc 7

Jes 33

Mal 3

Luc 9

Se wät
 hm) se on
 Ise Chris
 tus.

P. Mattheusen

Infra. 17.
Mar. 5.
Mala. 4.
Lu. 7.

peiuē asti kersi **Taiuaā** ^b waldatūda/wāktiwālba/ia ne wā
gelliset sen repiuet heillens. Sille että caiti Prophetat/ia mōa
ize laki/ouat **Johannesen** asti noijameet. Ja ios te tahdotta
wastan otta/ **Hen on se Elias** /ioca oli tulevainen. Jolla on
coruat cwolla/hen cwołkan. Waan minge werdari mine wes
dhen temen sughun: **Hen on nijnen lasten** werta iotca Turula
la istuuat / ia hwotauat cumpaniens tyge / ia sanouat / **Me**
hwilua soijttima teiden edhesen / ia ette te hypenyuet / **Me**
olemma weisannut mureen wirsie teillen / ia ette te idkenyuet.
Sille Johannes hen tuli / ei sōdhen / eike iōdhen / ia he sanos
uat / **Henelle on perchele.** Jinhimisen poica tuli sōdhen ia iō
dhen / ia he puhuat / **Carzo** / site sōmeri ia winan ioomari /
Publicanein / ia symijsten ystene: Ja ^c **wissaudelle oijteus**
annetan henent lapsildans.

Lu. 10.

Silloin hen rupeis soimaman nijte campungeita / ioissa hen
oli tehnyt swornat aruud / ia eiuet quitengan heidens paran
daneet. **We sinun Chorazin** / **We sinun Bethsaidan.** ios
fencalraiset aruudh olisit techdyt **Tyros** ia **Sidonis** / iotca tei
sa tehdyt ouat / he olisit aamut sackis ia tuhghas tehnyt syn
nin parannuren. **Mutta** quitengin mine sanon teille / **Etta**
Tyronin ia **Sidonin** pite oleman hokiamman **Domio** päiuent
quin teiden. Ja sine **Capernaum** / ioca olet ylestorgoretta tauua
sen asti / sinun pite haman heluettin sysettemen. Sille ios **So**
domis olisit fencalraiset aruudh tehdyt / ninquin sinus / he sei
soisit wiele tenepäne. **Mutta** quitengin sano mine teille / **Etta**
Sodoman maan pite hokijman oleman **Domio** päiuent /
quin sinun.

Joh. 17.

Sille samalla ciulla / wastasi **Jesus** / ia sanoi / **Mine kiz**
ten sinua **Ise/Taiuan** ia maan **herra** / että sine olet kettentye
nāmet wissailda ia toimelliside / ia olet nāmet ilmoittanue
pienille / **Tosin Ise** / nin oli sinun hyue tactos sinun edheses.
ne poica

Caiki minulle ouat annetudh minū Jseideni / ia eikengen tunne poica mutta Jse / eike Jse yriken tunne mutta poica / ia Kellenikenens poica tacro sen ilmoitta. Joh. 10.

Tulkat Te Caiki Minun Tykeni / iotca töteteghett ia raska utetudh oletta / ia mine tahdon teidhen wirghotta. Ottacat minun ikeen teiden pälen / ia oppecat minust / Että mine olen laupias ia neure sydhemest / Ja teiden pite leutemen lewon teiden sijeluillen / Sille että minun ikeen ombi souelias / ia minun corman on kerohä.

a Pahane Autuas on se / toca minun tdisten ia sanoistan izens ei pahenna / waan paremms.

b Wäkinalta) Costka Omatundo eli murhelinen sydhen synnin tehdhen Euangeliumin saa maista ia ymmertä / nin hen väkiuallalla siben carckapi / ettei yriken hende sijte taidha poistemma.

c Wäisandhella) se on / se Euangeliumin Totuus / ioga Christus ia Johannes sarnasit / wastanotettin / ia henelle oikias annettin henen Lapsildans / se on / nglde. wstkolisilbe / Jotca Jumalan Wäisandhen Lapsit ouat. Mutta ne muodh / totca Walhen Lapsit ouat / ne ylencarouat Jumalan Totudhen / Sencaltasset olit ne Phariseuset ia Lainoppenuet d Jkeen) Laki ia Käskyfanat ouat couat ia cägiat nin ettei yriken n. nen edesse kestä / Mutta Christus / toca pyhen Zengen andapi / tekepi ne kienieri wstkon cautta. Nin mös Kristi ombi twri yri keme Cotima nglle / totca Euangelium maistauat ia oikien tundeuat.

XII. Lucu.



Siben aican keui Jesus Sabba / Luc. 6.
Mar. 2.
Sibina laihoin lepitze. Nin henen Opetuslapsens ifosit / ia ruppestie tächtäpeite ylestepimen / ia sömen. Costka nyt Phariseuset sen negit / sanoit he henelle / Carzo / sinun Opetuslapses site tekeuet / quin ei soui Sabbathina tehdä.

Mutta hen sanoi heille / 1. Reg. 21.
te lutenuat / mitte David teki costka hen ifosi / ia ne iotca
C henens

B. Mattheusen

henen cansans olit: quinga hen Jumalan hooneen sijelmen /
ia söij edespanemisen leiuet / ioita ei henen sopinut söödhe / ei
mö's ninen iotca henen cansans olit / mutta ainouain pappes
in. Taitka ettekö te lagis lükennuat / että Sabbathina riekouat
papiit Templis Sabbathin / ia ouat quitengin nuchtettomat
Mutta mine sanon teille / Että tesse se ombi ioca mö's swa
rembi on / quin Templi. Mutta ios te tiedheisitte miike se on /
Osee. 6. Laupiudhen mine tahdon / ia en wffri / sijette ette te swingan
domizisi wighattonia. Sille että Inhimisen Poica on mö's
Zerra * Sabbathin päle.

Mar. 7. Lu. 6. Ja hen sielde edhekkewi / ia tuli heiden Synagogaans. Ja
carzo / sielle oli yri Inhimin / iolla oli quiuettu käsi. Ja he kysy
it henelle / sanodhē / Sopico Sabbathina parāda. Sepäle / et
te he saisit canda henen pälens. Nin sanoi hen heille / Euca
on teiste Inhiminen / iolla olis yri lammas / ia ios se Sabbathi
na putois caiuon / eikö hen rupeisi siben / ia yleswedhā. Quin
ga palio ialombi sis Inhiminen on quin lammas. Sentedhen
fopi kulle hyue tehda Sabbathina. Nin hen sanoi Inhimis
selle / wolgofoienna kates. Ja hen wolgofoiensi. Ja se tuli ter
ueri ninquin toinengi.

Silloin Pharisuseit wolgofoikit / ia nennopidhit henen was
stans / quinga he henen huckaisit. Mutta cotta Jesus sen
ymmersi / keui hen sielde pois. Ja palio Canssa seurasi hende.
Ja hen teki caiti terueri / ia haastoi heite hendens ilmoittaa
Esa. 42. mast. Senpäle ette sen piti teuttemen / quin sanottu oli Esai
an Prophetan cautta / ioca sanoi. Carzo minun Poican / ion
ga mine wolgofoializim / minun rackan / iossa minun sieluni
ombi hyue sosisjo. Mine panen henen pälens minun Zena
geni / ia henen pite Domion Pacanoille iulghistaman. Eihen
ritele / eike hwdha / eike yhdengen pidhe cwleman henen ään
dens catuilla. Murettua rokoa ei henen pidhe serckemen / ia
swizenat

switzenat pellanaist ei pidhe henen sammuttaman / sibenasti
ette hen wlgoswiepi Domion woitor. Ja henē Timens päle
pite Pacanoiten toiuoman.

Silloin edestootijn henen tygens yri ioca pirulbariwattin /
sockia ia myckä / ia hen paransi henen / nin että sockia ia myc Mat. 3.
Eä sete puhui ette näki. Ja canssa hemmestuit ia sanoit / olles Lu. 11.
co teme se Daudin poica: Mutta cosca Phariseuset sen cros
lit / sanoit he / ei hen wlgosaiia perchelei / mutta Beelzebubin
percheleitten pämiehen wäelle.

Coska nyt Jesus tunsi heiden aiatozens / sandi hen heille /
Jocainen waldaunda erinyt itse waस्ताans / se kylmille tule.
Ja iocainen caupungi taickä hoone / eranut itseens waстан / ei
se seis. Ja ios perchele wlgosaiia perchelen / nin hen erinyt on
itseens waстан / Quinga sis henen waldaundans seisoi:
Ja ios mine Beelzebubin wäelle perchelet wlgosaiiasin / kes
nengä wäelle sis teiden poianna heite wlgosaiawat: Sentä
den pite heiden teiste domizeman. Mutta ios mine Jumal
lan Hengel perchelet wlgosaiian / Nin tuli Jumalan walda
cunda teiden tygene.

Mutta quinga ioku taita ionghun wäkeuen hoonesen siselo
kudhe ia henen taloons poisröwete / ellei hen ensin sidho site
wäkeuete / ia siette röwe henen hoonetans: Joca ei ole minun
cansani / hen on minua waстан. Ja ioca ei minun cansani co
coo / hen haiottapi.

Sentäden sanon mine teille / Caiki synnit ia pilca anderi Mat. 3.
annetan Inhimisten / Mutta se pilca pyhe ^b Henge was Lu. 12.
stan / ei anderianneta Inhimisten. Ja cukaikenens sanopi io
tachin sana Inhimisen Poica waстан / se henen anderiannes
tan. Mutta ioca sanopi iotachin pyhe Henge waстан / ei he
nen anderianneta / eike tesse / eike tuleuaises mailmas.

Taickä tehette hywe puu / nin tule henen hedhelmens bys

Lii. 6.

ueri/taick'a techkette heijū puu /nin tule henē hedhelinēs heijū
 uri. Sille ette hedhelineste tutan puu. Te Kytkärmen sugbut/
 quinga te woitte hyue puhua/ colka te oletta izē pahat: Sille
 että sydhemē kyllydhest sio puhupi. Zyue Inhiminen edhes/
 wetä hyuest sydhemien tavarast hyue. Ja paha Inhiminen es
 deswetä pahast sydhemien tavarast pahoia. Mutta mine sa
 non teille/että iocahitezest turbast sanast ionga Inhimiset pu
 hutat/ pite heidhen luguntekemen Domiopäivene. Sille et
 tä sinun sanoistkas sine wanhurcautetan / ia sinun sanoistkas
 sine domitan.

Silloin kysyit henelle monicahdat nijsse kirianoppeneist ia
 phariseusista/ sanodhen/ Nestari me tahdoma nähde merce
 tie sinulda. Nin hen wastasi/ia sanoi heille/Teinä häijū ia ho
 rallinen sükū ezipi mercki/ ia ei anneta henelle merckie / waan
 Jonan prophetan mercki. Sille samalmodholla quin Jo
 nas oli waalastalan wazas colme päiue ia colme öte/ nin pite
 Inhimisen Poian oleman maan sydhemes colme päiue ia col
 me öte. Ne Niinuitin miehet pite yleisnouseman domiolla täs
 men sugun cansa / ia sen domitzeman / Sille ette he paransit
 heidhens Jonasen sarnasta. Ja carzo / tessa on enämbi quin
 Jonas. Drötingin Eteleste pite yleisnouseman Domiolla täs
 men sugun cansa/ ia sen domitzemä/ Sille ette hen tuli maan
 äriste cwlemaan Salomonin wisautta. Ja carzo / tesse on es
 nemi quin Salomon.

Colka nyt se rietaisa zēgi on wlgosimēnyt Inhimisest / nin
 hen waelda lepize quiwia paickoi/ezipi lepoa/ ia ei leydhä.
 Silloin hen sano/ Mine palaiän minū hoonesen iellēs/ custa
 mine wlgoslexin. Ja quin hen tule/ nin hen leutepi sen tyhien/
 ia kärkeistyri/ia caunnisteturi. Sijtte hen pois mēnee / ia ottapi
 tygēs seizemē mweta zengie/itzeens pahēbata/ ia siselmeneuet
 ia ašuat sielle. Ja tulewat sen Inhimisen wijmeiset pahemari.
 quit.

quin ensimeiset. Uein mōs tapactu telle pahalle succūinale.
 Costa hen wiele nyt puhui canssalle / Carzo henen eitins ia Mar. 4.
 weliens seisoit wolcon ia pydhit hende puhutella. Uin yri sa Luc. 8.
 noi henelle / Carzo sinun eitins ia sinun welies wolcon seisoat /
 tachtouat sinua puhutella. Uin wastasi hen / ia sanoi sille sa
 nansaattaialle / Luca on minun eiten / taicka cutka ouat mi
 nun welieni : Ja hen wolgofoiensī kätens Opetuslastens po
 len / ia sanoi / Carzo minun eiteni / ia minun welieni. Sille että
 tocainen quin tekepi minun Jseni tachtou / ioca on Taiwaifa /
 hen on minun welien / ia sisaren / ia eiten.

a Sabbathin yltze) Se on/ioca Christusēn päälle wstopt / hen on
 yltze caiken Lagin / ia ei taicha Laista nuhdelta / ehke hen rickots / co
 sta Raakaus ia Häte site waati ia ano.

b Zenge wastan) Synoi pyhe Zenge wastan / se on Euangeliumin
 ylencazotus. Antcauan quin se seisoit / ei ensingen Synoi andertannes
 ta. Sille se sottpi twrt wsto wastan / iota paizi ei ole ydhteken Synnin
 anderiandamist / Waan costa se poispannan min wsto shtre siseltule / ia
 caiki synnit poispyhteen

XIII. Lucu.



Ine peiue / wolgofoeni Jesus ho
 Snesta / ia istui meren tyghe. Ja Mar. 12.
 henē tygēs cocostuige palio Canssa / Luc. 4.
 nin että hen siseltkeui hacten / ia istui /
 ia caiki Canssa seisoit rannalla. Ja
 hen sanoi heille monella wertaurela
 la / sanodhen / Carzo yri kylueie wol
 gosmeni kyluemen / ia costa hen kyl
 ui / langeisit monicahdhat tien ohen /
 Ja tulit linnue / ia yleššit nee. Mutamat taas langeisit kiwiz
 stōn / cussa ei ollut heille palio mulda / ia pñan ylešnoušit / Sil
 C uj. le etrei

B. Mattheusen.

le ettei heille ollut syro maa / Mutta koska auringo coitti / nin
 he poudhittin / Sille ettei heille ollut iwrtta / nin he poisquines
 tujot. Mutamat lägesit oriantappuroihin / ia oriantappurat
 yleskastwoit / ia läkehyyit heiden. Mutamat taas langesit hys
 ueen mahan / ia tejt hedhelmen / Monicadhat satakerdaisen /
 monicadhat crositymentkerdaise / ia monicadhat colmekymen
 kerdaisen. Jolla on coruat cwolla / se cwoltan.

Nin Opetuslapsek edhesastuit / ia sanoit henelle / Niri sine
 puhudh heille wertaurilla. Nin hen wastasi / ia sanoit heille /
 Teiden on annettu tuta Taiwan waldakunnan salaudhet /
 Waan ei heille ole annettu. Sille että iolla omibi / henelle pi
 te annettaman / ia henellä pite kyll oleman. Mutta silde iolla
 ei ole / pite mäs sek in poisotettaman / quin henelle on. Sente
 dhen mine puhut heille wertaurilla. Ettei näkewisset pide nä
 kemen / eike cwoleuaset / cwoleman / eike ymmertämien. Ja heisse
 teyteten Esaian noitius / ioca sanoit / Coruillan pite teiden cw
 leman / ia ei ymmertämien / ia näkewei sine pite teiden näkemien /
 ia ei eckemen. Sille että temz Canssan sydhen on coroettu / Ja
 coruillans he raskasti cwolit / Ja filmens he rompen panit. Et
 tei he iostlus näkisi filmille / ia coruilla cwolisi / ia sydhemelle
 ymmerdheisi / ia palaiasisie / ia mine parannaissin heite.

Esai. 6.
 Judi. 12.

Mutta autuat teiden filmenne ouat / sille he näkewet / ia tei
 den coruanna / sille he cwoleuat. Sentähden totifesta sano mis
 ne taile / että möda prophetat / ia wähurstast halasit nähdhä
 iotca te näghette / ia einet nähnyet / ia cwolla / iotca te cwlettä /
 ia einet cwolluut. Nin cwolcat te sis sen kylueien wertans. Co
 ssa iocu cwole waldakunnan sanan / ia ei ymmerdhä / nin tulept
 se paha ia poistemma sen quin henen sydhemens kyluettin. Te
 me on se / ioca tien ohen oli kyluetty. Mutta se quin kiuistör
 kyluettin / se omibi / quin cwole sanan / ia cocta ilolla sen ottapi.
 Mutta ei ole henelle igesens iwrtta / waan hen omibi atali
 nen /

Luc. 10.

men/ Min costa waina ia tusta pälekiempi sanan tehden/ coes
 ta hen pahane. Mutta ioca oriantappurain secan oli kyluetz
 ty/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia temen Mailmä suru / ia ric/
 kaudhen petos/ läketyte Sanan/ ia hen tule hedhelmettömeri.
 Mutta ioca oli hyuen Mahan kyluetty / se ombi quin cwle
 Sanan/ ia ymmertä / ia mös tootta hedhelmen ia teke / Min
 että mytama teke satakerdaiset / monicachta kusikymenker
 daiset / ia monicachta colmekymenkerdaiset.

Toisen wertauren hen pani heiden eteens / sanoden. Taiuan
 waldakunda ombi yhden Inhimisen wertainen / ioca kylui
 hyuen Siemenen henen peltons. Mutta Inhimisten maates /
 tuli henen wihoillissens / ia kylui ohdacket nifuijn setan / ia po/
 ismeni. Costa nyt oras rupeis casuaman / ia hedhelmeizemen/
 nin näghyit mös ohdacket. Silloin edheskuit perenisennen
 palueliat / ia sanoit henelle / Zerra eikös hyne Siemede kyluenyt
 peltos / custa sis henelle ombi ohdacket: Min sanoit hen heille/
 Wiholinen Inhiminen sen teki. Sanoit palueliat henelle / Ta
 dhocos sis ette me menem / ia nee pois haghem: Mutta hen sa
 noi / En / senpäle ette costa te ohdacket ylestewitte / ettei te
 ynne nifuit ylestema. Sallicat ynne caswa molemat elonaicā
 asti. Ja elon aighala sanon mine elomiehille. Cooekat ensin
 ohdacket / ia siocat heite lychteiji / poltetta / Mutta nifuit
 cooekat minun aittaani.

Mar. 4
Lu. 17.

Toisen wertauren hen pani heiden eteens sanodhē. Taiuan
 waldakunda ombi Sinapin ^b iyuen wertainen / ionga Inhi
 minen otti ia kylui peltoons / ioca on pienin caikija siemenite.
 Mutta costa se ylescawoi / mit hen ombi sworin caalein ses
 ghaos / ia tule puuri / nin että Taiuan linnut tulewat / ia tekeuet
 pesens sen orain päle.

Toisen wertaurē sanoit hen heille. Taiuan waldakunda om / Gene. 18.
 bi ^c Zapatorē wertainē ionga wainno otti / ia seghoitti col
 men wacan ianhoia / sijhen asti quin caiki happani. Ma

B. Mattheusen

Psal. 78.
 Náme caiki Jesus puhui Cansalle wertaurilla / ia ilman
 wertaurit ei hen miteken heille puhunut. Että se teutetisin /
 quin oli Prophetan cautta sanottu / ioca sanoi / Minun pite
 awaman suuni wertauris / ia minun pite wolgoisöyhemen sa-
 latut mailman alghusta.

Silloin lasti Jesus Canssan / ia tuli cotija. Ja henen Ope-
 tuslapsens edhelteut / sanoden / Wolgoistoimita meille se wer-
 taus Pellon ohdackest. Min hen wastasi / ia sanoi heille /
 Inhimisen Poica on se ioca hyuen sijemenen kylui. Pelto on
 mailma. Se hyue Sijemen on Waldakunnan lapsset. Mut-
 ta ohdacket ouat sen pahan lapsset. Wihoilinen ioca sen kyl-
 ui / on perchele. Elonaica on Mailma loppu. Elomiehiet ouat
 Engelit. Sentehden ninquin ohdacket coonhaghetan / ia tu-
 lella poltetan / nin pite mós oleman temen Mailman loppu-
 na. Inhimisen Poica lehdetepi Engelinse / ia heiden pite co-
 coman caiki pahoitoret / ia ne iotca wärytte tekeuet / henen
 Waldakunnastans. Ja heitteuet heiden cwman wgnijn / Si-
 elle pite oleman idtu / ia hambain kiristus. Silloin pite ne wan-
 hurikat kiltemen / ninquin Auringo heiden Jjens Waldakun-
 nas. Jolla on coruat crolla hen crollan.

Taas on Taimaan waldakunda. Ardohaubhan wertas-
 inen / ioca on Pellon käcketty / ionga Inhiminen leusi / ia käck-
 sen. Ja ilon tähden / quin henelle sijte oli / meni hen pois / ia
 myi caiki mite henelle oli / ia osti sen pellon.

Taas on Taimaan Waldakunda Caupamiehen wertas-
 nen / ioca hyui Perlye ergei / Ja quin hen leusi yhden callijn Per-
 lyn / meni hen pois / ia myi caiki mite henelle oli / ia osti sen.

Taas on Taimaan Waldakunda Nootan wertainen / io-
 ca on mereen heitetty / cocoman caikinaiasi caloia / Costka se sis-
 teuten tuli / Nleswedhit he sen rannalle / ia istuit ia eroitit ne
 hyuet astijouhens / mutta ne pabat he pois heitit. Nein mós
on tuleus

on tulesa Mailmä lopusa. Tulevat Engelit/ia poiseroittauat,
ne pahat waähurskaista/ia heitteuet heiden cwmaan wognijn/
Sielle pite olemä idku/ia hampain kiristus. Sanoi Jesus heil
le/ Ymmersittetö te nämät caiki: Ze sanoit henelle / Ja Her
ra. Min sanoit hen heille / Sentähden iocainen kiriaroppennutt/
ioca on Taiwan waldakunda warren oppenut / se on pereen/
isenen wertainen/ioca henen Tawarastans edhestoopi e wra
ta ia wanha.

Ja tapactui / Cossa Jesus lopetti nämät puhet / poisleri
hen sielde / Ja tuli henen syndyme maallens / ia opetti hei
den Synagogasans / min ette he hämmestuit/ia sanoit/ Cussa Mar. 6.
telle on teme Wäysaus / ia näme awudh: Eitö teme ole se se Lu. 4.
pen poica: Eitö henen eitens curzuta Mariari: Ja henen we
liens Jacob ia Joses / ia Simon ia Judas / Ja henen Sisa
rensa/eitö nee caiki ole merden tykenö: Cussa sis telle on neme
caiki: Ja he pahenit henen ylizens. Min sanoit Jesus heille/ Joh. 4.
Ei Propheta cussan wähembi mara / quin cotonans / ia
omians. Ja ei hen sielle monda tunnustechtie tehnyt / hei
den epäwstons tähden.

a Jolla ombi) Cussa Jumalä sana ymmertään/sielle se izens enen
depi/ ia Juhimiset paranda. Mutta cussa se ei ymmertä/sine Juhimiset
pahetaan / ia se wähenepi.

b Sinapin tywe) Ei yrifen sana näghy min ylencagoturi eike hoo
nömari/ quin Euangeliu/ Ja ei quitengan ole ychten wäkeuembe quin
se. Sille ette se wanhurscautta caiki ne/ iotca sen pälle wstouat. Mutta
Laki ia tödoh eiwei site rege.

c Zapannos) Se ombi mös se sana/ioca Juhimiset mwottelepi ia
wdhstapt.

d Ardohouta) Teme peitettu ia salattu Ardohouta ombi Euā
gelium/ quin on merden Ymmeryresta salattu / ia tesse Taiwan walda
kunnari curzutaan/ ioca meille Ardon ia wanhurscaudhen andapi ilman
ansiota. Sentäden cossa se leuten/min se ilahutta/ se on/ iloisen sydheme
se saattapi/iota ei yrifen töd tödha matkan saatta. Teme Euangeliu
ombi mös se callis perlö.

e Wra ia wanha) Se Wanha ombi laki. Se wsi ombi Euangeliu

P. Mattheusen

XIII. Luciu.

Luc. 6.
Mar. 6.



Sitten aijcan / ewli Herodes
Neliessruhtinas Jesusen sano
mä ia sanoi paluelioijlles / Temme öbi
se Johānes castaia / hen on yle nos
nut cooluista / Sēteden hen tekepi se
ncaltauiset awudh. Sille Herodes oli
Johānesen tintottanut / sitonut /
ia sangeuren pannut / Herodiaren
henein weliense Philippusen emäs
nen tehden. Sille ette Johannes oli henelle sanonut / Ei soui
sinun hende pite. Ja quin hen tahdhoi henen tappa / Pelkesi
hen Canssa / Sille he pidhit henen Prophetan edhest.

Costa sis Herodesen syndyme Jubla pidhettin / hyppeisi
Herodian tyter heiden edhesens. Ja se kelpas Herodesen.
Sentādhen hen lupasi henelle wannotul walalla / ettā hen
tachtōi henelle anda / mitekutakin hen anōijs. Tin hen sanoi /
quin henen eitens ennen henelle oli opettanut / Anna minulle
(ma hen) tesse satilla Johānesen castaian pāe. Ja Rumins
gas tuli murheisens. Mutta quitengin sen wānotun walā tā
hden / ia nūnnen iotca ymne attrioizit / kāsiti hen anda henelle.
Ja lehetti böwelit leickaman Johānesen caula tormissa. Ja
henē päens edhestānettin fadis / ia ānettin picalle. Ja hen weij
sen eitellēs. Ja edeskeuit henē opetuslapsens / ia poisotit henen
rumins / ia hautasit sen ia ment ia ilmoitit sen Jesufelle.

Mar. 6.
Luc. 9.
Joh. 6.

Costa nyt Jesus sen ewli / poismeni hen sielde habdella āri
malle harbaan. Ja costa Canssa sen ewlie / noudbatit he hende
ialghā caupūgeista. Ja Jesus wolgoſkeui / ia nākti palion Cans
san / ia armachti heiden pälens / ia paransi heiden Sairaansa.
Mutta echtōna edheskeuit Opetuslapsit henen tyhens / ia sa
noit /

noit / Teme ombi ärima / ia dö tulepi / Laske Canssa tytyes ky
 ljin menemen / ia heillense roca ostaman. Uin sanoi Jesus
 heille / Ei taruize heiden poismenne / andacate heiden södhe.
 Ze sanoi henelle / Ei ole meillä tesse en ämbi quin wisi leipe / ia
 cari cala. Sanoi hen / Tocatta minulle nee temne. Ja ketti Eä
 san istua roholle sömen. Ja otti nee wisi leipe / ia cari cala / Ja
 lescarzatti Tainasen / Kijetti Jumala / nurssi ia annoi ne leiuet
 Opetuslapsillens / ia Opetuslapsen annoi ne Canssalle / Ja he
 söijt caiti / ia rawiteijn. Uin he cocoisit muruia caritoistakya
 mende corghia teunnä / quin ylitze ietit. Mutta ne iotca olit sö
 nuet / oli lehes wisi tubat miest ilman waimoita ia lapsita.

Ja cocta wadi Jesus henent Opetuslapsens että heiden
 hachten astuman piti / ia menemen henent edhellens toiselle rä
 nalle / nincaunan että hen Canssan heneldens lasti. Ja cocka
 hen oli Canssat heneldens lastenit / astui hen yrimens woorek
 len ruoelman. Ja cocka echo iondui / oli hen sielle yrimens.
 Mutta haari oli to kelle mertä / ia abdistettin alloitta / Sille
 että wasta twoli oli. Mutta öelle ^b nelienes wartios / tuli. Jes ^{Mar. 6.}
 sus heiden tygens / kieuohē merē pälä. Ja cocka Opetuslapsen ^{Luce. 6.}
 neijt henent meren päle kieuunen / peliestyit he / ia sanoi / Köpe
 li se on / ia pelgon tehden hwoohit. Uin Jesus puhui cocta he
 ille / ia sanoi / Olcat hyues turuas / mine olen / elket peliestyctö.

Uin wastasi Petari henent / ia sanoi / Zerra / ios sine olet / sit
 te kāske minua tyges tulla wettein päle. Uin hen sanoi / Tule.
 Ja cocka Petari habdest wlgofastui / ia kieni wettein päle että
 hen menis Jesusen tyge. Mutta cocka hen näki ialon ilman
 niti hen cauhistui / ia rupest waioman / hwti hen sanoden /
 Zerra / autta minua. Uin Jesus cocta oienfi kätens / ia tartut
 heneen kijnni / Ja sanoi henelle / O sine heicowstomen / miri
 sine epäit? Ja cocka he astuit hadhen siselle / nin tyuent
 äma. Mutta ne / iotca olit habdesa / edhellent / ia tu
 marst

W. Mattheusen

marfit hende / ia sanoit / Totijesta olet sine Jumalan Poica.

Ja koska he olit ylige mennyuet / tulit he Genezarethin ma alle. Ja koska sen paican Canssa tunsit henent / wlgosseheit he ymberins caiken sen maan sanansaattaiat / ia tooit henelle caikinaiset kipijet / Ja rucolit hende että he waiwoin henent waatens paltesen rupeasit. Ja caiki iotca siben rupeisit / ne teruexi tulit.

a Heliesuchtinas) Judean maikunda oli taghettu Helien Walla ala / Senteden curuttin tocatnen Waldamtes Tetrarchari / se on Heliesuchtinas.

b Wartius eli walueus) Mutnem O^s taghettijn neltehen Wartia han / ia cullaikin olt colmer hetki.

XV. Lucu.

Mar. 7.

Exod. 20.
Deut. 5.
Leut. 19.



Silloin edheskeuit Jesusen tyge / Kirianoppenuuat ia Phariuseut iotca Jerolimast tulluuaat olit / ia sanoit. Niri sinun Opetuslapses yligkieuuet njinen wanhinbaiden sädhöc: Sille einet he pese käsiense / koska he leipe söuet. Min hen waastaden / sanoit heille / Niri mös te yligkieut Jumalan käskyn teiden säcyn

tähden: Sille että Jumala käski sanoden / Cummoita Jees ia eitees / Ja iotca kirolepi Jseens eli eiciens / henent pite colmalla cooleman. Mutta te sanotta Jsellent taicka eitillen / iotca hinc sanocä / Se ombi Jumala annettu / iolla minun piti sinua autaman / ia ei cummoita henent Jseens taicka eiteens / Ja te olette tyhjijeri tehnyuet Jumalan käskyn / teiden sädhyn tähden. Te wlococullatud / Esaias oijkein noidhui teiste sanoden /

Esai. 29. Teme Canssa lebestypi minua suullansa / ia hrolillans minua cummo

annidizemat / mutta heiden sydhemens on caukan minusta.
 Wan turhan he paludeuat minua / opettaden site opetost io
 ca on Inhimisten kasky.

Ja hen curzui Canssan tygens / ia sanoi heille / Cwokat ia
 ymmerteket. Ei se quin suusta siseltieupi saastuta Inhimiste /
 Mutta se quin suusta wlgostieupi / se saastuta Inhimisen.

Uin edheskeuit henen Opetuslapsens / ia sanoit henelle / Tie
 sickös että Phariseuset pahetit / costä he cwolit tämen pu
 heen? Mutta hen wastasi ia sanoi / ^b Jocainen istutos / iota
 ei minun Taimalinen Isen istuttanut pite iurmens ylesteutte
 men. Andacat heiden olla / he ouat sockiati / ia sockiadhen ta
 luttaiat. Jos nyt sockia sockiata taluttapi / niin he molemiat
 kropijn langemat.

Uin wastasi Petari ia sanoi henelle / Wlgostojymita mez
 ille täme tapaus. Uin sanoi Jesus / Wielekös te nyt protutt
 ymmerdhyst? Ettekös wiele ymmerdä? Että caiki mite suusta
 siselmene / se mene warzan / ia sille on loonnolinen wlgostine
 no? Mutta ne iotca suusta wlgostieunet / ne lechteuet ize sy
 dhemeste / ia ne saastuttawat Inhimisen. Sille ette sydhes
 neste wlgostieunet pahat aiatoiet / murhat / hoornnet / hau
 riuret / warcauret / wäret todhifuret / pilcat. Neme saastut
 tauat Inhimisen. Mutta Pesemetömmille käsille söödhä ei se
 Inhimiste saastuta.

Ja Jesus sielde poiskeut / ia tuli Tyrin ia Sidonin maan
 ären. Ja carzo / yri Cananean wainno / ioca nyste maan äri
 ste olitullut / hwti henen tygens sanoden / O Herra / Davidin
 Poica / armadha minun päleni / Minun tytteren hirmuifest
 räwatän perchelede. Mutta ei sanakan hende wastanut.
 Uin henen Opetuslapsens edheskeuit / ia rucolit hende / sano
 den / Eroita hende sinustas / sille hen hwtä meiden ieltin.
 Uin hen wastaten sanoi / En ole mine lehetetty / waa nijnen
 cadhotet.

B. Mattheusen

cadhotettu in lammaffen tyge Israelin hooneffa. Mutta se tuli ia cumarsi hende sanoden / Zerra / auta minna. Min hen wastaten sanoi / Ei olle se souelias / otta lastein leipe ia heitte penickoille. Min se wastasi / Totta Zerra. Soduet quitengin penickat nyste muruista / iotca heiden Zerrains pes udhelde putuua. Silloin Jesus wastaten sanoi henelle / O wainio / swori ombi sinun wstos / olcon sinulle ninquins sine tahdot. Ja henen tytterens tuli terueri samalla heckelle.

Ja Jesus sielde edhesteni / tuli Galilean meren tyge / ia yles astui worelle / istui sijhen. Ja palio Canssa edeskenit henen tygens / Ja toijdy cansans onduuat / soctiat / kuroit / myket / Kaiarickot / ia palio muita / Ja heitit ne Jesusen ialkaden es teen. Ja hen paransi heiden / nin etta Canssat imechtelit / co ssa he neijt ne myket puhuan / Kaiarickot teruet oleuan / Onduuaat kieuuen / soctiat nakeuen / ia cummoizit Israelin Jus malat.

Mar. 8.

Ja Jesus curzui Opetuslapsens tygens / ia sanoi / Minne armadhan Canssan pale / Sentahden ettashe ouat io colmees peiue minun tykeneni wijpynest / Ja ei ole heille soteuet / Ja en mine tahdo heite tykoni paastuten poislaste / ettei he tielle wassy. Min sanoit henē Opetuslapsens henelle / Custa me saama tesse arimaas nin moda leipe / ette me rauizemma nein palion Canssan : Ja Jesus sanoi heille / Mittoiman leipe teille on : Ze sanoit / Seizemen / Ja wehe calaisija. Min hen kaski Canssan maan pale artoijzeman. Ja hen otti ne seizemen leipe / ia calat / kjetit Jumalat / mursi / ia amoi Opetuslastens / ia Opetuslapseet amoit Canssalle / Ja he caitin soijt / ia rawittijn. Ja ylesoit mite lighari ietj / seizemen corghia teunens muruia. Mutta ne iotca soijt / olit nelie tuhatta mieste / ilman wainioita ia lapsita. Ja quin hen oli Canssan tykõens lastenut / astui hen hachteen / ia tuli Magdalan raidille.

Jumalan

a Jumalan annetu) Se on/ eipe mine taidha sinulle site anda / se on kirecolle luuattu/ Mine tahdon sen anda Jumalan palueluerti.

b Jocamen istutos) Se on caiki oppi ia waicutos / quin ei Jumala waicuta Inhimises / se ombi Syndi. Ja teste nähden quia Omachro ombi twri woinatoin Jumalasis asioisa.

XVI. Lucu.



In edhesastuit henent tygens ne
Phariseuset ia Sadduceuset
kinsaten hende / että hen merkin
Tainasta osotais heille. Niin hen
wastasi ia sanoi heille / Ehtolla te
sanotta / Seijes ilma tulepi / sille et
tä Tainas ruskotta. Ja homeneltas
in / Tenepene tule coua ilma / Sille
että Tainas ruskotta / ia on pytere.

Mar. 8.
Luc. 11.

Te wlococullatut / Te taidhat Tainan moodhon donnita / Et
tekõ te taidha mõs tãmen aigan a merkie donnita? Teme hes
ijw ia hooralinen sucukunda etzipt merki / ia ei anneta henelle
merkie / wan Jonan Prophetan merki. Ja hen ietti heiden / ia
poisment.

Ja costã henent Opetuslapsens olit tulluut ylitze toiselle
rannalle / olit he wnochtanuut leinet otta mõtens. Niin Je
sus sanoi heille / Catzocat ia cauattacat teiden Phariseusten ia
Sadduceustẽ hapatorest. Niin he aiatellit izellens sanoden /
Emme me leipie ottaneet cansam. Quin nyt Jesus sen turs
si / sanoi hen heille / Te wehevstõiset / mite te suretta kekkenet
etett te leipie ottaneet cansan? Etekõ wiele ymmerdhe? Tai
ekã eikõ te muista nite wijette leipe / ia wijette tuhatta inhemi
ste / ia mittoman korgia te ylesotitta? Eite mõs nite seizen
de Leipe / ia nelie tuhatta Inhimiste / ia mittoman corghia te
ylesotitta? Quinga sis se tule ettei te ymmerdã Cetten mine
leiwest

Mar. 8.
Lu. 12.

B. Mattheusen

Teineft teille site sanonut / ette teiden pideis cauataman siite
Phariseusten ia Sabduceusten hapaturest :) Silloin he ym-
mersit / ettei hen kaskenyt cauatta leinen hapaturest / mutta
Phariseusten ia Sadduceusten opetuest.

Lii. 9.

Silloin tuli Jesus Cesarean maan ären / ioca curzutan
Philippusen / ia Eysyi Opetuslapsillens ia sonoi / Kenenge
sanouat Inhimiset minun Inhimisen Poijan oleuan : Niin
he sanoit . Monicadhat Johannem castaian . Mutta mutos
mat Heliam . Mutomat taas Jeremiam / taicka yhden Pro-
phedadēlugusta . Sanoi hen heille / Mutta kenēge te sanotta
minun oleuan : Niin wastasi Simon Petari / ia sanoi / Sine
olet se Christus eläuen Jumalan Poica . Ja Jesus wastaden
sanoi henelle / Mutuas olet sine Simon Jonan poica / sille
että liha ia veri ei ilmoittanut sinulle / mutta minun Isen io-
ca on Täuaiša . Mutta mine woroin sanon sinulle / että sine
b olet Petari / ia temen callion päle tahdon mine rakeda mi-
nun Seurakundani / ia heluetin portit ei pide hende ylizero-
ittamā . Ja mine annan sinulle Täuian waldakunnan Awois
met / Ja caiki quin sine maan päle sidhot / pite sidhottun
oleman Täuaiša / Ja caiki quin sine pästet maan päle / ne
pite mōs pästetyt oleman Täuaiša .

Mat. 8.

Lii. 9.

Niin hen haastti Opetuslapsillans kellengen sanomast että
hen oli se Jesus Kristus . Siite aighasta rupeis Jesus iulgi
staman Opetuslapsillens / että henen pite Jerosoliman mene-
men / ia palion kersimen nylde Wanhumilda / ia Pappedhen
pämiehilde / ia Kirianoppenuilda / ia tapettamā ia colman-
den peinen ylesnonseman . Ja quin Petari otti henen eränens /
rupest hen muchteleman hende / sanoden / Armadha izees
Zerra / elken se sinun tapachtuco . Niin hen kensijn ymberins /
ia sanoi Petarille / Mene pois minun tyköni Satana / sine
estet minua / Sille ettet sine ymmerdä niite / iotca ouat Ju-
malan / mutta ne quin Inhimisten ouat .

Sillois

Silloin Jesus sanoi Opetuslapsillens / Jos ioku tactopi
 minua seurata / hen kieldeken izens / ia ottakan ristins päs
 lens / ia seuratakaan minua. Sille että ioca tacto henen hena
 gens käckje / hen hucutta sen. Mutta ioca henen hengens
 hucutta minun tehten / hen leutepi sen. Mite se autta Inhi
 misen / ios hen caiken Mailman woitta / ia sielunsa wahingon
 tekepi : Taicka mite andapi Inhiminen / iolla hen sielunsa lu
 nastapi : Sille se tosin tapachtupi / että Inhimisen Poigan
 pite tuleman henen Isens cunnias Engeleitens cansas / ia sillo
 in hen marapi izekungin tödhens ielstin. Totifesta sanon mi
 ne teille / Quat mrotamat tessä seisouista / iotca ei pite^c co
 lemata maistaman / sibenasti quin he näkeuet Inhimisen Poi
 gan tuleman henen walda kunnasans.

Mar. 8.
 Luc. 9.

a (Igan mercki) Christus helte nuchtele / ettei he tainued ymmerdä
 hende tulleheri / nääste merckiste ia wäkeniste teghoista / quin hen teki / tota
 ca mercki prophetat olit ennustannet henen aialans tapachtumaan /
 Esate. 35.

b (Sine olet petari) Cepha Syrtari / Petros Grekiri / cuzutan So
 mexi Callio. Ja caiki Christitudh ouat Petarit / sen tunnustoren cautta /
 tonga Petari tessä tekepi / toca tunnustos on se Callio / tonga päle ihe Pet
 tari ia caiki Christitudh ylestä ketudh ouat / Min ettei caiki heluetti porit
 tit / se on Syndi / coolema / heluetti / Mailmainen wähsaus / walta etc. wo
 site yltzewoitta.

c (Coolemata) Se on / ioca wäköpi minun päleni / ei henen pöhe co
 lemata näkemen. Joh. 8. 11. 12.

XVII. Lucii.

D

Ja cudhen

Mat. 9.
Lu. 9.



Ja cudhen peinen peräst /
Jotti Jesus Petarin / ia Ja-
cobin ia Johannem henen we-
liense tygens / ia weij heiden
erinens corelian wooren pä-
le / ia kirkastekin heiden edhe-
sens. Ja henen eastoons pais-
sti ninquin auringomen / ia he-
nen waattens tulit walkiari
ninquin yri walkens. Ja carzo / heille ilmestyit Moses ia
Elias henen cansans ynnepuhuauset. Uin wastasi Petas-
ri / ia sanoi Jesuselle / Herra / hyue on meiden tesse olla / ios
sine tahdot / nin me teemme tähen colmet maia / sinulle yhden
ia Mosesen yhden / ia Elian yhden. Viele henen puhuesans /
carzo / walkia pilui ymberiwarios heiden. Ja carzo / ään pilu-
nest sanoi / Teine on minun racas Poican / iossa minulle on
hyue soostjo / Cwlcet hende. Ja quin Opetuslapses sen cwa-
lit / langesit he eastwoillens / ia peliestyit sangencouan. Ja
Jesus edhesteni / ia rupeis heihin / ia sanoi / Tokat ia elket
pelietts. Costa he nyt silmensä ylesnostit / eiuet he keteken nähä-
nyuet / mutta Jefusen yrinens.

Ja quin he alasinent worda haastoi heite Jesus / sano-
den / Elket kelleken täte näkyä sanoko / sibenasti Juhimusen
Poica coolluista ylesnouse. Uin tisyit henen Opetuslapsens
Mat. 7. 4 henelle sanoden / Märi sis ne kirianoppennuat sanouat / että
Mat. 4. Elias pite ennen tuleman. Uin Jesus wastaden / sanoi heille /
Elias tosiit ennen tulepis / ia caiki cobendapi. Mutta mine sa-
non teille / että Elias io on tullut / ia eiuet he cundennuat heni-
de / mutta teghit hänen mite he tachteit. Uin mäs Juhimis-
sen Poica on heilde kerffine. Silloin ymmersit Opetuslapses
että hen Johannesest castaiaast oli sanonut.

Ja quin he Canssan tyge tulit / edhesteni yri mies henen
tygens

tygens/ia langesi poluillens henen etensanodhen / Zerra / ar
 mada minun poicani päle / sille hen on kunnandhilinen / ia Mar. 9.
 hartasti waiuatan / sille wosein hen langepi tuleen ia wosein wet Luc. 9.
 een. Ja mine toin henē sinun Opetuslapsilles / ia euret he wois
 nuuat hende parata. Min Jesus wastaden sanoi / O epes
 wstoinen / ia canghia sicutunda / Quingacauan minun pite
 teiden cansan oleman : Quingacauan minun pite teite kersis
 men : Tocat hende tenne. Ja Jesus sen rangaisi / ia perchele
 heneste wlgosment. Ja se pilti parani sille hekkelle.

Silloin edheskeuit Opetuslapses Jesusen tyge ohelle / ia sa
 noit / Mirei me woinnuat site wlgosaia : Min Jesus sanoi
 heille / Teiden epäwstou tähden. Totifesta sanon mine teil
 le / Jos teille olis wsto ninquin Sinapin iyue / nin te mah Luc. 17.
 daisit sano tälle worelle / Sijrdhe sinus teste sinne / nin se sijr
 täis. Ja ei teille miten ole mahdorondh. Waan teme siku ei
 wlgosimene / mwotoin quin rucurwella / ia paastolla.

Coska he nye asuijt Galileas / sanoi Jesus heillen / Tuleua
 on / että Inhimisen Poica ylenannetan Inhimisten täsijn / ia
 he tappauat henen / ia colman peimen hen ylesnousepi. Ja he
 tulit sangen murehifens.

Ja koska he tulit Capernaumijn / edheskeuit ne totca wero
 rahan yleskannoit Petarin tyge / Ja sanoit / Eitö terden Mes
 starin ole hariaannut Weroraha mayaman : Sanoi hen /
 On niinghin. Ja quin hen siselle tuli hoonesen / ennetti he
 nen Jesus ia sanoi / Mites lulet Simon : Cuilda maan Kus
 ningat ottauat Weron : Omilda lapsildans / taicka werail
 da : Sanoi Petari henelle. Werailda. Sanoi Jesus henelle /
Mar. 9
Lu. 9.
 Sis ^a lapses ouat wapadhet / Mutta sen päle ettem me heite
 pahannaisi mene merelle / ia heite onges / ia se cala / ion
 gas esin saadh / ota ia awa henen suuns / nin sine leudhet
 yhden pëningin / ota se / ia aima heille / minun ia sinu edhesstes.
 D ij lapses

B. Mattheusen

a Lapsset ouat wapabat) Warka Christus wapa olk/quitengin hen
 Weron andoi/Lehimeisens mielemonteri/Min mós ombi yri Christo
 tu mones afias wapa izepolestans. Mutta quitengin hen andapi izemi
 ellens Lehimeisens awuri ia palueluxeri.

XVIII. Lucit.

Luce. 9.
 Mar. 9.



Mar. 9.
 Luce. 17.

S Ihen aican edheskeuit Opetus/
 Lapsset Jesusen tyge/ sanoden/
 Cuca on sis se swourin Tainan wals
 dakunnas? Ja Jesus curzui tygens
 yhden lapsen / ia seisatti sen heiden
 keffellens ia sanoi / Totifest sanon
 mine teille / Ellette te kienny ia tule
 ninquin lapsset/ nin ette te siseltien
 tainā waldakūdan. Joca nyt izens
 alistapi / ninquin teme lapsi / se ombi swrin Tainan walda
 kunnas. Ja ioca holhopi yhden sencaltaisen minun nimeeni /
 hen holho minun. Mutta ioca pahendapi yhden neiste pies
 ninist / iotca minun päleni wstouat / Parambi henen olis /
 että Myllyn kiwi ripustetaisin henen caulans / ia wopotetais
 sin meren syueyteen.

We mailman pahannoyen tähden. Sille pahannos kum
 minghin tule. We quitengin sen Juhimisen / ionga cautta
 pahannos tule. Mutta ios sinun kättes / taicka sinun ialkas
 pahendapi sinun/ nin leicka se pois / ia heite pois tykees. Pa
 rambi on sinun elemehen onduwana siseltiendhe / taicka raia
 rikon/ quin sinulla olis cari kätte ia cari ialca / ia heiteteisin
 sihen tjancaikiseen Tuleen. Ja ios sinun filmes pahendapi si
 nun / nin puhckais se wlgos / ia heite pois tykees. Parambi
 on sinun elemehen siseltiendhe filmepoolla / quin sinulla olis
 cari filme / ia heiteteisin heluetin Tuleen.

Carocāt

Carso cat ettet te ylencarso ychte neiste pienimist / Sille mine sanon teille / että heiden Engelins Tainaisa / aina näkevet mis nunt Jesu caswon / ioca on Tainaisa. Sille että Inhimisen Poica tuli wapauttaman / sice quin catonut oli.

Mite te luletta : Jos iollakin Inhimiselle olis sata lam / mast / ia yri heiste eryis : Eikö hen iätäs ne yhderentymmöd Luc. 15.
ia yhderen mäghillen / ia menis / ia erzeis site erynyttä : Ja ios nin tapactu / että hen leutepi henen / Totifesta sanö mine teille / hen iloizepi enämmin sen ylitze / quin yhderentymmener ia yhderen / iotca eiuet erynyuet. Ei ole mös nunt teiden Tainu lisen Jesenne tachtö / että yriken neiste wähimiste hukuis.

Mutta ios sinun welies wastas rickö / nunt mene ia ranga / ise hende / sinun kellenes ia henen yrimens. Jos hen sinua Luc. 17.
cwle / Min sine olet woitori sanut sinun welies. Jos ei hen sinua cwle / Min oca wiele nye yri eli cari cansas / senpäle että caiti asiat pite cahden taicka colmen todhistaian suusa Leut. 19.
seidoman. Ellei hen nute cwle / nunt sano Seurakunnalle. Deut. 19.
Ellei hen Seurakunda cwle / Min pidhe hende ninquin Paz cana ia Publicani. Totifesta mine sanon teille / Caiti mite te maan päle sidhorta / pite mös Tainas oleman sidhortydh. Ja caicki mite te pästet maan päle / pite mös Tainas oleman pästetydh. Taas sanö mine teille / Että mi se ikerens cappa z lesa cari teiste sopinat maan päle / ioca he rucoleuat / sen heiden pite saaman minun Iseldeni / ioca on Tainaisa. Sille että cusa cari taicka colme cocötuleuat * minun nuneeni / sij ne mine olen heiden kestellens.

Silloin Petari edhesten henen rygens ia sandi / Zerra / Otinga wsein minun wellö rickö minua wastä / ia mine henelle anteviannä : Dingo seizemen kerdä kulle : Sandi Jesus henel le / En sano mine sinulle wainoin seizemen kerta / mutta seizemenkymende kerta seizemen. Sentäden ombi Tai z

B. Mattheusen

naan walda kunda yhten Kuningan werdattu / ioca tachtot
 lucua laske paluelians cansa. Ja quin hen rupcis laskeman /
 tuli yri henent eteens / ioca oli henent welca kymenen tubatta
 leinister. Ja ettei henelle ollut wara mara / Kästi Herrä henent
 myytä / ia henent emendens / ia lapsens / ia caiki mite henelle
 oli / ia mareta. Nin se paluelia mahanlangesi / ia ruoli hen
 de sanoden / Herrä / Ole kersineinen minun cansani / ia caiki
 mine maran sinulle. Nin armachti Herrä sen paluelian päle /
 ia pästi henent / ia welghan anderianno henelle.

Nin se paluelia wolgosi meni / ia leysi yhden henent cansapal
 uelioistans / ioca oli henent welca sata penningit. Ja hen rus
 peis henent kinni / ia saii henent caulasta / ia weti / sanoden /
 Mara welcas. Nin henent cansapaluelians mahanlanges / ia
 ruoli hēde sanode / Ole kersineinen minun cansan / ia caiki mine
 maran sinulle. Mutta ei hen tactonut / waan meni ia heitti
 henent tornin / sihenasti että hen welghan marais. Costä nyt
 mwdh henent cansapaluelians sen neghit / mite techtin / nu
 rehdit he sangen ia tulit / ia ilmoit heiden Herrälles caiki mite
 oli techty. Silloin curzui henē Herräs sen etees ia sano henelle /
 Sine paha paluelia / caiken sen welgan mine sinun anderi
 annoin ettes minua ruoilit. Et d mōs sinun pitenyt armach
 taman sinun cansa paluelias päle / ninquin minekin armadhin
 sinua : Ja henent Herrans wihastui / ia ylenanno henent böues
 leille / sihenasti että hen marais caiki mite hen oli henelle wel
 ca. Nin mōs minun Taiualinen Jsen teiden tekopi / iollei itecui
 kin anderianna henent weliens teiden sydhemisten heiden ri
 coritans.

a Minun Aimehent Se ou / Minun Kesi ynt telkin / ia minun Cunnit
 arent / ntu se caiki hynefti menesty ia kaupt.

XIX Lucu.

Iase



Ja se tapactui / Costa Jesus oli
 Teuttenyt nâme puheet / poisleri
 hen Galileast / ia tuli Judean maan
 raioille sillepoel Jordanin. Ja palio Mar. 10
 Canssa seurasit hende / ia sielle heite
 paransi. Ja edeskent Phariseuset
 henen rygens kinsaten hende / ia sa
 noit henelle / Maactako mies eritã
 emännestens caikinaisen syyn teh

Den : Min hen wastasi / ia sanoi heille / Ettekõ te lakenuat /
 ettã ioca alghusta Inhimisen teki / miehẽ ia waimon hen heidẽ
 teki. Ja sanoi / Sentãden loopu mies isestens ia eitestens / ia
 Eijnteten emãndehens / ia tuleuat cari ychten lihan / Min eis
 uet he ole nyt cari / mutta yri liha. Jonga sis Jumala ychten
 founti / ei pide Inhimisen site eroittaman.

Gen. 1.2. An no legi:
 his pharisai 20

Min he sanoi henelle / Miti sis Moses kãski anda eroitus kã
 rian / ia sen ylenãda : Sanoi hen heille / Teiden sydhemẽ ^a co Deut. 24
 wudhen tãhdõ salli Moses eroitta teite teidẽ emãnistẽ. Waan Sup. 5.
 alghusta ei niin ollut. Mutta mine sanõ teille / ettã cukaikenẽs Mar. 10.
 hylke henen emãndes mwotoin quin horudhen tehden / ia naipi
 toisen / hen teke horin. Ja ioca sen hylietyn ottapi / se horin teke.

Henen Opetuslapsens sanoit henelle / Jos miehen syy nit
 on emãnen cansa / sÿtte ei ole hyue arwiofeskũũ izeens anda :
 Hen sanoi heille / ei caiki tete sana ota / Mutta ne ioille se annet
 tu on. Sille ettã mutomat ouat cohitut / iotca eitins coch
 dust min syndynyuet ouat. Ja ouat cohitut / iotca Inhimisilde /
 cohitut ouat. Ja ouat cohitut / iotca ^b izehaidens cohizit
 Tãinã waldakunnan tehden. Joca woipi otta / se ottacan.

Silloin wietin henelle lapses / ettã hen lastis kãtẽs heidẽ pãles
 ia rucodis. Mutta Opetuslapses nichtelit heite. Waan Jesus
 sanoi heille / Sallicat lapses ia elkete esketõ heite tulemast minũ Mar. 10.
 rykeni / sille ette sencalraisten ombi Tãinan walatũda. Ja quin Luc. 18.
 hen oli pãnut kãtens heiden pãles poisinemi hen sielde.

D iij Ja

V. Mattheusen.

Mat. 10.
L. 11. 18.

Ja cargo yri edhesten ia sanoi henelle / Hyue Nestari /
 mite hyue minun pite tekemen / että minulle olis ijancakinen
 eläme : Tin hen sanoi henelle / Märi sine curzut minun
 hyueri : Ekengē ole hyue wan ainoa Jumala. Mutta ios sio
 ne tachtō elämen siseltiendä / nin pidhe kaskyt. Tin hen sa
 noi henelle / Cucka : Jesus sanoi / Ele tapa . Ele hoorite s
 ghe . Ele warghasta. Ele wärin todhista. Cunnioita Jhes ia
 eites . ia racasta sinun lähimeistes ninquin izesinuas. Sanoi
 henelle se nooricainen / caiti näme mine pidhin minun noorus
 dhestan / mite wiele minun protthu : Sanoi henelle Jesus /
 Jos sine tahdot teudelinē olla / min mene ia myy mite saul
 la on / ia anna waauasten / ia sinun pite saaman tauaran Tais
 uasa / ia eule seura minua.

Costa nyt noricainen ewli sen puhen / poismeni hen murez
 hisans / Sille että henelle oli palio rickautta. Mutta Jesus
 sanoi Opetuslapsillens. Totifesta sano mine teille / Xicas tō
 leesti siseltienpi Cainanwoaldakundan / Ja taas sanon mine
 teille / Kentämbi on Camelin neulan filmen lepize tiendhe /
 quin rickan Jumalan waldaakundaan siseltiendhe. Costa nyt
 Opetuslapsen ne ewlit / peliestyit he sangen / ia sanoit / Cucka
 sijs woipi ancuari culla : Tin Jesus cargoit heiden pälens / ia
 sanoi heille / Inhimisten tyken ombi se mahdotoin / Mutta
 Jumalan tyken caiti mahdolliset ouat.

Mat. 10.
L. 11. 18.

Silloin wastasi Petari ia sanoi henelle / Cargo me lowunna
 ma caitista / ia seurama sinua / mite sis meiden senedheste
 ombi : Tin sanoi Jesus henelle / Totifesta sanon mine teille /
 että te iotca minua seuratta / sijne rodhessyndymes / costa In
 himisen Poica istupi henet cunnians istumella / pite mōs
 teiden istumä cahdeltoistakymenel istumella / domiten ne car
 itoistakymēde Israelin siucēda. Ja iocainē quin loopui hood
 neistans / taicka welieistens / taicka Sifaristans / taicka Jhes
 stens

stiens taicka eitekstens / taicka emänneftens / taicka lapsistans /
taicka pellostans / minun nimeni tähden / henen pite satakerä
taised saama / ia iiancaikisen elämen perimen. Mutta monda
ensimeist tulevat wimeisxi / ia wimeiset / ensimeisxi.

a Cowdhen) Mutomat lait opettauat hyine / ia mutomat kieldes
uet pahota / ettei pahemman pide tapadumman. Senteden laki toisins
palio paha salli / Niquin se mailmamen Miekka mös tekepi.

b Tsehehdens) Ei Xumilinen waan Zengelintē Cohitus / quin on
erinomainen Jumalan Lahia twrt puchtaas Elemes / ilman caikimast
urehta.

c Minun hyuert) Sen Christus puhuyt henen Miehudhestans / ion
ga cantta hen mette Jumalan ryge alati wetept / niquin Joh. viij. Mi
nun oppin ei ole minun.

d Teudhelinen) Teudhelisuus ombi tosin coco Lain teutemus.
Senteden selkiesti näky / ettei hen ole Laki sydhemestens pitenyt / niquin
hen qutengin lwli. Sen Christus henelle siine ofotta / ette hen panepit
henen etehens ne oikiat Lain tödöhy / ia domizepi ettei yllken rikas tai
dha aururi tulla / Josita reme Noorikainen yri ombi. Qutengin ne tu
list antuopi / totca woisit teudhelisesta Lain teute. Jota eikengen paizi
Christusen tehnyt ole.

XX. Lucu.



Alle Taimaan waldakunda om
Sbi Perenisenen wertainen / ioca
warhä homenelca wlgosleri / palca
man töw eki henen winatarhans. Ja
quin hen oli märeit tehnyt tö
miostens cansa / wissist päiwe
penningist / lehatti hen heijen wi
natarhans. Ain hen wlgosmeni /
liki colmanel heckel / näki hen mwi

Mat. 4
Lu. 13.

ta seisonan turulla ioutilassa / ia sanoi heille / Menger mös tö
minun winatarhan / ia mite cochrolinen on / mine annan teil /
le. Ain he menit sume. Ja taas heit wlgosmeni liki cudhe

Gene. 18.

V. Mattheusen

nel ia ybberenel hetkel / ia teki samallamoto . Mutta yhdellez
 toistakymenelle hetkelle / hen volgoferi / ia leysi mwita ion s
 tilassa seisonast / ia sanoi heille / Mxi te tesse caiken päinen
 touellassa seifotta : Ze wastafit / Sille ettei kengen ole meite
 palcanut . Zen sanoi heille / Menget te mös minun woinatar
 hani / ia mite cochtus on / sen pite teiden saama . Coska nyt ech
 to tuli / sanoi woinatarhä Zerra henen Perenhaltiallens / Cuzu
 töueki / ia maxa heiden palcans / ruueter wineisist haman en
 simeisän asti . Ja quin he tulit / iotca liki ychte toistakymede het
 ke tulleet olit / ia sait kukin peiue palcan . Coska nyt ne ensimeiset
 tulit / luit he enämē sauās . Ja he mös kukin sait peiue palcans
 Ja quin he sait / napizit he Perēisendet wastān / ia sanoit / Mā
 met wineiset olit yhdē hetkē töesē / ia sine teghit heiden meidē
 werdaxem / iotca olema candanmaat peiuen corman ia helten .

Uin hen wastafi yhdelle heiste ia sanoi / Msteev / en te
 ghe mine sinun wärytt / Lekō sine märeyt minun cansani
 wissist päiue pēningist : Ota se quin sinū tule / ia mene matca
 as . Mine tahdō mös tāmē wineisen anda ninquū sinungin .
 Waq engō mine mahda tehdā minun calustani / mite mine
 tahdō : Taicka carzocos sentedhē carsast / ettā mine hyue olen
 Uin wineiset tuleuat ensimeisix / ia ensimeiset wineisix . Sille
 ettā monda ouat cuzuttut / mutta haruat ouat volgofoalitut .

Mat. 10.
 Lu. 17.

Ja Jesus ylesastui Jerolimian / ia otti caritoistakymen
 de Opetuslastans erinens tiellä tygens . Ja sanoi heille /
 Carz / me ylesastum Jerusalem / Ja Inhimisen Poica pite
 ylenannettaman pappein pämiehille / ia kirjianoppenuille /
 ia he domizenat henen colemaan / Ja he ylenandauat henen
 pacanoille pilcatta / ia rooskitta / ia ristinnaulitta / ia colman
 dena peiuen hen ylesnousepi .

Mat. 10.
 Lu. 22

Silloin edhesteui henen tygens zebedenen poicain eitei po
 itinens / cumartadhen / ia anodhen totain henelde . Ja hen
 sanoi

sanoi henelle / Mites tahdot: Sanoi hen henelle / Sanos ete
 te nâmet cari minun poicani istuist yri sinun oikial kâdhelles/
 ia toinen sinun wasemalles sinun waldakumtasas. Uin Jes
 sus wastaden sanoi / Ette te tiede mite te amotta. Woittaco
 ioodha sen " Calkin / ionga minun pite iooman: ia castetta
 sille castel / tolla mine castetan: Ze sanoit henelle / Me woiz
 ma. Zen sanoit heille / Minun Calkin tosin te iootta / ia sille
 castel / iolla mine castetan / te castetan. Mutta istua minun
 oikeal kâdhelen / taicka wasemalla / ei ole minun andamihes
 mutta toille walmistettu ombi minun Iseldeni.

Costa nyt ne kymmenen sen cwolit / nârckestyt he niistä cah
 dest weliest. Mutta Jesus curzui heidet tygens / ia sanoi / Te
 tiedhette / ettâ pacanaiden pämiehet heite waltauat / ia iotca
 talot ouat / he wallan harioittauat heiden pälens. Ei niit pi
 dhe oleman teiden kestonen / mutta cukaikenens taccoisi teiz
 den seghasan ialo olla / se olkan teiden paluelian. Ja ioca taca
 toisi teiden seghasan ensimeinen olla / se olcon teiden drengis
 ne. Uinquin Inhimisen Poica ei tullut ettâ hende piti palueli
 tamâ / mutta ettâ hen paluelis / ia annais henen hengens lu
 nasturxi monen edheste.

Ja heidē wlgoskiendesens Jerichost / seurasi hēde palio Cā
 ssa. Ja cargo / Cari sokiata istuit tijen ohes. Costa he cwolit /
 ettâ Jesus keni / hwdhit he sanodhen / O Herra Davidin Po
 ica armadha meite / Uin Canssanucheli heite waicfeneman.
 Mutta he enâmin hwsit sanodhen / O Herra Davidin Poic
 ea armadha meite. Ja Jesus seisatti / ia curzui heite tygens /
 ia sanoit / Mite te tahdot ettâ minū pite teidē tekemē: Sanoit
 he henelle / Herra / ettâ meiden silmen aukenisit. Uin Jes
 sus armachti heiden pälens / rupeisi heiden silmünse. Ja coc
 ta heiden silmens sait nâghôn / Ja he seurasi hende.

Calkin

Mar. 10.
Luk. 18.

B. Mattheusen

in Calcin) Se on / Kerffimisen ia pñnan. Mutta Liha tahtoiti aina
ennen cuuntaliferi tulla / quin hen ristijnnauilitan ia wauwatan / ia ennen
ylstertä / quin hen olis alattu.

XXI. Lucu.

Mat 11
Lu. 19.
Juh. 12.



Zach 9.

Quia quin he lebestuit Jerosolimae
Dia tulic Bethphagen Oliomaen
tyge / silloin Jesus lehatti cari Ope
tuslastans sanoden helle / Menget
Eyleen ioca on teiden edhesen / ia coc
ta te leudhet asintamman sidhottu
na / ia warsan henen cansans / pä
steket ne ia tokat minulle. Ja ios iocu
teille iotakin sanopi / nin sanocat /
Zerra nÿte taruize / ia cocta hen laste heiden. Mutta nãme
caiki tapacduic / ertã se teuterãisin / quin sanottu oli Prophe
tan cautta ioca sanoi / Sanocat Syonin rytterelle / Carzo
sinan Kuningas tule sinulle siwije istudhen asintamman pä
le / ia ikeen alaisen asin warsan päle. Opetuslapses menit / ia te
git ninquin Jesus heidẽ oli kãsteyt / ia taluic henẽ tygẽs asin
tãman ia warsan. Ja panit nÿnen päle heiden waattens / ia
istutit henen nÿnen päle. Uin palio caussa hajorit waattens
tielle. Mutta monicadhat carseit oria puista / ia hajorit tiel
le. Mutta Canssat iocca edhellekeuit / ia iocca semrasit / hwsit
sanoden / Zosianna Davidhin poialle a Zyuestisungnattu ol
con se ioca tulepi Herran mineen Zosianna corkudhes.

Ja quin hen siseleni Jerusalemtijn / hãmmestui coco cau
pungi sanodhen / Tuca ombi teme : Uin canssat sanoit / Tes
me on Jesus se Propheeta Nazaretist Gallean maalda. Ja
Jesus siselkeuit Jumalan Templijn / ia rolgosaiot caicci mys
iet ia ostiait Templist. Ja nÿnen walechraatadhen peudhet
ia met

ia mettisten caupuzijain istuimet hen cutiksi. Ja sanoi heille.
 Biriojettu on / Minun hoonen pite rucuus hooneri curuz / Esa 95
 taman / mutta te oletta sen tehnyuet Rõueriten loolari. Ja
 edheskeuit henen tygens soctiat ia onduuat Templis / ia hen
 paransi heite.

Cofka nye Pappein pämiehet ia kirianoppennuat näghit
 ne imehet / iorca hen teki / ia lapsit Templis hwtauan / ia sand
 uan / Zosianna Davidin Poialle / Märkestyt he / ia sanoit he
 nelle / Cwlecos mite näme sanouat : Uin Jesus sanoi heille /
 Mirengä / Ettekõ te cofkan lutennuet. Lasten ia imeweiffen
 suusta olet sine kitoren tentenyt : Ja hen lowui heiste / ia wol
 gosmeni caupungista Bethaniam / ia oli sielle. Psa. 5.

Mutta homenelda palaitesans caupungihin / ifosi hen. Ja
 quin hen näki yhden ficuna puun tien ohes / meni hen sen ty
 ge / ia ei leunyt henesse miten mutta waan lehdet. Ja hen sanoi
 henelle / Etken ifenens temen ielkin sinust hedheline caswaco. Mar 11.
 Ja cocta fikuna puu quiwettui. Ja quin Opetuslapsit sen
 näghit / imeheelit he sanoden / Quinga se fikuna puu cocta
 quiwettui / Jesus wastaden sanoi heille / Totifesta sand mine
 teille / ios teille olis wsko / ia ette epälisi ette te waiuin tâte tes
 tis / quin fikuna puun tapactui / Mutta mds Is te sanoisit
 ta telle worelle / Mestkargha / ia heite sinus mereen / nin se ta
 pactuis. Ja caiki mite te anotta rucunresa wskoden / sen te
 saatta.

Ja quin hen tuli Templijn edheskeuit henen tygens / ne
 pappain pämiehet ia canssan wähimat / sinne cussa hen opetti
 sonoden / Mille woimalla sine neite teghet : Taicka cuka si
 nulle sen woiman annoi : Lu. 12

Uin Jesus wastaden sanoi heille / Mine tahdon mds tes
 illen kysyue yhden sanan / ios te sen sanotta minulle / nin mi
 ne mds teille sanon / mille woimalla mine neite teghen. Cuska
 oli Johan

B. Mattheusen

oli Johannesen castre / Caiuasta / taicka Inhimisiste: Nin
 he aiattelit izellens / sanodhen / Jos me sanõma / Caiuabast /
 nin hen sanopi meille / Miri te sis ei roskõnuat hende: Mut
 ta ios me sanõma / Inhimisilde se oli / nin me pelkemme Car
 ssa / Sille ettã casti pidhit Johannesen ninquin Prophetan.
 Ja he wastaden Jesusta sanoit. Emme me tiedhe. Sanoi
 hen mõs heille / En mine mõs sano teille / mille woimalla mi
 ne neite teghen.

Mutta quinga te luletta: Yhdellä miehelle oli cari poica /
 ia hen meni sen ensimeisẽ tyge ia sanoit / Poican miene tenepene
 tãdetekemen minun winatarhani. Nin hen wastaden sanoit /
 En tahdo. Mutta sijete hen cadhui / ia meni. Nin hen meni
 sen toisen tyge / ia sanoit samalmooto. Mutta hen wastaden
 sanoit / Mienen niingi zerra / Ja ei mennyken. Cumbi neiste
 cahdesta tehti Jfens tahdon: Ja he sanoit henelle / Se ensi
 meinẽ. Sanoi Jesus heille / Totisesta sanõn mine teille / Ettã
 publicanit ia portot teiden ^b edellen kieuuet Caiuagã walda
 kundaã. Sille ettã Johãnes tuli teiden tygen wanhurstauden
 tietã opettain / ia ette te hende roskõnuat / mutta publicanit ia
 portot wstõit henen. Waicka te sen nãghit / ette te sijetes
 ten paranofta tehnyuet / ettã te henen wstõisitta.

Esã. 5.
 Jerr. 2.

Toinẽ woertaus ewlcat. Oli yri Peremisende ioca isfutti wina
 tarhan ia ymberins aitasi henẽ / ia caiwoi heneffe winacoopan /
 ia rakensõ tornin / ia pani sen palcoile / winatarhamiehille / ia
 waelsti weralle maalle. Costã nyt hedhelmeitten aica leheffyi /
 lehetti hen paluelians winatarhamiesten tyge / ylestanda
 man sen hedhelmedh. Nin winatarhamiethet kijnõrit henen
 paluelians / yhden he pierit / toisen he tapoit / colmanen he
 kiweittit. Taas hen lehetti toiset palueliat enemet quin ensi
 meiset ia teghit heiden samalmooto. Mutta wimen hen les
 hetti heiden tygens poighans sanoden / He cartauat minun
 poickani

Pöickant. Costa nyt winatarhamiehet neghit poigban / sa
noit he keskenens / Teme on perilinen / tulcat / tappakam hen
de / ia nin me saamma henen perimisens. Ja he künnotit henen
wlogosheitie winatarhassa / ia tapoit henen. Costa sis wina
tarhan Herran tulle / Nite hen nymen winatarhamiesten
teke: He sanoit henelle / Että he pabat ouat / pabasti hen he
iden cadhortta / ia winatarhans panepi toisille winatarha
miehille palcoilla / iotca henen andauat hedhelmen aigho
illans.

Sanoi heille Jesus / Ettekö ikienens ramatuissa lukuuwa.
Sen kiuon / ionga rakendaiat hyliesit / se on techty / culmaki
ueri. Herralda ombi teme techty ia on imehelinen meidē silmeit
edes: Sentäde sanō mine toille / että Jumalā waldakunda pi Ps. 118
te teilde poisorettamā / ia pite annettamā pacanille / ioca sen he
delmē teke. Ja ioca ^c langepi tāmē kien päle / hen wunellaat.
Mutta ionga päle hen langepi / sen hen murenda.

Ja quin pappain pämiehet / ia Phariseuset ewolit henen
wertauens / ymmersit he että hen heiste sanoi. Ja he pysit
hen de künnotta / mutta he pelkesit Caissa / sille että he pidhit
henen ninquin Prophetan.

a Zofanna) se on Someri sanottu / Ah autta / eli ah anna apu / On
ni / terneys ia Rauha.

b Edhellekennet) Palio mahdoliscmbi on että hoorat ia Publicant
autuaret talhit / Sille ne winein machtauat heiden syndins tuta / Quin
ne Coriat pyhet / iotca coolenat omassa pyhydhesens / ellei he imehellise
st ymberiketyri tulle.

c Langepi) Caissi heidens louckauat Christusen päle / Mwtomas
paranorexi / ia mwtomat pahannorexi.

XXII. Lucii.

Ja Jea

W. Mattheusen

Lii .20



Sille wastaadē taas puhui he
Sille wertaurilla/ia sanoi. Taiman
waldakunda on yhden Kuningan
wertainen / ioca teki häitä Poighal-
lens. Ja wolgosehetti henen paluel-
lians / curzuman niyte curzutut häi-
hin/ia eiuet tactonet tulla. Taas hen
wolgosehetti toiset palueliat sano-
den / Sanoat curzutulle / Carzo/
mine walmistin minun atrian / minun härkeni ia söttiläni
ouat tapetut / ia caiki ouat walmistetut / Tulcat häihin. Mut-
ta he sen ylencarzoit. Ja poisment / Xri henen maankartas
noos / toinen caupallens. Mutta ne mwondh kijnioit henen
paluelians / ia pilckasit heite / ia tapoit. Costä nyt Kuningas
sen cwoli / nin hen wihastui / ia lehetti sotawekens / ia hucutti
ne murhamiehet ia heiden caupungins polti.

Silloin hen sanoi paluelioillens / Häädh tosin ouat wals-
mistetut / mutta ne iotca curzutut olit / eiuet olleet keltuolliset.
Menger sis tieden haaroim / ia caiki iotca te leudhette / curzus
cat häihin. Ja henen paluelians tieden päle wolgosment / co-
cosit caiki quin he lensit / Pahat ia hyuet / ia Häähone teus-
tettin werahista. Nin Kuningas siseltkeni carzoman werahis-
tans / Costä hen näki sielle yhden Inhimisen ei watectun hääs-
wattella. Ja hen sanoi henelle / Xsteuen / quingas tehen sisela-
tulit / ia ei sinulla ole ^a Hääwater. Nin hen watecteni. Sil-
loin sanoi Kuningas paluelioillen / Sitocat henen kätens ia
ialcans / ia heiteket hende siben wolcoishehen punnydeen / Siela-
le pite olemän idku / ia hambain kiristus. Sille että monda
ouat curzutut mutta haruat wolgoswalitut.

Lii 14.
Mat 12

Silloin Phariseuset poisment / neuuo pitämen quinga he
solmeasit henen puheesa. Ja he lehetit henelle O petruslap-
sens

gens Herodianein cansa sanoden / Mestari/ me tiedhem / että
 sine olet totinen / ia sine Jumalan tijen opetat totudhes / ette
 sine ketän tottele / Sille ettet sine cargo Inhimisten moodhon
 telken. Sano sis meille quingas lulet? Sopico Keisarin anda
 wero taicka ei? Coska nyt Jesus ymmersi heiden pahudhens /
 sanoi hen / Niite te kinsat minua wlkocullatur? Osottacat
 minulle Weromynti. Nin he annoit henelle werorahan. Ja
 hen sanoi heille / Kenenge on täme cuna / ia pälekirioitus?
 He sanoit henelle / Keisarin. Nin sanoi hen heille / Andacat
 sis ne Keisarin iotca Keisarin ouat / ia ne Jumalan iotca Ju
 malan ouat. Ja quin he neme cwlit / imehtelit he / ia lowuit
 heneste ia poisment.

Sine peiuenä keuit ne Sadduceuset henen tygens / iotca
 sanouat / ei oleuan ylesnousemista / Ja kysyt henelle sanoden /
 Mestari / Moses sanoi / Jos ioku coole lapsitoin / nin pite
 henen weliens henen emändens naiman / ia ylesherättemen
 henen weliens siemenen. Nin olit meiden tykenem seizemen
 weliestä / Ensimeinen quin näij / se cooli. Ja etteite henelle
 ollut siemend / ietti hen emendens welientens. Samalmodol
 la se toinen ia colmas haman seizemenden asti. Mutta cais
 kein wijmen cooli mäs se waimo. Kenenge sis niiste seizes
 mest emänē henen oleman pite ylesnousemises? Sille että iocai
 nen hende piti. Nin Jesus wastaden / sanoi heille / Te erytte ia
 ette te ymmerde ramatsita / että Jumalan awua. Sille ettei
 ylesnousemises / eite naida eite hoolla mutta ouat ninquin Ju
 mala Engelie Tainas. Etteitē te ole lukennuat colluden yles
 nousemises / iota teille on Jumalast sanottu / iocai sanoi / Niine
 olen Abrahamin Jumala / ia Isaachin Jumala / ia Jacobin Ju
 mala. Ei ole Jumala coolutten Jumala mutta eleinten. Ja
 quin Canssat sen cwlit / hemestyt he henen opetorestans.

Coska nyt Phariseuset cwlit että hen oli Sadduceusille sin

B. Mattheusen

Deu. 6

un tukinnut / cocounsit he ychten. Ja kysyi henelle yri heikset
 laijn opettaia / kiusaten hende ia sanoi / Messari / cuca on
 swrin kasky lagisa : Sanoi henelle Jesus / Racasta sinun her
 ras Jumalas / caikest sinun sydhemektes / ia caikest sinun
 sielustas / ia caikest sinun mielestes / Teme on swrin ia ensimes
 inen kasky. Se toinen ombitamen caltainen / Racasta sinun
 lehimeistes ninquin igesinus / Niise cahdesa kaskys caiki Laki
 ia Prophetat rippumat.

pa. no.

Coska nyt phariseuset coghos olit / kysyi heille Jesus / sa
 noden / Mite teille naky Christusest / Kenenge poica hen on:
 Ze sanoit / Dandin. Sanoi hen heille / Quinga sis Dauid
 curzupi henent Herrari / Zengesä : sanoden / Sanoi Zerra mi
 nū Herralleni / istu minū oitiale kadelleni / Sibeasti että mine
 panen sinun wihoulises ialcais astinlandhapi. Jos sis Dauid
 curzu henent Herrari / quingast hen on henent poicans : Ja
 eikengen tainnut hende mite wastata. Ja eike mōs rochgeng
 nut yrkten sen päinen pereft henelle enāmbete kysyue.

a Zää wate) Se on wko. Jolla et wko ole / Ei se taidha mit
 leken omalla töllens Jumalan kelnata. Sentāden tāme Luangelum
 poishylkepi ne Tecoin pyhet / ia coriapt ne wkoliset.

XXIII. Lucu.



Silloin Jesus puhui Cansalle / ia
 Shenent operuslapsillens / sano
 den * Mosesen stolilla istuut kiriz
 anoppennet / ia Phariseuset. Caiki sis
 mite he kaskuet teiden pite / se pite
 ket / ia techket / Mutta he den tois
 dens ielken elket te techkē. Silte ettē
 he sanouat ia eiuet teghe. Silte ettē
 he cocon siconat raskat / ia canda
 matto

mattonat coormat / ia panemat Inhimisten hartioille / mut-
 ta heiden formellans ei he tachro niyte licutta. Min caiki heis
 den edensä he tekeuet sen päle / että he neghyysit Inhimisilde.
 He leuitteuet heiden niwisto kirians / ia sworepi tekeuet heiden Mar. 12
 waattens kerdyat / Ja racastauat ensimeiset istunnet weraspis
 dhoisa / ia Synagogisa ylineiset sijat / ia teruetyrie twrulla /
 ia curgutta Inhimisilde Rabbi. Mutta elkette teiten adaco cut
 zutta Rabbi. Sille xpi on teiden Mestarin quin on Christus /
 mutta caiki te welieret oletta. Ja elkette kerete curzucio iseren
 maan päle. Sille että xpi on teiden Isen / ioca ombi Tainaisa.
 Ja elkette andaco curzuteiten Mestarixi / Sille että xpi on tei Lu. 14. 18
 den Mestarin / quin on Christus. Joca teiste swrin on / se ol-
 can teiden paluelian. Mutta ioca izens ylstey / se alataban / ia
 ioca izens alenda se yletehen.

Mutta we teille Kiriaoppeneet / ia phariseuset tewlcokulla
 tud / että te ^b saliette Taina waldakunan Inhimiste edeste / si
 lle ette te ize siselleminen / eike te salli siselleminen / eisi siselletulla.

We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset te Wlcocullaz
 tudh / että te yleßsööt lesken honeet / ia sen pitkein Ruouster
 ionella / Sentähden te site coweman cadhoturen saatta.

We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset / te Wlcocullaz
 tudh / että te Merte ia Mannerta ymberiwaellet tehderen
 yhden Proselitin. Ja caska hen techy on / niit te heneste teette Lu. 11. 6
 cachta enemien heluetin lapsen / quin ize oletta.

We teille sockiat Taluttaiat / että te sanotta. Jocainen /
 quin wanno Templin päle / ei se miten ole / mutta ioca wann
 nopi Templin Cullan päle / se on welcapä. Te hullut ia Soc
 kiat / sille cumbi on swrembi / se culta eli Templi ? Joca Cul
 lan pyhittepi ? Ja iocainen / quin wanno Altarin päle / ei
 se miten ole / Mutta ioca wannopi sen Lahian päle / quin
 sen päle on / se on welcapä. Te hullut ia Sockiat / cumbi on
 E ij Jalombi

B. Mattheusen

Jalombi / Labiaco eli Altari / ioca Labian pyhittepi? Jo
ca sis wanno Altarin päle / nin hen wanno heneffe ia caiffia
iotea fen päle ouat. Ja iocainen / quin wanno Templin päle
se wanno heneffe / ia fen päle / ioca fen sisel asu. Ja ioca war
no Tauuan päle / se wanno Jumalan Stolin päle / ia fen päle
ioca henes istu.

Lu. 11.

We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset / te Wolokul
latudh / että te Tjumin teet Minduist / Dulleist / ia Lumino
ist / ia poifiätett ne rakamat lagifta / quin ouat / Domio / Laz
upius / ia Wsko. Neite pideis techremen / ia ei niite iättemen.
Te sockiat Taluttajiat. ^o cwrnitset Zyttyfen / ia Kamelin
ylesmielette.

We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset / te Wolokulla
tudh että te puhdastat Jomaastian ia Tiskin wolcoisen polen /
mutta siseld oletta te täynens ratelemist / ia ^e tytymettö
myst. Sine sockia Pharisee / puhdasta ensin siselde Joma
astia ia Tiski / että mös ne wolcoiset polet / puhdasteturi talisit.

We teille Kirianoppeneet / ia Phariseuset / te Wolokul
latudh / ette te oletta walghastettudhen Hautain caltaiset /
iotea wolco cauniffa näkyet / mutta siseld ouat teynens Co
luttan luita / ia caike rietautta. Nin mös te / wolco oletta nä
dhe Inhimisten edhes hurstak / mutta siselde te oletta teunens
wieckautt / ia wärytte.

We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset / te wolokulla
tud / että te rakenat Prophetain haudhat / ia cauniffat Wan
hurstasten muistomerckit / ia sanotta / Jos me olisima olluet
meidert Jsedhen aigoilla / em me olisi olluet osalliset heiden
causans Prophetain weres. Nin te sis ize teiden pälen tunnu
stak että te oletta ninen Lapsset / iotea tapoidh Prophetat.
Nin tekim teutteket teiden Jsedhen märedh. Te Kärmet / te
Rytkärmecten sifijet / Quinga te weltet helueticin cadotuxen?
Senteidet

Senteden / cargo / Mine leheten teille Prophetat ia Wija
 fat / ia Kirianoppeneet / ia niſte mutamadh te tapatta / ia ri^{Luce. 11}
 ſtiinauhizetta / ia heiſte monicahdat te pierette teiden Syna
 gogifan / ia wainotta Caupungifka caupungihin / että teſa
 den pälen pite tuleman iocainen Wanhurſkas Wer / ioca wä
 goſwodharettu on Maan päle f hamast Wanhurſkan A
 belin werette / nin zacharian Barachiaſen poijan wreeen aſtiſ
 ſonga te tapoitta Templin ia Altarin waihel. Totiſeſta mine
 ſanon teille / että nämet caiki pite tuleman temen ſughun päle.
 Jeruſalem Jeruſalem / ſine ioca tapat Prophetadh / ia kivilä
 ſurmat ne / iotca ſinum tyges lehetetydh ouat / Quinwoſein mi
 ne tahdoin coota ſinun lapſes / ninquit Cana cocoo poijans
 Sipeins ala / ia ette te tachtoneet : Cargo / teiden Honen pite
 teille iämen häwieweryi. Sille mine ſanon teille / Eiſwingan
 te mitua näge teſtedhes / ſihenasti quin te ſanotta. Hyeſtiſi
 ginattu olcohon ſe / ioca tulepi Herran Timeen.

a Moſeſen ſtoollilla) Moſeſen opetus oli Jumalan Sana / Sentehd
 en eikengen ſanota iſtuna Moſeſen iſtunel mutta ne quin Jumalan ſa
 nota opetauat / Ja coſka he ſen teſeuet / nin me welcapädh olem hette cw
 leman quin Chriſtus teſſe käre / wann Jos he totakin mwta opertauat /
 kätöted / iolla Jumalan käre ylencarotan / nin enne me ole niſte welca
 pädh cwleman / quin eunen Matt. 15. licitertu on.

b Suliette) Awamet ne ouat ſe woima / iolla Tamian waldakun
 da opeteran / Emet ne ſite opetaneet / mutta Inhimieſten opilla he eſtit
 ne / iotca ſite oikcat oppi olſit cwluat.

c Proſelitin) Nin ne Pacanat cuzuttin / iotca Jwrtat lain ala ſieno
 ſit / Se on / Wſi Judas eli Outo Judas.

d Cwrnizer) ſe on / Te tegette Inhimieſten ſwren mielicatwaan
 piemiſe aſioiſa / ia ne ſwret aſiät te wnohdarte.

e Tytymetömyſt) ſe on / Että he caiki polens temmanat / ia ſwreſa
 hercuſa elenät / ia ei tottele Jumalaſta eike ſieluſta.

f Hamast) Telle Barachialla ombi cari Time / Sille 2 Paral. 24.
 hen cuzutan Joada / ninquin tapa on Ramatuſa ia muſſa.

P. Mattheusen.

XXIII. Lucu.

Mat. 13
Luc. 21.



Ja Jesus wlgosmeni / possleri
Templist / ia henen Opetuslaps
sens edeskenit / osottaman henelle
Templin rakennuri. Nin sanoi Je
sus heille / Ettekõ te caikia neite nãg
et: Totisesta sanon mine teille / ei pide
iätetemen tesse kiuu kiuens päle / io
ca ei alassãriete.

Mutta koska hen istui O'lio mãgen päle / edeskenit henen ty
gens Opetuslapsen erinens / ia sanoit. Sanos meille / koska
teme tapactu: Ja mite ollepi sinun Tulenises mercki / Ja ma
ilman lopun: Mutta Jesus wastasi / ia sanoi heille / Carzocat
ettei kengen teite wiettele / Sille ettã monda tuleuat minun
Nimeeni / sanoden / Mine olen Christus / ia wietteleuet
monda.

Nin te saatta cwlla Sotia / ia sanomita. sodhista / Carzocat
ettei te cauhisti. Sille caiki nãmet pite tapactuman / mutta
ei wiele ole cohta loppu. Sille ettã Canssan pite cansa was
stan ylesnouseman / ia waldakunda wastan waldakunda /
Ja tuleuat Ruttotaudhit / ia nãlke / ia maan iãristos mones pa
icas. Mutta caiki nãmet ouat murechten alcu.

Silloin he ylenandauat teite wainaan / ia tappauat teiden
ia te tuletta ylenarozoturi caikilda pacanoilda / minun Nime
ni tehden. Ja silloin monda paheneuat / ia keskenens pet
teuet toinen toisens / ia wihauat keskenens. Ja monda falski
prophetat ylesnouseuat / ia wietteleuet monda. Ja ettã wã
ryys saapi wallan / nin Raclaus monisã kylimene. Mutta io
ca wahwana pysy loppun astisse tule wapadheri. Ja pite tes
me

me Euangeliium waldatunnast sarnattaman caikesa mailma
sa/cummistoxeri caikille pacanoille / ia silloin se loppu tule.

Costa te sis någette sen hãwicoren ^a iulmaudhen / iosta
sanottu on Daniel Prophetan cautta / seifouan sijne pyhesẽ ^{Dant 9.}
sijas / ioca temen lute / se ymmerteken / Silloin ne quin Jude
as ouat / paectat woortein pãle. Ja iotca ceton pãle ouat elken
alafastuco ottaman miteken honestans. Ja ioca Pellolla on /
elken iellens palatko waattetans ottaman. Mutta we raska
sten ia imetterweisten nũlle peiwille. Mutta rucolat / ettei tei
den paonna tapactusi ^b Taluella / eite Sabbathin pãle.
Sille etã silloin pite sworen waivan olemã / iongacaltainen
ei ole ollut mailman alghusta / tehen aidan asti / elken mõs tul
co. Ja ellei ne peiuet lyheterisi / nin ei yrãken ^c Liha tulisi wa
padheri / mutta wolgos walittudhen tehden ne peiuet lyheten.
Silloin ios iocu teille sanois. Carzo ^d Tesse on se Christus /
taicka sielle / nin elket roskoo. Sille etã falskit Christuset / ia
falskit prophetadh yle snoufeuãt / ia tekeuet sworet tumosteh ^{Mat 13.}
dhet iãtnehet / nin etã mõs / ios raichais olla / nekin ^{Lu 17.}
wolgoswalitudh erymiseen wieteisijn.

Carzo / mine olen teille edhelle sanomdh. Jos he sijs
teille sanouat. Carzo / hen on corwes / nin elket wolgosmengõ
Carzo / hen on Camaris / elket roskoo. Sille ninquin pitkesen
tuli leinachtã / Joheste ia nãkypi hamã Rãndehen / Uin mõs
ombi Inhimisen Poigan Tulemus. Mutta tussa ^e Rato on
siben mõs Coktat tokoundnuat.

Mutta cocta ninnen peiwein waivan ielken Auringoinen
pintãjepi / ia ei Cw waighista / ia Tãchdhet langenuat Taiua
hast / ia Taiwan auroudh waipitenuat. Ja silloin nãkypi In
himisen Poigã mercki Tãicrasa. Ja silloin caiki Suckunnat
maasa parenuat / Ja saauat nãhdhã Inhimisen Poigan tus
leuan Taiwan piluis / siwella aurulla ia cunnialla. Ja henã

B. Mattheusen

Mat. 17.
Lu. 21
 lehetepi Engelius Pasunan swren änen canfa/ia he colouat
 heneri wolgo/walutius f nelieft Twoleft/Tatwasten corectis
 udhesta haman heiden ärtius asti.

Sicuna puusta oppicat wertaus/coska nyt sen ora on heicfo
 ia lehdhet wolgo/pacachtanet / nin te tiedhette Suomen lesse ole
 uan. Nin mös te /coska te näget nämät caicfi /sijte tiette että
 se on iwori ouen edes. Totifesta sanon mine teille. Ei teme suua
 kända pidhe hucfimmä /siherastfi quin caicfi nämät 9 rapactiu
 uat. Tatuas ia Maa pite hucfuman /Mutta minun Sanant
 ei pide hucfandeman. Waan sijte peiuest ia hetkest eikengen
 tiedhe /ei Tatwasten Angeliette / waan minun Jsen yrinen.

Lu. 17.
Gene. 7

Mutta ninquin Noen aigalla oli /nir pite mös Jnhimisen
 Poian Tulemisen oleman. Sille ninquin he olit mine peiwoi
 ne edhelle Wedhenpaifuman /söt ia toit /nair ia hoolit /has
 man sihen peiwen asti / iona Noe Archin sijellemeni / ia eiuet
 tienehet ennenquin Wedhen paifumus tuli / ia caicfi poisotti.
 Nin pite mös Jnhimisen Poian Tulennus oleman. Silloin
 cari pite oleman kedholka / yri ylesotetan / ia toimen iäteten.
 Cari pite iauhaman yhdelle myllyl / yri ylesotetan / ia toin
 en iäteten.

Mat. 17.
Lu. 12.

Waluocat sis /sille ette te tiedhe / mille hetkelle teiden Zera
 ran on tulena. Mutta se te tiette / ios tiedheis Peremisende /
 nulle hetkelle Warghas olis tulena / caiken hen waluois / ia ei
 sallisi heneri houetans lepizencaiua. Senteden olcata te mös
 walmit /sille että mille hetkelle ette te lwlecta /sille Jnhimia
 sen Poica tule.

Mutta cuca ombi nyt wstkolinen ia nopsa Paluelia / ionga
 Zerra pani Perehense päle / andamahan heille rooca aigala
 lans. Autuas on se Paluelia / ionga Zerra lente nin tehneeri /
 coska hen tule. Totifesta sanon mine teille. Sen panepi heneri
 caiken hywoydhens päle. Mutta ios se paha Paluelia sanopi
henn

heren sydhemefens / Minun Herran wipya tulennast / ia rupe
 pieremeen cansa paluelians / semmengin sōmen ia iōs
 man iomariken cansa / Min tule sen Paluelian Herra /
 sine peiwene / cuna ei hen lvole / ia sille hetkelle quin ei hen
 tiedhe / ia hen rikiteickā heren / Ja andapi henelle palcans
 Olcohtullattudhen cansa. Sielle pite oleman idku ia ham
 bain kiristus.

a Julmaudhen) Tāme taifi olla kulle caunns ulgoisen pyhydhen ca
 unius ia mooto Inhimisten eohesse / waicka se quitengin oli Julma
 us ia Cauchykos Jumalan eohese / Minquin on inhimisten opeturet /
 Min mōs Jurtain ia Pacanadhen Epeumalan paluelus on ollut.

b Taluella) Se on paikat oikealla aigalla Sille taluella ei ole
 hyue waelda Ja Sabbathin waellus oli twtraille kielty.

c Liba) Se on / ei ystien Inhiminen / Telle tawalla se Sana
 on Wsein Kamatusa.

d Tesse on Christus) Ne ouat Krisaurat / ia Sādhyt / totca hyue
 Elemet ulcohsist cappakist eli tōiste eziwet. Waan ne Camart / Ne
 ouat nyt caiki Hengchser Clostarit / Murta ne Corwet ouat Toiwio
 ionet / Pilagrimin tiedh ia Mezeki Kot.

e Rato) Se on Sananla)ko ia on nin palio. Kulle me coloz
 unnem / Cussa mine olen / sijnē mōs te oletta. Minquin Rato ia Cor
 far leuten yhdest / ilman paican māre panemat.

f Helkest) Se on / Johest ia Lenest / Loumast ia Pohiast / ia yho
 dest mailman ārest nin toisen.

g Tapactuat) Se on / Caicti neme ruplaust tapactuman to
 selle aigalla / tewen elāsen.

XXV. Lucu.

W. Mattheusen



Silloin pite Taiman waalz
 Satakunnan oleman Bys
 menen Veizzen caltainen /io
 tca otit heiden Lampuns / ia
 wlgosmenit ylke wastan.
 Mutta wiissi heiste otit tyh
 met / ia wiissi wiissast. Ne tyh
 met otit heiden Lampuns /
 ia ei oliu mōcens. Mutta
 ne wiissat otit olium heiden
 astians ynnē ^a Lampuden
 cansa. Coska nyt Ylke wiz
 woryt / tulit he casti woneliari
 ia macaist. Mutta poliōd

ne hwtō tuli / Carzo / Ylke tule / wlgosmenget hende wastan.
 Uin ylesnousit caicki nāmet Veizet / ia walnissit heiden Lam
 puns. Uin sanoit ne tyhmet nijsle wiissaille. Andacat meille
 teiden oliustan / sille meiden Lampudh sammawat. Uin wa
 stasit ne wiissat / sanoden. Eiswingan / senpāle ettei meille
 ia teille pide prottuman / Mutta menget paramin nijsnen ty
 ge / iotca Wyuet / ia ostakat izellen. Uin coska he menit osta
 man / tuli Ylke. Ja iotca walmit otit sisellekewit henē can
 sans hāihin / ia Oui kinsaluattin. Wimein tulit nekū roisset
 Veizet / ia sanoit / herra / herra / aua meiden eteen. Mutta
 hen wastasi / ia sanoi / Torisesta sanon mine teille / En tunne
 mine teitā. Walwocat sentehden / sille ette te tiedhe peirwe eite
 hekke / iona Inhimisen Poica tulepi.

Mat. 17.
 21. 9

Sille ninquin yri Inhiminen muulle maalle lechteisens / cut
 zui henē Paluelians / ia annoi heille Tavarans. Ja yhdelle
 hen annoi wiissi ^b Leiwiste / mutta toiselle caris / ia colinanelle
 yhden / ia iocahizelle oman taghansa ieltin / Ja meni cocta
 matkans

matkans. Min poistekui se / ioca Wiissi Leiwisket oli ottanut /
 in caupizi ninen cautta / ia woitti toiset wiissi Leiwiske. Sama
 lamodholla mäs se / ioca cart oli ottanut / woitti hen mäs toi
 set cari. Mutta se / ioca yhden oli ottanut / poistekui ia caiwoi
 mahan / ia ketti Herrans rahan. Min picken aigan peräst / tuli
 ninen Palueliam Herra / ia lasti luku heiden cansans. Ja edhe
 skent se / ioca oli ottanut wiissi Leiwisket / ia edheskannoi toi
 set wiissi Leiwiske / sanoden. Herra / Wiissi Leiwisket sine anno
 it minulle / Cargo / mine olen toiset. wiissi Leiwiske njinen caut
 ta woittanut. Sanoi henen Herrans henelle / Aha sine hyue Lu. 19. /
 ia wolkolinen paluelia / wähen päle sine olit wolkolinen / mi
 ne panen sinun palion päle / Sisellemene sinun Herras
 iloon. Min mäs se edheskent / ioca oli ottanut cart Leiwis
 ket / ia sanoi. Herra / Cart Leiwiske sine annoit minulle /
 Cargo / toiset cari mine olen ninen cautta woittanut. Sas
 noi henen Herrans henelle / Aha sine hyue ia wolkolinen pal
 uelia / wähen päle sine olit wolkolinen / mine panen sinun
 palion päle / sisellemene sinun Herras iloon.

Min mäs se edheskent ioca yhden Leiwisket oli ottas
 nut / ia sanoi / Herra / mine tiesin / ettäs angara mies
 olet / Sine njetedh cubungas edh kyluenyt / ia sielde sine cos
 kot / cubungas edh ha jottanut / Ja mine pelieten poistekui
 ia ketti sinun Leiwiskes mahan. Cargo / tesse on sinun
 omas. Mutta henen Herrans wastast / ia sanoi henel
 le. Sine paha ia laiska paluelia / tiesickös että mine njet
 tän cubungas en kylue / ia cokoon sielde cubunga en ole ha
 jottanut / Min sinun sijs olis tullut / wlgosanda minun ra
 han Cauppalaisten / ia cösta mine olisin tullut / nin mine oli
 sin tosin oman iellensejanut corghon cansa.

Ottacat sis henelde se Leiwiske / ia andacat sille / iola
 la.

P. Mattheusen

Ja on kymenen Leiwiske. Sille että iocahizelle / iolla on /
 sille pite anneraman / ia henelle pite kulle oleman. Mutta
 iolla ei ole / sekun mäs quin henelle on / pite henelte possotetta
 man. Ja se epekeluoroin paluelia heitetet wolcosjen piney
 ten / sielle pite oleman idku ia hambain kiristos.

Mar 4
 Lu. 5.

Costa nyt Inhimisen Poica tulepi henen cunniasans / ia
 caiki pyhet Engelit henen cansans. Silloin hen istupi henen
 cunnian Stolins päle / ia cootan henen eteens caiki Can-
 ssat. Ja hen eroittapi heidhet / toiset toisistans / ninquis
 Päimen eroitta Lambert Wohista / Ja nin hen asettapi
 Lambert Oikeallen polellens / mutta ne wohet Wasemallens.
 Silloin sanopi kuningas nylle / iorca henen oikealla polelans
 ouat. Tulcat minun Iseni hynestisignatud / omistakat se wal
 dakunda / ioca teille on walmistettu mailman alghusta.
 Sille / mine Isoisin / ia te minun rokitte. Mine ianosin /
 ia te minun isotte. Mine olin Outo / ia te minun honesen-
 otitta. Mine olin Alasti / ia te wateitit minun. Sairas /
 ia te opitte minua. Mine olin Sangina / ia te tulicca minun
 tykeni.

Silloin ne Wanhurstat hende wastauat / ia sanouat.
 Zerra / costa me negime sinun Isouan / ia rokim sinun /
 Taicka ianouan / ia annoime sinun idma : Costa me ne-
 gime sinun Outoa / ia honesenotima sinun : Taicka Ala-
 stoina / ia wateitim sinua : Eli costa me negime sinun
 Sairassa / Taicka Sangina / ia tulima sinun tyges : Niin
 wastapi kuningas / ia sanopi heille / Totisesta sanon
 mine teille / Sen quin te oletta tehneet ydohen nestte
 wehimist minun Welghistemi / sen te minun teitte.

Silloin

Silloin hen mäs sanopi nylle / iotca henent wasemellans ouat. Menget pois minusta te pahastikroendh tjancaikisen Luc. 12.
 tuleen / iotca walmistettu on percheleen / ia henent Engelits
 tens. Sille mine Jsofin ia ette minua rofineet. Mine Jano
 sin / ia ette minua iottaneet. Mine olin Outo / ia ette minua
 honesenottaneet. Mastoin / ia ette minua wattetaneet. Mine
 olin Sairas / ia Sangina / ia ette minua Oppineet.

Silloin mäs nekin herde wastauat / sanoden / herra / co
 ska me neim sinun Jsovan / taicka ianouan / taicka outona /
 eli Mastoina / eli Sairana / taicka Sangina / ia em me sinua
 palueluet? Min hen wastapi heite sanoden. Totifesta sanon
 mine teille / mite te ette tehnet yhden neiste wehimist / site ette
 te tehneet minun. Ja neinen pite silloin menemen tjancaikis
 sen piinaan. Mutta ne Wanhurstat tjancaikiseen elämen.

a Lampudh) Ne Lampudh ilman oluta/ouat ne hyuet Tödh ilman
 wipota/ ne caiki pite sammoman. Mutta Slio Astriat / on Wsko omas
 stunnos Jumalan Armon päle. Se tekepi hyuer rödh / iotca pysyuer.
 Mutta ninquin tesse eikengen toisen anna öläu/nin pite mäs itzeungi es
 dhestens wskoman.

b Leiwiske) Teme Leiwiske on Jumalen Sana / Saltun annettu / io
 ca sen hyuesti edhestootta / henelle site on palio / ia operta monen mwun
 Joca sen laste macaman / sille site wähe on. Sille ertä itzestens se ombi
 yraketaiden Sana / Mutta monicachtain cautta se enämen Hedhelme
 saatta / quin mutamin. Senteuden se curutan toisians Widheri / tois
 nans cahdet Leiwiskert.

XXVI. Lucu.



T A se tapacui / cossa Jesus oli lopettanut
 caiki näme puhet / sanoi hen Opetuslapille
 ns. Te tiedhette ette cahden peiven peräst tule
 Pässeinen / Ja Inhinusen Poica pite ylenans
 nettaman ristimänlieta.

T Silloin cokoumsit Pappelit pämiehet / ia
 Birianoppennet / ia Cassan wanhimat / si
 hen

Mat. 14.
 Luc. 20
 Jo 12.

B. Mattheusen

Hen ylimiesen Papin salijn / ioca curzuttin Caiphas / Ja nemo
prohibet / quinga he Jesusen cavalluxel künnotaisit / ia tapaisit.
Mutta he sanoit / **Ei** Juhla peiven / ettei Canffas tule Mes
teli.

T Coska nyt Jesus oli Bethanias / sen Spitalin Simonin
hones / edheskeni yri Waino henen tygens / iolla oli yri Elasi
callist woidhet / ia wlgoskasi sen henen päens päle artoidhe
sans. Coska nyt Opetuslapsen negit / nerkeskyit he / ia sano
it / **M**ihinge kelpa teme haastaus : Teme woidhe olis kulle
tyrjst taittu myyte / ia annetta waiwasen. **M**utta colka Je
sus sen ymmersi / sanoit hen heille **M**ite te oletta waiwalis
set telle waimolle : Sille hen teki ^a hyuen toen minun coctaa
ni. Sille aina teille ombi tykenen waiwasen / mutta em mine
teille aina ole. Sille sen woiten quin hen wlgoskasi minun
Rumun päle / sen hen on tehnyt minun hantamiseren. Toti
sesta sanon mine teille / cussaitkenens teme **E**uangelium sar
natan / caikes mailmas / nin teme mäs quin hen teki / pite mas
inittaman henen maistorens.

T Silloin poisleri yri niijste Cadhestoistakymenest / ioca cur
zuttin Judas Jicarioth / Papperden pämiesten tyge / ia sanoit
heille **M**ite te tahdot minun anda / ia mine teille henen saas
tan **J**a he märesit henelle colmekymende Sopia peningi.
Ja siite aigasta erzi hen tila / sadhavens hende pette.

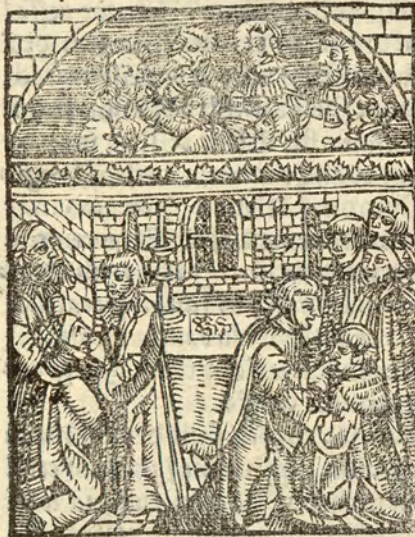
Mutta ensiniesine Makialeinen peiven edheskeni Opetus
lapsen Jesusen tyge / sanoden henelle. **C**ussas tahdot että mei
den pite simulle walmistaman Päsielamban sötä **T**sin hen
sanoit **M**enget caupungin / yhden tyge / ia sanocat henelle /
Mestari kästi simulle sano / minun aican ombi Lesne / sinun
tykenes mine tahdō Päsielste pite minun Opetuslasten cansa.

T Ja ne Opetuslapsen teit / quin Jesus oli heille neuuonut / ia
walmistit Päsielamban.

Mutta

Mutta Echtona / istui hen Peudhelle Cabdentoistakymens
 cansa. Ja heiden södhesens sanoi hen Totifesta sanon mine
 teille / xri teiste minun pettepi. Ja he tulit sangen murhesens /
 ia rupeisite iocabinen sanoman / Zerra / lienengö mine se. Hen
 wastasi ia sanoi. Joca minun cansani piste kädhens satijn /
 se pettepi minun. Inhimisen Poica tosin mene / ninquin hez
 neste on kiroitettu. Mutta We sen Inhimisen / ionga cas
 utta Inhimisen Poica peteten / parambi olis henelle ollut /
 ettei se inhiminen olisi syndynyt. Ein wastasi Judas / ioca hez
 nen petti / ia sanoi. Nestari / Olengo mine se. Hen sanoi hez
 nelle. Sinepe sen sanoit.

• si. Lu



T Costka he nyt söit / otti Je
 sus Leinen / Eijetti / ia mur
 si / ia annoi Opetuslastens
 ia sanoi. Ottacat / söket
 teme on minun Liban. Ja
 hen otti Calkin / ia Eijetti /
 annoi heille ia sanoi. Jocat
 teste caiki. Sille teme on
 minun Weron / sen rodhen
 Testamentin / ioca wlgos
 wodhatetan monein tehdi
 symeint anderiamamuri.
 Mine sanon teille / Ein mi
 ne fillen. Ioo teste wmas
 puun Hedelmest / siben pel
 uen asti / costka mine idon te
 iden cansan sen rodhen mi

Mar. 14.
 Lu. 22.
 1. Cap. 11

nun. Isen waldakimmas. Ja costka he olit. Bistos wirdhen wes
 ifanuet / min he wlgosinent O'wjomäelle.

Silloin sanoi Jesus heille. Täne öene te caiki pahemoren
 kersitte

V. Mattheusen

Zach. 9

Kersitte minun techten. Sille kiroitettu on. Minun pite 18
 men Paimenda / ia Lambat pite Laumasta haivotettaman.
 Mutta sijette quin mine ylesnouseen / nin mine teiden edhellen
 Eieun Galilean. Min wastasi Petari / ia sanoi henelle. Jos wie
 le caika mwoth sinustas pahennuist / em mine quitengan ite
 nens pahenne. Jesus sanoi henelle. Totiesta mine sanon si
 nulle. Tane Oone / ennen quin Cuckoi laula / colinasti sine
 minū kielet. Petari sanoi henelle. Ja waicka minū pideis sinun
 cansas coleman / en kielle mine sinua. Samallamodholla sa
 noit mōs caiki Opetuslapset.

Silloin tuli Jesus heiden cansans ychten Kylan / ioca cut
 zutan Gethsemane / ia sanoi Opetuslapillens. Istucat tesse /
 nincaman quin mine menen toona ia rucolet. Ja hen otti
 Petarin cansans / ia cari Zebedeusen poica / ia rupeisi murech
 timan ia wapizeman. Min sanoi Jesus heille. Minun sielun
 ombi murehisans haman coleman asti. Olcat tesse / ia waluo
 cat minun cansan. Ja hen keui wāhe taamma heiste / langes
 si Caswoillens / rucoellen ia sanoden. Minun Isen / ios ma
 hdolinen on / nin mungen minulda teme Calki. Ei quitengan
 ninquin mine tahdon / mutta ninquin sine. Ja hen tuli Ope
 tuslastens tyge / ia leusi heiden macamast / ia sanoi Petarille /
 B Ningō : Etteō te woineet ychte hekte waluo minun cansan.
 Waluocat ia rucolcat / ettei te kiusaren langeisi / Zengi
 sin on walmis / mutta c Lihā ombi heicko.

T Taas hen meni toisen kerdan / ia rucoeli sanoden. B Minun
 Isen / ellei teme Calki woi minulda poismenne / mutoin ettei
 mine site idō / nin olcoon sinun tachtos. Ja hen tuli / ia leusi
 heidhet taas macamast / sille heiden filmens olit raskat. Ja
 hen iättein heite / meni tellens pois / ia rucoeli colmanen ker
 dhan / ia puhui ne samat sanat. Min hen tuli Opetuslastens
 tyge / ia sanoi heille. Oj tahdoteco nye maata ia leuāte. Cago
 se hekti

se heetti on lähestynyt / ia Inhimisen poica pite ylenametta
 man synnisten käsijn. Nostat ia kienkem / Carzo / se lähesty
 ioca minun pette.

T Viele henen puhuesans/carzo Judas yri niiste cahdestoi. Mat 14.
 statymenest tuli / ia henen cansans palio weki mieckain ia Lu 22.
 Seirwesten cansa / wolgoslehetetydh Pappein pämiehilde ia Juh 18.
 Canssan wanhimilda. Mutta se ioca henen petti oli andas
 nut heille Merkin sanoden / Kenenge mine swota amman /
 se on se / ruuetkat beneen. Ja cochta astui hen Jesusen tyge /
 ia sanoi. Terue Rabbi. Ja swota annoi henen. Ain sanoi Je
 sus henelle. Ystreen mite warten sine tulit. Silloin ne edhes
 astuit / ia lastit kadhens Jesusen päle / Ja kijnortidh henen.

Ja carzo / Xri niiste iotca olit Jesusen cansa / wolgosojen
 si kadhens wolgosweti Miecckans / ia loi Ylimeisen Papin
 paluelia / pois haccasi henen coruans. Ain Jesus sanoi henel
 le. Pistte sinun Miecckas sialens / Sille caiti iotca Miec
 kaan rupeuat ne mieckalla hucatan. Taicka lulecos etten mine
 nyt woisi wiele rucoella minun Isen / että hen leheteis minun
 le enemien quin caritoistakymende Legiot Angelic. Quinga
 sis Ramatudh teuteten / että nin pite oleman.

T Sille hetkelle sanoi Jesus ionckolle. Ainquin Xduerin ty
 ge te wolgoslexitte mieckain ia Seirwesten cansa minna kijn
 ottamahan / iocapeiue mine istuin teiden tykenen opettain Legio don
 Templis / ia ette te minna kijnortaneet. Mutta teme on cai yri lincu lä
 ki techty / että Prophetain Kirioituyet pideis teutetemen. Sil hes Cwst
 loin caiti Opetuslapsat iätidh henen ia pakenit. Mutta ne tuhatta.
 iotca Jesusen olit kijnortaneet / weit henen Caiphan sen yli
 meisen Papin tyge / cussa Xirianoppeneet ia Canssan wan
 himat olit heidens cooneet. Mutta Petari seurasi hende ieliste
 taamban haman ylimeisen Papin Salin porstuan / ia siselleme
 ni / ia istui palueliam seas / että henen piti näkemen lopun.

S

Mutta

P. Mattheusen

Luc. 12.

Mutta Pappedhen pämiehet ia Wanhimat / ia caiki Ra-
bhi / ezit wäre todbistust Jesusta wastan / että he saisit he-
nen tappa ia eiwet leunet. Waicka monda wäre todbistaja
edheskeuit / ei sitteken leuneet. Mutta winein tulicaxi wäre
todbistaja / ia sanoit / Teme on sanonut / Minewon ma-
hairicko Jumalan Templin ia colmena peiuen sen yles-
rakenda.

T Ja se Pappein päemies ylesnoui / ia sanoit henelle. ^AEtös-
miten wastat. ^BMixi nämet sinun wastas todbistajat. Mutta
Jesus oli äneti. Ja se Pappein päemies wastasi ia sanoit henel-
le. ^AMine wannotan sinua Eleuen Jumalan cautta / että sa-
not meille / ios sine olet Christus Jumalan Poika. ^TSanoit
Jesus henelle. ^BSinepe sen sanoit. Quicengin sanon mine teils-
le / testedes pite teiden näkemien Inhimisen Poian istuan Ju-
malan Luuudhen. Oikealla polella / ia tuleuan Tauuhan Pil-
uise.

T Silloin rewäisi pappein päemies waarens ricki / sano-
den. ^ASen on pilcanut Jumalan / Nite me sillen todbistust
tauuizen. ^BCarzo / nyt te cwolitta henen pilcans / Nite te lu-
letta. ^AHe wastasit / ia sanoit. ^BSen on witapã colemaa. Silloin
he sylieskelit henen Casuoillens / ia Loidh hende ruficoilans.
Ja mwrotomat pierit hende postelle / ia sanoit. ^AArua meille
Christe / cuca se on iocca sinua löi.

T Mutta Petari istui wolconan Salin porstuan / Ja edheskeuit
henen tygens yri pika / ia sanoit. Sine mös olit Jesusen cansa
Galileasta. Mutta hen kielsi caikein edhese / ia sanoit. ^AEn ties
dhe mine mites sanot. ^TMin costa hen Quest wlgosleri / näti
henen yri toinen pika / ia sanoit nulle / iocca sielle olit. ^AJa
temeki oli Jesusen Nazarenin cansa. Ja taas hen kielsi wäno
tull walalla. ^AEn tunne mine site Inhimist. Ja wehen hecken
peräff. edheskeuit ne / iocca sielle seisoit / ia sanoit Petarille /
wiffist.

Mat. 14.
Luc 22.
Jo. 15.

A W^o **W**iste olet sine yri heist/ Sille sinun puhes m^os sinun ilmoit
 et^o lin hen rupesti izens sadhattelemaan/ ia wannoman ettei
 hen tundenut site Inhimiste. Ja cocta cuckoi lauloi. **U**in Per
 tari muisti Jesusen Sanan/ ioca oli henelle sanonut. **Lumen** **Mar 14.**
quin Cuckoi laulapt/ colmaiste sine minun kiellet. Ja hen wol **Luc 22.**
 gosmeni/ ia idti catkerast.

a Zyue t^oe) Tesse nahden/ että wsko atnosta T^oedh saatta h^uneri.
 Sille caiki toimi olis temen T^oden domitnut pahart/ ninquin izekin Apo
 stolt regit.

b Zoo) Se on / Et meille sillen ycten rumllist meno ole toinen tott
 sen cansa/ Ja teme nyt pite Oleman se Z^oxiemen.

c Liha) Qum hen tahdois sano / Mieli on kylle hyue/ mutta rumin
 heictous colemata welte ia waroipi.

d M^oieka) Jotca site ilman sadhetty wirta eli ilman wallan k^ostet
 metel^oittauat. Ne ouat domitudh M^oiekan ala/ wirta k^oswalta sen
 toisinans m^orttauat.

XXVII Lucu.



Wotta homenelcan pidit
 caiki Pappein pamies
 het ia Canssan Wanhinat
 neuuo Jesusta wastan/ etta
 he saisit henen coletta. Ja si
 dhoit henen / poisweit / ia
 ylenamolt henen waldamies
 helle Pontio Pilato.

Costka nyt Judas / ioca he
 nen petti naki etta hen oli co
 lemaa domittu / nin hen ca
 tui / Ja iellenst^oi ne colmeky
 mende hopia peningit Pap
 pein pamiehille ia Wanhis
 mille / ia sanot/ Mine paha
 sti tein etta mine wighatto
S **ij** man

P. Mattheusen

man weren pettenyt olen. **T**in he sanoit **A**nte meiden siber-
tule: Carzo sinuas. Ja hen heitti ne hopia peningit Templijn/
keui sielde / ia meni pois ia hirtti izens noralla.

Mutta Pappein pämiehet otit hopia peningit ia sanoit /
Ei soui neite panna wffriarefon / sille se on weren hindu.
Tin he pidhit neuuo / ia osti niille yhden Sawenualaian pel-
lon / Pilagrimein hautamiseri. Senteden se pelto cuzutan
zach 11. wiele tehen peiwen asti / Weripellori. Silloin teutettin se quin
sanottu oli lepize Jeremian Prophetan / ioca sanoit / Ja he
otit colmekymende hopia penningite / iolla se myyty mare-
tijñ / Jonga he osti. Israelin lapsilda / ia annoit ne Sawenwa-
laian pellosta / ninquin **HERRA** ombi minun kessenyt.

Mutta Jesus seisoi Waldamiehen edhese / **T**in Eysyi wal-
damies henelle sanoden **A**lekos se Judasten kuningas:
Tin sanoit Jesus henelle **S**inepe sen sanot. Ja quin hener
pä lens cametijn Pappein pämiehilde / ia wanhimilda ei hen
miteken wastanut. Silloin sanoit Pilatus henelle **E**t os cros-
le quin monda todhystosta he sinun wastas sanouat. Ja ei hen
wastanut hende ychteken sana / nin että mōs Waldamies san-
gen imechelti.

Mat 15.
Luc 23.
Joh 18.

Mutta Juhlana oli Waldamies tottimut päästämien Cano-
ssalle yhde fangin irdhalle ionga he tachteoit. **T**in oli henellä
silloin yri ewluisa fangi sidottuna / ioca cuzuttin Barrabas.
Ja costa he sijs cokonut olit / sanoit Pilatus heille **C**umman-
te tahdotta että mine lasten teillen irdhalle / Barrabam ta-
icka Jesusen / ioca cuzutan Christus. Sille hen tiefi että he
hener cateudhen tehden olit ylenandaneet.

Mutta quin hen Domioistolin päle istui / lehetti hener **E**-
mendens hener tygens / ia kásti henelle sanoa **E**le sine miten
teghe sille wanhurskalle / Sille mine olen palio kerssinyt tenepe-
na wnesani / hener tehdens.

Mutta:

T Mutta ne Pappain pämiehet ia ne Wanhimat yllytie Can
 ssan anoman Barrabast / mutta Jesusta huckaman. Tin
 wastasi Waldamies ia sanoi heille Cumman neiste cahdesta
 te tahdocta että mine lasten teille irdhalle. Mutta he sanoit /
 A Barrabain. Pilatus sanoi heille. Miteste siis minun pite tes
 kenen Jesusest / ioca curzutan Christus. Sanoit he caiki he
 nelle. Ristinnaulitakaan. Tin sanoi Waldamies. Mite hen
 siis teki. Mutta he hwdhit site enämin / ia sanoit. Ristinna
 ulitakaan.

T Coska nyt Pilatus näki ettei miteken anteanut / mutta e
 nämbi mässe tuli / otti hen wedhen / pesi kädhensä Canssan
 edhes / sanoden. Wighatoin mine olen temen Wanhurstan
 werest / carzocat teiten. Ja wastasi caiki Canssa / ia sanoi /
 A Henen werens tulcan merden pälen / ia merden lasten päle. Sil
 loin hen lasti irdhalle Barrabain / mutta Jesusen hen annoi
 rookitta / ia ylenannoit henens ristinnaulitta.

Silloin Waldamiehē hoiit otit Jesusen Kadznuas / ia co
 kosit henens rygens caiken iouckon / Ja quin he olit henens risu
 neet / nin he pughetit henens Purpuraisen Capnun / ia orientap
 puroist wäthyn Crunon panit henens päens päle / ia Roghon
 annoit henens oikaaan käteens / ia cumarsit poluians henens es
 dhesens / ia pilcasit hende / ia sanoit. Terue Jrdasten Kunin
 gas. Ja quin he olit sytkeneet henens pällens / pilcasit he hens
 de / otit Roghon / ia löit henens pähens.

Ja sijtte quin he olit hende pilcanuet / nin he risiit henelde
 Capun / ia pughetit henens omijn Waatteins / ia poisweit he
 nen ristinnaulitta. Ja coska he wolgosteniit / leusit he yhden
 Niehen Kyrenest / ioca curzuttin Simon / sen he waadhie
 henens ristiens candamahan. Ja tulit siben siaan / quin curzu
 tan Golgatha / se on a päcalloin paicka. Ja he annoit he
 nelle. Ericat ioodha sapella seoitettua / Ja quin hen maisti /
 ei hen tahdonut ioodha.

B. Mattheusen

Mutta sijtequin he olit henen ristimaulinmeet / iaghoit he
 henen waattens / ia heitit arwan / senpäle että pideis teus
 tettemen / quin sanottu oli Prophetan cautta / Ze ouat heils
 les minun waateem iacaneet / ia minü waatettem päle he ouat
 heittenet arpoi. Ja istudhen he wartioizit hende sijne. Ja he
 panit henen Päens päle henen syyns kirioicetun / Teine on
 Jesus Judasten Kuningas. Silloin he ristimaulizit cari
 Röuerite henen cansas / yri oikealle polelle / ia toinen wase
 melle. Mutta ohizetkieuueiset pilcaisit hende / wändelit pä
 tens / ia sanoit / Sinetö se olet ioca särgghet Jumalan Tem
 plin / ia colmena peiwoen sen ylestatennat / autta izes / Jos
 sine olet Jumalan Poica alastu Ristin pälte. Samallamo
 dholla Pappain pämiehet Kirionoppenutten cansa / ia Wan
 himat pilcaisit hende / ia sanoit / Mutta hen on autanut / ia ei
 hen izens woi autta. Jos hen on Israelin Kuningas / sijtte
 alastucan nyt Rististe / ia me woskom henen. Hen turuasi Ju
 malan päle / pästeken henen nyt / ios hen tachtu. Sille hen
 sanoi / Jumalan Poica mine olen. Ja sitesama mös Röuerit
 henelle soimasit / iocca olit ristimaulitade henen cansans.

Mutta cudenest hekkeste haman ydherenden asti / oli pimije
 ylitze caiken Naan. Ja liki yhderette hekke hwti Jesus coreki
 al änelle / sanoden / Eli Eli lamafabachani / se on / minun
 Jumalan / minun Jumalan / mitis minun ylenannoit : Mut
 ta monicahdat / iotca sijne seisoi / cokka he sen ewolit / sanoit he /
 Heliasia hen hwti. Ja cohta ioori yri heiste / quin hen oli otta
 nut Sienen / ia teutteryt Ericalla / pami sen Roghon pähen /
 ia annoi henen iodha. Mutta ne mrodh sanoit / Apidheri /
 cazocam ios Helias tulepi hende pästemen. / Jin Jesus taas
 hwti corekiall änelle / ia ylesannoit hengens. 7.
 / Ja cazos / templin Esrippu halkeisi cahderi cappalet / yls
 helde haman alas / ia maa lärisi / ia Rinnet halkefit. Ja handhat
 aukent

aukenit / ia monda pyhien runnist / iotca manneet olit / ylesno-
usit / ia wolgoflerit heiden haudhoistans / heinen ylesnousemi
sens ielkin. Ja tulit sihen pyhen caupungin / Ja ilmestyit mo-
nelle.

Mutta päemies / ia ne iotca heinen cansans olit / ia wartio-
itit Jesusta / costä he neit maan iärinen / ia ne quin sielle ta-
pachui / peliestyit he sangen / ia sanoit. *Wissist oli teme Jus* Lu. 18.
malan Poica. Ja min oli sielle palio wainioija taamba carzelit
iotca Jesusta olit seuraneet Galileasta / paluellen hende / Jo-
inen seas oli Maria Magdalene / ia Maria Jacobi / ia Jo-
sen eiti / Ja zebedeusen poicain eiti.

Nin costä Ehto tuli / tuli yri ricas mies Arimateast / ion-
ga nimi oli Joseph / iotca mös oli Jesu en Opetuslapsi / te-
me edhaskein Pilatusen tyge / ia pyri Jesusen runnista. Sillo Mar. 15
in Pilatus käski anda henelle Jesusen rumin. Ja costä Jos Lu. 23.
seph oli runnin ottanut / käri hen sen puchtasen linaan / ia pant Joha. 19.
sen heinen oman woren hautans / ionga hen oli wolgo hakanut
calliohon / Ja wieritti wren kiuwen haudhan ouelle / ia pois-
ment. Silloin olit sielle Maria Magdalene / ia se toinen Ma-
ria / istuit haudhan ehdalla.

Mutta toina päiwene / ielken Walmissuren peijnen cokour-
sit Pappain pämiehet / ia Phariseuset Pilatusen tyge / sand-
den. Zerra me muistikimme että se wiertelia sanoi wiele heinen
eleijens / colmen päiwen perest mine ylesnousten. Käste siis wa-
rielta Hauta colmanden päiwen asti / ettei heinen Opetuslaps-
sens tule / ia wargasta lende / ia sanouat Canssalle / hen ylesno-
usi collusta / Ja min tule se ielkimeinen wullitus pahemari-
quin se ensimmäinen. Sanoi heille Pilatus. Synne on wartija.
Menget warielcat minquin te caidhact. Mutta he poisment /
ia warielit haudhan Wartjadhen cansä / ia Insi glastit
kiuen.

S üij päcalloin.

P. Mattheusen

n Pääalloin) Jossa ne pahoin teekiet mestatan / quin Züsipu/ Lu
tarha 2c. että sielle monda pääalloa onat.

XXVIII. Luciu.

Mar. 16
Lu. 24.
Joha. 20



Mutta Sabbathin peinen Ehto-
na / ioca rupesti walgaismen
toista Sabbathin peiue / tuli Maria
Magdalene / ia se toinen Maria /
näkeeseen hauta. Ja caros / siue
tapachtui swei maan iärustus. Sille
HERAN Engeli alasastui Tais
uahast / ia edhesteni / wieritti Kuen
ouelda / ia istui sen päle. Ain hen oli nähde quin piteksentuli /
ia henen waattens walkia minquin Lumi. Mutta henen pel-
ghostans wartiat hemmestuit / ia tulit minquin olisit coolleet.

Mutta se Engeli wastasi ia sanoi Wainoille / Elket pelis
etkös / Sille mine tiedhen / että te ezitte sice ristimaulitten Jes
susta. Ei hen ole tesse / Hen on ylešnosnut / minquin hen sanoi.
Tulcat / carzocat Sija cubunga HERA pandu oli. Ja pian
menget sanocat henen Opetuslapsillens / että hen ylešnousi
coolluista. Ja carzo / hen teiden edhelemmenepi Galileaan / siel
le teiden pite henen näkemen / Caros / mine sanoin teille.

Ja he menit nopiast handhaldada pelghon ia sworn ilon can
sa / idoxit ilmoittaman henen Opetuslapsillens. Mutta quin
he menit ilmoittamaan henen Opetuslapsillens / ia caros /
min Jesus cohdasit heiden / ia sanoi / Terue teiden. Ain he ede
steuit ia rupesti henen Jalcoinsa / ia cumarsit hende. Silloin
sanoi Jesus heille / Elket pelietkös / Menget ia ilmoittacat
minun welgilleni / että he memisit Galileaan / sielle he sauat
minun nähde.

Costa henyt poisment / Carzo / min tulit mwotamat warti-
oista

oista Caupungihin / ia ilmoitidh temen caiken niille Nimeis
 sille Papeille mite tapachennudh oli. Tin he cokounsic Wan
 himbaohen cansa / ia Tiemo pidhit / ia annoit Sotamiehille
 Eyllä Kaha / ia sanoit / Sanocat / että henen Opetuslapsens
 tulit O'elle / ia warghastit henen / meiden matesam. Ja ios se
 tulle Waldamiehen coruulle / nin me tahdomme henen lepyt-
 te / ia saatan teidhet syyetömeri. Tin he otit Raham / ia teit
 quin he olit opetetudh. Ja teme puhe on äniyi otettu Judas
 sten keskene haman tehen peiuen asti.

Mutta ne yricoištakymende Opetuslasta menit Galilean /
 sille Mäelle / iohonga Jesus oli heite neuuonut. Ja costä
 he negit henen / cumarsit he hende / mutta monicahdat epeilit.
 Ja edheskeni Jesus / puhutteli heite / sanoden. Amnettu on
 minulle caiki weti Taiwahas ia Maasa / Menget sijs wlgos
 ia opettaca caiki Canssa / ia castakat heite Tümeen Isen ia
 Poian ia pyhen Zengen. Ja opetaca heite pitemen caiki / iota
 mine olen teiden kaskenyt. Ja carzo / Mine olen teiden tykenen
 iocapeiue Mailman Loppun asti.

a Sabbathin echtona) Kamattu aica peiuen shte Ehtošta quin
 edesioutut / ia sen ehroon Loppu / se on toisen peiuen Zomen eli amu.
 Tin sano mös p. Mattheus tesse / että Christus oli ylešnoshut homes
 melda ioca oli echtou loppu / Ja alcu ensimesen pyhe peiuen / Sille he
 lwghit ne Cwsi peime sen corckiman pästiesen telken / caiki py-
 bert. Ja rapesi se ensimeinen cohta telken pästiesen.

**Loppu B. Mattheusen
 Euangeliumist.**



Pyheit Marcusen Eleme

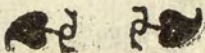
p. Hieronimusen cautta.



Marcus oli Petarin Opetuslapsi ia Tulti / sen
ielken quin hen oli crolut Petarin sarnauan /
nin hen kirioitti Lyhykeisen Euangeliumin /
että weliet Romisa hende rucoilit. Coska /
nye Petari sen crolli / nin hen wahwisti sen
Luetta Seurakunnissa / ninquin Clemens
cwothenes Kirias Hypotiposeonis mainitze

pi. Ja Papias Jerosalim Pijipa tete Marcusta mustapi /
ia Petari henen Ensimeises Lehetuskiriasans / Babylonin
nimen alla / merkitze modholifesta Romiin / sanopi / Teruechte
teite se seuracūda Bablonias / sen rackahā cansa / mōs Marcu
minun poicā. Nin hen otti sijs sen Euangeliumins / ionga hen
oli cokonpannut / ia matkusti Egyptin / ia ensin Alexandrias.
Christusta ilmoitti / sielle hen asetti Seurakunnan nin swarel
la Opilla ia Elemen hallitorella / että caiki Christusen Seura
ijat / hen saatti henen Esciuans ielkeen elemen. Wimein Phi
lo se caikein Judasten seas puhelias / coska hen näki Alexan
drias / sen ensimeisen Seurakunnan wiele Judan taualla ele
uen / nin hen kirioitti ychden kiria quin henen cansans cunniari /
heiden menostans / Ja ninquin Lucas sanopi / että ne wstowa
iset Jerusalemis pidhit caiki ychteisse / nin hen mōs / iota hen

Alexandrias näki Marcusen opeturist tapachtawan / ylesti
rioitti. Mutta hen cooli Cadheran aiastaičan Tero
nin aigalla / ia haudhattin Alexandrias /
ionga ielkin Anianus tuli.





Si Lucu Jesufen
Christusen Ju Mala. 3.
mala poian Euas Jesa 40.
geliumist / ninquin
kivioitettu on Pro Joh. 1.
phetis / Carzo mis
ne lebeten minun
Engelin sinun cas
uos eten / ioca wal
mistaman pite si
nun Tietes sinun.
edheses. Zwotawa
isen äni on corves
sa / Walnystaka
herran tietes soisen
daca henent polg
hunsä. Math. 30
Luc. 3.

Johannes castoi
corvesa / sarnaten
Paranoren Castet
ta syndein anderis
andamiseri. Ja ol
gostent henent tys
gens coto Judean
makunda / ia ne Je
rusalemist / ia cast
ettin casti henelde

Jordanin uirdhasa / tumustaden heiden Synnise.
Mutta Johannes oli pugetettu Camelin carvoilla / ia he
nen Soz

V. Marcusen

nen Solinsa ymberi hibinainen Wöös / ia söi Kimalaissi ia
 Mezehonaa / ia sarnasi / sanoden. Se tule minun ieltin / io
 ca on minua wekeuemi / Jonga em mine teluolinen ole / cus
 martuna päästemen Bengän rihima. Mine tosin castan teite
 wedhelle / mutta hen Castapi teite pyhelle Zengelle.

Matt. 3
 Luce. 3
 Joh. 1

Ja setapactui nine peiune / että Jesus Galilean Nazares
 tist tuli / ia castettin Johannefeld Jordanis. Ja cochta quin
 hen ylesastui wedheste / näki hen aukeneuan Taiuat / ia Zeng
 gen / ninquin. Mettiset alastuleuan henen pä lens. Ja äni tu
 li Tainahist / Sine olet minun se Racas Poican / iossa minula
 le ombi soosio.

Ja cochta Zengi aijoi henen corpehen / ia oli sine coruesa
 nelietymende peiue / ia tiusattin perchelede / Ja oli Petoin
 seas. Ja Engelit paluelit hende.

Mutta syttequin Johannes künüotettu oli / tuli Jesus Gas
 lileaan / sarnaten Jumalan Waldakunnan Euangeliumi / ia
 sanoi / Aica ombi teutetty / ia Jumalan Waldakunda on lehea
 stynyt / Tehket paranost / ia wstokat / Euangelium.

Mutta koska Jesus keui Galilean meren sjuw / näki hen
 Simonin ia Andrean henen weliens / werckoians heitteuen
 merehen / sille he olit Calamiehet / ia sanoi heille Jesus / Sen
 racta minua / ia mine tegen teiden Inhimisten calamiehiri.
 Ja cochta he iätit heiden werckonsa / ia seurasit hende.

Ja quin hen sielde wohen edheskeui / näki hen Jacobin zes
 bedeusen poian ia Johannem henen weliens / että he wenehese
 paransit Werckoians / Ja cochta hen heite curuni. Ja he iä
 tit heiden Jsens zebedeusen wenehesen palcolisten cansa / ia
 seurasit hende.

Ja he sisellemeni Capernaum / ia cochta Lepopeiune hen
 sisellemeni Synagogan / ia opetti. Ja he hemmestyit henen O
 peturens päle. Sille että hen opetti heite a woumalifesta / ia
 ei ninquin. Kirianoppenuet.

Ja oli

Ja oli heiden Sinagogas yri Inhiminen ruattu saska
 fest hengest / ia hen hrosi sanoden / Oy mite meiden on te
 kemiste sinun cansas Jesu Nazarene: Tulicos meite cadhortas
 man: Mine tieden mikes olet / iuri se Jumalan Pyhe. Ja Jes
 sus nuchтели hende sanoden / Waickene ia wlgosmene Inhi
 miseste. Ja quin se sastaunen hengi reueisi henen ia hrosi su
 rella anelle/nin hen wlgosleri heneste. Ja he caiki hemmestyit/
 nin että he keskenens kyselit sanoden / Mite on teme: Mite
 wsi Oppi teme on: Sille hen woinalla mös sastaiset henget
 kaste / ia he ewleuat hende: Ja henen Sanomans cohta cw
 lui ymberi caiken Galilean Lehimakunnan.

Lu 4.

Matt 8.

Ja he cohta wlgoskenit Sinagogasta / ia tulit Simonin
 ia Andreasen honeser / Jacobin ia Johannesen cansa. Mutta
 Simonin Anoppi macasi wilutaudis / ia cohta he heneste sa
 noit henelle. Ja hen edeskeni ia ylestohensi henē / ia rupesti henē
 kateens / ia sillens Wilutanti ietti henen / ia hen palueli heite.

Mutta Ehtona costa Auringo lastijn / toidh he henen ty
 gens caikinaiset Sairat ia Riwatudh percheilide. Ja coto Ca
 upungi cotounsi Ouen eteen / ia paransi hen monda / iotca sa
 irastit moninaisis Tandhis / ia palio perkelie hen wlgosajoi/
 ia ei hen sallinut perkeletten puhua että he tunsit henen.

Ja homeneltan sangen warhan emien peiue / quin hen yle
 nousi / wlgosmeni hen / Ja poiskeut Jesus ychten erimeisen Sij
 an / ia stelle rucoeli / ia Petari riensi henen ielkens / ia ne iotca
 henen cansans olit. Ja costa he lensit henen / sanoit he henel
 le / Jocainen sinu eri. Ja hen sanoi heille / Mengeme lähis
 meisin kyllihin / että mine siellekt sarnaisin / sille site warren
 mine olen tullut / Ja hen sarnast heiden Sinagogasans coto
 Galileas / ia wlgosajoi perchelet.

Ja tuli henen tygens yri Spitalinen rucoli hende / lange
 si polullens henen etens / ia sanoi henelle / Jos sine tahdot / si
 ne woit

Matt 8.

Luc 5.

B. Marcusen.

ne voit minun puhdistta. Ja Jesus armachti henen pälers /
ia wolgofojens kätens / rupesti heneen / ia sanoi henelle / Mis
ne tahdon / ole puhdas. Ja quin hen oli sanonut / cochta spie
tali heneffe poisleri / ia hen tuli puchtari. Ja Jesus hastoi
hende / ia cochta tyköens poislehetti / ia sanoi henelle / Caros
ettes kellengen miten sanone / mutta mene ofotta iges papil
le / ia woffra sinun puhdistores edheste / mitke Moses on kaste
nyt / heille todhstuxeri. Mutta costa hen wolgo skewi / rupesti
hen sarnamaa palio ia ilmoittaman site Töte / Min ettei Jesus
sijete tainud iulkisesta caupugijn siselletulla / mutta wolconä eri
neisis Sijoisä hen oli / ia caitilda polilda he tulit henē tygens.

Woimalisesta) Se on / caiti henen sarnans oli ninquin sen / tot
ca todhesta totakin tecept. Ja nite hen sanoi sille oli woima / ia oli eleue.

Toinen Lucu.

Mat 9.
Luc 5.



Ja taas mrotamain peivein iel
stin / sisellemeni hen Capernaus
min / Ja se tuli ewluxi / että hen ho
nes oli. Ja cochta cokounsit mon
da / nin ettei io ne sijat / quin Ouen
tykene olit / heite w etänyet / ia hen
puhui heille sarnan. Ja tulit henen
tygens wiedhen ychte Ramba / ioca
nelielde cannettin. Ja quin eiuet he
woimmet hende lehestyue canssan tehden / nin he kistoiit honees
ten caton / ioissa hen oli / ia lepitzencaitwoit caton / ia kieu sille
alaslaskit wooten / ioissa se Ramba macasi. Quin nyt Jesus
neki heiden wstons / sanoi hen Rammalle / Poican / sinun
synnis andexiametan sinulle.

Min olit sielle mrotamat Kirianoppenuist / istudhen / ia
aijattelit heiden sydhomifens / Nite tene nein pilca puhu
pi:

pi: Cucca woipi synnit andeerianda / mutta ainda Jumala:
 Ja cochta quin Jesus tumsi Zengefens lettä he nin aiattekk
 izellens / sanoi hen heille. Mitte te neite aiattelette teiden sydhe
 misen: Cumbi on keutembi saroa siller rammalle / synnit an
 deriannetaan sinulle / caicka sano / Nouse ota sinun wootes/
 ia mene: Mutta senpäle että teiden pite tietemen lettä Jns
 himisen Poialki / ombi woima maan päle syndi anderians
 da / nin hen sanoi Rammalle / Sinulle mine sanon / nouse
 ota wootes ia mene cotias. Ja cochta hen nousi otti wootens
 ia wolgo sinen caikein nähden / nin että he caiki hemmestyit ia
 cunniioizit Jumalata sanoden / Emme me ikenens semmos
 toista nähneet.

Ja hen wolgo sleri / taas meren poleen / ia caiki Canssa tuli Matt 9.
 henen tygens / ia hen opetti heite. Ja quin Jesus ohizemeni / Luc 5.
 näki hen Leuin Alphein poian / istuuan Tullin tykene / ia sanoi
 henelle / Seura minua. Ja hen yle snoussi / seurasi hende. Ja
 se rapachtui / koska hen atroizit henen honefians monda mäs
 Publicani ia Syndiste ynne atroizit Jesusen / ia henen Opetu
 slastens cansa / sille nütte oli monda iotca hende olit seuraneet.
 Ja ne Xirianoppeneet ia Phariseuset quin he neit henen sduen
 Publicanein ia Syndiste cansa / sanoit he henen Opetuslapsib
 lens / Märi hen sööpi ia ioopi Publicanein ia Synneistest cans
 sa: Koska Jesus sen cwoli / sanoi hen heille. Ertarunze ne Ternet
 läkerite / mutta ne Sairabat. En mine ole tullut curzuman. 1. Timo. 1.
 wanhurstaia / mutta synnifite parannorelle.

Ja ne Johannesen ia Phariseusten Opetuslapsit paastofit
 palio / Ja nin he tulit ia sanoit henelle / Märi Johannesen ia
 Phariseusten Opetuslapsit paastouat / mutta sinun Opetusla
 pses eiuet paasto: Ja sanoi heille Jesus / Quinga Hääcansa
 taita paastota / nincauan quin Alke on heiden cansans:
 Quincauan Alke on heiden cansans ei he woi paastota.

Mutta:

B. Marcusen

Mutta ne peiuet tuleuat / koska Alke heilde poisötetan / ia sil
loin njine peiuiue he paastouat.

Eikengen rotta Paicka ombele wanhan waattein / mutto
in se wosi Paicka reuäise quitengin sijte wanhasta / ia lepi tule
pahemari. Ja eikengen pane Noora wina wanhoim Leilijn /
muttoin se nori wina särcke Leilit ia wina haaskandu/ia Leilit
huckanduuat / mutta noori wina pite pandama wosijn Leilijn.

Ja se tapachtui että hen Sabbathina keni Laiboin lepitze /
ia rupesti henen Opetuslapsens tien obes tehkepeite catkoi
mahan / Ja ne Phariseuset sanoit henelle / Cargos miri he
tekenet Sabbathina kuin ei soui? Ja hen sanoi heille / Ettes
kös te ole ikkenens lukeneet mite David hädhillensteki koska hen
isoi? / ia ne iotca henen cansans olit? Quinga hen sisellemeni
Jumalan Honesen / sen ylimaisen Papin Abiatharin aican /
ia söi * Näkyleiuet / ioita eikengen mactanut södhe / mu
tta wan Papit / Ja hen annoi mös ninen / iotca henen cansa
ns olit. Ja hen sanoi heille / Sabbathi on Inhimiste war
ten techty / ia ei Inhiminen Sabbathi warten. Nin ombi
mös Inhimisen Poica Herra Sabbathin päle.

a Näkyleiuet) cugutan Zebraican taualla Panis facierum / se
ombi se Leipet / kuin aina on silmetin edes / ninquin Jumalan sanat aina
meiden Sydhemien edes ölle ia peuel oleman pite Psal. 23. Pat asti in con
spectu meo mensam.

III. Lucu.



Ja hen iellens Sinagogan sisellemeni / ia
sielle oli yri Inhiminen / iolla oli quiuet
tu Käsi. Ja heorit heneste waarin ios hen
Sabbathina piti parandaman henen / että
he saanet olisit canda henen pälens. Ja hen
sanoi sille Inhimiselle / iolla oli quiuettu Kä
si / Seiso kekkelle. Ja sanoi hen heille / Cum
bi sopi

bi söpi Sabbathina / hyuesti eli pahasti tehda / Zenge wapas
 utta taicka tappa / Murta he waikenit. Nin hen heidhen
 pä lens caroi wihaisesta / ia oli murehesans heiden Sydhes
 mens sockindhen ylige / Ja sanoi Inhimiselle / Olosoienna
 sinun Kätes. Ja hen oien si / Ja se Käsi tuli henen terueri /
 ninquin toinen.

Ja ne Phariseuset vlosteuit / ia pidhit co chta ynne Zero
 dianusten cansa Nenuo hende waстан / quinga he henen
 huckaisit. Murta Jesus Opetuslastens cansa poickesi meren
 tyge / ia swri Canssa Galileasta hende seurasi ia Judeasta / ia
 Jerosolimista / ia Judeasta / ia cooldapolen iordanin / ia
 iotca Tyron ia Sidonin ymberille asuit / Inhimisi swri iouca
 ko / iotca henen Teghonsa cwlit / ne tulit henen tyghens.

Ja hen sanoi Opetuslapsillens / että heiden piti saattaman
 henelle yhden wenehē Canssan tehden settei he hende ahdistai
 si. Sille hen oli monda parandanut / nin että he tunghit he
 nen pä lens / caiki iotca waiwattin / että he olisit heneen
 ruuenueet. Ja quin ne Saastaijet Zenget negit henen / ma
 hanlangesit he henen etcens / hrosit ia sanoit / Sine olet Juma
 lan Poica. Ja hen hartasta heite hastoi settei he hende pitenyt
 ilmoittaman. Ja hen ylesastui worelle / ia curui tygens / iotca
 hen izetachtoi / ia he tulit henen tygens. Ja hen sääsi ne Caxi
 coistakymende oleman henen tykenens / ia että hen heite vlos
 lehetteis sarnaman / ia että heille piti woima oleman Tau
 dhit parata / ia percheleit vlo saia. Ja annoi Simonille / sen
 Nimen Petari / ia Jacobille Zebedeusen poialle / ia Johans
 nesel Jacobin welielle / ia annoi heille sen Nimen * Bne
 hargem / se on sanotta / Pietkesen poiat / Ja Andreasel Phi
 lippusel / ia Bartholomeusel / ia Matthen sel ia Tomal ia Ja
 cobil Alphein poialle / ia Taddusel ia Simonin Cananensel /
 ia Judalle Ischariotille / iotca mōs henen petri.

Ja he tulit Zonesen ia Canssa taas cokoumsi / nin ettei heille
 G. illus

M. Marcusen

ollut tila södhecke / Ja costä ne cwelit / iotca henen omahizs
ens olit / nin he vloßerit ia tahdoit henen kijniootta / Sille he
sanoit / Zen on tullut + mielettömeri. Mutta ne Birianoppes
nuet / iotca Jerusalemist alastullet olit sanoit & Beelzebub he
nelle on / ia sen percheleiden pämiehen cautta hen percheleet w
losaiapi. Ja hen curzui heite tygens / ia sanoi heille werdauyisa.

Quinga yri Sathanas toisen taita vloßaia : Ja ios Wal
dakunda izens wastan erkane / eise waldakunda woi seiso /
Ja ioshone izens wastan erkane / eisehone woi seiso / Ja
ios Sathanas yleßcarakapi izeens wastan / ia ombi eroitettu /
nin ei hen woi seiso / mutta hen häntepi.

*Math 12.
Luc. 12.* Ei woi kengen yhden Wekewen honeseen yllette / ia henen
Calunsa poisöuete / ellei hen ennen site Wekewete kijnisido /
ia sijette henen honetans röue. Totiseßka sanon mine talle / Cas
iki synnit anderianmetan Inhimisten Lasten / mößkin ne pil
cat / iolla he **JUMALAN** pilcauat / Mutta ioca pilca pu
hu pyhe hengi wastan / ei hen saa hancakiseßka anderi / muo
ta hen on wicapä hancakisen Dominion. Sille he sanoit / Zenel
le on se Sastainen hengi.

*Math 12.
Luce 5.* Ja tulit henen Eitens ia Weliense / ia vlcona seisoit / lebetit
henen tygens / iotca henen piti vloßcurzuman. Ja Caussa istui
henen ymberillens / ia he sanoit henelle / Carzo sinun Eites
ia Welies vlcona sinua kysyuet. Ja hen wastasi heite sanode /
Tuca on minun Eiten ia minun welieni : Ja costä hen oli yri
berijnsarzonut henen opetuslastens päle iotca henen ymberil
lens istuidh / sanoi hen / Carzo minun Eiteni ia minun Wel
ieni. Sille ioca tekepi Jumalan tahdon / hen minun Welien
ia minun Sisaren ia Eiten ombi.

* Buchargem) se on pitkisen lapsen / se merkitse / että Johannes
etimens pweis kirjottaman site oikea Euangeliumi / Quin on yri wels
ue Sarna / Joca caiki Pelette / sercke / ia ymberitende / ia maan hedelme
liseri saatta. Me

✠ Mtelettömerd) Ze pellesit / että hen olis ylen palto henens wais wanut. Niquin me Sanoma. Sine willitet pääs ia Aiuos.

✠ Beelsebub) on nin palto / Quin Isoikeruinen / wapfainen elt Ferueisten Kuningas. Sille nri perchele andapsi izens omains cautta ya lencagotta / ia wiettelkä niquin ne sekoti Pyhet.

III Lucu.



Ja taas rupesti hen opettamast Ameren tykene ia cokounsi palio Canssa henen tygensen/nin että henen piti astumä hachtee/ ia istumä meren päle. Ja caiki Canssa iäi maalle merē tyge/ Ja hen opetti heite palio werdausten cautta / Ja hen sanoi heille hez men Sarnasans/ Croicat, Carzo wlos ler. Kylueje Kyluemen. Ja tapachtu

Matt 15.
Luce 8.

Kyluetteis/ että monicadba langesit Tien wieren / Nin tulit Taiuas alda linnut ia soit sen. Monicadhat langesit Kiirira unton / iossa ei ollut palio multa / ia cohta se ylescasuoi / sille ettei henelle ollut syue maata / Coska nyt Auringo ylescoitti / nin se poudbietijn / ia sille ettei hen ollut iwrdimut / nin se quinetijn. Ja mwtamat langesit Oriantappuroijn / ia ne Oriantappurat ylescasuoi / ia läkkytit ne/ ia ei candanut hedelmäete. Ja mwtamat langesit hyuen mahan/ia se cannoi hedhelmen / ioca ylespuhkesi ia casuoi. Ja mwtamat edbestoit colmentymenkerdhauset / ia mwtamat crositymentkerdhauset / ia mwtamat sadhantkerdhauset / ia hen sanoi heille. Jolla coruat on crolla / hen cwllaan.

Ja quin hen rupesti yrrens oleman / nin ne / iotca hener ymberillens olit cabderoistakymenen cansa Kysyt henelde/ sija te werdantest / ia hen sanoi heille/ Teille on annettu tuta Jus walan Waldakunnan salans / mutta nülle / iotca vlcon ouat

B. Marcusen

Esā 6.
Mat. 13.
us.

Wertauxen cautta / caiti tapachtuamat / senpāle ettā heidhen
pite nāteneisil silmille nātemen / ia ei sitteden tundeman / ia
cwoleuafilla Coruilla cwoleman / ia ei sitteden ymmertemen / et
tei heiofks palaiasi / ia heiden synnit anderiannetasi. Ja sa
noi heille / Etis te ymmerdā tetā Wertaušta : Ja quinga sijs
te tahdotta caiti wertauxet yminerē :

Se Kylueise sanan Kyluepi. Mutta nemet ouat ne quin
Tien wiereffe onat / cussa sana Kyluetten / ia quin he sen ouat
cwolluēt / cochta tulepi Sathanas / ia poisotta Sanan ioca Kyl
uetty oli heidhen Sydhemihins. Ja mwotamad ouat sencaltai
set / iotca Kinnraunion Kylwetydh owat / costa he sarnan
cwolleet ouat / cochta he ilon canša site wastan rupeuat / ia
ei ole heisse iworta mutta ouat aijaliset / Sitte costa mureh
taicka waiua sattu sanan tedhen / nin he cochta pahaneuat.
Ja mwotamadh ouat iotca Oriantappuroihin ouat Kyluetty /
Ne ouat iotca sanan cwoleuat / ia temen mailman suruē /
ia ricandhen wiettelus / ia muidhen rüstain himodh sijeleme
neuet / ia lāt äyterwet sanan ia se saattetan hedhelmettōmeri.
Ja mwotamadh ouat iotca hyueen Mahan ouat Kyluettydh /
Ne ouat iotca sarnan cwoleuat / ia wastanrupeuat / ia hedhel
meitzeuet / Nin ette mwotamadh candauat colmentymenin /
ia mwotamat cusinkymenin / ia mwotamat Sadhoin kerdhoin.

Mat. 5.
Lu. 11.

Ja sanoi hen heille / Sytytetengō Kyntele sitewarten et
tā se wacan ala pannan / eli woten ala : Etis ettā se pannan
Kynnteljalgan pāle : Sille ettei ole miten peitetty / quin ei ilz
moittea / ia ei ole Salaiska / quin ei iulghisteta. Jolla cornat
on cwoleman / hen cwołkan. Ja hen sanoi heille / Carocat mi
te te cwoletta. Jolla mitalla te mittatta / silse mwodh teille mit
tanat / ia wiele lifeteen teille iotca temen cwoletta / Silleiolla
ombi / henelle annetan / Ja iolla ei ole / sekim mōs quin henelz
le on / se henelde poisotetan.

Ja hen

Ja hen sanoit / *Uin Jumalan Waldakunda on / quin ios* Lu. 19.
Inhiminen heitteis siemenen mahan / ia macais / ia yleynouz
sis öte ia peiue / ia se Laiho wihottais / ia casuais costka
ei hen tiedhecken. Sille ette maa mielellens hedhelmeitzi epif
ensin Oraxen / sitten tehckepäen / sijtte teudhen iyuen tehcke
päes. Mutta costka hedhelme edhestulepi / cochts hen sirpiis
Lehette / sille että Elonaica ombi Lesse.

Ja hen sanoit / *Kelle me werdhoittamme Jumalan Walda* Mat. 13
Kunnan? Taicka minge wertauxen cansa me sen werdautam? Lu. 8.
Se ombi ninquin Sinapin iyue / costka se mahan Elyuetän /
nin se ombi wehin caikia siemenite iotca maasa ouat / Ja quin
hen Elyuetty on / nin hen yleynouse / ia tule sworemari quin iocis
Caali / ia teke sworet Orat / nin ette Linnut Tatuas alla henen
warions alla pesiuet.

Ja semmotoisille monella wertauxella puhui hen heille Sar-
 nan / *semperäst quin he woisit cwolla / mutta ilman werdaz*
urita ei hen miten heille puhunut / waan erinens hen caiki Os
petuslapsillens ulgostoimitti. Ja saman Peiuen Ehtona saa
noi hen heille / Mengem ylize toiseen rataan. Ja he lastit Car
ssan / ia otit henen Zahden cansa / iosa hen io sisell oli / ia oli
mös muita Zaapia henen cansans.

Ja nousi swori Tuulispä / *ia Aldhot löit siselle Zachten / nin* Matt 8.
ette se io teutettin. Ja hen oli Peräs ia macasi Penalaisen pä Luce 8.
le. Ja he heräytit henen ia sanoit henelle / Mestari etkös
tottele että me hukuma? Ja quin hen yle / herätetty oli / nuch
teli hen Tuulda / ia sanoit merelle / Waickene ia asetu / Uin Tuu
li asettui ia tuli swori tyuen. Ja hen sanoit heille / Mite te olet
ta nin palio pelkueiset? Quinga se tule ettei teille ole ysko? Ja
he peliesytit sangen / ia sanoit kestenens / Cuca teme on / sille
sete Tuuli ia meri henen ouat cwoliaiset?

B. Mattheusen

Matt. s.
Luce s.



Ja he tulit ylitze meren / ninen Sa
Darenein makundan / ia quin hen
habdest vlgosmeni / cohta henen
cohtasi haudhoista yri Inhiminen
Sastaisel Zengel ruattu / iolla oli
maia haudhoisa. Ja eikengen wois
nut hede cableilla sitoa / sille että hen
oli vsein Jalcapuis ia Cableis sidhot
tunasia Cableet oli serckenyt / ia Jala

capuudh ricfonut / ia eikengen woinut hende asetta. Ja hen
oli aina öte ia peiue Woorisa ia haudhoisa parckui / ia hosui
izens kiville. Costka hen nyt taamban näti Jesusen / iori hen /
ia cumarsi hende / ia hutain sorella anelle / sanoi / Mite mi
nun ombi sinun cansas Jesusen corckei man Jumalan Poicak
mine wannotan sinua Jumalan cautta / etet sine minua wais
waissi. Min hen sanoi henelle / Vloshedye sine Sastainen
Zengi Inhimifest. Ja hen kysyi henelle / Mite sinun Times
on : Ja hen wastasi sanoden henelle / Legio minun Times
on / sille meite ombi monda. Ja hen rucoli palio hende / ettei
hen poislehetesi hende sijte makunnasta.

Legio.

Min oli sine woortein tyken swori Sica Lauma lautumela
lans / Ja rucolit hende caiki ne perchelet sanoden / Laske meiz
te sikohin / että me heiden sisellens menisim. Ja cohta Jesus
salli heiden. Ja ne sastaiset Zenget vlosmenit / ia sitain sisela
lemenit. Ja se Lauma sörihin cobdastans merehen. Ja oli he
ite Lehes cari tuhatta / Ja läkehdyit merehen. Mutta ne situa
rit poispahtenit / ia sanomansatid Caupungihin ia maan kylhin.
Ja he vlosmenit carzoman mite tapachtunut oli / ia tulit JE
SVS EN tyge / ia neit henen / ioca perchelelda oli ruattu /
istunan ia wateitun / ia toimelissa / iolla se Legio oli ollut / ia he
pelkesit. Ja ne sauelit haille iotca sen nähnyet olit / mite sen ri
uattun

matin Perchelelda tapachtanut oli / ia sighoiska. Ja he rupe:
fit hende rucoleman / poismenemen heiden maaldans.

Ja quin hen astui Zachteen / nin se ioca oli Perchelelde ris
uattu rucoli / että hen mahdais henen cansans olla / Mutta ei
JESVS hende sallanut / waan sanoi henelle / Mine cotis
as omais tyge / ia ilmoita heille quinga sworn hyuenteghon
HERA on tehnyt sinun cansas / ia on armachteanut sinu
pales. Ja hen poismeni / ia rupeis sarnaman nusse Rymenes
Carpungis / quinga sworn hyuentegon JESVS oli henelle
tehnyt. Ja caiki imechtelit.

Mar. 9
Lu. 8.

Ja quin JESus taas ylitsemeni Zahdella toiseen rantaan /
coKounsi palio Canssa henen tygens / ia oli lesse merta. Ja cat
30 / Nin tuli yri Sinagogan Pämies / Jairus nimelde / ia
quin hen näki henen / langesi hen henen talcains tyge / ia ruc
li hende palio sanoden / Minun Tytteren wimeisillens omibi /
mine rucolen että tulsi / ia panisit Kätes henen pälens / et
tä hen paranis ia eläis. Nin hen meni henen cansans / ia palio
Canssa seurasu hende / ia abdistit.

Jairus.

Ja yri waino / ioca oli sairastanut punaista Tautia io cari
toistakymende aiaftaica / ioca oli palio kerssinyt monilda Läs
kerilde / ia oli culuttanut caiken Hywuydens / ia ei mitken
apu tindenut / waan palio pahembi tuli henen cansans / Quin
hen cwli JESVS ESTA / tuli hen iouton seas taka / ia ru
pesi henen Waatteinsa / Sille hen sanoi / Jos mine waiwoin
henen Waatteinsa rupeisin / nin mine paranen. Ja cochta he
nen veri lechts quinetui / Ja hen tunsu Kumihistans / että
hen oli henen Wizaurestans parattii.

Ja JESVS cochta tunsu itzesens sen auwun / ioca hene
ste vloftiennyt oli / ia kiensi henēs Canssan seasa ia sanoi / Cuka
minun Waateini rupeisi : Ja henen Opetuslapsens sanoit he
nelle / Sine näget että Canssa sinua ymberins abdisti / ia sine
G iij sanot:

B. Marcusen

sanot? Cuca minun rupesti? Ja hen ymberin scarzoi/ettã hen
nãtis sen /ioca sen toki. Mutta waimo pelkessi ia wapizi/ Sille
hen tiesi mite henen cohtaansa tapachtunut oli/ Ain hen tuli
ia langesi henen etcens/ia sanoi henelle caiken totudhen. Mut
ta hen sanoi henele/Tycteren/sinun vskos sinun wapaucci/Me
ne rauhan cansa/ia ole terueh sinun wizaurestas.

Quin hen wiele puhui/nin tuli mwoamat Sinagogan pã
miehelde/iotca sanoit/Sinun tycteres on coollut/mites siller
Mestarita waiwoat? Ain IESVS cohta sen sanan ewls
tuans quin sanottijn/sanoi Sinagogan pãmihelle /Ele pel
te/waiwoin vskoo. Ja ei hen sallinut ettã iocu hende piti seu
raman/waan Petari ia Jacobus/ia Johannes Jacobin welij.
Ja hen tuli Sinagogan pãmiehen hoonesen /ia nãti sen to
hun /ia ne iotca idkit ia parghuit sängen/ Ja hen sisellemeni /
ia sanoi heille / Mite te messet ia idkette? Ei pika ole collut /
waan macapi. Ja he nauroid hende. Mutta quin hen oli caiki
vlosaianut/nin hen cansans otti pican Isen ia Eirin/ia ne iot
ca henen cansans olit / ia sinne sisellemeni / cussa pica macasi/
ia ruueten pican kãteen / sanoi henelle / Talitha cumi/ se on so
mexi sanottu/Pica/mine sanon sinulle /Nouse yles. Ja cohta
pica ylesnousi/ia keui. Sille hen oli cahdentoistakymenen aja
staitanen. Ja he hãmmestuit sworella hãmmestuyella. Ja hen
haastoi heite hartasti/ettei kengen site pideisi tietemen/ia kãsti
anda henelle sdeuete.

VI. Lucu.

Matt 13.
Luce 4.



A hen vlosmeni sielde ia tuli henen Isense ma
alle / ia henen Opetuslapsens seurasit hende.
Ja quin Sabbathi Lehestui / rupesti hen Si
nagogas opettaman/ia monda ewleuwaista
hãmmestyit/sanodẽ/ Cussa telle nãmet euat?
ia mite Wjhsaus teme on /quin henelle annet
tu on/

tu on / ia sentalcassit aurwudh henen kättens cautta tapa / tu
 uat: Eikö teme se Seppe ole Marian poica / Jacobin ia Jos
 sen ia Judan ia Simonan welij: Eikö mds henen Sijarens
 tesse meiden cansam ole: Ja he pahenit henen cauttans. *Matt Joh. 4.*
 ta IESVS sanoi heille / Ei ole Propheeta ylencazorttu waä
 henen Isense maalla / ia langoins seasa / ia omas perehesens.
 Ja ei hen woinut sielle ychten aurwua tehda / waan ette hen
 haruain sairasten päle kättens pani / ia paransi heijet / ia imez
 chтели heiden epenstõans.

Ja hen ymberins waelsi caickikäsän Byläin cautta opettadē. *Matt 10.*
 Ja hen cuzui ne caritoistakymende / ia rupeis ne capin ia cap: *Luc 9.*
 in lehettemen / ia annoi heille woiman sastaissi Zengi wastoin.
 Ja hen kielsi heite miten ottamasta tielle cansans / mutta waä
 sauuan. Ei prengelite / ei leipelei raha cučkarosa / mutta olemä
 kengese / ia ettei he putisi cachta hametta.

Ja hen sanoi heille / Cubunga honesten te siselletuletta / sijne
 te olcat / mincauuan quin te sielde poismenette. Ja cutca ei teite
 wastanrupe / eike cwle teite / Uin vlosmenget sielde / ia pyhcki
 tet tomu / quin teiden ialcain alla on / todhstoreri heiden ylit
 zens. Totifesta sanon mine teille / Että Sodomian ia Gomor
 ran tulepi Domio peiven hoočiambi / quin sille Campungille.

Ja he vloslerit ia sarnasit että heiden piti parannošta teke
 men. Ja monda Perkelette he vlosaioit / ia he woitelit ✕ sli
 olla monda sairasta / ia paransit.

Ja Runingas Herodes saij sen cwlla (sille henen Uinense
 oli io ulghistettu) ia hen sanoi / Se Johannes ioca castoi / on
 ylesnosnudh coolluista / ia sentehden aurwudh waickuttanat
 hānese. Mutamat sanoit / Se on Elias / mutta monicahdat
 sanoit / Se on yri Propheeta / taicka minquin yri Propheetai
 sta. Costä nyt Herodes sen cwll / sanoi hen. Se on se Johannes
 ionga mine caulan leickautin / se on coolleista ylesnosnudh.

B. Marcusen

Matt 14.
Luce 9.

Sille se Herodes oli lehttenyt Zoui Johannest künnotta
man/ia oli pannut henen tornhin/ Herodiasen tähden/ henen
welien Philippusen Emenen / sille hen oli henen nainudh.
Mutta Johannes oli sanonut Herodesel / Ei soui sinun pite
sinun welies Emende. Uin Herodias wäijyi hende/ia tachtot
henen tappa / eite woinut. Sille Herodes pelkesi Johannest/
tieten henen oleuan hurstak miehen ia pyhen / ia ottuarin he-

neste/ia cwoli henen monisa Afijois/ia kernaasti cwodeli hende.
Ja koska souelias peiue tuli / että Herodes Syndyme pei-
uens päle / Ehtolisen teki njinen ylimieisten ia Pämieisten ia
Sangariten Galileas / ia quin Herodiasen tytter siselleruli /
ia hyppesti/ia se kelpasi Herodeselle ia ynne artoizeuille/ain sa
noi Kuningas Picalle / And minulda mites tahdot/ia mine
annan sinulle. Ja hen wanoi henelle yhden walan / Mitkes
minulda anot mine annan sinulle / haman poleen minun Wal
dakundani. Hen ulgosi meni ia sanoi Eitillens. Mite minun
pite anoman? Se sanoi. Johanesen castaian päätä. Ja hen
cochta kjuunsti siselleimeni Kuningan tygge / anoi ia sanoi / Mi
ne tahdot setäs minun cochta sillens annat Johanesen Casta
ian päään yhden fatin päle. Uin Kuningas tuli murehesens/
Quitengin Walans tähden ia ninen / iotca ynne artoizit / ei
hen tachtanut hende poisaija. Ja cochta leheti Kuningas sin
ne Duclins/ia kasti henē päens siselleroda. Uin hen poismeni
ia mestasi henen Tornis/ ia edhestoi henen päens fatisa/ia an
noi sen Picalle / ia pica annoi sen eitillens. Koska henen Ope-
tuslapsens sen cwolit / tulit he ia otit henen Rumins / ia panit
sen Hautan.

Ja ne Apostolit cokuusit JESUSEN tygge / ia ilmoi-
tidh henelle caikia / sete mite he teit että opetit. Ja hen sanoi
heille/ Tulkat te waan erinens corpeen/ia leuätke yrielde. Sille
sielle olit monda/ iotca tulit ia menit/ nin ettei he södhä iouta-

neet

neet. Ja hen meni Sabdhella erineiseen sijaan / Ja Canssa neit
 henen matkustavan / ia moni tunsit henen / Ja iorix sinne ial-
 gan / caikista Caupungeista / ia he ennetit heidhet / ia he coko-
 unsit henen tygens. Ja **IESVS** vlgosteu / ia näti palio Matt 14.
 Canssa / ia hen armachti heiden pä lens / Sille he olit ninquir Luce 9.
 Läbat ilman Paimenera. Ja rupesti heite palio opettaman.

Ja costä nyt peive palio culunut oli / edhesteu Opetuslap-
 set henen tygens / sanoden / Teme sija ombi eremaa / ia aica
 ombi io culunut / lasse heite menemähen ymberins Bylihin ia
 maishin ostaman heidens leipe / sille ettei ole heille söteuete.
 Mutta hen wastaten sanoit heille / Andaca te heille söteuete.
 Ja he sanoit henelle / Pitetö meiden menemä ia cahdel sadhals
 ia peningil leipe ostama / ia andama heiden södhe. Mutta hen
 sanoit heille / Mondacoleipe teille on ? Menget ia carzocat.
 Ja costä he tiesit / sanoit he / Wiisi / ia cari cala. Ja hen käski
 heite että he caiki istutaisit atrioizemä / iagheruvin iouckohin
 wiherieisen Rohon päle. Ja he istuit iouckoisa sadhoim ia
 wiisinkymmen. Ja quin hen otti ne wiisi leipe ia cari cala / Nles
 carzoi Tainasen peim / Eijetti Jumalamurssi ne leivet / ia annoi he-
 nen Opetuslastens / että heiden piti ninen eten paneman / ia ne
 cari cala hen iakoi caikille. Ja he söit caiki ia rautertihin. Ja
 he coriasit caritoistakymende Corgia teunens muruia / ia ni-
 ste caloista. Nin oli niite iotca söit / wiisi tuhatta mieste.

Ja cochta hen aijoi Opetuslapsens astuman Zachten / että
 he edhelmenisit ylize meren Bethsaidahan / sihenasti quin
 hen lastis Canssan. Ja costä hen oli lo woutranut heiden / meni
 hen mäelle rucoleman. Ja quin Echo tuli / Zaari oli telki me-
 res / ia hen yrinens maalla / ia hen näti heijet hädese soutavan /
 Sille että tuuli oli heille wastainen. Ja liki nelienne den wartio-
 na hen tuli heiden tygens / kieudhen meren päle / ia tahdoi hei-
 den ohizens mäne. Ja quin he neit henen kieunen meren päles
 luult

B. Marcusen

luulit he Köpelin oleuan ia parghuit. Sille caiki he neit henent
ia hãmmestuit. Ja cochta hen puhui heiden causans / ia sandi
helle / Olcat hyues turuas / Mine olen / elket pelietkõ. Ja hen
astui heiden tygens Zachten / ia tuuli heickeni. Ja he hãmmes
styt / ia imehtelit ylitze mãren. Sille eiuet he X ymmerteneet
Leiuiste / ia heiden Sydhemens oli soghennut.

Ja quin he ylitzemennyet olit / tulit he Genezarethin maalle /
ia lastit satamahan. Ja quin he vlosteuit Zahdesta cochta he
tunfit henent / ia ymberi isoorit caiken sen makunnan / ia rupe
sit niyte Sairahita ymberin swiemen heiden Wooteisans sinne
cussa he cuulit henent oleuan / Ja cubungta hent sisellemeni Kys
lahin eli Caupungihin / caicka Maiohin / nin he panit cuiala
le Sairaita / ia rucolit hendet / ettã he wairwoin henent waattes
ins Palteseen mahdaisit ruueta. Ja nin monda quin rupesti /
he parant.

X Se õlu paransi ne Sairat ia Kiptet. Josta sisset hullusti yri Sacra
mentit tehtin Coluassien tehden. Joca paramin mahdetsain cugutta
Magdalenan Woutheeri / Sille ettã hen mõs woiteli Cristusta hautam
seri. Matt 27.

X Ymmerteneet se on / Sencaltaisit telkimerkist / piit heiden oleman
wahuistettyna wstoon / ettei heiden taruinnut pelkemen songumoroista
Kõpelite.

VII. Lucu.



A cokounsit henent tygens Phariseuset / ia mu
camat Kirianoppenuista / iotca Jerusalemist
olit culluet / ia quin he neit mutamat henent
Opetuslapsistans ychteizille kãsille / se on / pe
semettõmille sõnen leipe / laitõit he sen. Sille
Phariseuset ia caicki Turtaat / eiuet sõõ ellei he
wsein pese kãsiens / pitedhen wanhembain
sãty / ia quin he turulda tuleuat / eiuet he sõõ pesemete. Ja pal
is munita ouat / quin he otit pitexens / quin on / Jomaastioi
ten /

ten/ia emberiten ia cupariastioiten / ia Pentebhen pesemiset .
 Sitte kysyt henelle Phariseuset ia Kirianoppenuet/Mirei
 sinun Opetuslapses waella wanhembadhen sädhyn ielkin/
 mutta pesemettemille käsille söuet Leiuen : Uin hen wastaten
 sanoi heille / Hyuesti ombi Esaias noitunut teiste ulkokulla **Esai 29.**
 tuista/ninquin Kirioitetu on . Teme Canssa hwlilla minus
 cünüoize/mutta heiden Sydhemēs ombi taambana minusa.
 Mutta he turhaan minna palueluat opettaden site oppi/
 quin on Inhimisten käsky /Te ylenannatta Jumalan käskyt/
 ia pidhette Inhimisten Sädhyt / emberiten ia iomaistiaain pes
 semiseste/ia semmotoista monda mrota te teette.

Ja hen sanoi heille/ Rakti hyuesti te pois heitette **JWMA** **Exod 20.**
LA käskyn/ ia teiden Sädhyn te pidhette/ Sille Moses sa **Leut 20.**
 noi/Sinun pite cünüoizeman sinun Jsens ia Eites / ia cuca **Deute 5.**
 Eiole Jsens eli eitens/coleamalla henen pite coleman. Mutta
 te sanotta/ Jocu Inhiminen machta sanoa Jsellens taicka
 eitillens/ * Corban/ se on sanottu/ **JWMA** **LA** se on
 annettu / mitke sinun pideis minunlda tarperes saaman. Ja
 nin sijte ette te salli henen mitken tekemeen Jsens taicka ei
 tens/ ia nin te turmieletta **JWMA** **LA** Sanan teiden sä
 dhynne cautta/ ionga te sätenyet oletta. Ja semmotoista mon
 da mrota te teette.

Ja hen curzui rygens caiken Canssan / ia sandi heille / Cul
 cat minua caiki ia ymmerteket/ Ei ole miten ulkona Inhimis **Matt 15.**
 ses / quin henen sisellensmene ioca taita henen sästutta / mut
 ta ne iocca Inhimiseste vlosmeneuet /ne ouat quin sästuttauat
 Inhimisen. Jos iollaki coruat on ewlemaan se ewlcen.

Ja cokka hen Canssaldä welti meni hen honesen. Uin kysyt
 henen Opetuslapsens henelde teiste Werdauresta. Ja sanoi
 hen heille/ Uingö mds tökin ymmertemettömät oletta : Ette
 kö te wiele nyt ymmerdhä : Etä caiki ulcoa Inhimisen siselle
 menene

B. Marcusen

menene! / ei se woi hende saastutta? Sille ettei se mene henens
sydhemens siselle / mutta warzan / ia loonnolifesta vlosmenes
pi / quin puhdistta caiki roghat.

Ja hen sanoi / Mitte Inhimisest vlosmene / se saastutta In
himisen / Sille että sisellifeste Inhimisten sydhemest vlosteu
net pahat aijatoxet / Zorudhet / salarootet / miestapot / war
kandhet / Ahnaudhet / Petoxet / toiettelxyet / häpiemettys /
paha siline / **WMAAT** pilkat / Coreus ze hulluus. Caiz
ki neme pahat / siselde vlosteuuet / ia saastuttauat Inhimis
sen.

Matt 15. Tin hen ylefnoufi / ia sielde poisimeni ninen Tyrin ia Sidon
nin maan ärihin / ia meni honen siselle / Ja ei tachtouut site ke
nēge tiets. Ja ei quitengan tainut sala olla / Sille että yri Wai
mo cochtsa quin hen cwoli heneste / ionga Tytterelle oli se saastai
nen Zengti / hen tuli / ia langeisi henens ialcains iureen / Ja se
oli Grekulainen Waimo / Syrophenias syndynyt / Ja hen ru
coli hende perkelet poisaijamaan henent tytterestens. Tin sanoi
IESVS henelle / Salliensin Lapsen rauitta. Sille ei ole se
cochtolinen otta Lasten leipe / ia heitte Penickadhen eteen.
Mutta hen wastasi ia sanoi henelle / Ja tosin **HERA** /
Sōuet mōs Penickatki peudhen alla Lasten murmista. Ja hen
sanoi henelle / Temē puhen tedhen mene / Perkele vlosteri sinū
tytterestes. Ja quin hen meni Cotijns / nin hen leusi perkele
vlostehteneert / ia Tytteren macaan wooten päl.

Ja taas quin hen vlosmeni Tyrin ia Sidonin maantäriste /
tuli hen Galilean meren tyge / ninen Eymenen Caupungein
maan ärtin kēfige. Ja nin he toit henent tygens Cwroin/ioca
mōs Mycke oli / Ja he rucolie hende paneman kättens henens
pälens. Ja hen octi henent erimāns canssasta / ia pisti formens
henē coruijns / ia Sylki ia rupesti henent kielehens / yleicazachs
aais Tainusen / hoghasti / ia sanoi henelle / Zephechab / se on /
Antene

Aukene. Ja cochta Aukesi henens coruans / Ja henens tielens
 sidhe tuli wallalens / ia puhui selkies. Ja hen hastoi heiden kel
 lengen sanomasta. Mutta iota enämin kuin hen hastoi / site
 enämin he ilmoitit. Ja ylize mären he hämmestyit / sanoden /
 Zyuessi hen caiki teki / Cwoit hen teki culeman / ia Myket pus
 human .

* Corban) Cuzutan yri wffri / sen on / Parambi olis että mine sen wa
 ffrasin / qum autasin Wanhembitan. Sille se annetan Jumalalle / se tu
 le sete wanhembain että merden hyuert. Teinē wären toimituren Chri
 stus tesse haitta.

* Zulluus) se on / Compelus ia iärtettömsä / Lehtneissi wastan / An
 qutu ne / totca ylpies ia cortast mutta ylencaouat.

VIII. Lucu.



Nine peiuiue / colka sangen palio Canssa oli /
 eite ollut heille miteten sömist / cuzui JE
 SVS Opetuslapsen tygens / ia sanoi heille /
 Mine armadhan Canssan päle / Sille io he
 coline peiue woipyneet ouat minun tykeneni / ia
 ei ole heille miteten sömist / Ja ios mine lasken
 heijen minuldani coriyns sömete / min he waipunat tielle / Sille
 että myotamat heiste olit cauka tullnat. Wastasi hende Ope
 tuslapsens / Cuska idcu woipi neite rauita Letuille tesse Pres
 maas / Ja hen tysi heille / Mondaco Leipe teille on / Min he
 sanoit / Seizmen. Ja hen kaski Canssan istua acriozeman
 maan päle. Ja hen otti ne seizmen Leipe / kuin hen küttenyt
 oli / murssi hen / ia annoi Opetuslastens / ia ne panit Canssan
 eteen. Ja heille oli wähe calaiffica / ia hen kütti / ia kaski mös ne
 edhespanda. Min he söit / ia rauittin. Ja he yle sotit ne tächtea
 et / Jotca ieneet olit / seizmen Corgia murria. Ja oli nyte iota
 ca söit liki nelie tuhatta. Ja hen lasti heidet.

Mattis.

Ja cochta hen astui hachten Opetuslastens cansa / ia tuli
 Dalina

B. Marcusen

Mat 16.
Luce 12.

Dalmannthan maan paickoin. Ja vlosserit Pharisenset / ia rus
pesit hehen cansans campalleman / kiusasit hende / pyten he-
nelde mercki Caiuuhast. Ja quin hen hoghanut oli Zenge-
sens / nin hen sanoit / Mirei teme siku mercki pyte : Totisesta
sanon mine teille / Ei anneta telle Sughulle mercki. Ja hen
iacti hehen / ia taas hachten astui / ia meni ylize meren.

Ja he olit wnochtaneet Leipe cansans octa / Ja ei ollut he-
ille enä ychte Leipe habdes mötens. Ja hen kaski heite sano-
den / Carocat ia cartacat Phariseusten Zapatorest / ia hero
desen Zapatorest. Ja he aijattelit sinne ia tenne / sanoden ke-
stenens / Se se on / ettei meille ole Leipe. Ja quin JESus sen
ymmersti sanoit hen heille / Mirei te sijs tuckistelette ettei teille
Leipe ole : Ettekö te wiele nyt homaitze ia ymmerdhä : Wies
lekö teille nyt on soghaistu sydhen : Silmet teille on / ia ette te
näghe / ia Coruat teille on / ia ette te cwle / Ja ettekö te mu-
sta / costä mine wijsi Leipe murstin / widen tuhannen Inhimis-
sen / quin monda Corgia te teunens techteite ylesotitta : Nin
he sanoit / Caritoistakymende. Nin mös costä mine ne seitze-
men murstin / Melien tuhannen seäs / Quin monda Corgia teu-
nens tehde muruia te silloin ylesotitta : Nin he sanoit / Seize-
men. Ja sanoit hen heille / Mirei te sijs ymmerdhä :

Ja hen tuli Bethsaidan / Ja he edhestoit yhden Sotian / ia
rucolit hende / että hen rupeis henehen. Ja hen rupesti sen So-
kian käten / ia vloswei hehen Kylest / ia sylki hehen Silmijns /
ia pani kätens hehen pälens / ia kysyi henelle / Jos hen totaki
näkis. Nin hen carzoi yles ia sanoit / Mine näen Inhimiset
keurendeluen ninquit näkisin puudh. Sitte hen taas
pani Rädhens hehen Silmeins päle / ia teki hehen näkes
mähen. Ja tuli paraturi / nin että hen selkeste carti wastwa
dhest näki. Ja hen lehetti hehen Cotians sanoden / Ele Kyleen
mene / ele mös kellengentete sielle sano.

Ja Is

Ja IESVS vlosteri ia henen Opetuslapsens nihin *Luc 9.*
 Ihin Cesarean tyge / ioca curzuttan Philippi. Ja tielle hen *Matt 16.*
 syi Opetuslapsillens sanoden heille / Kenengä sanouat *Luc 9.*
 Inhimiset minun oleuan : Min he wastasit / Johannesen castaa
 ian / ia mutamat Eliam / mutamat taas yhden Prophetain
 lughusta. Ja hen sanoi heille / Mutta Kenengä te sanotta mi
 nun oleuan : Min Petari wastasi ia sanoi henelle / Sine olet
 se CRISTVS. Ja hen hastoi heite / ettei he kellekä sanois
 si heneste. *Matt 10.*

Ja hen rupesti heite opettaman / ette Inhimisen Poian pite
 palio kerffinen / ia pois hyliettemen Wanhimilda ia ylimies
 silde Papeilda / ia Kirianoppenuilda / ia tapettaman / ia colz
 men peiven peräst ylešnousemä. Min iulkifesta hen sen Puhen
 puhui. Ja Petari otti henen tygens / rupesti hende rangaitze
 man. Mutta hen känsiin / ia carzoi Opetuslapsiins pein nuch
 teli Petarita sanoden. Mene minun ielkeni sine Sathanas /
 sille ettei sine ymmerdhä mitke **JWANA** ouat / waan
 mite Inhimisten ouat.

Ja hen curzui tygens Cassan ymne Opetuslastes cansa / ia sa
 noi heille / Cuca minua tachtu seurata hen poiskiellen izens /
 ia ottacan henen Ristins pälens ia seurattan minua. Sille
 että cucaikenens tachtu hengens wapatta / se hucutta sen.
 Mutta cucaikenens hengens hucutta minun ia Euangelius
 min tedhen / se henen wapatta. Sille mite se autta Inhi
 misen / ios hen woitrais caiken mailman / ia sapi henen heng
 gens wahingon : Eli mite Inhiminen on andaua iolla hen
 tatta hengens lunasta. Mutta ioca häpepi minua ia minun
 Sanani tesse hooralises ia synnises sughusa / site mäs pite
 Inhimisen Poian häpiemen / coska hen tulepti henen Isens
 cumniasa pyhein Engelitein cansa. Ja hen sanoi heille / Toti
 sestä sano mine teille / Ouat mutamat neisse / iotca tesse seis
 uat / *Matt 16.*
Luc 9.
Joh 12.
Matt 10.

V. Marcusen

Mat 17. Luce 9.
nat / totca ei maistaman pide colemata / Sihenasti quin he-
nakeuet **DMALM** Walestunnan woimalla tullueri.

IX Lucit.



LA Cudhen peiven peräst /otti **JESVS** ty-
gens Petarin ia Jacobin ia Johannesen / ia
wei heidet corcfian Wooren päle erinens yrs
ineset / ia kirkastettin heiden edhesens / Ja
henen Wattens tulit kылdeueri ia sangen
walkiari ninquin Lumi / ettei yrifen Waats
ten painatja taida nin walkiari paina maan
päle. Ja ilmestui heille Elias Mosesen cansa / ia puhelit **JESVS**
SVELI cansa. Ja Petari wastaten sanoi **JESVS** Selle
Rabbi / Zyue õbi meiden tesse olla / Tehckeme tähen colme-
maia / sinü yri / Mosesen yri / ia Elian yri. Waan ei hen tienyt
mite hē puhui / Sille he olit hämmestynyet. Ja tuli pilui quin
wariosi heijet. Ja äni tuli pilueste sanoden / **TEME** Ombi
Minun Racas Poican / site ewlcat. Ja cochea quin he ymbea
rin / scargadhie / nin eiuet he sillē Kete mwota nähnyet / mutta yp-
inens **JESVS** heiden tykenens.

Costa he nyt Worelda alasmemit. / Kielsi heite **JESVS** et-
tei he kellengen sanoist niste quin he neit / sihenasti quin Inhi-
misen Poica colluista ylesnouis. Ja he pidhit sen Sanan tyka-
nens / ia tutkit kessenens / mite olis se quin hen sanoi / Nlesno-
use coolemasta. Ja he kysyt henelle sanoden / Mite se on quin
ne Kirianoppeneet sanouat / Ette Elian pite eimen tuleman
hen wastasi ia sanoi heille / Elias tosin costa hen edhelle
lepi / nin hen cauti cohhdēda. Ja ninquin kirioitettu on Inhimē
sen Poiaffa / ette henen palio pite kerffimē / ia ylencazottama.
Mutta mine sanon teille / Elias ombi tullut / ia he teit henelle /
mitte

mikke he tachtoit / ninquin heneste kirioitettu oli.

Ja quin hen tuli Opetuslastens tyge / ia nāki palio Canssa
 heiden ymberillens ia Kirianoppennet campalleuan heiden
 cāsans. Ja cochta quin caiki Canssa neit henē / hāmmeſtyit he
 ia waſtan ioofſten teruetic hende. Ja hen kſyſi Kirianoppenu
 ſlda / Mikke te Campalet teidhen keſkenen : Nin yri Caſſan ſe
 as waſtaſi ia ſanoi / Meſtari / mine edheſtoin ſinun tyges mi
 nun Poicani / iolla on mycke Zengi / ia coſta ikenens hen ri
 uapi henē / nin hen rāpele henen / ia hen Waachtupi / ia kirifte
 le hamballans ia quinettu. Ja mine ſanoin ſinun Opetuſlapo
 ſilles / että he henen vloſaſiſit / ia eiuet he woinuet. Luc 4

Nin hen waſtaſi ia ſanoi / O ſine vſkotoin Sucukunda /
 quincauuan minun pite oleman teiden canſa : Quincauuan
 mine teite kerſſin : Tookat hende minun tykeni. Ja he edhe
 ſtoit ſen henen tygens. Ja cochta quin ſe Zengi nāki henen /
 reueſi hen henen / Ja lāngeſi mahan / ia kiritteli henens ia
 Waachtui. Ja hen kſyſi henē Jſeldens / Quinpallio aica on ſijt
 te quin teme on henelle tullut : Hen ſanoi / Lapſeſt ſaadhen / ia
 monaiſte hen ſeke tuleen ette weſijn henē heitti / ette hen hucu
 rais henen. Mutta ios ſine iorakin wooidh / nin armadha meis
 den pālen ia auta meite. Nin ſanoi JESVS henelle / Jos
 ſine ſen wooidh vſkoa / Caiki ouat vſkowaiſten mahdolifet. Ja
 cochta Poian Jſe hwoſi idku kynelille / ia ſanoi / HERRA /
 Mine wſkon / Auta minun epewſkoani.

Coſta nut JESVS nāki että Canſſa ymne tyge ioori /
 nuchteli hen ſite ſaſtaifſt Zenge ſanoden henelle / Sine mycke
 ia Cwroi Zengi / Mine manan ſinum / vloſmene henefte / ia ele
 teſtedhes henen ſifellensimene. Nin ſe Zengi parghui / ia
 couan repeli hende / ia vloſlexi. Ja ſe tulininquin coollut / nin
 ette moni ſanoi / Hen on coollut. Mutta JESVS tarttui
 henen kateens / ia codhensi henen / Ja ſe yleſnouſi. Ja quin hen Matt 5.
Luc 5.

B. Marcusen

oli honesen sisellemennyt / Eysyt heren Opetuslapsens henelde
erinens / Mitte me woimuet hende vlosajia : Ja hen sanoi / Te
me suku ei wordha mille mwla / quin rucouren ia paston ca
utta vlosajetta.

Ja he sielde poiskeuit ia waelsit Galilean lepitze / ia eike tah
tonut site kenengen tiete / Nin hen opetti Opetuslapsians ia
sanoi heille / Inhimisen Poica ylenameran Inhimisten kaa
sijn / ia he tappauat henen / Ja quin hen on tapettu / nin hen
colmandena peuren ylesnouse. Mutta ei he ymmertenet site
quin hen sanoi / Ja he pelkesit henelde Eysyue.

*Matt 16.
Luce 9.* Ja hen tuli Capernaumit / ia quin hen honesen tuli / Eysyi
hen heille / Mitte tetielle keskenen campalitta : Mutta he wais
kenit / Sille he olit campaleet keskenens tielle cuca heiste olis
Sworin. Ja quin hen istui curzui hen ne caritoistakymende / ia
sanoi heille / Joca tacht ensimeinen olla / sen pite oleman
caikein wimeisen / ia caikedhen paluelian. Ja nin hen temmasi
yhden Lapsen / ia seisatti sen heiden keskelens. Ja quin hen ot
ti sen sylhins / sanoi hen heille / Cuca yhden sen caltaisen Laps
sen coriapi minun Nimeni tehden se minun coriapi. Ja ioca mi
nun coriapi / ei hen minua coria / mutta sen ioca minun leheiti.

Mutta Johannes wastasi henelle sanoden / Nestari / Me
neime yhden sinun Nimes cautta Perkelet vlosajiaan / eike
hen meite seura / ia me kielsime henen / sentedhen ettei hen me
ite seura. Nin sanoi JESVS / Ei teiden pitenyt hende kiels
demen / Sille ettei kengen ole ioca teke iongun auruun mi
nun Nimeni cautta / ioca malta cochte pahasti puhu minun
sta. Sille cuca ei ole meite wastan / se on meiden edhestem.

*Matt 16.
Luce 17.
Espi 66.* Ja cuca idotta teite wesi picarilla minun Nimeni / senteden
etta te oletta Christusen / Totifesta sanon mine teille / ei hen sro
ingan cadhottaman pidhe henen palcans.

Ja cuca yhden nisse wehimist / iocca vskaltauat minun palen
pahoittapi

pahoittapi/ parambi henelle olis / ios myssyn kii henent canz
 lans riputettu olis / ia mereen heitetu olis. Ja ios sinun Raates Mat .18
 olis sinulle pahanoxeri/ nin pois hacca se / Parambi on sinun Lu 17.
 Kesipoola elemehen sisellemenne / quin sinulla olis cari karte
 ia poisinenne heluettin / siben Jancaickiseen tuleen / cussa
 heiden matons ei cole ia tuli ei sammuteta. Ja ios sinu Jalcas
 pahanoxeri sinulle olis / pois hacca se / Parambi on ettes ondu Est 66.
 uana elemen sisellemenet / quin sinulla cari Jalca olis ia heites
 teisin heluettin / siben Jancaickiseen tuleen / cussa ei hei
 den matons cole / eite tuli sammuteta. Ja ios sinun Silmes
 ombi sinulle pahanoxeri/ nin puchkaise se / Parambi on sinun
 Silnepoolla WMALWA Waldakunnan sisellemenne /
 quin sinulla cari silme olis / ia heitetekin heluettin tuleen / cus
 sa heiden matons ei cole / ia tuli ei sammuteta. Sille iocainen
 Inhiminen pide tulella * solattama / ia iocainen wffri pite so Luc 20
 lalla solattama. Hyne calu ombi soola / mutta ios sola tule ma
 guttomaxi / mille te sen hoistette : Piteket izeteisenne sola / ia
 tauha teiden keskenen.

* Solattaman) Wanhas Testamentis cari wffri solattin / ia caikista
 wffreista ioratin polkettin. Sen Christus tenne siselleweta / ia wlostoti
 mitta sen Zeugelifesta / se on ette Euangeliumin opin cautta / ninquin
 tulen ia solan cautta / pite se wanha Adam / se on Inhimisen paha sifu
 asiteturi ia solaturi tuleman / Cuhunga ei se oppi tule / nin casuauat siel
 le madhot / se on / sijne on yri paha omatundo. Ja etta sola leicka / senta
 den caruian karjums ia tauha / ninquin Christus tesse kastept.

X. Lucu.



Quin hen sielde ylesnoufi / tuli hen Judean
 maan arille / sen makunnan cautta / ioca on Matt 19
 sille polella Jordanin. Ja taas Canssa coko
 unsi henen tygens / Ja ninquin hen tottu
 nut oli / taas hen heite opecti. Ja ne phari
 seuset edheskendi kysyt henelle / Sopico mie
 hen

B. Marcusen

hen waimons hyliete : kiusaten hende. Mutta hen wastaten
 sanoi heille / Niite Moses teille käksi : Ze sanoit / Moses salli
 eroitus kirian kirioitta / ia eroitta. **JESVS** Wastaten sanoi
 Deute 24. heille / Teiden sydhemien cangindhen tehden kirioitti hen teille
 sen käksi. Mutta loomusen alghusta / ombi **JWALWA** he
 ijiet loonudh miehien ia waimon. Sentedhen pitepi Inhi
 misen ylenandaman henen Isens ia eicens / ia pite waimoonsa
 Ge 1. 2. kijnitartuman / ia cari tulewat yhderi lihari. Uin eiuet he nyt
 ole cari / mutta yri liba. Niite sijs **JWALWA** on ychten sico
 nut / site ei Inhimisen pidhe eroittaman.

Ja honeša kysyt taas henē Opetuslapses sijte samasta asija
 sta. Ja hen sanoi heille / Joca henēs eroitta waimostkans / ia toi
 sen naipi / se tekepi hoori henen wastans. Ja ios waimo erijet
 pi miehestens / ia hoole toiselle / hen tekepi hoorin.

Ja he toit henen tygens Lapsia / ette hen heihin rupeis.
 Uin Opetuslapset nuchtelit heite / iotca niite edhestoit. Cos
 ka nyt **JESVS** sen näki / närefestyi hen / Ja sanoi he
 Matt 19. ille / Sallicat lasten tulla minun tyken / ia ellette kieldekd heite
 Luce 15. Sille että sencalcakisten ombi **JWALWA** Waldakunda.
 Totisesta mine sanon teille / Jocainen quin **JWALWA**
 Waldakunda ei ota ninquin Lapsi / ei hen swingan sinne si
 sellemene. Ja hen otti heidhet syljns / ia pani kätens heidhen
 pälens / ia siugnasi heijet.

Ja quin hen vloslechtenyt oli tielle / edhesioori yri / ia cus
 marsi hende ia kysyi henelle / Zyne Mestari / mite minun teke
 men pite / että mine hancakisten elemē omustaisin : Uin Jesus
 sanoi henelle / Niiti sine sanot minū hyveri : Likengen ole hy
 ue / mutta se ainoa **JWALWA**. Kylles kesty tiedhet. Ei
 pidhe sinun hoori tekemen / ei tappaman / ei warghastaman /
 ei wäre todhikust sanoman / ei wiettelemen / Cunnioita Ises
 Exodi 22. ia eites. Uin se wastasi ia sanoi henelle / Mestari / nemet cal
 ki olen

Ei olen mine pitenyt hamasti Norudhestani. Mutta **JESUS** quin hen carzacht'i henē pälens / racasti hende ia sanoi henelle
¶ **Xri** sinulda puuttupi / **Mene** / ia myy caiti mite sinulla ombi
 ia anna waiuasten / ia sine saadh ric'audhen **Taiuabas** / ia tu
 le seuraman minua / ortadhen harttiolles risti. Mutta hen
 tuli murehesans sen puhen tedhen / ia murehisans poismeni.
 Sille henelle oli palio **Tauarata**.

Matt 19.
Luce 18.

Ja quin **JESVS** ymberins'carzacht'i sanoi hen **Opetus**,
 lapsillens / **Quinga** tōlest ne ric'at tuleuat **JVMALAN**
Waldakundan. Mutta **Opetus** lapset he hāmnessyt henē sa
 nans päle. **Nin** **JESVS** taas wastaten sanoi heille / **Rac**
kat pojat / quinga tōles on heille sisellekieudhe **JVMALAN**
Waldakundan / iotca uskaldauat peningihin. **Keuie**mbi on
Camelin neulan silmen lepize kieudhe / quin ric'at / **JVMalan**
Waldakunnan sisellekieudhe. Mutta he wiele sijtte ylize mäs
 ren imehtelit sanoden keskenens / **Ja** cuca woipi wapari tul
 la : **Nin** **JESVS** carzacht'i heiden pälens ia sanoi / **Inhi**
 misten tykene ombi se mahdotoin / mutta ei **JVMALAN**
 tykene / Sille caiti cappalet ouat mahdoliset **JVMALAN**
 tykene.

Nin rupeis **Petari** sanoman henelle / **Carzo** me olema caiti ylen
 andaneet / ia seuramiet olema sinua. **Nin** **JESVS** wastasi
 ia sanoi / **Totifesta** mine sanon teille / **Etengen** ole / iotca iätti
 honēs / taic'ka welies eli **Sisares** / taic'ka **Jsens** eli **Etens** / taic'ka
 waimōs eli lapsens / taic'ka pellōs minun ia **Euangeliumin** teh
 dē / ellei hen ielles saa sad'kerdaisit nyt telle aijalla honet ia wel
 iet / sisaret ia eitēt / lapset ia pellot * wastoin'kieumisen cansa / ia
 tuleuaises mailmas hanc'aitisen elemen. Mutta monda mite en
 simeiste tuleuat ielt'imiesxi / ia ne ielt'imiesxi esimeisxi. **Ja** he
 olit tielle menueiset **Jerosoliman** / **Ja** **JESVS** heiden ede
 lens'keni / ia he olit hāmnessynyet / seurastit hende ia pell'esit.

B. Marcusen

Matt 20.
Luce 18.
 Ja JESUS otti taas ne caritoistakymende tygens / rupest
 heille sanoman / mitte henelle tapachtuman pitti. Carzo / me
 ylemineneme Jerusalemijn / ia Inhimisen Poica ylenametaan
 Pappain. Pämiehille ia Kirianoppenuille. Ja he domitzeuat
 henen colemahā / ia he ylenandauat henen pacanoille / ia he pit
 cauat hende / ia pierueet henen ia sylkenet henehen ia tappas
 uat / Ja colmandena peiven hen ylefnoufe.

Un edheskenit henen tygens Jacobus ia Johannes Zebe
 deusen pojat sanoden / Mestari / me tadhoma ettes teet meis
 le mite me anoma. Hen sanoi heille / Mite te tadhorta ette
 minun pite tekemen teille. Un sanoit he henelle / Anna meille
 että toinen sinun oikealla / ia toinen wasemella polelas istu
 ma sinun cumniasas. Un sanoi JESVS heille / Ei te tie
 dhe mite te anotta / Voitteco te ioodha sen calkin ionga mine
 idon / ia sille castella castetta iolla mine castettan. Un he sa
 noit / Me woodimma. Un sanoi heille JESVS / sen calkin
 tosin te ioodta ionga mine idon / ia sille castella te castetat
 iolla mine castetan / Mutta istuman minun oikealle ia minū
 wasematle poleleri / ei se ole minun andamallani / mutta niille
 se tapachtu / iquille walmistettu on.

Ja quin ne Kymenen sen ewolit / rupest he nārctestymen
 Jacobist ia Johanesest. Mutta costka JESVS curzu heite
 tygens / sanoi hen heille / Te tiedhettä ette mailmaiset Pämies
 het waldauat / Ja ne iorca woimaliset ouat heiden seasans /
 Niille on walda / Mutta ei nūr pidhe oleman teiden tea
 skenen / waan ioca teiden seasan tachtopi swrin olla / sen pite
 teiden palwelian oleman / Ja ioca teisse tachtu olla ensimeis
 nen / henen pite caikein oriana oleman. Sille että Inhimi
 sen Poica ei ole tullut paluelta / mutta että hen paluele / ia
 ammais henen hengens lunastuxeri monen edheste.

Ja he

Ja he tulit Jericon. Ja quin hen vloſſent Jericon Campus
 giſt/ia henē Opetuſlappens/ia ſwri iocko Canſſa. Nin iſtut Luc 18.
 rien oheſa yri ſockia Bartimeus Timein poica ia kerieſi/ia co
 ſka hen ewli ette ſe oli JESUS Nazaretist/Rupei hen hwoa
 man/ia ſanoiman/JESU Dauidin Poica/armadha minua.
 Ja moni hende nucheli/ette henen piti waicPeneman. Muta
 ta ſite enāmin hen hwoſi/Dauidin poica armadha minua. Ja
 JESVS ſeiſatti ia kāſti hende curzu. Ja he curzuit ſen ſocki
 an ia ſanoit henelle/Ole hyues mieles/nouſe hen curzu ſinua.
 Nin hen poiſ heitti waattens yldens/nouſi ia tuli Jeſuſen ty
 ge. Ja waſtaſi Jeſus ia ſanoi henelle/Mites tachtot minua ſā
 nun tekemen: Nin ſe ſockia ſanoi henelle/Rabboni/ette mia
 ne ſaiſin nātkōni. Nin ſanoi JESVS henelle/Mene/ſinun
 yſkos teki ſinun terueri. Ja cochta hen nātkōns iellēſſai/ia hen
 ſeurāſi JESVSTA tiellä.

* Nri Se on/ Caſti ſinulda pānens pwtu/Sille ſine tahdot huriſas
 olla/ia ett tahdo lopua hywyohettes minun tehten/ette minun kanſant
 kārſſie. Sentedhen ombi Mammon totieſt ſinun Jumalas/ia ſen ſine
 račāmban pidhe/quin minun.

* Waſtoinkieumieſen) Se on/ ioca yſko henen tule waſtoiakieumieſt
 ia wiha kerieſſie/ia caſti cappalet ſen pāle wogaman/ Ja quitengi on he
 nelle kulle/cunna hen tule/hen laite Jſen/Eiten/Sifaren ia welien/lap
 ſet ia Cauaron ia Caritanon/enemen quin hen tauſi ylenanda.

XI. Luca.



A quin he leheſtyit Jerolimian Bethphar
 gin tyge ia Bethaniam ōlio māen tyge/nin
 hen vloſheitti cari Opetuſlaſtans/ia ſanoi
 heille/Menget ſihen Bylen ioca ombi teiz
 den edheſen ia cochta ſinne ſifellecultaan leu
 dhette te warſan ſidhottun/longa pāle ei yr
 iten Inhiminen iſtunut ole/pāſteket ſe/ia
 h. v. toocac

Matt 21.
 Luce 19.

B. Marcusen

toocat enne. Ja ios iocu sano teille / Miri te sen teette? Sa
 noocat että **HERA** site taruize / ia cohta hen laske henent
 tenne. Min he menit / ia leusit warsan sidhottun vlcona ouen
 tykän tien haaras / Ja he pääsit henent. Ja mwotamat nüste /
 iotca sielle seisoit / sanoit heille / Mite te teette warsa pääsein?
 Mutta he sanoit heille ninquin **IESVS** oli keskenyt. Min
 he sallit heijet / Ja he edhestoit warsan **IESVS** tyge /
 ia heitit heiden waatteins henent päleins / ia hen istui siben päle.
 Mutta moni heiden waatteins hajotit rielle / Ja monicas
 dhat ori carsit puiska / ia hajotit rielle. Ja iotca edhelleke
 nit / ia iotca seurasit hrodhit sanoden / Zosianna / Zynestifung
 nattu olcon se / iotca tule **HERA** Nimeen / Zynestifung
 nattu olcon se Dauidin meiden Jsen Walbakunda / iotca
 tulepi **HERA** Nimeen / Zosianna corkenyes.

Ja **HERA** sisellekeui Jerusalemin / ia Templijn / ia quin
 hen caiti carzeli. Min hen Ehtona vlosleri Bethaniaan ni
 nen Labdentoistakymenen cansa. Ja toisina peiuen / Koska
 he vloslerit Bethaniaasta isoisi hen. Ja hen näki taambata si
 kunapuun / iolla lehdhet olit / Min hen lehestei ios hen iotaki
 henesse leunyt olis. Ja quin hen tuli sen tyge / nin ei hen mw
 ta leunyt quin lehdhet / Sille ei ollut wiele sikunain aica. Ja
 wastaten **IESVS** sanoit sikunapuulle / Elken testedes ken
 gen sinusta sökö hedhelmete ijancaiti
 sesta. Ja henent Opetuslapsens cwolit
 sen.



Ja he tulit Jerusalemiin. Ja **IESVS**
 sisellekeui Templijn / Ja rupe
 si vlosaiaman Caupizijat ia Oskatat
 Templis / ia Waiecheatain Peudhet /
 ia Mettiste Myiein istuimet hen cus
 pisti. Ja ei hen sallint että iocu piti candaman iotaki Tem
 plin

Mat 21.
 Lu 19.

plin lepizze / Ja hen opetti ia sanoi heille. *Et d' Kirioitettu ole?*
 Minun Honen pite curzuttaman Rucons Honeri caikelle Can. *Esate 56.*
 Sille / Mutta te oletta henen tehnyet Rduereim lolari.

Ja Kirianoppenuet ia papein pämiehet sen cuulit / Nin he et
 zit quinga he henē hucutaisit / Sille he pelkesit hende / ette coko
 Canssa imecheli henen Opetustans. Ja quin io Echto oli /
 vlosimeni Jesus Caupugista. Ja quin he homeneltan ohizetes
 uit neit he Ficunapruun quiueturi iurimens. Ja Petari muisti ia
 sanoi henelle / Rabbi / carzo se Ficunapru iongas kirofit obi quis
 uettu. Nin wastasi Jesus ia sanoi henelle / Wscalca Jumalā
 tyge. Totifesta mine sanon teille / ettā iocainen / quin telle woo
 relle sanoisi / Temma sinuas ia laske sinus merehen / Ja ei epele
 henen sydhemesens / mutta Wscopi tapachtuuan sen mite hent
 sanoishin henelle tulepi mitke hen sanois. Sentedē sanō mine
 teille / Mite te Rucoellen anotta wscocat teiden saauan / nin se
 tulepi teille. Ja coska te seisotta ia rucoletta / nin anderianda
 cat / ios teille iotakin on iongun wastan / Senpälle / ettā
 teiden Jsen ioca ombi Taiuhais / teille mōs ricoret anderi
 annais.

Ja he tulit taas Jerusalemijn / Ja quin hen Keni Templise /
 tulit henen tygens Pappein Pämiehet / ia Kirianoppenuet / ia
 ne Wanhimat ia sanoit henelle / Nille woimalla sine neite tes
 et? ia cuca annoi sinulle sen woiman ettes neite teet? Nin
 JESVS wastaten sanoi heille / Wielepā mineki kysyn mōs
 iotakin teilde / ia wastacat minu / Nin mine sanon teille mil
 le woimalla mine neite teen. Johannesen Caste / olico hen Tai
 uahast elicke Inhimisilde: Wastacat minu. Nin he ajattelit
 keskenens sanoden / Jos me sanom / Taiuahast / Nin hen sano
 pi / Margeteden ette te vskonuet hende? Mutta ios me sano
 ma / Inhimisilde / Nin me pelkem Canssa / Sille ettā caiki pidit
 Johannesen ettā hen oli totifesta Propheeta. Ja wastasit /
 sanoden

Matt 22.
 Luce 20.

B. Marcusen

sanoden **JESUS** / Emme me tiedhe. Ja **JESUS**
wastasi ia sanoi heille / sem mineken sano teulle mulle woinals
la mine neice teiet.

XII. Lucu.

Math 12.
Luce 20.



Ja hen rupeis heille wertaruilla
Apuhuman. **Xri** Inhiminen istuc
ti Winatarhan / ia pani Aidhan sen
ymberins / ia cairwoi Wina Copan /
a Rakensi Tornin / ia pani sen woro
ille Winatarhamiehille / ia hen mat
tusti mulle maille. Ja lehetti yhden
paluelian costa aica tahi / Winatarha
miesten tyge ette henen piti ottaman
hedhelmen Winatarhamiehilde winatarhast. Mutta he otit
henen kinni / ia hosuit henen ia lastit henen tyhjene. Taas hen
lehetti heiden tygens toisen paluelian / sen paan he kiulle sarti
ia lastit henen pois pilcattuna. Ja taas hen lehetti toisen / sen
he tapoit ia monda mwota / Mwotamat tosin he hosuit / ia mo
nicadhat he tapoit.

Uin henelle wiele oli yri ainsa Poica / toca oli henelle racas /
Sen lehetti hen mds wincin heiden tygens sanoden / he cars
tauat minun Poicani. Mutta ne winatarhamiehet sanoit
kessenens / Teme ombi se Perilinen / Tulcat tappacam hendel
nin Perimys ieeppi meillen. Ja he temmasit henen ia tapoit /
Ja wloshetit henen Winatarhast. Niice sijs nye Winatarha
Zerra ombi tekeue / hen tulepi ia hucaapi ne Winatarhamie
het / ia andapi sen Winatarhan muille. Ettekõ mds te ole
lukemuet tete Kirioitust : Se kiini ionga rakendaqjat ouat pois
hyljienyet / se ombi techty nurcka kiueri. **HERALDA** on tes
me techty / ia on ihmelinein meiden Silmisen. Ja he ezit hens
de kinnis

psal 118.
Esaï 28.
Acto 4.
Roma 9.
1. Pet. 2.

de künioottarens / ia pelkesit quitengi Canssa. Sille he ymmers
sit / että hen heite wastoin temen Tapauren oli sanonut. Ja
he ietit henen ia poismenit.

Ja he lehetit henen tygens myrtamat phariseusist ia zero
desen paluelioist / että he solmiaisit henen Sanasa. Ja quin he
tulit sanoit he henelle / Nestari / Me tiedhem ettes waca olet /
ia ett sine rottele kestekän / Sille ettet sine cargo Inhimisen
moodhon ielken / mutta totudhen cansa sine opetat **JWNA**
lan tiete. Ongo se oikem / Ette me Keisarin Weron annama /
taicka ei: Pitet meiden andaman / taicka ei andaman:
Min hen tiesi heiden canaluxes / ia sanoit heille / Mite te minua
kuisatte: Tokat minulle Kaha nädheren. Ja he toit. Min sa
noit hen heille / Kenenge ombi teme Cuna / ia pälletkirioitus:
He sanoit henelle / Keisarin. Min wastasi **IESVS** ia sa
noit heille / Andaca Keisarin mite Keisarin tule / ia **JWNA**
LXX mite **JWNA** tule. Ja he imehttelit henefte.

Min edheskeuit henen tygens ne Sadduceuset / iotca sano
uat / Ei oleuan ylesnousemista / ne kysyit henelle ia sanoit /
Nestari / Moses kirioitti meille / Jos iongun Welij coolis / ia
iättepi Waimon / ia ei iäte Lapsia / Min pite henen Welien
ottaman sen Waimon / ia saattaman welijellens Siemenen.
Uyt seizemen Welie ouat olluet / ia ensiminen otti waimon /
ia coollesans ei iättenut hedhelme. Ja se toinen otti henen / ia
coolli / ia ei henke iättenyt hedhelme. Se colmas samallamota /
ia otit henen catti seizemen / ia ei iättenyuet siemende. Casteit
wimein coolli mäs se waimo. Uyt siis ylesnousemises costä he
ylesnouseuat / Kenenge heiste se waimo pite oleman: Sille ette
seizemepidhit site waimo. Ja **IESVS** wastaten sanoit he
ille / Te erytte / Sille ettei te tiedhe kirioitua / eike **JWNA**
LXX auron. Sille costä he colussa ylesnouseuat / Eike he noi /
eike hoolle / mutta he ouat ninquin Engelit Cainasa. Mutta
colluusta

Matt 22.

Luce 20.

Deut 25.

P. Marcusen ⁷

Exodi 3. coolluista/että he yles heräytetän/ Että te lukeneet ole Mo-
sen Ramatus/ Quinga **JWALLA** pensahas henelle puhui
sanoden/ Mine olen se Abrahamin **JWALLA**/ ia Isaacin
JWALLA/ ia Jacobin **JWALLA**: Mutta ei hen ole co-
luttu **JWALLA** / waan ninen **JWALLA** iotca eleuet.
Sentedhen te sangen erytte.

Dente 6. Ja quin yri Kirianoppenuista edhesteni/ ia cuuli heidheet
ychten Campaleuan/ ia näki että hen hyuesti wastasi heite/
kysyi hen henelde / Tuca ombi se caikein ialoin kasky: **Tin**
wastasi **JESVS** hende/ Teme caikista kaskyiste ialoin on/
Cuule Israel/ **HERA** meiden **JWALLA** / ainoa **JW-**
ALLA on/ Ja sinun pite rakastaman sinun **HERAS**
JWALLAS caikesta sinun sydhemestes/ ia caikesta sinun
Sielustas/ ia caikesta sinun mielestes/ ia caikesta sinun waes-
stes. Teme ombi se ialoin kasky. Ja se toinen ombi temen cal-
tainen / Sinun pite racastaman sinun Lehimeistes ninquin
ize sinuas. Ei ole neite swembra kasky.

Lent 19.
Matt 21.

Ja sanoi henelle se Kirianoppenuet/ Mestari / sine olet to-
tifesta oikein puhunut / Että yri ombi **JWALLA** / ia ei ole
toista paizihenent. Ja rakasta site caikest sydhemest/ ia caikest
ymmerdhyrest/ ia caikest sielust / ia caikest waest / ia racastas
man Lehimeist ninquin izense/ se ombi enäy quin caiki Pol-
tehoffri/ ia caikinaiset roffrit. **Tin** **JESVS** näki että hen toi
melifesta wastasi / sanoi hen henelle / Edh ole sine cancan
JWALLA Waldakunnasta. Jaei kengētochtinut sijte
henelle kysye.

Matt 22.
Luce 10.
Ps 110.

Ja **JESVS** wastasi ia sanoi opettain Templis / Quins
ga sanouat ne Kirianoppenuet/ **CHRISTVS** **EI** olenat
Dauidin Poian: Sille ize Dauid sanoi pyhent hengen cautta/
HERA sanoi minun Herraleni / Jstu minun oikeal-
le Bādheleli / sihenastfi quin mine panen sinun wiholises
sinus

siin ialeals astilaudhari. Sijne Dauid sijs cuzupi henen Zer
 rapens. Cusfa hen ombi sijs henen poicans: Ja enimitten Cans
 sa cuuli hende kernafta.

Matt 23
 Luce 22

Ja hen opetti heite / ia sanoï heille / Cauattaca teiten niilde
 Kirianoppenuilda / iotca pirkise waatteisa kienuet / ia anda
 uat kernafta heitens teruechte turulla / ia kernafta istumat ylis
 meis Tokourisa / ia ensimeisis sijois Ehtolisis. Jotca yleßðs
 uet Leskein hooneet / ia edhesweteuet pikket Ruconret. Teme
 samat saauat site raskaman cadhocuren.

Ja quin IESVS istui woffriarkun cohðhalla / ia carzeli
 quinga Canssa pani peningite woffriarkun. Ja monda ricasta
 panit palton. Uin tult yri kienhe leski / ia pani cari ropoþja / ne
 tekeuet yhden peningin. Uin hen cuzui Opetuslapsens tygens
 ia sanoï heille / Totifesta sanon mine teille / että teme kienhe
 Leski pani enämë woffriarkun / quin caiki ne iotca sume siselles
 panit / Sille että he caiki onat pännuuet niijste / quin heille lqari
 oli / mutta teme ombi henen kienhyðhestens caiki mite henels
 le oli / caikë henen tauarans pannut.

Luce 21

XIII. Luce.



A quin hen wlosmeni Templist / sanoï yri he
 nen Opetuslapsians / Mestari / cargo min
 gemodooset kiet / ia quin caltaiset rakennur
 et ouat neme: Ja IESVS wastaten sa
 noi henelle / Näectös nemet swret rakennor
 et: Ki iätete kiui kienen päle ioca ei särjettä.

Matt 24
 Luce 21

Ja costä hen istui ölio mäelle Templin co
 hðhalla / Eysyt henelde erinens Petari ia Jacobus ia Johannes
 ia Andreas / Sanos meille costä nemet tapachtuuat: Ja mite
 mercki on / costä nemet caiki päteteen: Uin IESVS wasta
 ten heite rubeis sanoman / Carzocat ettei iocu teite petä / Sille
 ette möda tuleuat minü nimeeni sanoden / Mine olen
 IESVS. Ja petteuet monda.

Luce 19

Mutta

B. Marcusen

Mutta costä te cwletta Sotija / ia Sotain sanomita / Nin
elkette pelietkö / Sille ette ne pite tapachtuman / waan ei coch
ta loppu ole. Sille Canssa carckapi Canssa wastan / ia Wal
dakunda waldakunnan wastan. Ja maan iärityret pite oles
man iocahizes paicas / Ja tuleuat Nelke / ia pelghot. Nemet
ouat murechten alghut.

Mat 24.
Lu 21. Mutta te cauattacat teiten. Sille he ylenandauat teiden
Radztupijn ia Sinagogijn. Ja te piereteen ia edhesiohdate
tan Pämieften ia Runingasten eteen minun techten / heille
todhistorexi. Ja ennen pite sarnataman Euangelium caite
sa Canssas.

Mat 10. Costä he nyt iohdattauat teite ia ylenandauat / nin elkette
murehtico / mite teiden puhuman pite / Nin elket mös ennen
aiattelco / waan mite teille samalla heckelle annetaan se te pu
hucar. Sille ettei te ole ne / iotca puhutta / waan pyhe Zengi.
Nin ombi Welij weliens ylenandawa colemahan / ia Ise poi
cans / ia Lapsen ylescarckauat wanhembitan wastan / ia sa
attauat hejjet colemahan. Ja caiki teite wihauat minun Ni
meni tedhen. Waan ioca pysyphi haman loppun asti / se tule
autuaxi.

Danie 9. Nin costä te saatta nähde heuitörē iulmaudhē / iosta Daniel
Propheta cautta sanottu on / seisonan cussa ei tulisi ioca sen
lukupi hen ymmertekē Silloin iotca ouat Judeas ne paetkan
wortein päle. Ja ioca öbi caton päle / elken alafastuco honesten
Ja elken sisellemengö hakeman iotacan honestans. Ja ioca
ombi Pellolla / nin elken palaitko ninen ielkin / quit hen tas
gans ietti / ottaman henen waattetans. Mutta we olcoon
nijlle wastoin oleuasisille / ia imettenein nijne peiniine. Mutta
rucolcat / ettei teiden packonna tapachtuissi taluella. Sille et
tä nijne aicoina pite olemän sencaltainen waitwa quin ei ole ol
lut loonnon alghusta iotca **WMAA** oli loonut tehenastil
elke

ette mōs tuleua ole. Ja ellei **ERRA** lyhenneisi nište peini/
ei tulisi yrkket Inhiminen wapadheri. Mutta ninen vloswa
litudhen tedhen iotca hen on vloswalimut / hen lyhensi ne
peinet.

Ja silloin ios iocuteille sanopi / Carzo / tessē ombi **CHRIS**
TVS / carzo / sielle ombi **CHRISTVS**. nin elket vskoto.
Sille että wāret Christuset ylestroufeuat ia falskit Prophetat **Mat 24.**
iotca merckie ia tunnustechti tekenet / ette he mōs ne vloswa **Luce 17.**
litudh petteuet / ios se taidhais olla. Mutta te sauattaca teis
ten / carzo mine olen teille caiki emmen sanonut.

Mutta niyne peiuine / temen wairwan ielken Auringoissen pi
te piniemē / ia cun ei anna henē walumans / techdet Taiuabast
putouat / ia ne aurwudh iotca taiuas ouat / cokonsyseiten. Ja
silloin heiden pite nākemen Inhimisen Poian tuleuan piluise
swrella woimalla ia cunnialla. Ja silloin hen vloslehette En
gelins / ia hen cokopi henen vloswalituns nelielde twellda / ha
mast maan lopusta ia Taiuan loppun asti.

Mutta sicuna puusta oppecat Wertaus / coska nyt he
nen orans heikot ouat / ia Lehdbet puhceuat / nin te tiedhet /
ette Suui ombi lesne. Nin mōs te coska te nāme nāet rapach
tuuan / nin tietket ette lesne ombi io ouen edhes. Totisesta sa **Math 42.**
non mine teille / Ettei teme sicutunda hucku sibenassti quin ca **Luce 21.**
iki nāme rapachtuuat. Taiuas ia maa pite huckuman / mutta
minun Sanani ei pidhe huckandeman. Mutta siyte peineste ia
siyte ajasta ei tiedhe kengen / Ki Engelietken iotca ouat Tai
uahas / Ja ei ize Poicakan / waan ainoa Jse.

Cauattaca / waluoca ia rucolca / Sille ettei te tiedhe coska se
aica on. Tinquin yri Inhiminen ioca muille maille waelsi / **Mat 15.**
iātti henen honens / ia annoi Paluelioillens woiman / ia culle **Luce 16.**
Ki henen askareens / ia kāski Ouen wartian walua. Nin walua
cat sijs / sille ettei te tiedhe coska honen herra tuleua on / ech
J
tons

P. Marcusen

tona taikka poli den / eli cutoin laulais / eli homenelba / Sen
päle ettei hen eckiste tole / ia leudhe teite macamast. Mutta mi
te mine sanon teille / sen mine caikkille sanon / Waluacat.

XIII. Lucr.

Matt 26.
Luce 22.



In oli cabden peiven peräste Pässeinen / ia
mattijaleiven peivet. Ja ne ylimieset Papit ia
Kiria oppenuet ezit. quinga he causaluxel henē
kijnioitait / ia tappait. Tin he sanoit / Ki
Juhla peiven ette capina nousisi Canssasa.

Joh 12.

Ja quin hen oli Bethanias / sen Spitalisen
Simonin hoonesia ia attrioizi / niri tuli yri waimo iolla oli yri
Clasi turmelematoind ia callist Mardusen woidhet / Ja hen see
ti Clasin / ia wodhatti henen päens päle. Tin olit mutamat /
iortca närkestyit izellens / ia sanoit / Mihinge teme woiten
haastaus? Sille teme olit taittu mytä enämpeen quin colmen
satan peningijn / ia annetta waiuasten. Ja he napizit hende
wastan.

Tin JESVS sanoit / Sallicat hende rauhas / miri te
hende waiuat? Hyuen toen hen teki minun cohytaani / Sille
aina ouat teille waiuaset tykenen / ia costa itenens te tahdot
ta / nin te taidhatta heille hyuete hde. Mutta em mine teille
aina ole / Teme teki mite hen woi / hen ennetti minun Rumit
woitileman Zautamiseri. Totifesta sanon mine teille / Cussa
teme Euangelium sarnatan caites mailmas / niri mäs tea
me quin hen nyt teki / sarnattaman pite henen nuistos
pens.

Matt 26.
Luce 22.
Joh 18.

Ja Judas Ischarioth yri nyste cabhestoiffakymenest po
siniemi ylimiesten Pappien tyge / ette henen piti heille he
nen petä

nen pettemen. Costa he sen crolit / ihastuidh he ia lupasit
henen penningire andarens. Ja hen ezi quinga hen souez
liasti henen petteis.

Ja ensimeisne makianleiven peiven costa Päsieis Lam / Matt 26-4
mas woffrattijn / sanoit henelle henen Opetuslapsens / Cus / Lu 22-6
Ja sine tahdot ette me meneme / ia walmistam sinun sö
dheres Päsieis Lamban? Ja hen woslehetti cari henen
Opetuslapsistans / ia sanoi heille / Menget Caupungin / ia
nin yri Inhiminē teiden cohdaapi candain wesi Crusi / noudha
ttaca hendes / ia cubunga hen sisellemenepi / sanocat Peren Jes
nelle / Nestari käski sinulle sanoa / Cussa ombi wierastē hone /
ioffa mine Opetuslasten cansa Päsieis Lamban söön? Ja
hen ofottapi teille yhden swren Salin / leuitettyn ia walmistes
ttun / sielle walmistacat meiden eten. Ja henen Opetuslap
sens ulosmenit / ia tulit Caupungin / Ja leusit ninquin hen oli
fanonut heille. Ja walmistit Päsieis Lamban.

Nin quin ioo Ehto oli / tuli hen Cahdhentoistakyme
nen cansa. Ja quin he istuit peudhen tyken ia söit / sa
noi JESVS / Totifesta mine sanon teille / Xri teiste
ioca söpi minun cansani / ombi minun pettere. Ja he tu
lit murehisans / ia rupeisit henelle izecuki sanoman / Ollen
go mine? Ja toinen / Ollengo mine? Nin hen wastasi ia
sanoi heille / Xri Cahdestatoistakymenest ioca minun cans
sani fatijn rupeile. Inhimisen Poica tosin mene ninquin
heneste on kirioitettu / Mutta we sen Inhimisen ionga Herräles
cautta Inhimisen Poica peteteen / Se olis sen Inhimi
tolinen.
sen paranbi / ios ei hen olisi syndynyt.

Ja heiden attrioidhesans otti JESVS Leiven / Eijetti ia
mursi / ia annoi heille / ia sanoi / Ottacat / söket / Teme on minun
Rumin. Ja otti Calkin Eijetti / ia annoi heille. Ja he tooit caki
heneste. Ja hen sanoi heille / Teme on minun weren / sen vden
1. Cor. 10

B. Marcusen

Testamentin / ioca monen edhest vloswodhatetan. Totifesta mine sanon teille / Em mine sillen ioo Winapuum hedhelmest siben peiuen asti / costa mine sen woden ioon **WMAAR** Waldakunnas. Ja quin he Rjtoswirbhen olit sanonuet / v^o losinenit he **O**lio maen päle.

Sach 8: 9: Ja **JESVS** sanoi heille / Calki te pahannet minur tech^o teni tene denä. **N**inquin kiriotectu ombi / **M**inun pite lömen^o Patinenē / ia **L**abat pite haionä. **M**utta sijtte: quin mine yle^osa nousen / nin mine teidhē edhellenkiem Galilean. **N**in Petari sa noi henelle / Ja ios wiele calki pahenisit / quitengä em mine pa^o hene. Ja **JESVS** sanoi henelle / Totifesta mine san^o sinulle. **E**tte tenepene / ennenquin tene: öene Cuckoi cahdiste laula / si ne colimaisti minun kiellet. **M**utta hen wiele wekeueme^ost sanoi. **L**i^ope semmengen ios minun pideis coleman sinun cansas / em mine sinua kielleisi. **S**amallamodholla mös calki sanoit.

Ja he tulit siben **S**jan ionga **T**imi oli Gethsemani. Ja hen sanoi **O**peruslapsillens / **J**stucate esse nincauuan quin mine menen toonna rucoleman. Ja hen otti Petarin ia Johan nese ia Jacobuse casans / ia rupesti wapitzemaä ia cauhistumä ia sanoi heille / **M**inun sielü öbi murehisans colema^o asti / **O**lca tesse ia waluacat. Ja hen wehe edheme keui / lägesi maan päle ia rucoili / ette ios se mahdolinē olis / se aica henelde paizi keuis ia sanoi / **A**bbä minü **J**sen / calki ouat sinü woimaliset / poisota minulda teme Calki. **M**utta ei quitengan ninquin mine tadh^o on / waan: ninquin sine.

Ja hen tuli ia leusi heiden: macamast / ia sanoi Petarille / **S**imon macakos : **E**tkös maltanut ychte hetke walua : **W**al^o vocat / ia rucolcat / ettei te tulisi kiusaureen. **Z**engi tosin wal^o mis on / **M**utta **L**iha öbi heicko. **N**in hen taas poismeni / ia rucoli / ia sanoi saman puhen. Ja palaitesans leusi hen taas heiden macamast // **S**ille ette heiden filmense olit. wneliset /

Ja eiuet:

Ja eluet tiemeet mitte heiden piti hende wastaman. Ja hen tuli colmanen kerdhan ia sanoi heille / Ah / nytkö maata tahs dootta / ia leneite : Jo kyllä on. Se hetki on tullut / carzo Inhi misen Poica ylenannetan syndisten käsijn / Vostkat ia menges me. Carzo / ioca minun pette / se lehestypi.

Ja cochta wiele henen puhuesans edhesastui Judas / ioca oli xri Cabdestroistakymenest / ia henen cansans palio weti ^{Matt 26.} Nieckain ia Seiweste cāsa nylde ylmeisilde Papeilda ia Biri ^{Luce 22.} anoppenuilda ia Warhimilda. Nin oli se ioca henen petti / an ^{Joh 18.} danut heille ychteizen merckin sanoden / Kenenge mine swta annā / se ombi se / kijnioctaca hende / ia wisusta pois wietä. Ja quin hen tuli / astui hen etiste henen tygens ia sanoi henelle / Rabbi / Rabbi / Ja annoi henelle swta. Mutta ne paiskasi kādzens henen pä lens / ia kijnioctit henen. Nin xri nyste iocca tykene seisoi vlosweti Nieckans / ia löi sen ylmeisen Papin paluelia / ia pois hactasi henen corrans.

Ja wastate IESVS sanoi heille / Te olette vloslehtenet ninquin Röuerin tyge Nieckain ia Seiwesten cansa minua kijnioctaman. Mine olen iocapeiue teiden tykenen ollut / ia opeta tanut Templis / ia ette te minua kijnioctanuet. Mutta nemet tapachtuuat / ette Kamattu pite tentetemen. Nin caiki Opetus lapset ylenannoit henen ia pakent. Ja oli xri Toricainen se seurasi hende / Lijnaisel waatteel palian ruinin päle pughetettu. Ja noret miehiet henen kijnioctit / Mutta hen iätti Lijna waatten ia alasti pakent heilde.

Ja he pois weti IESVS EN sen ylmeisen Papin tyge / cubunga caiki ylmeiset Papit ia Warhimat ia Biriäoppe nuet olit cōtordun eet. Mutta Petari noudhatti hende taams bana / sibena ki quin hen tuli sen ylmeisen Papin Salin porstoan / Ja hen ynne istui sielle palueliain seas / ia lemmitteli Tulen tykene.

P. Marcusen

Mutta ne ylmeiset Papi/ ia caiki Radhi ezi todbistusta
JESVSTA wastan/ senpäle/ ette he saattaisit henen coles
mahan/ ia ei leunet/ Sille ette moni sanoit Wären todbistur
en hende wastan. Mutta heiden todbisturens ei olluet souelias
at. Ja mutamat ylefnoufit/ ia cānoit wāren todbisturen he
nen wastans sanoden/ Me olema cowluet henen sanouan/ Mi
ne tahdon temen Templin/ ioca kāsille ombi techty/ sercke/ ia
colmena peiuen toisen ylestrakenda/ ioca ei ole kāsille techty. Ja
ei wiele niingā ollet heiden todbisturens soueliat.

Joh 3.

Ja se ylmeinen Pappi nousi kekelle/ ia kysyi JESV selle/
sanoden/ Etkös wasta mitēken nihiin quin nemet sinun was
stas todbistauat: Mutta hen oli waajt/ eike mitēken wastas
nut. Taas se ylmeinen Pappi kysyi ia sanoi henelle/ Oleco si
ne se CHRJSTVS sen hyuestisugnatum poica: Min sa
noi JESVS/ Mine olen/ ia teiden pite näkemä Inhimisen
poia istuua auwon oikealla polela/ ia tuleuā Cainahan piluisse.
Min se ylmeinen Pappi rikireneisi waattens ia sanoi/ Mite
me sillen todbistoria taruizem: Te oletta cuulluet JWNAN
LAIN pilcan. Mite te luletta: Min he caiki domizit henen wi
caperi colemahan. Ja nin mutamat rupefit sylkemen henen
pälens/ ia peittemen henen caswoitans/ ia rusicoizeman hena
de ia sanoman henelle/ Arua/ Ja palueliat annoit henelle cor
uaprostit.

Matt 26.
Luc 22.
Joh. 18.

Ja Petari oli alhalla Salis/ Min tuli yri ylmeisen Papi
coista/ ia costa hen näki Petarin izens lemitteluē/ carzacht
se henen pälens ia sanoi/ Ja sineki olit JESVS EN Nazares
nusen cansa: Mutta hen kielsi sanoden/ En mine tunne hen
de/ Enge mōs tiedhe miekes sanot. Ja hen vlofment por
stoan/ ia Cucpoi lauloi. Ja se pita/ costa hen näki henen/ ru
pefi hen taas sanoman niulle/ iotca tykene seisoit/ Teme heisse
ou. Mutta hen taas kielsi, Ja hetken pereft iellens/ iotca lesse
seisoit.

seisoi/ sanoit Petarille/ Totifesta sine heiste olet/ Sille ette si
ne olet Galileus/ ia sinun puhes mäs nin ewlu. Mutta nin ru
peis hen izens sadhatteleman/ ia sanoman/ Em mine tunne
site mieste iosta te puhutta. Ja Cuckoi toisen hauan lauloi.
Min muisti Petari sen Sanan/ ionga **JESVS** henelle oli
sanonut/ Ennenquin Cuckoi laulapi cahdiste/ pite sinun tiels
demen minun colmaiste. Ja hen rupeis idkemen.

XV. Lucu.



Lucohta homeneltain pidhit ne ylmeiset Pa
pit neuuo/ninen vanhimbaiden/ ia Kirianop
penutten cansa/ Ja mäs caiken Kadhin can
sa/ Ja sidhottuna **JESVS** Matt 27.
Luce 23.
Joh. 18. poisswe
it/ ia yleannoit Pilatuselle. Ja Pilatus kysyi he
nelle/ Oleco sine Judasten Kuningas? Min
hen wastasi ia sanoi henelle/ Sinäpe sen sa

not. Ja ne ylmeiset Papit cannoit hartasti henen pä lens.
Min Pilatus kysyi taas henelle ia sanoi/ Etös miteten wastat
Cazo quin palio he sinū päles eandauat? Mutta ei **JESVS**
sijtte ensingen wastanut/ nin ette Pilatus ihmetteli.

Mutta pästeis iuhlana hē pästi heille yhden sägin kete he
anoit. Min oli yri ioca curzuttin Barrabas/ ioca ninen Capinā
nostaitē cansa sidottu oli/ Ja capinan cautta murhā tehenyt
oli. Ja nin Canssa ylesmeni/ rupeisit rucoleman/ ette hen te
kis ninquin hen aina tottumut oli heiden tekemen. Min Pila
tus wastasi heite sanoden/ Tadhottako ette mine pästen teille
sen Judasten Kuningan? Sille hen tiesi/ ette ne ylmeiset Pa
pit olit henen ylenandanuet catehuden tedhen. Mutta ne yli
meiset Papit Canssan yllytit/ ette hen heille paramin pästeis
Barrabam.

B. Marcusen

Uin pilatus taas wastasi ia sanoi heille / Mite siis te tadhoeta ette minun pite henelle tekemen / ionga te curzutta Judaste Runingari : Uin he taas hwohite / Ristinnaulize hende. Uin sanoi pilatus heille / Miteste hen paha tehnyt ombi : Mutta he wiele corwemin hwohite / Ristinnaulize hende. Mutta pilatus tachteoi Canssan mielen nousta / ia lasti Barraban. Ja ylenamoi **JESUS EN** Koskitta ia Ristinnaulitta.

Uin houit pois weit henen siselle Radhinhoneseen / ia concuzuit caiken iouckon / Ja he pughetit henen purpuran waattehin / ia he wansit Orientappuroisen Crunon / panit henen pähens / ia rupeisit hende teruettemen / Terue Judasten Runingas : Ja he löit henen päens Kogholla / ia syljit henen päläns / lastit poliullens ia cumarsit hende.

Ja quin he olit henen pilcanuet / rissuit he henelde sen purpuran waatten / ia pughetit henen omin waattehins / Ja vlos weit henen Ristinnaulitta. Ja nin he waadhite yhden / ioca obit



betent nimelde Simon Byre nestä / quin tuli pellolda (Alexandrin ia Ruffin Jse) candas man henen Ristiens. Ja he weit henen sibent Sijan / quin curzuttan Golgata / se on tultittu / päcallein paicka. Ja he annoit henelle ioodha Nyrzhatun winan. Waan ei hen ottanut.

Ja coska he olit henen Ristinnaulinuet / iaghoit he henen waatteins / heitedhen arpanin päle / mite cunghi piti saaman. Ja se oli colmas hekti coska he Ristinnaulizit henen.

Ja oli

Ja oli henen päens päle kirioitettu mikē henen syyns oli / ni
mittein / Judasten kuningas. Ja he ristinnaulizit cari Rōue
rite henē cansans / yri oikealle ia toinen wasemella polelle. Ja
nin teutettin se kirioitus ioca sanopi / Hen ombi Pahointekies
Dhen cansa luettu. Matt 27.
Luce 23.
Ps 22.

Ja ne iotca sijte ohizekēuit / pilcasi hende ia wāndelit pā
tens sanoden / Pfiu sinuas / quinga hyuesti sine Templin mā
hanricot / ia sen colinena peiuen ylefrakennat / Wapadha nye
izes / ia alafastu Ristild. Samalamoto mōs ne ylimieiset Pa
pit pilcasi hende kekkenens Kirianoppennuten cansa / ia sano
it / Niuta hen antti / mutta ei hen woi izens autta. Jos hen
ombi Kristus / ia kuningas Israelis / nin alafastucan nye Ri
stifte / ette me nāksim / ia uskōsim. Ja ne iotca henen cansans
Ristinnaulit olie pilcasi mōs hende.

Ja quin Cudes hetki tapachtui / tuli Piineys caiken maan
päle hamān yhderenden hetken asti. Nin yhderenel hetkel
hōsi JESVS swrella ānelle sanoden / ELI ELI lama
asabebant / se on tulkittu / Minun IWANNA / Minun
IWANNA / Niis minun ylenannoit. Ja myrtamat
iotca tykene seisoi / quin he sen ewlit / sanoi he / Carzo hen cur
upi Eliast. Nin yri iōori ia teutti Sienen Eticalla / ia pani sen
Roghon pähen / tarizi henē iōoma sanoden / Sallicat / carzo
kam iōs Elias tule hende poisspaneman.

Mutta JESVS hōti swrella ānelle / ia ylesānoi Hengēs Joh. 9
Ja Templin purie halkeisi cachtia / ylbelde hamāhā alhalle. Cos
ka nye Pāmiēs / ioca sijte henē Cohdallās seisoi / nāki ette hen
semmotoisella hōdholā / Hengens annoi / sanoi hen / Totise
sta teme Inhiminen oli IWANNA Poica. Ja olit mōs
Waimot sielle taamba carzeli / ioinenga seas oli Maria Mag
dalena ia Maria sen wehen Jacobin ia Josefū eiti ia Salo
me / iotca mōs / cōska hen oli Galileas / hende seuraneet ia pal
nelluct

B. Marcusen

welluet olit / ia monda mwta iotca ynne ylefinemmyet olit he
nen cansans Hierosoliman.

Ja Echrona sill ette Walmistus peiue oli / ioca ombi se Esi
sabbathi / tuli Joseph Arimathias / Xri cunnialinen Kadhin
mies / ioca mōs odhotti **WMARA** Waldacūda. Hen roh
keisi / ia sisellemeni Pilatusen tyge / ia anoi henelde Jesusen Ru
mista. Ain Pilatus imehteli ette hen io coollut oli / ia curzui ty
gens Pämiehen ia kysyi henelde / Jos hen io Amu coollut oli /
Ja quin hen ymmerfi asian Pämiehelde / Annoi hen Josephil
le Romijn. Ja hen osti Linawaatten / ia poisotti henen / ia kã
ri Linawaattehin Ja pani henē Hautan quin oli hacattu Calli
on ia wieritti kiuen haudhan ouelle. Mutta Maria Magdas
lena ia Maria Jose cazelit cuhunga hen pandijn.

XVI. Lucu.



Matt 28.
Luce 24.
Joh 20.

Ja koska Sabbathi edesioutunut
Joli / osti Maria Magdalena ia
Maria Jacobi ia Salome Hyuenha
iulisi Xrie ette he tulisit ia woitelisit
henē. Ja he tulit haudhalle ensimeis
ne Sabbathin peiue sangē warahā /
koska Auringo coitti / ia he puhuit ke
stenēs / Cuca meille kiue wieritte hau
dā ouelda: Ja quin he carzoi / neit he
Kiuen pois wieritettyn / sille hen oli sangē swri. Ja quin he olit
haudā sisellemēnet / nin he neit ydē roricaifeistunā oitealla po
le / ioca oli waatteittu pitkil walkeil waatteil / Ja he hēmestuit.
Mutta hen sanoi heille Elkette hēmestyēs / te erzitta Jesust
Nazarenusta / ioca oli Ristinnaulittu / hen ylefnoufi / ei ole hen
tälle / Carzos / sija cunga he henen panit. Mutta meget ia sano
catta henen Opetuslapsillens / ia petarille / ette hen teiden edel
lentienpi Gallieas / sielle te henē näette / ninquin hē sanoi teille.

Ja

Ja he nopiasta wosmenit / ia pakenit. Zandhalda / Sille ette wapisfus ia hãmmestus oli heiden Xlitzes tullut / Eite he mós kelletã miten sanonnet / Sille ette he pelkesit.

Mutta quin Jesus Xlesnosnut oli warahir ensimeis Sab bathin peiwene / ilmestyihen ensin Maria Magdalenale / iosta hen. Sezemen Perckelet wosajanut oli. Ja se meni mattãs ia ilmoitti nýlle iotca olit tottunut henen cansans oleman / iotca murehians ia itkeneisse olit. Ja quin ne samat cwlit ette hẽ elewene oli / ia hen nechey oli henelde / eiwet he wskoneet. Sijtte / cosca Cari heiste waelsit / ilmestij hen heille toisenmoissa co ssa he maalle menit. Ja ne samat mentie ia iulgistit nulle muylle Eite he mós nýteken wskonuat.



Wimein / cosca ne Xritoistakymen de attrioizit nin hen ilmestyia / ia soima si hetjen epewskonsa / ia heiden Syde nics cangiutta / ettei he wskonuet ný te iotca henen nãhnyet olit / Xlesnos mieri. Ja sanoi heille / Menger caicẽ mailman / ia sarnatka Euangeleumi caikille lodhulle / ioca wskopi ia tule Casteturi / se autuaxi tulepi. Mutta

ioca ei wsko / se tule cadhoteturi. Mutta nãme ouat ne merc Matt 24.
Eit / iotca noudbhattauat nýte quin wskouat. Minu Aimeni cau ta pitte heiden Perckelet wosajaman. Wsilla Kielille puhus mã / Kermeet poisaiamã. Ja ios he iotaki myrcký ioouat / ei he ille miten wahingoitta. Sairasten pãlle heiden pite Kãdhens paneman / ia ne paraneuat.

Ja se Zerra / sijttequin hen oli heille puhunut / ylefoetethin Caiuasẽ / ia istupi Jumalã Oikealla Kãdelle. Mutta he wlossa menit / ia sarnasit Jocapaicas. Ja Zerra teesteli heidẽ cãsans ia wahwisti Sanan / noutauaisten Merckien cautta.

Loppu p. Marcusen
Euangeliumist.

Lucas

Pyhen Lucan Eleme W. Hiero- nimusen cautta.



Lucas oli Antiochias yri Läkəri / ninquin henen
 Kirioituyrens ofottauat / ioca hyuesti taifi Grecan
 kielen / ia oli pyhen Paualin Apostolin seuraia / ia
 caikis matkois henen Cumpainins / se kirioitti Euā
 gelium / Josta sama Pauali puhupi sanoden. 1 Cor. 8. Me
 lehetim henen cansans / yhden weliem ionga sanoma Euā
 geliumis ombi caikis Seuratunnis. Ja Coloss. 4. Terveite
 teite se rackain Lucas Läkəri. Ja mōs Timotheusel hen sano
 pi. 2. Tim. 4. Lucas ainoa ombi minun cansani. Julisti
 hen mōs toisen ialon Kirian / quin cutzutan Apostolein Tecos
 iossa mainitan niiste menoista iotca tapachtuit haman nibin
 cahcen aijastaicān / quin Pauali Romis oli / se onhamā nel
 ienden Hieronin wooten. Josta me ymmertem / ette teme Ki
 ria ombi samas Caupungis techty. Ja senteden mwtomat lu
 leuat / ntn wsein quin Pauali puhupi henen Leheruskiriasans /
 Minun Euangeliumin cautta / ette hen aijattele teste Lucan
 Euangeliumist / Ja mōs ettei hen waan Paualide Apostoliz
 de oppenut Euangeliumi / ioca ei Kunilifest Herran cansa ol
 lut / mutta milda Apostoleilda / ninquin hen izeki ilmoitta he
 nen Ramatuns algus / sanoden. Ninquin ne meille andannet
 ouat / iotca sen algusta izen nāhnet ouat / ia sen Sanan palue
 liat ouat olluet. Senteden hen ombi kirioitanut Euangelium /
 ninquin hen oli milda crollut / Mutta Apostolein Tagon hen
 cōkonpani / ninquin hen izen nāki. Ja hen eli Cadher ankymen
 de ia nelie aijastaike Wainotoin. Ja haudhattin Cons
 tantinopolis / iohonga Caupungin / henen Luuns /
 pyhen Andreasen Apostolin wodhen cansa / wie
 tin Acaiaist / Cadheltymmenelle Kei
 sarin Constantinusen wodhella.

Ensimeinen Lucu.



Ete monet os
 Quat ruuenet
 fätemen ne
 puhet niſſe iotca
 meiden keſkenens
 waghimaſt ouat
 päteryd / Uinquin
 ne meille ſanonuet
 ouat / iotca ſen ala
 guſta itze nähnyet
 ouat / ia ſen Sanā
 palueliat ouat ol
 luet / näky mös mi
 nulle ſe coctolinen
 oleua / ſijtequin mi
 ne alguſta caiki ca
 ppalet wiſuſta olē
 turkinut että mine
 ſinulle (O pas
 ras Teophile) ſite
 lehin iärgheſtens
 kiroitaiſin / Senä
 päle ettes tundit
 niſſen cappalei
 o dhen wiſſteuren /
 ioiſta ſine neuuot
 tu olet.



Li herodeſen Judeā Kuningā aicana yri Pappi / Za
 charias nimelde / Abian woroſta / ia henen Emēdens
 Aaronin Tyttereit / ia henen nimens Elizabeth. Mut 1. par 24.
 ta he.

B. Lucan

ta he olit molemat hurstak **JUMALAN** edes waeltawaifet
caikisa **HERAN** kaskyise ia Sädhyise laittamattomat.
Ja ei ollut heille Lasta / Sille ette Elizabet oli hedhelmetoin /
Ja molemat olit io ijäliset.

Ja se tapachtui / -osta hen worollans Papiin wircka piti **JU**
malä edes / Pappindētauian ielkin / ia arpa lägesi henelle / ette he
nen piti haitud syeyttämē / meni hen **HERAN** Teplin siselle. Ja
caiki Canssan palious oli vlcona ia rucoli sen Haijun aigan.

Nin ilmestui henelle **HERAN** Engeli seisodhen Haijū
altarin oikealla poella. Ja quin zacharias henen näki häms
mestui hen / ia pelcous langesi henen pä lens. Mutta se Enge
li sanoi henelle / Ele pelke zacharia / Sille sinun Rucoures on
croltu. Ja sinun Emendes Elizabet synnyttepi sinulle poijan /
ionga nimen sinun pite curzman Johannes / ia sinun ilo ia
ihastus tulepi. Ja monda iloizeuat ylize henen syndymisens.
Sille ette hen tulepi swerxi **HERAN** edhes. Wina ia wäs

Mala. 2.4 Keuete iooma ei hen io. Ja pyhelle hengelle hen teuteten io
hamast hene Kitins Cohdusta. Ja monda Israelin Lapsista
hen kiendepi heiden **HERAN** **JUMALAN** tyge.
Ja hen edheskeupi henen edhelles Elian hengen ia Aurwur
cansa / ette henen kiendemē pite Isden sydhemet Lasteins
tyge / ia ne tottelemattomat hurstakē roimen tyge / ia walmis
taman Herralle teudhelisen Canssan.

Ja sanoi zacharias Engelille / Niiste mine sen tunnen: Sil
le mine olen wanha / ia minun Emenden on io ijälinen. Nin
Engeli wastasi ia sanoi henelle / Niine olē Gabriel ioca seison
JUMALAN edes / ia olen lehetetty puhuman sinun tyges /
ia saattaman neite ilolisi sanomita sinulle. Ja cargo sine tulet
kielettömexi / ia ed woi puhua haman siben peiven asti / iona
nemē tapactuuat / Senteden ettet sine vskonut minun Sano
iani totca aijalans teuteten. Ja se Canssa odhotti zachariast /
ia imehetti ette hen niin wirwyi Teplis. Ja quin hen vlosteui /
ei hen sanut heille puhua. Ja he ymmersit ette hen oli ionghū

Ugön Teplis nähnyt. Ja hen wjettasi heille/ia iei mykeri.
 Ja se tapachmi ette henen wirghans peiuet olit teytetyd/mient
 hen cotians. Ja ninen peiueden ieltin tuli henen Emödens Eli
 zabeth raskaria salasi izens wjssi Cucautta / sanoden / Mein
 ombi h'Erra minulle tehnyt minä peiuiue/quina hen minü po
 leeni carzoi ette hen poisotais minü ylecarzeni Inhimisten seas.

Mutta sudhena Ewcaunna / lehetettin **JUMALAST**
 Engeli Gabriel ychten Galilean Caupungin / ionga nini oli
 Nazareth / yhden Neizen tyge / iota oli kihilattu miehells ion
 ga nini oli Joseph / Dauidin honesta/ia Neizen nini oli Ma
 ria. Ja Engeli tuli siselle henen tygens ia sanoi / Terue armois
 tettu / h'Erra on sinun cansas h'hyestisiugnattu olet sine woi
 moden seas. Mutta quin hen näki henen / h'ämmestuhen he
 nen puhestans /ia aijatteli millinen olis se teruety. Ja sanoi
 Engeli henelle / Ele palke Maria / Sille sine + leudhit Armon
JUMALAN tykene. Carzo sine sijtet cobdusas ia symmyet
 poian/ia sinun pite curzuman henen Nimis **JESUM**. Sen
 pite oleman swren/ia pite curzuttaman ylmeisen Poiari. Ja
 h'Erra **JUMALA** andapi henelle Dauidin henen Jfens
 istumen / ia hen hallizepi ylitze Jacobin honen iancakifesta /
 ia henen Waldakunnallans ei pide oleman loppu.

Uin sanoi Maria Engelille / Quinga teme tulepi / Sille ette
 mine mieheste miten tiedhe: Ja Engeli wastasi ia sanoi henel
 le Pyhe h'egi tulepi sinü päles /ia sen ylmeisen aurou pite sinü
 ylizewariottaman. Senteden mös se Pyhe quin sinusta syndy
 pi pite curzuttaman Jumalan Poiari. Ja carzo Elizabeth sinü
 langos mös sijtti poian henen wanhalla ijellens / ia temie on
 nyt eudes Ewcausi henelle / ioca sanottin Hedhelmettomari /
 Sille ette Jumalä edes ei ole ychte asija mahdotoinda. Uin sa
 noi Maria / Carzo herrä pica / Olcon minulle sinü sanas ieltin.
 Ja Engeli poisleri henē tykeens. Mutta Maria ylehuusi ni
 ne peiuiue. Ja meni kirusta yles Mekitylihin Judan Caupun
 gin / ia sisellekeni Zacharian honesten / ia teruetti Elizabethi:

h' se on/co
 rctiasti cū
 moytettu

h' se on/si
 nulla on y
 ri armolin
 en ia Josef
 olline **JU
 MALA**

P. Lucan

Ja se tapachtui / sijette quin Elizabeth cwli Marian ternetyr-
 en / hyppesi lapsi henen cohdufans. Ja Elizabeth teutettie
 Pyhelle hengelle / ia hysi swrella anelle / ia sanoi / hyneftifing
 nattu olet sine waimodhen seas / ia hyneftifingnattu on sinun
 cochtus hedhelme. Ja cufsa se minulle tuli / ette minun **HER**
rani Eiti minun tykeni tule: Sille carzo ette sijettequin sinun
 ternetyres ani tuli minun Coruhini / hyppesi lapsi iloſta mi-
 nun Cohdufani. Ja autuas olet sine ioca vskoit / Sille ette ne
 teutetten / iotca finulle ouat sanotudh **HERALDA**.

Ja Maria sanoi.



Inun Sielum ylistepi **HERA**.

Ja minun hengen iloize **JWAL** Aſa minun
 Wappattaiſani.

Ette hen carzoi Picans neurytte / Carzo ſijs nyt tes
 ſtelehin pitepi caikein ſukuden minua Pyheri ſanoman.

Sille se ombi ſwria tehnyt minun coctani ioca Wäkene
 on / ia henen Timens ombi pyhe.

Ja henen Laupius on ſughuſta ſucuum / iotca hende pel-
 kenet.

Hen teki wäghen Käſiwardhellans / ia haſjotti ne Coriat
 heiden Sydhemens mieleſte.

Ne woimaliſet ombi hen kutiſtanut iſtumelda / ia corgotti
 ne Neuret.

Iſouat teutti hen hyuille / ia ricſat laſki tyhjeri.

Hen coriaſi Iſraelin henen Paluelians / muſtaden oman
 Laupius päle.

Ninquin hen ombi puhunut meiden Iſeden tyge / Abraha
 min ia henen ſemenellens tjancaikiſeſta. Ja Maria teij henen
 tygens lehes colimeri Cwcaudheri / ia palafi cotianſa.

Mutta Elizabethin ſynnytemiſen aica teutettin / ia hen
 ſynnytti poighan. Coſta henen Naburins ia Langonſa cwo-
 lit ette

lit ette **HERA** oli tehnyt sworn Laupiuden henen cāsans/
ia he iloizit henent cansans.

Ja se tapactui Cahderādēna peiuene/ he tulit Pilti ymberins
leickaman / ia curzuit henent zachariam Isens Nimelde. Nin
wastasi henent Eitens ia sanoi / Eifwingā/waan hen pite cut
zuttaman Johannes. Ja he sanoit henent tygens / Eiteten ole
sinū / sugbusas ioca curzutan silde Nimelde. Nin he wijttasit
henent Isellens mille nimelle hen tactoi henent curzua. Ja hen
anoi taulua / kirioitti sanoden / Johannes ombi henē Timēs.
Ja iocainen site imehteli. Nin cohta aukeni henent suuns
ia henent kiens / ia puhui / Eitēden Jumalata. Ja pelcaus
sattui caikein heiden Naburins päle. Ja caikisa Judean Mā
Eicanassas ilmausit caiki nämet tegot. Ja caiki iocca sen cui
lit panit heiden sydhemihins sanode / Mitkes Lulet teste Lap
sesta tulepi : Sille ette Herran kāsī oli henent cansans.

Ja henent Isers zacharias teutettin Pyhelle Zengelle / ia
noidhui sanoden.

NJetty olcon Zerra Israelin Jumala / sille hen on
ezinyt ia lunastanut henent Cansans. Ja ombi
melle Mesnostanut terueyden Saruen / Dauidin he
nen Paluelians Zonēsa. Ninquin hen on muinen
puhunut henent pyhein Prophetains suunt cautta. Ette hen
meite wapachtaman pideis meiden wiholifild / ia caikein kās
dhest / iocca meite wihauat.

Ja osottaman Laupiuden meiden Isillen / ia muistaman
henent pyhen Lūtons päle.

Ja sen walat päle / ionga hen wannoi Abraham meiden
Iselen / melle andarens.

Ette me Lunastetudh meiden wiholisten kādhest / hende
paluelisim ilman pelkemet.

Pyhydhes ia hurscaudhes ioca henent edesens kelpa caikina
meiden itā peiwine.

B

Ja sine

B. Lucan

Ja sine pilti pite curzutaman sen Almeisen Propheta / sille
le sinun pite edheltieumen Herran Caswon edes / valmista
benen Teitens.

Ja andaman Terueydhen tunnon henen Canssans / heiden
syndiens anderisamisen cautta.

¶ Christy he
ne Jumalude
ns polesta ö
bi se Coitto
Cortuudhesa
Jsens tykene

Meiden Jumlan sydhemellisen Laupium cautta / iolla meite
ezinyt on Coitto ¶ Mehelde.

Walistamaan niite / iotca pimeis ia coolon warios istunat

Ja oijendaman meiden ialcam Rauhan tielle.

Ja se Lapsi caswoi ia wachwistui henges. Ja aswi Cors
ues / sihenasti ette se peiue talis / iona henen piti Israelin Can
ssan eten tuleman.

* Saruen) se on wäki elt woima / nin on Christus terueyden Sar
ui / se on / hen on se / ionga cautta Jumala on wäkenesti päätteny meis
den autuashuden / niuquin hen Prophetain cautta oli toiwottanu.

Toinen Lucu

¶ Se on ette
iocainen piti
andama yles
riioitta mite
henē hallusa
as oli.



Se tapactui sijs niina Petuine / Ette
Xri Käsky wolo / keui Keisarild Augus
tuselda / ette caiki Mailma piti ¶ We
rolisjeri lastettaman. Ja teme weron
Lastemg oli ensimeinē / ia silloin tap
actui cossa Byrenius oli Waldamies
Nize Syrian maan. Ja menit izecu
kin Caupungihurs andaman heidens

arwatta. Nin mōs Joseph Galileast Nazaretin Caupūgijst yles
meni Judeaa Davidin Caupūgin ioca curzutā Bethlehem / Sil
le ette hen oli Davidin honest ia perehest / ette henē pitets mōs
izens aruauttaman Mariā henē kihilatun Linedens cāsa ioca
oli rascas. Nin tapactui heidē sielle ollesans / ette synnytetmifē
peiuet tulic teutetyri. Ja hen synnyetti poian henen Esitōisens /
ia tiāri henen capalohin / ia lasti henen Seunen / sille ettei ollue
heille sijs maiafa. Ja

Ja Paimenet olit samas Paicakunnas walwabhen Pellola
 laumans Ulize/ iotca wartioizit dölle heiden Carians. Ja cae Matth 1.
 go/ **HERRAN** Engeli seisoi heiden rykenens / ia **HER**
RAN kircaus heite ymberins walghisti / ia he peliestyit swrella
 pelgolla. Ja sanoi heille Engeli/ Ellette te pelietkö / Sille cargo
 mine ilmoran teile sworen ilon/ ioca tuleua on caikelle Canssalle
 Sille ette teille ombi tenepene syndynyt Wapactatja/ ioca om
 bi **HERRA** Christus Dauidin Caupungis. Ja teme on teils
 le mercki. Te leudhet Lapsen Capalohin kirityn/ panduna
 seimeen. Ja cocta oli Engelin cansa swri Taiualisen sotawa
 gen ioukko iotca kytit Jumalata ia sanoi/ Cumnia olcon Ju
 mala corcturys Ja maasa Rauha/ Ja inhimisis hyue Tacto.

Ja se tapactui/ ette Engelit heiste poislerit Taiwasen/ Uin
 puhuit ne Paimenet keskenens/ Kieutemme haman Berhlehe
 man/ ia cargo kam site asia ioca tapactui/ ionga herra ilmoit
 ti meille. Ja he tulit kyruchtadhen / ia Leudhit Marian. Ja
 Joseph/ ymne lapsen cansa ioca macas seimes. Coska he siis
 sen nähnyet olit/ iulghistie he sen Sanoman/ ioca heille sanot
 tu oli teste Lapsesta. Ja caiki/ iotca sen cwolit/ imechtelit nijs
 te puheita quin heille sanottu oli Paimenilda. Mutta Mas
 ria keeki caiki nämet sanat/ turkistellen henē sydhemesens ia
 Paimenet palasit/ ylistetjn ia cumiortatjn Jumalata / cai
 kista quin he cwollnet ia nähnyet olit/ ninquin heille sanottu oli.

Ja sättequin Cahderan peine olit culunet/ ette Lapsi pieeis Matt 1.
 ymberinsleicattaman/ curuttjn henen Nimens **JESVS**.
 ioca oli Engelilde io ennen curuttu/ quin hen cobdusa sitisi.

Ja sättequin heiden Puhdistus peinet olit teuteeydh Mo
 sesen Lam ielken/ weidh he henen Jerusalem/ ette he seis
 tait henen **HERRAN** teeen/ ninquin Kirioitetu on **HER** Leut 12.
RAN Lais/ Caiki miehen poli/ ioca ensin auapi **Luins** coh Ex 24.
 dhin/ pite curuttama **HERRALLE** pyheri. Ja ette heiden

B. Lucan

pidels andaman woffrin sen ielken quin sanottu ombi **HER**
RA lais/ pari mettisi eli cari Kyhckylefen poica.

Ja carzo / Xi Mies oli Jerusalemis / ionga nimi oli Si-
meon / Ja teme mies oli Hurstas ia Jumalalinen odhot-
tadhen Israelin lohduotsta. Ja Pyhe hengi oli henes. Ja
henelle oli wastans annettu Pyhelde Hengelde / ettei henen
pitenyt colemata nâkemen / ennen quin hen nâkis **HERRA**
Christusen. Ja hen tuli hengen cautta Templijn.

Ja quin ne Wanhemat Piltin Jesusen Templin siselletoid/
ette heiden pititekemen henen edestens Lain tauan ielken / niin

Se on / Nyt se otti môs henen syljns / ia kÿtti Jumalata ia sanoi.
mine tahdon ilo
ifast coolla. Sil-
le ette mine olen
ten nâhnyt / ion-
gas minulle lu-
pasit.

Caste nyt **HERRA** sinun paluelias **Rauh**an menes
men / sinun sanas ielken.

Sille minun Silment ouat nâhnet sinun Terueydhes. Jonga
sine walmistit: cakein Canssain caswon ethen.

Yhderi walkeuri walghistaman Pacanica / Ja sinun Cans-
sas Israelin Cunniari.

Ja henen Isens ia Etins olit imechteleuisset niÿste quin
heneste sanottin. Ja Simeon hynestisiugnasi heite / ia sanoi
Marialle henen Etillens / Carzo teme ombi pandu lange-
miseri / ia Alesnousemiseri monen Israelis / ia siiri merckiri /
Zach. 14. cuta wastan sanottan. Ja sinungin môs sielus lâpitze mieck-
an pite kieumen / senpâlle ette monen sydhenden aijatopet
pite ilmoitettaman.

Ja oli Anna Prophetissa Phanelin Tyter Aserin sughusta
teme oli ioutunudh pitkelle ijelle / ia oli elenyt miehens cansa
seizemen woocha henê Neizydestes / Ja oli Lesken lâhes Ca-
deran Eymende ia nelie vootta / Ja ei poislechtenyt Tem-
plist paluelemast Jumala / Paastoisa ia Rucourisa ôöte ia pei-
ue. Ja môs teme sama sille hetkelle siehen tuli / ia cûniotiti **HE**
RA / ia puhui heneste castille / iotca Wapadhutta. Jerusa-
lemis odhotit. Ja sij

Ja sittequin he olit caiki teuttenyet **HERRAN** lain ielken/
 palasit he Galileaan heiden Caupügijns Nazarettin. Mutta
 Pilti ylesta/woi ia wahwistui Henges/ia teutettin wöjsaudhel
 la/ ia **IMMAN** armo oli henen cansans.

Ja henen Wanhemans waelsit iocca wosi päsielis inhlalle
 Jerusalem / ia quin hen id oli caritoiskatyminen woochinens
 yleminenit he Jerusalem inhla peiuen tauan ielken / ia quin
 peiuet olit teutettye / palasit he cotians / nin Pilti **IESVS**
 ielij Jerusalem ia eike homaner henen wanhemans. Waan
 he wolit henen oleuan seuras. Ja edheskente yhden peinetim-
 nan / ia ezit hen de Langoins ia Tuttawainus sekan. Ja quin ei
 he hen de leuteneet / palasit he Jerusalem ia ezit hen de. Ja se
 ta pachtui / colmanen peiuen peräst / lesdhit he henen Templis
 istuuan Opettajadhen ke kelle / ewdelenan heite / ia ksyuen
 heille. Ja caiki iocca henen ewlit hem mestuit ylige henen yms
 merdhyrens ia wastaurens.

Ja quin he henen neit ihmettelit he / Ja sandi henen Eitins
 henelle / Poican / Märi sine meille neijn teit : Carzo / sinun Ihes
 ia mine olen murehtien ezinyet sinua. Ja hen sandi heiden
 tygäs / Mite se on ette te ezitte minua : Ettekö te tietenyet ette
 minun pite nisse oleman / iocca minun Iheni ouat : Ja eiuet
 he ymmertenyet site Sana ionga hen heille puhui. Ja hen alas
 meni heiden cansans / ia tuli Nazarettin / ia oli heille alamainē.
 Mutta henen Eitins keeki caiki nämet sanat sydhemehens.
 Ja **IESVS** menestui wöjsaudhes / ia Ihes / ia Armos **IMMAN**
 ia Inhimisten edes.

Colmas Lucii.

B ij Widhel

W. Lucan



Johel siis toistatymmenel wodobhel Keisars
 rir Tiberiusen Wallan atalla / costka Pon-
 tius Pilatus Judean Waldamies oli / Ja
 Herodes yri Teliesfructinas Galilcas oli /
 ia henen weliens Philippus oli Teliesfruc-
 tinas Jtureas / Ja sinä Trachonitin Ma-
 künas / Ja Lysantias oli Abilenen Teliesfruc-
 ctinas / Costka Hannas ia Caiphas olit Mis-

Matt 3.
 Mar 1.
 Luk 41.

meiset Papie/silloin tapactui Jumalä kasky Johanesen Zach-
 ariä poian tyge corues. Ja hen tuli caickijn Manpaick oin Joe-
 danin ymberins / Ja sarnasi Paranoren Castet syndein anderi
 andanusexi. Ninquin Kirioitettu ombi Esaian Prophetan sar-
 nan Ramatus ioca sanopi / Swtauaisen äni on Corues / Wal-
 mistacat **HERRAN** tietä / ia tehket henen Polghims oikes
 ari. Caiki Larot pite teutettemen / ia caiki Woret ia Maghet
 pite alettaman / Ja mitke wäret ouat ne pite oijettaman / ia
 mitke coleat ouat ne pite tasaisexi markari tuleman / Ja caiki
 Liba pite nätemen **JUMALAN** Terueyden.

Matt 3.

Tin sanoi hen sis Canssalle ioca vlosteui andaman heidens
 casta henelde / Te Bykermetten sikiet / Cucca ombi teille ofot-
 tanut ette teiden pideis weltemē sen tulemais Wihan Teh-
 ket sis etolisfet Paranoren hedhelmet / ia ellette ruuekko sano-
 man izellen / Abraham ombi meiden Isen. Sille mine sanon
 teille / Ette **JUMALAN** woipineiste Käniste yle/herettä pois-
 ghat Abrahamille. Nutta io nyt ombi Kirues Puiden iurelle
 pandu / Jocainen sis Pro quin ei teghe hyue hedhelmet / se po-
 icihakatan / ia Tuleen heiteten.

Ja Canssa kysyi henelle sanoden / Mitte sis meiden pite tekes
 mē / Tin hen wastatē sanoi heille / Jolla ombi cari hametta /
 andacan iolla ei ychten ole / Ja iolla ombi Rocha / hen tehket
 samallamoto.

Tulit

Tulit mōs Weronottajat / andaman heidens casta / ia sa-
noit henelle / Nestari / Mite sis meiden pite tekemen : Sanoi
hen heille / Elkette mīten enāmbi waatico / quin on teille
sääty.

Uin kysyt mōs henelde Souit sanoden / Mite sis meiden
pite tekemen : Sanoi hen heille / Elkette kenengen * Wā * Se on Jultti
kivalda tehtō taicka * wāryttā / ia tytyket teiden palcallen. nen wārys.

Mutta quin Canssa odhotti / ia caiki aijattelit heiden Sy
dhemisens Johannesta / Lienekō hen se C H R I S T U S. ionilla ymbert
Wastasi Johannes sanoden iocaitzelle / Mine tosin wedhel. kempt ia sordapt
le castan teite / wan minua Wākenembi tulepi ionga Ben. toisen oiketta
gein rihina-en ole mine kuluolinen päästemen / Hen castapi. ta tosin kiendā
teite pyhelle hengelle ia Tulella / ionga wiiski ombi henen. henen asiansa.
Bādhesens / ta hen puhdistapi henen Lugansa / ia cokopi
Uisuns henen Aittans / Mutta Acanat hen poltapi sam
momatomal Tulella. Palkio tosin mōs mutta hen neuos
dhen iulghisti Canssalle.

Mutta se Heliesfructinas Herodes / cōska hen henelde ran
graitstihin Herodiasen henen weliens Emenen tedhen / ia caiki
sta pahoista / quin Herodes teki / lifesi hen mōs temen caiz
keden ylige / ia salpasi Johannesen Tornijn. Matt 14.
Marci 6.

Ja se tapactni / Cōska caiki Canssa castettijn / ia quin
JESVS mōs castettin ia rucoli / Auteni Tamias. Ja
pyhe hengi alastuli rumisel modholla ninquin
tinen henen pälens / ia āni Tamasta tuli / ioca sanoi / Sine
Olet Se Minun Racas Poican / Sinussa Ombi Minulle
hyue sosio. Matt 3.
Marci 1.
Joh 1.

Ja ize JESVS oli lehes colmekymmenen wootinen /
cōska hen rupesi. Ja hen luultin oleuan Josephin Poica /
ioca oli Eliin poica. Matt 16.

Messie Philo in
Josephus Enchiridion
sauat / toist a M
attheus mutam
at pais sette.

- | | |
|-----------------------------|-----------------------------|
| Joca oli Mathatian poica. | Joca oli Judan poica. |
| Joca oli Lenin poica. | Joca oli Josephin poica. |
| Joca oli Melchin poica. | Joca oli Jonan poica. |
| Joca oli Jannen poica. | Joca oli Eliachim poica. |
| Joca oli Josephin poica. | Joca oli Meliamin poica. |
| Joca oli Mathatian poica. | Joca oli Menamin poica. |
| Joca oli Amosen poica. | Joca oli Mathatan poica. |
| Joca oli Nasimin poica. | Joca oli Nathan poica. |
| Joca oli Esin poica. | Joca oli Daudin poica. |
| Joca oli Naggin poica. | Joca oli Jessen poica. |
| Joca oli Maathin poica. | Joca oli Obedin poica. |
| Joca oli Mathatian poica. | Joca oli Boozin poica. |
| Joca oli Semcin poica. | Joca oli Salomonin poica. |
| Joca oli Josechin poica. | Joca oli Naasontin poica. |
| Joca oli Judan poica. | Joca oli Aminadabin poica. |
| Joca oli Joannan poica. | Joca oli Aram poica. |
| Joca oli Rhesian poica. | Joca oli Esromin poica. |
| Joca oli Zorobabelin poica. | Joca oli Pharesin poica. |
| Joca oli Salathielin poica. | Joca oli Judan poica. |
| Joca oli Nerin poica. | Joca oli Jacobin poica. |
| Joca oli Melchin poica. | Joca oli Jaachin poica. |
| Joca oli Adain poica. | Joca oli Abrahamin poica. |
| Joca oli Rosamin poica. | Joca oli Taran poica. |
| Joca oli Elmadam poica. | Joca oli Nachorin poica. |
| Joca oli Herrin poica. | Joca oli Jaruchin poica. |
| Joca oli Jesonin poica. | Joca oli Ragahun poica. |
| Joca oli Eliezerin poica. | Joca oli Phalechin poica. |
| Joca oli Joramin poica. | Joca oli Heberin poica. |
| Joca oli Matthan poica. | Joca oli Salennin poica. |
| Joca oli Lenin poica. | Joca oli Caman poica. |
| Joca oli Simeonin poica. | Joca oli Arpharattin poica. |

Joca.

Joca oli Sem poica.

Joca oli Noen poica.

Joca oli Lamechin poica.

Joca oli Mathusalem poica.

Joca oli Enochin poica.

Joca oli Jaredin poica.

Joca oli Malalehelin poica.

Joca oli Cainan poica.

Joca oli Enochin poica.

Joca oli Sethin poica.

Joca oli Adamin poica.

Joca oli JUMALAN poica.

Nelies Lucie



Nin JESVS temers pyhe
 Hengi palasi Jordanist. Ja wies
 tin hengeste Corpcher / ia neliety
 mende peiue kiusatin Perkelehelde. Matt 4.
Mat. 10.
 Ja ei hen miten sonyt njina peimina /
 ia quin ne lopuit si, ette hen isosi. Min
 sanoi perchele henelle / Olecos JUMALAN
 poica / nin sano telle ki
 nelle / ette hen Leiveri tulis. Min wastasi JESVS sanos
 den / Ki oiretti on / Ei ainoast Leiwest Inhiminen elä. vaan Deute 8.
 iocairjest Jumalan sanasta.

Ja Perkele wei henen Corclian woren päälle / ia osotti he-
 nelle caiki Maan piirin Waldakumatsilmen räpähelle. Ja
 sanoi henelle Perkele / Sinulle mine amman caikert temers
 Wallan / ia heider Cumitans / Sille minun haltuni ouat
 ne ainetus ia mine amman ne kelle mine tahdon / Jos sine
 sis nyt mahan langet ia ruolet minua / nin he ouat caiki
 sinun. Ja JESVS wastaten sanoi henelle / Mine mats
 caas minusta Sathan / Sille ette kiroitettu on / Sinun JE
 KRUS Jumalas pite sinun ewmattaman / ia hende ainoas
 ta. palueleman.

B. Lucan

Ps 91. Ja hen wei henen Jerusalemin / ia asetti henen Templin
 Zarian päle ia sanoi henelle / Olecos **WMAA** poica /
 nin laske izies teste alas. Sille kirioitettu ombi / ette hen En-
 geleins kessenyt on sinusta / warielämän sinua / ia kassisens can
 dauat sinua / etet sine costan loucka ialcas Kueen.

Deute 6. Ja **JESVS** wastaten sanoi henelle / Sanottu on / Ele-
 ktusa sinun **HERRAS WMAAS**. Ja quin caiti kiusas
 us oli päätetty / poisleri perkele henelde hetkeri.

Ja palasi **JESVS** hengen wäes tellens Galilean. Ja sas
 noma vlosseri ymberi caiten lehinakunnan heneste. Ja hen
 opetti heiden Sinagogasans / ta caitkida cumioitettin.

Esate 6i. Ja hen tuli Nazarettin cussa hen oli yleskasuattetu / Ja
 hen sisellemeni Sinagogan tauans ielken Sabbathin peinee
 ia ylesnoui lukeman. Ja annettin henelle Esaian Prophetan
 Ramattu. Ja quin hen Ramatum auasi / nin hen leusi paican
 cussa kirioitettu oli / **HERRA** hengi ombi minun päleni /
 senteden ette hen woiteli minun / ia on lehdettenyt minun
 sarnaman Euangeliumi waiwaisille / Parandaman ne saries-
 tydh sydhemet / ilmoittaman Sangeille lunastusta / Ja Sos-
 keillen näghön / Ja nylle hosutuille ette heiden pite wapas-
 dhet oleman / Ja ette minun pite iulghistama **HERRA**
 Wodhen.

* Quingasta se
 tule / ette se Jose-
 ph n kenhen tö-
 miehen poica ne listen
 n taita opetta ia
 puhua.
 Ja quin hen Ramatum Künipani / nin hen annoi Paluelis
 alle. Ja istui taas / ia caitkein silmet quin olit Sinagogas
 cazelit henen pälens. Ja hen rupais heille sanoman / Tenes
 pene ombi teme Kirioitus teutetty teiden coruisanna. Ja
 caiti annoit henelle todhisturen / ia imehcelit nijnnen armo-
 iorca henen suustans vloskeuit / Ja
 sanoit / **Eikö** teme ole * Josephin poica *

Ja hen sanoi heille / Caitetin sanocat minulle teme wer-
 taus / Läkeri parana izes. Caiti mite me ewolima tehdyt
 Caperna

Capernaumis / tege mós tesse sinü Jhesmaalla. Min hen sanoi Johs 4.
Totiseffa sanon mine teille / Eikengen propheta ole otolis
nen henen Jhesmaalla.

Wan totudhesa sanon mine teille / Monda Leske olit
Israelis Eliasen aicas / koska Taiwas suliettu oli colmet 4. Reg 17.
wootta / ia cwoft cwokauuta / koska swri Nelke tapactui
ylize caiken Maakunnat / ia ei kenengen heiden tygens
lehetetty Elias wan yhden Lesken waimon tyge Sareph
than Sidonias. Ja monda Spitalista olit Israelis Heliz 4. Reg. 5.
seusen Prophetan aijalla / ia eikengen heiste puhdastettu /
wan Naaman Syrialainen.

Ja caiki iotca olit Sinagogas tulit teuten wihosja
quin he nämet cwlit. Ja ylestarkasit / ia wlosajoit hez
nen Caupungist / ia weit henen haman wooren hypärelle /
tonga päle heiden Caupungins oli rakettu / ette he henen
olisit alassorenet. Mutta hen meni kiedhen heiden kaskelz Marc 7.
läns. Ja alastuli Capernaumyn Galilean Caupungin / ia
sime opetti heite Sabbathin peiminä. Ja he hämmeeskuit
henen opetuwens ylige / Sille ette henen puhens oli woi
malinen.

Ja oli Sinagogas Inhiminen iolla oli rettaisen Perz
kelen Zengi / ia hen hrosi swrella änelle sanodhen / Woi / Matt 5.
mite sinun ombi meiden cansam JESU Nazarene : Tu Marc 16.
licos meite hukuttaman : Märe tiedhen cuka sine olet / Jwo
ri se JUMALAN pyhe. Ja nuchtelit JESUS hende
sanoden / Waikene / ia pois mene henest. Ja quin perkes
le oli henen heiden kaskellens heittenyt / nir hen wlosment
henest / ia ei miten hende wahingottanut. Ja tuli pelcaus
caikein päle / ia puhuit kaskenens / sanoden / Mite puhe
teme on : sille hen mana wäelle ia woimalka rettasica henz
gi / ia he wlosineneuet. Ja sanoma sulghistui henest caikis sen
maakunnan lehipaitois. Ja

B. Lucan

Ja quin **JESVS** ylefnoufi Sinagogast / meni hen Si-
monin honen sifelle / Mutta Simonin Anoppi wainattin
swrest Wilutrudista. Ja he rucolit hende henen edhestens. Ja
hen astui heneu tygens / ia manasi Wilutauria. Ja Wilutauri
loopui heneft. Ja cocta hen ylefnoufi / ia palueli heite.

Ja quin **Auringo** lastehin / nin caiki ioulla oli Sairahita
moninaisis Taudhis / weit he henen tygens. Ja hen pani
iocalizen pale Batens / ia paransi heidet. Nin vlosterit mäs
monesta Perkelet hwtadhen ia sanoden / Sine olet **CHXJ**
STUS se **JUMALAN** poica. Nin hen rangaisi ne / ia ei
sallinut heidhen puhua / Sille ette he tiesit henen oleuan **CH**
XJSTVSEN.

Mutta quin peine tuli / vlofineni hen erineiseen sijaan. Ja
Canffa erit hende ia tulit haman henen tygens / ia esfelic
hende / ettei henen pitenyt poislehtemen heilde. Nin sanoi
hen heille / Minun tule mäs muulle Caupungeille Euangeli-
um **JUMALAN** Waldakünast sarnata. Sille site warten
mine lehdecety olen. Ja hen sarnasi Galilean Sinagogisa.

V. Lucu.



Nin se tapactui / cocta Canffa tii
gibit henen tygens / exoleman Ju-
malan Sana. Ja hen seisoi Genes
zareehin meren tyken. Ja näki cari
Wenehce seisoua Meren tykän / mut-
ta Calamiehet olit heiste vlostien-
net ia pestit heiden Wercoijans. Nin
hen yhden Wenhen sijellemeni / io-
ca oli Simonin / ia kesti henen wos-
he maasta vloslaskea. Ja hen istudhet opetti Wenehce
Canffa. Ja quin hen larkais pühümast / sanoi hen Simo-
nilla laste vlostijuwüydelle / Ja wuos heitta **Ja quin**
Rät teiden wercoijonna apaialle. Ja Simon vastata

sanoi hem:

sanoi henelle / Meftari / Me olema caiken den tötetehnyet / ia ei
mitenkan sanuet / Mutta sinu kästyllen mine quitengin vlos / he
iten wercon. Ja quin he sen teit / sulghit he svoren Calain pas
lioudhen / Ja heiden wercons repeisit. Ja he wijttasit Ci pamil
les iotca olit toises wenhes / eulema ia auttaman heites. Ja he
tulit / ia teutit molemat wenhet / niin ette he rupefit waionmaa.

Costa Simon Petari sen näki / langes hen Jesusen poluein
tyge sanoden / **HERRA** / pois mene minun tyteeni / Sille mis
ne olen syndinen Inhiminen. Sille ette hämmestus oli henerr
käsitteenyet / Ja caicki iotca henen cansans olit / Calan Salin Matt 4
Marc 10
ylizen / ionga he olit saneet. Samalmoto mäs Jacobin ia Jo
hannesen zebedeusen poigat / iotca olit Simonin Companit.
Ja sanoi **JESVS** Simonille / Ele pelke / testedes sine saad
Inhimisi. Ja he wedhit wenhens maalle / ia ylenannoit caiki /
ia seurasit hende.

Ja se tapachtui / costa hen oli yhdes Caupungis / Ja cargo /
sijnä oli yri Mies spitalita teunnä. Quin hen näki **JESVS** Matt 8
Marc 10
langes hen castwoillens / rucoli hende sanoden / **HERRA** / ios
sine tahdot / Sine woit minun puhdistä. Ja hen oijensi kätens
ia rupeis henen ia sanoi / Mine tahdon / ole puhdas. Ja coch
ta Spitali lexi henest. Ja hen kielsi henen / ettei hen kellen
gen sanoisi / waan mene (ma hen) ofota iges Papille / ia wo
ffra sinun puhdastures edhest / ninquin Moses kelsi heille to
dhistorert. Leuit 14

Uin sanoma wiele lemissi enemini henest / Ja palio Canssa
coKounsi ewleman / ia henen cauttans parattaman heiden Ta
udhistsans. Mutta hen pois meni harham corpeen / ia rucoli. Matt 9
Marc 2

Ja se tapachtui ychten peiuen costa hen opetti / ia sielle istu
it mäs Phariseuset / ia lain opettajat / iotca tullet olit iocangest
Caupungist Galileast ia Judeast ia Jerusalemist. Ja **HERRA**
Wojima lesse oli parandaman heite. Ja cargo / mitas
mat:

B. Lucan

mat miehiet cannoit yhden Inhimisen wooteisa / ioca oli Zal-
uattu / Ja he pydhit hende sisellewiedhä pammarens henen es-
tens. Ja quin eiuet he leunneet Canssan tähden / custa polesta
he olisit henen parabin sisellesaneet / ylesastuit he Caton päle /
ia Caton lepize alaslakit henen Woreinens kelle JESU
sen eten. Ja quin hen näki heiden vskons sanoi hen sille / Inhi-
minen / sinun syndis annetan sinulle andert. Ja ne Kirianop-
penet ia Phariseuset rupesti ajattelman sanoden / Cuca om-
bi teme / ioca **JONALAN** pilka puhupi : Cuca woipi syn-
nit anderianda / mutta ainoa **JONALAN** :

Costa nyt JESUS tunsi heiden ajatorens / wastaten sa-
noi hen heille / Mite te aiattelette teiden sydemesen : Cumbi on
keniäbi sanoa / sinulle synnit anderiannetan / taicka sanoa / V-
lesnouse ia kiero : Senteden sis ette teiden pite tietemen / ette
Inhimisen Poialla on walda maan päle syndi anderianda / sa-
noi hen Zaluattulle / Sinulle mine sanon / Ylesnouse ia ota
Wotes / ia mene Cotias. Ja coхта sillens hen ylesnoui heiden
edhesens / ia coriasi wotens / iossa hen magnut oli / ia meni Co-
tians cunnioittain **JONALAN**. Ja he hämmestuit caiki /
ia cunnioizit **JONALAN** / Ja he caiki teutettin pelgolla
sanoden / Me neime tenepene camaloit.

Ja sijette hen vlosleri / ia näki weronottaitan nimelde Leui-
istkuan Tullihones / ia sanoi henelle / Seura minua. Ja hen y-
lentanoi caiki / ylesnoui ia seurasi hende. Ja teki Leui henelle
sworen weraspidhon cotonans / ia oli pakio Weronottaitaden
wäki / ia muuta / iotca heiden cansans atrioizit. Ja ne Kirian-
oppenet ia Phariseuset napizit henen Opetuslastens wastan /
sanoden / Miti te weronottaiten ia Synneisten causa sööte
ia iootta : Ja JESUS wastaten sanoi heille / Ei ne Terve
het taruize Läkerite / waan ne Sairat. En mine ole tullut ni-
te wanhurskaita curzuma / waan niyte Syndisite Paranoreen.

Uin

Un he sanoit henelle / Niri Johānesen Opetuslapses wse
in paastouat ia rucoleuat / samalmoto mōs Pharisensē opetus ^{Matt 9.}
lapses Mutta sinū Opetuslapses sōuet ia iouat: Sanoi hē heils
le / Ette te woi hāacanssa paastoman watija nincaman quin
Alke ombi heiden cansans. Waan ne peiuet tuleuat / costā
Alke heilde poisotetan / silloin he paastouat nijne peiwine.

Un hen sanoit mōs heille wertauxen / Eikengen wdhen
waathen tilca paicka wanhā waatesen / mutoin hen reuise sen
wdhen / ia se paicka sijte wdhest ei souita izens sen wāhan
mōte. Ja eikenge pane Torta wijna wanhoim Leilein / muto
in se nori wijna ricko Leilit / ia se vlokkatu / ia Leilit huckuuat.
Mutta nori wijna pite pandaman wsiijn Leilijn / nin he mole
mat onat tallella. Ja eikengen / ioca wanha wina iooipi / cochs
ta tachtō site noorta / sille hen sanopi / Se wanha ombi pa
rambi.

VI. Lucii.



Al se rapachtui Sabbathin peiuen * Home
nis / ette hen keui Laibon lepize / ia henen
Opetuslapsens cackoit tehcki / hierten kāsfil
lens / ia sōit. Un mwotomat Pharisensist
sanoi heille / Niri te teette / iota ei soui teh
dā Sabbathina: Ja IESVS wastaten
sanoi heiden tygens / Ettekō te site lukenet
ole / mite Dauid ceki / costā hen izē isois / ia iotca henen cans
sans olit: Quinga hen sijellemeni ^{Matt 12.}
otci Nākyleiuet ia sōi / ia annoi mōs nulle iotca henen cansans ^{Marc 2.}
olit / Joita ei muinen sopinut sōdhe / mutta waiuoin Pappien. ^{1. Reg 21.}
Ja hen sanoit heille / Inhimisen poica ombi. ^{HERA} / ia
mōs Sabbathin pälle.

* Niquin me
cuzime Tistat
Manantain ho
menert / nin mōs
cuzuttān se tom
en pētie ielken
sen corkeimā S
abbathin Juhlā
quin Mat 28 Eyl
le mōs meri iten

B. Lucan

Matt 12.
Marc 3.
 Nin se tapacheti toisna Sabbathina/ette hen sisellemeni Si
 nagogan ia opetti/ Ja oli sielle yri Inhiminen / ionga oitea
 Käsi oli quivettu. Nin Kirianoppeneet ia Phariseuset wartio
 igit hēde ios hen mōs Sabbathina parādaua olis/ Ette he ley
 teisit iosta he cannaisit henen pälens. Mutta hen tiesi heiden
 aijatorens / ia sanoi sille Inhimisel / iolla oli se quivettu Käsi/
 Ylesnouse ia seisō keskelle. Nin hen nousi ia seisoi. Nin sanoi
 IESVS heille / Mine Kysyn teile/ cumbi sopi Sabbathina
 tehda hyuesti taicka pahasti : Zenge wapachta/eli cadhotta :
 Ja quin hen carzatti ymberins heiden caikein päle / sanoi hen
 sille Inhimisel / Ojenna sinun Kätes. Ja hen oienſi. Nin tuli
 henen Kästens terueri/ ninquin se toinengi. Mutta he tulit mie
 lettomeri/ ia puhuit kekkenens / mite heiden piteis IESVS
 sest tekemen.

Matt 10.
 Mutta se tapactui njina peivine/ ette hen meni Mäelle ruco
 leman/ ia hen oli yli den JORNALAN rucouris. Ja quin pe
 iue oli tullut / curzui hen Opetuslapseus/ ia vloswalizi Carito
 istakymende heiste/iotca hen mōs Apostoliri nimitti/ Simon
 ionga hen mōs Petariri curzui / Ja Andrean henen weliens/
 Jacobin ia Johannesen / Philippum ia Bartholomeusen /
 Mattheusen ia Thoman / Jacobin Alphein poian ia Simonis
 ioca cutzutun zelotes/ ia Judan Jacobin poian/ ia Judan
 Ischariothem sen Petteijen.

Ja cōska hen alafastui heiden cansans / ia seisoi yhdelle
 latial paical/ ia henen Opetuslastens ioucko / ia Canssan swri
 palious caikest Judeast ia Jerusalemist ia Kandalaiset Ty
 rost ia Sidonist/ iotca olit tulluet hende ewleman/ ia parane
 man heiden taudhiffans. Ja iotca wairwattrin reettaisilde hen
 gilde / ia he paranit. Ja caiki Canssa pysit heneen ruueta/ Sil
 le ette arvon vlosteui heneſt / ia paransi caiki.

Ja hen ylesnostti filmens Opetuslapsins pein ia sanoi/
Mutuat

Autuat oletta te Waiwaset / Sille teiden on **WUWUWU**
 waldakunda. Autuat oletta te iotca nyt isotte / Sille te ra-
 uiteran. Autuat oletta te iotca nye idette / Sille teiden pite
 narraman. Autuat oletta te coska Inhimiset wihauat teite
 ia eroittanaat teiden / ia pilcauat teite / ia pois heittenet teiden
 Nimen minquin pahuden Inhimisen Poian tedhen / Jlotca
 sinä peivenä / ia ihastucac / sille carzo teiden palcan ombi sw
 ri Taiuabis. Samalmoto teit mōs heiden Wanhemans Pro-
 phetaden.

Mutta we teiden Riekat / Sille ette teiden lobutuyen
 ombi teillä. We teiden iotca rauitudh oletta / sille teiden pite
 isoman. We teiden iotca nyt nauratta / Sille teiden pite id
 kemen ia parckuman. We teiden coska calki Inhimiset teite
 kjettenet / Sille samalmoto teit mōs heiden wanhemans wā
 rein Prophetain.

Mutta mine sanon teille iotca cwoletta / Racastacat tei **Matt 5.**
 den Wiholisan. Hyuetehekset niille iotca teite wihauat. Hyue
 puhucac niiste iotca teite kironat. Kucolcat niinen edhest iot-
 ca teidē wārytte tekenet. Ja iotca sinua lōs postelle/earize mōs
 henelle toinen / ia iotca sinulda Caapur wiepi / ele mōs henelde
 Hametta kiellä. Jocaitzen quin sinulda anopi ama / ia silde
 iotca sinun omas poiswei / ele iellensano. Ja minquin te tah
 dotta ette Inhimisten pite teiden tekemen / min tehette te mōs
 helle samalmoto.

Ja ios te racastat niiste iotca teite racastanaat / mike kjetos
 teille sijte on : Sille Syndisetki racastanaat niiste ioida he ra-
 castetan. Ja ios te hyue teet teiden hyuin tekällen / mike kjetos
 teille sijte on : Sille Syndiset sen mōs tekenet. Ja ios te lais
 nat niille ioida te toiwot ielleffauanne / mike kjetos teille sijte
 on : Sille Syndisetki synnifille latinmat / ette he tasan iellensse
 fauat. Mutta paramin racastacat teiden wiholisan / ia hyue
 L tehekē

B. Lucan

tehet ia lainacat/ ei miten sijte toiuoden / ia teiden Pascana:
pite oleman sworn/ Ja teiden pite oleman sen Plimeisen Pos-
iat. Sille hen ombi Laurpias cunniattomadehen ia pahain
cochtan.

Watt 7. Olcat Senteden Laurpiat / ninquin mäs teiden Jsen Lau-
pias ombi. Elkert domitto / nin ette te domita. Elkette sadhas
telco / nin ette te sadhateta. Anderiandaca / nin teiden anderis
annetan. Andacat / nin teiden annetan. Hyuen Mitan / ia li:
Eistetyr / ia sillotun ia yligewotauan he andawat teiden hela-
mana. Sille iwori samalla mitalla iolla te mittatte pite muudh-
teille mittaman.

Ja hen. sanoi haille Wertaudhen / Woico yri Sokia toista
sokkata talutta: Eitö he molemat hautan lange: Ei ole. O-
peruslapsi henent Nestarins päle / Mutta costa Operuslapsi
ombi: ninquin henent Nestarins / nin hen ombi teudhes
linen. Wai mites näet raiskan sinun welies filmes / mutta ett
sine hawaize Malka ioca on omas filmeses: Eli quinga sine
woit sano welielles / pidheri welien / mine otan raiskan vlos-
filmestes / ia ett sine itze näe Malka omas filmeses: Sine v-
colullattu / ora ensin Malka omast filmestes / ia sijte cargo /
ettes vlosotaisit raiskan ioca on sinun welies filmes.

Operuslapsi)
W e on/colka op
eruslapselle / nin
gata Nestaringsi
Eäsi keupit nin ky-
lie n henelle.

Watt 7. Sille ei ole se hyue pwo / ioca pahan hedhelmen teke / Eite:
paha pwo teghe hyue hedhelmete. Sille iocainen pwo tutar
henen hedhelmeistens. Sille einet he coko Orientappuroist Sis-
conita / Eite mäs haigetä Winamaria Odhakeist. Hyue In-
himinen henent sydhemens hyuest tauarast / edestootta hyue
Ja paha Inhiminen henent sydhemens pahast tauarast ede-
stootta paha. Sille ette Sydhemien runsaudhest puhu he-
nen suuns.

Mite te curuutta sis minima **3EXXA** / **3EXXA** / ia:
ette te teghe mite mine sanon: Lucanenens tule minun
tyfent.

tyheni ia cwile minun paheni ia teke ne / sen mine ofotam
 teille kenenge caltainen hen on. Hen on sen Inhimisen
 caltainen / ioca henen honens rakenda / ia caiva syuehen
 ia panepi aluren callion päle. Cofka sis loodhetule / nin
 wirta sen honen päle fysiäpi / ia ei woinut hende licutta / Sil
 le se oli perustettu Callion päle. Joca taas cwili / ia ei tehnyet
 se on sen Inhimisen caltainen ioca honensa rakensi maan
 päle ilman alureta Jonga päle wirta fyses ia cocta cukiſtui
 ia sen honen langens oli ſwiti.

VII. Lucu.



Cofka hen nyt Canſſan edhes oli
 Cwloſpuhunut caiki ſanans / meni
 hen Capernaumin pein. Ja yhden Matt: 9
 Sadhanpämiehen Paluelia ſaaraſti
 colemallans / ia oli henelleracas. Cof
 ca hen ſis **JESVS ESTA** cwili
 lehetti hen ne Judasten Wanhimat
 henen tygens rucollen hende / Ette
 hen tulis ia parandais henen Paluelians. Cofka he ſis tulit
JESVS EN tyge / rucolit he hende hartast ia ſanoit / Hen
 on ſihen anſiolinen ettes henelle ſen tekifit / Sille hen racas
 ta meiden Canſſa / ia Sinagogan hen meille rakensi. Nin **JESVS**
 meni heiden canſans.

Ja quiri hen nyt ei cawkan ollut honeſka / lehetti ſe Sa
 dhanpämies yſteuitens henen tygens ia teſti ſanoa / **Ab**
HERA / ele ſinuas waiua / En ole mine kuluolinen et
 te ſine fiſeltulet minun Cartoni ala / Sentedhen mine
 mös igeni en lakenut kuluoliſeti tuleman ſinun tyges /
 Mutta ſano Sanalla / nin minun piltin tule terwet.

B. Lucan

Sille ette mineki olen Inhiminen Esiwoallan alamainen / ia
 minun allani on sotamiehi / ia sanon telle / mene / min hen me
 nept. Ja toiselle / tule / ia hen tulepi. Ja minun Paluelialleni /
 Tege teme / ia hen tekepi. Coska nyt **JESVS** ne exoli / ihmet
 teli hen herde / ia kien si henens ia sanoi sille Canssalle ioca hen
 de seurasi / Mine sanon teille / Sencaltaista vsko en tosin
 ole mine Israelisleunyt. Ja quin ne Leheterydhy palasit Co
Nota 15 post Trin **stijn** / leusit he sen paluelian teruene ioca sairasti.

Ja se tapachent sen ielkin ette hen menit ychten Caupungin /
 ioca Naim curzuttin / ia henen cansans menit palio hene
 opetuslapsians / ia ylenpalio wäke. Coska hen nyt Caupungin
 Portia lehestui / carzo / coollut vlokkannettin / ioca oli Eitins
 ainoa Poica / ia se Lestki oli. Ja palio Caupungin Canssa
 keni henen cansans. Coska **HERA** sen näki / armachti hen
 henen pälen / ia sanoi henelle / Eleidke. Ja edhestent ia rupe
 si Paarijn. Ja ne Candaiat seisetit. Ja hen sanoi / Moricais
 nen / Mine sanon sinulle / nousse yles. Ja se Coolla ylesistui /
 ia rupeis puhuman. Ja hen annoi sen Eitillens. Ja pelco tu
 li caikein päle / ia cunnioizit **WALATA** sanoden / Sw
 ri propheta ombi ylesnosnuc meiden setan / Ja **WALATA**
 ombi henen Canssans ezinyt. Ja tenre Sanoma heneste vlof
 leri caikein Judean ymberins / ia caikein Lehimakundain. *fms*

Ja Johannesen Opetuslapses ilmoitit henelle nämät cais
 Et. Ja hen curzut tygens cari henen Opetuslapsistans / ia les
 hetti ne **JESVS** EN tyge / sanoden / Oleco sine se tule
 uainen ? Eli pitetk meiden toista odhottaman ? Coska nyt
 nämät miehet tulit henen tugens / sanoit he / Johannes se Cas
 stiaa lehetti meite sinur tyges sanoden / Oleco sine se tulenai
 nen ? Eli pitetk meiden toista odhottaman ? Sille samalla
 hetkelle hen paransi monda Taudheista ia Wiraurista ia
 pahousta hengiste / ia monen Soekian lahiasi hen nägön.

Ja JE

Ja IESVS wastasi ia sanoi heille / Menget ia sanocat
 Johānesel mite te nāhnyet ia crolluet oletta. Ecce Sotiat nā
 Feuet / Rambat kieuuet / Spitaliset pubdistetan / Curoit cros
 leuat / Coolluet ylesrouseuat / ia wauuafille sarnatan Euan
 gelium. Ja autuas on se ioca ei herens pahene minusta.

Ja coska nyt Johānesen Lehetus poisinenit / rupesti her
 Johānesest sanoman Caussalle / Mite te vlosmenit Corpeen
 carzoman? Tahdoittako te nāhdā Roco / ioca twolestā hāaly?
 Eli mite te vlosmenit carzoman? Tahdoittako te nāhdā In
 himiste / Zienojn waartein puierettun? Carz / ne iotca Rirca Matt 11.
 illa waatteilla puieretan ia herckuisa eleuet / ne ouat Kunin
 gaster Cartanois. Taicka mite te vlosmenit carzoman? Tah
 doittako nāhdā Prophetan? Caikkin mine sanon teille / ia
 enenibi quin Prepheta. Teme on se / iosta kirioitettu ombi /
 Carz / Mine lebeten minun Engelin sinun Caswos eten / ion Malach 3
 ga pite walmistaman sinun Ties sinun edhelles. Sille mine
 sanon teille / ecce njnen seas iotca woimosta syndynet ouat /
 ei ole sworembi Prepheta quin Johannes Castaia. Quiten
 gin se ioca wāhambi on **JWALWA** waldakumias / se
 ombi hende sworembi.

Ja caiki Caussa quin crolli henen / ia ne Weronottaiat / ans
 noit **JWALWALE** Oitenden / ia he annoit heidens cas
 sta Johānesen Castella. Mutta Pharisenset ia Lainoppes
 muet ylencazoit **JWALWA** Namon ize heitens wastan /
 ia ei andanet heidens casta henelde.

Tun sanoi **HERRA** / Belle sis minun pite temen Sughū
 Juhimiset wertauttaman? Ja kenen caltaiset he ouat? He
 ouat njnen Lasten caltaiset / iotca Turulla istumat / ia hwtas
 nat toinen toisellens ia sanouat / Me olema teille huililla
 soittancet / ia ecce te hypeneet. Me olema teille weisanet
 Surulisi / ia ecce te ideneet. Sille Johannes Castaia tuli /
 2 ij eite

B. Lucan

eite leipe snyt / eite Wina ionut / Ja te sanotta / Henelle.
 ombi Perkele. Inhimisen Poica ombi tullut / söpi ia iopi /
 Ja te sanotta / Carzo / Se Inhiminen on yri Sömeri ia
 Winaniomari / Werdottaiaden ia Synnisten Xteus. Ja Wij
 sandhelle annettiin oikeus caikida henen Lapsildans.

Uin rucoli hende yri Pharisens. sömen henen cansans.
 Ja hen sisellemeni Pharisenssen Zonesen / ia arrioi zi. Ja car
 zo / yri Waimo oli Caupungis / ioca oli Synneinen / ia
 quin hen tiesi / ette hen arrioi zi Pharisenssen Zones / coi hen
 Clasin callista Woidhetta / ia seioi takana henen Jalcains
 iures idkein / ia rupeis Kypellens castaman henen Jalcoians /
 Ja henen päens Hiurilla quivaman / ia swotaanno i henen
 Jalcains / ia Woiteli ne Woiteila.

Costa se Pharisens sen näki / ioca hener pyyttenyt
 oli / sano i hen izellens / Jos teme olis Propheeta / nin
 hen tieteis / mi ke ia millinen teme Waimo ombi / ioca hener
 rupepi / Sille hen on Synneinen. Jesus wastaten sano i hener
 tygens / Simon / Minulla ombi iotakin sinulle sanomist.
 Sanoi hen / Mestar sanos. Cari welcamieft oli yhdelle
 Lainajalla / Xri oli welca wisifata peningite / ia toinen wi
 sikynnende. Costa nyt ei heille ollut wara mara / hen annoi
 molembain andexi. Sano sis / Cumbi neiste hende enem in ra
 casti ? Simon wastaten sano i / Mine lwlen ette se iollen hen
 enem in andexianno i. Uin sano i hen henelle / Oikein sine
 domizit.

Ja hen kien siin Waimon pe in ia sano i Simon al / Näckös
 temen Waimon ? Mine tul in sinun Zones siselle / ett sine an
 danut weeta minun Jalghoilleni / Mutta Teme Kynelille
 castoi minun Jalcani / ia Päens Hiurill quivasi. Ett
 sine minun Sutaandanut / mutta teme / sittequin hen teo
 hen sisellstuli / ei ole lacanut minun Jalcaini swotaandanast.
 Ett sine

Euangeliūm LXXXIII.

Et sine minun pāteni O'liulla woibhellut / teme Wois
tella minun Jalcani woireli. Senteden mine sanon sinula
le / henelle palio synnit andexiannetan / Sille ette hen pal
ion racasti. Mutta iollen taas wāhemibi andexiannetan / se
wāhemin racasta.

Uin hen sanoi henelle / Sinulle Synnit ouat andexia
nanetudh. Uin rupest ne / iotca ynne attrioizit / sanoman
kessenens / Cuca ombi teme / ioca mōs Synnit andexians
da: Uin sanoi hen Waimolle / Sinun yskos ombi sinun
wapari tehnye / Mene rauhan.

VIII. Lucu



Ja se tapachtui sitelehin / Eete
Jhen waelſi lepige Caupungeita
ia Kyljā sarnaten ia ilmoctadhen
Euangeliūm Jumalan Waldakun
nast / ia ne Caritoistakymende he
nen cansans. Uin mōs mutamat
Waimot / iotca hen oli parandanut
pahoist hengist / ia Taudheist / ni
mitten / Maria ioca curzuttin Mag

dalena / iofka seizemen perkelet olit vlossectenet / Ja Johan
na Chusan herodesen foudhin Lemende / ia Susanna /
ia monda mwota / iotca hende paluelit heiden Tawarastans.

Costka nyt palio Canssa cokounsi / ia iocahizeſt Caupunt
geiſt riensit henen tygens / sanoi hen Wertauxen cautta. V. Mar 40
loſimeni kyluejā henen Siemeniens kyluemen / Ja quin hen
kylui / langesit mutamat Tien oben / ia ne tallactin / ia Tais
uas alda Linnut yleſſoit ſen. Ja mutamat langesit Kiz
uen pāle / ia costka ne yleſſenit quinectui se / Sille / ettei
henelle ollut mārctyettä.

Domica Sexag.

B. Lucan

Ja mrotamat langesit Orientappuroiten sekän / ia Oriens
tappurat ynne ylestent ia tucaburic ne. Ja mrotamat lang
gesit hyuen Mahan / ia neylestent ia teit Satakerdhaisen hes
Ohelmen. Costka hen temen sanoi / hrossi hen / Jolla on Cora
uat cwilla / se cwillaan.

Uin kysyt heren Opetuslapsens henelde / sanoden / Mike
olis teme Werthaus: Uin hen sanoi / Teille on annettu tuta
JONASIN Waldakunnan salaus / Mutta mille wertas
uren cautta / Ettei heiden sice näkemien piteis waicka he nä
kisit / Ja ei ymmerdhe / waicka he cwleuat.

Uin on sis teme se Wertaus. Se Siemen on JONAS
IN Sana. Mutta iotca Tien oben langesit ne ouat / iot
ca cwleuat / sifitte tulepi Perkele ia ottapi Sanan heiden sydhe
mestens ettei he yskodhen wapari tulisi. Mutta iotca Ruwen
päle / ouat ne / costka he cwleuat / ottauat he ilon cansa Sa
nan wastan / ia ei ole heille iurta / Zetteri he yskouat / ia tuis
sauren ahalla he poislangenat. Mutta iotca Orientappuro
in langesit / ouat ne quin cwlit / ia poismeneuat Surusta / Xic
Paudhesta / ia Elemen hecumast tucaburitan / eike hedhelmete
canna. Mutta iotca hyuen Mahan / ouat ne / iotca Sanan
cwleuat ia tuckeuet hyues ia toimelusens sydheimes / ia saattauat
hedhelmen Kersimises. *finis*

Mat 5 10. Eikengen costka hen Kyntelen sycytte peite site Astian ala /
Marc 4. eli pane site Pentur ala / mutta hen pane sen Kyntelen iala
ghan päle / Sen päle ette sifelle meneneiset näkisit walkindhen.
Sille ei miten ole sala / ioca ei ilmei tule / eike peiterty / ioca ei
tietteueri tule / Ja iulttiseri on tulena. Uin carjocat sis quins
ga te cwlerca. Sille ette iolla omibi henelle pite annettaman /
iolla taas ei ole / se mda iouga hen lwle herens oleuan pos
Matt 12. isotetan henelde.

Marc 30. Uin tulit heren tygens heren Litins ia weliens / ia eiuet
päsneet

päſneet henē tygens Caſſaida. Ja ſe ſanottin henelle / Sinun
 Eites ia ſinun wellies vlona ſeiouat / ia tactouat ſinua nāho
 dā. Uin waſtaſi hen ia ſanoi heiden tygens / Minun Eites
 ia welient ouat ne / totca **IOHANN** Sanan cwleuat ia
 tekenet ſen.

Ja ſe tapactui ychten peiren / ette hen Zacten aſtui ynne
 Opetuſtaſtens canſa ia ſanoi heiden tygens / Men geme ylit
 zen coſſelle rannalle. Ja he laſtit maalda. Uin coſſa he puri
 etit / nuchtui hen. Ja Twolſpā noſti Mallon meres / ia lainet
 heiden ylitzenlōit / ia he olit ſwres hādhes. Uin he aſtuit he
 nen tygens / ia heräyrit henen ſanoden / Meſtari / Meſtari /
 me haktum. Uin hen yleſnouſi nuchteli twolda / ia wedhen il
 ma. Ja ue laſtaſit / ia tuli tywen. Uin ſanoi hen heille / Cuſ
 ſa teiden wſtona on : Mutta he pelieſtyit ia ihmettelit keſke
 nens / ſanoden / Cua ombi teme : ſille hen mōs kāſtepi Twol
 da ia wetta / ia he ouat henen cwliaiſet : Ja he purietit Gada
 rentin Maan polen. ioca ombi Galilean coh dalla.

Matt 9.
 Marc 4.

Ja quin hen Zahdeſt maalla meni / coctafi Caupungit he
 nen yri Mies tolla oli Perkele io cauuan aica / ia ei pukenut
 waaret. pälens / eite ollut. Honces / waan. Handhois. Quin
 hen ſis nāki Jeſuſen / hroſi hen ia mahan langesi henen etens /
 ia ſanoi ſwrella ānelle / Mite minun ombi tekeniſt ſinun can
 ſas Jeſu. Mlineiſen Jumalan. Poica : Mite rucolen ſinua /
 ele minua waiwa. Sille hen oli kāſtenyt ſen rietaiſen Zengin
 Juhiniſeſt vloſmeneimen / Sille hen oli vſein hende waawa
 nut. Ja hen oli cableilla ſidhottu / ia Jalcapuiſa pidhetty /
 Jarickoi Siteit / ia wietin Perkeleida Carpeen.

Matt 9.
 Marc 5.

Ja Jeſus kyſyi hende ia ſanoi / Mite ſinun Times on :
 Uin hen ſanoi Legio / Sille ette monda Perkelet olit henen
 ſifellens mennyet. Ja he rucolit hende / ettei henen pitenyt
 kāſtemen heite ſywytehen meneimen. Uin ſielle oli ijōij lau
 b. ta.

290) On
 yri luen le
 heſ uſi tu
 b. ta.

B. Lucan

ma Sicoija sömes Wooren paltas. Ja he rucolit hende / ette
 henen piti sallimán heiden nýnen siselle memme. Ja hen salli
 heite. Nín Perkelet vlosmenit sijte Inhimisest / ia menit Si
 cain siselle. Ja se Lauma sörtijn Meren / ia lätettyi. Costa
 nyt paimenet náit mite sijná tapachtui / pakemit he / ia ilmo
 itit sen sanoman Caupungis ia Kylis.

Nín he vlosmenit carzoman mite tapachtanut oli /
 sa tulit Jesusen tyge / ia leusit sen Inhimisen iosta Per
 kelet vloslectenet olit / istuuan Jesusen ialcan iures waat
 tetun / ia mielesens / ia he pelkesit. Ja ne iotca sen náh
 net olit / ilmoitit mäs heille quinga se Ruattu oli terneri
 tullut. Ja rucoli hende caiki Gadarenin culmakunnan Wä
 ki / ette henen piti heiste poismenemen. Sille atte heiden pä
 lens oli tullut swri pelco. Nín hen meni hacten / ia palasi
 iellens. Nín rucoli hende se Mies / iosta Perkelet olit vlos
 lectenet / ette hen sais olla henen cansans. Mutta Jesus po
 islehetti henen / Ja sandi / palaiä Cotias / ia sano quinga sw
 ret asijat Jumala ombi sinulle tehnyt. Ja hen poismeni / ia
 sarnasi ymberi caiken Caupungin / mitecutakin Jesus oli he
 nelle tehnyt.

27att 9.
 Mat 5.
 Ja se tapachtui / Costa Jesus palasi / rupeis Canssa hen
 de wastan / Sille ette caiki odhotit hende. Ja carzo / tuli
 yri Mies / ionga Nimi oli Jairus / Sinagogan päemies /
 ia langesi Jesusen Jalcain iuren rucolen hende / menemen
 henen honesens / Sille henelle oli auroa Tyter lehes carito
 istakymen Wotinen / ia se oli colemallans. Ja mennesens
 Canssa adhistit hende.

Ja yri Waimo / ioca oli Pumatanti caritoistakymen
 de wootta pitenyt / se oli caiki Tauarans Läkeritten päle
 culuttanut. Ja etelden woitu paratta / hen keni takana / ia
 rupeis

rupeis henen waatteins paltein / Ja coхта асеттi henen
werens ioru. Ja Jesus sanoi / Cuca ombi minuum ruus
nut: Coska he sis caiti tielsit / sanoi Petari / ia iotca hener
cansans olit / Mestari / Canssa sinua abdistä ia tunge / ia
sine sanot / Cuca minuum rupest: Nir sanoi Jesus / Jocu
minuum rupes / Sille mine tunsin aurvun minustant vlostiens
uen.

Coska sis Waino näki ettei se sala ollut / tuli hen wä
rissen / ia kangeis henen talcains eren / ia iulghisti caiten Car
ssan edhes / minge syyn tedhen / hen oli heneen ruenut /
Ja quinga hen cocta terneri tuli. Mutta hen sanoi henela
le / Ole turuas Tytteren / sinun vstos ombi sinua autanut /
mene rauhan canssa.

Coska hen wiede puhui / tuli yri Sinagogan pämiez
hen honest / sanoden henelle / Sinun Tytteres on coollu
ele Mestari waaiwa. Coska nyt Jesus cwli temen
sanan / sanoi hen Pican Iselle / Ele pelke. Vstos was
iwoin / nin hen parane. Mutta quir hen Jonesen tuli /
ei hen sallinut kenen sisellekicudhe cansans / waan Petarin
ia Jacobin ia Johannesen / Ja sen Pican Isen ia Titin.
Caiti he idkit ia parghuit hende. Nir hen sanoi / Elkette
idkēs / ei ole Pica coollut wan maka. Ja he nauoit hende /
tieten ette hen coollut olit. Nir hen caiti vlostajoi / rupest
henen kätens / hrosi sanoden / Pica ylehnouse. Ja henen
Zengens palasi / Ja se cocta ylehnosi. Ja hen kasti
annetta henelle Koca. Ja henen Wanhemans hemmestä
it. Mutta hen haastoi heite / ettei he kellengen sanoisi
mite sille tapachtunus oli.

IX. Lucu

B. Lucan

Matt 10.
Marci 6.



Ette ycheen curzui Jesus ne Caritoistakys
mende / ia annoi heille waen ia wallan ca
ikein Perkelitten päle / Ja ette he Taudhit
mös paränaisit / Ja vlosleberti heijet sara
naman Jumalan Waldataunda / ia paran
daman Sairaita. Ja sanoi heiden tygens /
Elket ortaco mieken möten Tiehen / eite
Sauua / eite Prentzeli / eite Leipä / eite peningit / Elket mös
cachta hamecht pitekö. Ja cunga te honesen tulleeta / olcat
sielle sibenasti ette te sielde poismenet. Ja cukaikemens ei teis
te wastanrupe / nin vlosmenget sijte Caupungist ia milda
kin mos pudhistacat teiden ia lghoistan heiden wastans tun
nostorexi. Ja he vlosmenit / ia waelsit Kylein lepize sara
naten Euangeliumi ia paransietocapaicas.

Mutta Herodes se Ueliefructinas ewii caiki mite henefte
päätetin. Ja hen waroi itzeens ette monica dhat sanoi Jos
hannesen ylesnosneri colehista. Mutta mivotamilda / Ette Es
lias oli ilmandunut. Nin tas muilda / Ette iocu niiste wanho
ist Prophetist oli ylesnosnut. Ja sanoi Herodes / Johanne
sen mine caulanleikasin. Luca sis tenne on iosta mine sencal
taisita ewlen : Ja hen pyssi hen de nähdä.

Matt 14.
Marci 6.
Joha 6.

Ja Apostolit palasit / ia luertelit henelle caiki mite he olit
tehnyet. Ja hen orti heidet tygens / poismeniharhaan ylen
annettun sijaan sen Caupungin tyge ioca curzutun Bethsas
ida. Costa Canssa sen tunsit / noudhacit he heude. Ja he rupe
si heite wastan / ia puhui heille Jumalan Waldataunnast / ia ne
iotta terueytra taruizit / teki hen teruexi. Nin peiue rupe
si io lasteman.

Ja ne Caritoistakymende edheskenden sanoi henels
le / Pääste Canssa menemen Caupungin ia Lebi kylin / ette
he Maiat ia Roca saffit / Sillo ette me olema vääle erämas.
Nin

Uin hen sanoi heille / Andacat te heille s'cener. Mutta ne sanoi / Ei ole meille enembi kuin wiisi leipe / ia cari Cala / ellei me mene / ia osta Roca caikkelle tälle s'wrella wäelle (Sille heite oli lehes wiisi tuhatta miestä) Uin sanoi hen Opetuslapsillens / Pangat heite istuman kuhungi Jouckoon wiisintymä mentin. Ja he teit niin / ia asetit heiet caiki atrioizeman. Uin otti hen ne wiisi leipe ia cari Cala / ia ylest'arzi Taiuafen / Ja k'itti sen ylize / Mursi ne ia annoi Opetuslapsille ette he Canssan eten ne panisit. Ja he s'oi ia tulie caiki ravintu. Ja yle k'oottin Techteit kuin icit / caritoistakymende Corgia.

Ja se tapachtui costä hen yrizens oli rucolemas / nit olie m'ös Opetuslapsiet henen cansans / Kysyi hen heille sanoden / Kenenge sanouat Canssa minun oleuan? He wastasit ia sanoit / He sanouat / Ettes olet se Johannes Castaia. Ja myto mat Eliam. M'womat taas iguncun wanhoist Prophetaist ylesnosuexi. Uin sanoi hen heille / Kenenge sis te sanotta minun olenan? Wastasi Simon Petari ia sanoi / Sine olet se **YHANNAN ERJESTUS**. Ja hen haastoi heite ia kiel'si ettei he kellengen pitenyt site sanoman / ia sanoi / Inhimisen Poian tule palio kerssie / ia ylencazorea Wanhimilda ia Pappeden Pämiehilde ia Kirianoppemilda ia tapettaman / ia colmandena peiuene ylesnouseman.

Uin sanoi hen caikkille / Joca minua tachtu seurata hen kiel'Pen izens ia ottacan Kistins idapeine ia seuraccahan minua. Sille idca hengens tedhelle pite tachtu/henen pite sen cadortaman. Mutta idca cadhorta hengens minun rechtin / se henen tedhelle pite. Ja mite se hödhytte Inhimist idos hen cais Pen mailman woitais ia izens cadhorta / eli izens wahingon saatta? Mutta cubaikenens minua häpie ia minun sanoiiani / Site m'ös Inhimisen Poian pite häpiemen / costä hen on tus leua henen / ia henē Isens ia pyheim Engelittē Cäniasa. Mutta mine

B. Lucan

müne sanon teille totifesta / Quat mwtomat tesse seisonaistef /
 iotca ei colemata maista / sibenastierre he näkenet **JONA**
LVI waldakunnan.

Matt 17. Ja se tapactui Cabderan peiven peräst / neinen Sanain
Marci 9. ielkin / ette hen otti tygens Petarin ia Jacobusen ia Johans
 nesen / Ja ylesnoui woren päle rucoleman. Ja quin hen
 rucoli / mwtuhinenen caswons / ia henen waattans tuli wal
 tiari ia tijsdeneri. Ja carzo / cari Mieste puhuit henen can
 sans / quin olit Moses ia Elias / iotca ilmestuit Bircaudes /
 ia puhuit henen Wloflectemistens / ionga hen teutteuiners
 oli Jerusalemis. Mutta Petari / ia iotca henen cansans olit /
 olit wnesta rakauterut. Mutta colka he yles heräsi / neit he
 henen Bircaudhens / ia ne cari mieste henen tykenens seisonan.

Wloflectemistef
 Se on / mite lop
 p. Coleman cant
 t. henen piti sa
 man.

Ja se tapactui / colka he poislexit henen tykeens / sanoi Pes
 tari **JESUS** tyge / Mestari / hyue on meiden tesse
 olla / Tchkem tähen colmet Maia / Sinulle yri Mosesel yri
 ia Elial yri. Ja ei hen tienyt mite hen sanoi. Ja henen neite
 puhuesans / tuli pilui ia ymberiwariosi heiden. Ja he pelies
 styit colka pilui heijet peitti. Ja äni tuli piluest sanoden /
TEME On Minun Kacas Poican / hende te ewlca. Ja
 quin äni paralans ewlui / leusit he **JESUS** yrinens.
 Ja he waickenit ia eikelleken he miten sanoneet nijsä peiun
 nijsä quin he nähnet olit.

Mutta se tapactui toissa peiuen colka he Worelda alas
 fastuit / cobdasi heiden palio wäti. Ja carzo / yri Mies Cans
 fast hwofi sanoden / Mestari / Mine rucolen sinua / carzo minü
 Poicani polen / sille hen on minun ainocainen / Carzo / se hengi
 Eijnioetta henen / ia cocta hen hwtal / ia hen repi henen / nin es
 te hen wachcupi / ia tustal hen lopu henest quin hen henen res
 pinyt on. Ja mine rucolin sinun Opecuslaplas hende wlofas
 aman / ia eiuet woinet. Tin wastasi **JESUS** ia sanoi / O
 wstoma

ostomatoin ia heisu Suckunda quincaman minun pite tei-
den tykenet oleman ia kersimen teite: Johdata: sinun pois-
cas tenne. Ja koska hen wiele menolla oli / repeli hende Pera-
kele ia muserteli. Mutta **JESVS** nuhteli site rietäist' hen-
ge / ia paransi Piltin / ia andoi henen iellens Jsellens. Ja he-
hänneestuit caibi **JWMANA** Cunnian ylize.

Coska he nyt caikti imehtelit / caik'ia nÿte mite hen tek' / sanoi.
hen henen Opetuslapsillens / Pangat nemet Pubet teiden Cor-
nijn / Sille ette tuleua on Inhimisen Poica ylenameta Inhis-
misten Käsim: Mutta eiuet he ymmertenet site Sana / ia se-
oli heilde peitetty / ettei he site ymmertenet. Ja he pelkesit kys-
syue henelde site Sana.

Nun tuli mäs aijatus heiden kerkkenens / Tuca heiste swrin Matt 18.
Mar 9.
olis. Coska sis **JESVS** näki heiden sydhemens aijatusen /
otti hen Lapsen / ia asetti sen tygens / ia sanoi heille / Cucaitte
nens täce Pilti waстанrupe minni Timeni tedheit / hen minua
waстанrupe. Ja cucaitkenens minua waстанrupe / hen waстан-
rupe site ioca minun lehetti. Sille ioca wähiin on teiden kerk-
ken / hen tulepi swrimari.

Tin waстанi Johannes / ia sanoi / Mestari / Me näim yh-
den sinun Times caurta Perkelet wlošaiuan / ia me kielsime
hede / sille ettei hen seura meiden cansam. Ja sanoi **JESVS**
henen tygens / Ellette kieltö / Sille ioca ei ole meiden waстан /
hen on meiden cansam.



L A se tapactui / Coska aica tentetty oli / ette henen
piti talde otettaman / kiensi hen cohta Cas-
woons menemen Jerusalemin polen. Ja lehet Tesse Lucas 17.
pe Kirjoitama
Christusen Wa-
elusta Jerusale-
min pem.
ti Samancandajät edhellens / Ja he menit ych-
ten Samaritanein Caupungin / henelle Maia walmi-
staman. Ja eiuet he hende waстанruueneet / senteden

ette

III. Lucan

ette henen caswons oli kietty menemen Jerusalemit pehä.
 Quin nyte henen Opetuslapsens Jacobus ia Johannes sen no
 it / sanoit he / **HERRA** tahdocos / nin me sanoma ette Tu
 len pite Tainahast alastulemä ia cadhottamä heidet ninquin

4. Reg 1. Eliaski teki? Mutta **IESVS** kien si henens Ja nucheli
 heite sanoden / Ettekö te tiedä tenäge hengē Poiat te oletta?
 Sille ette Inhimise Poica ei ole tullut cadhottaman Inhimis
 ske Sielua / mutta wapattaman. Ja he menit toisehē Kylehē.

Matt 20. Ja se tapactui / quin he tielle waelsit ette yri henelle sanoif
 Mine seurani sinua cungasikenens menet. Ja sanoif henelle
IESVS / Kertulla lolat ouat ia Tainahisilla Linnuilla pes
 set / mutta Inhimisen Poialla ei ole kuhunga hen päens
 cumarta.

Ja hen sanoif yhdele toisele / Seura minua. Nin hen sanoif
HERRA / salli minua ennē menemen ia hautamahā minun
 Iseni. Nin sanoif henelle **IESVS** / Salli ette coolluet haus
 tauat heiden coolluitans / mutta sine mene ia iulghista **W**
MAA waldakunda.

Ja toinen sanoif / **HERRA** / mine seurani sinua / Mutta
 salli minua ennen terueysi looman nylle totca minun Coto
 nani ouat. Sanoif henelle **IESVS** / Lucan kenens kätens
 Auran laske ia taghans carzoi ole se souelias **WMAA**
 waldakundan.

X. Lucu



Telechin sis eroitti **HERRA** coiset seizmene
 Kymmende / ia lehteti heite caritia carit hen
 nen edhellens castin Caupungijn ia Paickoin
 kuhunga hen tze oli tullea / ia sanoif halle / Elo
 tosin ombi / woi / waan **Ed** wäkti on wähe / Ru
 coelca sis **Elon** **HERRA** / jette hen vlossehe
 tris **Ed**

teis Tōwāki henen Elohon / Menget / Cazo / Mine leheren
teijen ninquin Carizat Suttein Kestelle. Eiket candaco Prent
zelite / eike Taska / eike Kongie / ia elket ketecken teriwettāks
marcas. Cuhūga honeste te sifellemenet nin ensin sanocat / Xaus
ha oleohon tesse zones. Ja ios sielle ombi Rauban Lapsi /
Uin teiden rauban henen pälenis täpi. Mutta ios toffin /
nin teiden rauban tellens teille palai. Sijne sie samas zones
wäpytä / södhen ia iodhen mite helde annetan / Sille ette
Tomies on Palefans ansiolinen.

Eiket honest honesten kientö. Ja cuhunga Caupungin te Matt 10.
tuletta ia he teite waftarupenat / nin söket mite teiden eten pan
nan / ia paratta Sairahita iorca heneffe ouat ia sanocat heille /
Jumalan Waldakunda on lehes teite tullut. Mutta cingca ca
upungin te sifellemenette / ia ei he rupe teite waftan / nin wlos
menget henen Cadhuillens ia sanocat. Tominghin mäs / io
ca teiden Caupungist meihin tarttu / me pois pudhiffam teiden
pälen. Quitengi te se tietkä / Ette Jumalan waldakunda oli
teite lehestenyt. Mine sanon teille / Ette Sodomalle sinä peis
wers pite hotiansbi oleman / quin sille Caupungille.

We sinulle Chorazin / We sinulle Bethsaida / Sille ios Ty Matt 11.
ros ia Sidonis olis sencalkaifet aurot tehdyt iorca teisse teh
dyt ouat / he olisit minnen Joushwattees ia tuhgas istuden
tehnycet parannoren. Quitengi Tyron ia Sidonin pite hotian
bi oleman Domiolla / quin teille. Ja sine Capernaum ioca olet
Tainafen asti corghoretu / sinun pite heluettin alassisetemē.
Joca teite ewolisse ewole minun. Ja ioca teite ylencazo / se ylen
cazo minun / Joca taas minun ylencazo / hen ylencazo sen
ioca minun leheti.

Uin ne Seigementymende ilon cansa iellen palasit sano
den / **ERRA** / Perkelet mäs meiden alanannetan sinun U
wes cautta. Uin sano: hen heille / Mine nein Sathanam Cai
uuhoff

B. Lucan

uabast langenan ninquin pitkese leimayren. Carzo / Mine
 amian teille wouman tallata karmetten ia Scorpionin päle / ia
 caiken Wiholijen waen päle / ia ei miten teille wahingoita .
 Quitengi ellette sijte iloitto ette Zenget teiden alanänetä / wa
 an iloittat paramin ette teidē Nimē ouat kirioitetut Tainabis.

Samalla hetkelle riennuigi Jesus Henges ia sanoi / Mine
 kitz sinu Jse / Tainan ia Maan Herra / ettes neme salasit wissa
 llda ia toimelisilda / ia olet ne ilmoittanut Tyhmille / Ja tosin /
 sille ette näin sine olet mieltynyt Jse / Cakti ouat minulle änetud
 minū Iseldeni. Ja eikengen tiede cuca ombi Poica / waan Jse /
 Ja cuca ombi Jse / waan Poica / ia kelle Poica tacho ilmoitta:

Johas .

Dominica 13 Trinitatis

Matt 15 .

Ja hē kienſi henēs Opecuſlaſtes tyge ia sanoi erinens / Autu
 at ouat ne Silmet iotca näkenet iota te näette / Sille mine sanō
 teille ette mōda prophetat ia Buningast tahdoit nähdä iota te
 näette / ia eiuet nähuet / ia crolla iota te cwletta / ia eiuet cwluet.

Ja carzo / min yri Lainoppenut yleſtrouſi / kiusaſi hende ſa
 noden / Meſtari / mite minun pite tekemen ette mine ijancas
 kiſen Elemen perifiſin : Nin hen sanoi henelle / Mite Lais kivi
 oitettu on : Quingas luet : Hen waſtaſi ia sanoi / Racaſta ſi
 nun H'Erras Jumalas caikeſt ſinun ſydhemeſtes ia caikeſt ſi
 nun Sielſtaſ / ia caikeſt ſinun woinaſtaſ / ia caikeſt ſinun mi
 eleſtes. Ja ſinun Lehimeſtes / ninquin igies. Nin sanoi hē henel
 le / Oikein ſine waſtaſit / Teghe ſe / nin ſine ſaat ele. Mutta hen
 tacroi igiens wanhurſkari tehdä / ia sanoi Jeſuſelle / Ja cuca
 ſis ombi minun Lehimeſen :

Deute 6 .

Nin waſtaſi Jeſus ia sanoi / Yri Inhiminen alaſineni Jeſ
 ruſalemist nin Jerichoan / ia tuli Rōueriten kälſin / iotca mōs
 henē alaſtirijſint / ia ſaauoitit henen / ia poſſimēnt ia terit henē
 policolum. Nin ſe tapaceni ette yri Pappi ſama tiece alaſtuli / ia
 quin hē henē näki / meni hē obize. Samalanoto mōs yri Leuita
 quin hen tuli ſille paical / edeſtewi hē ia näki henē / ia meni obito
 ze. Mutta yri Samaritanō woelſi ſama tiece / tuli henē tygens /
 ia quin hen näki henē / armachti hen henen päleno / ia edeſtew

den sibi henem Zawans / ia sijnelleroodhatti Olio ia winta / ia
 panu henem iuchtans pale / ia wei henem Maaban / ia coriasti
 hende. Ja toisna peiuen waelsi hen / ia edhes werci cari peningi
 te / ia annoi Jhenelle / ia sanoi henelle / Coria hende / ia ios sine
 idoran sen yligen ewolutat / mine palaitesan maran sinun. Cu
 ca neist colmest sinun nabderes oli henem Lehimensens ioca
 Kõuerin kãstijn oli tullur : Min hen sanoi / Joca Laupiudhen
 teki henem coctans. Min sanoi sis Jesus henelle / Mene ia te
 ghe samalmore. *finis.*

Lehtmeisens y
 Ei waan se ole
 meiden lehtmei
 ne ioca hyue me
 lle teke / Mutta
 mõs se ioca met
 de apu taruize.
 Ja me olõma ro
 mien toisem leht
 meiset.

Min se tapactui coska he waelsit / meni hen ychten wãhen
 Zylen / ia yri waimo Martha nimelde / hen orti henem Zone
 sens. Ja henelle oli yri Sijar / ioca curguttin Maria / hen istui
 Jesusen ialcain iureen / ia ewli henẽ puhens. Mutta Martha
 ylenpaliõ askareita teki heite paluellen. Hen edheskeuria sanoi /
 Herra eckõs site tottele ette minun Sifaren ietti minun yrinẽ
 askarotizeman : Sano sis henelle ette hen minua auttais. Min
 Jesy waelsi ia sanoi henelle / Martha Martha / paliõ sine si
 ret / ia pyrgbet monessa / Waan yri ombi tarpelinen. Maria
 on hyuen O san wõs walinut / ioca ei poisotetan henelde.

XI. Lucu



Min se tapactui / Coska hen ruoli yhdes Paicas.
 Ja quin hen lackasi sanoi henelle yri henem O
 petus lapsistãs / Herra opeta meite rucolemã
 ninquin mõs Johannes opetti henem Opetus
 lapsens. Min sanoi hen heille / Coska te ruco
 letta / nin sanocat. Jse meiden / ioca olet Tai
 uahis. Pyhetty olcon sinun Times. Lehestul
 kon sinun Waldakundas. Olcon sinun taceos nin maassa quin
 on Tauasa. Anna meille tenepene meidan iocapeiuenẽ leipe. Ja
 ana meidẽ syndine anderi / Sille ette meki caitein meidẽ welgõlẽ
 sten anderi annans. Ja ele lohdata meit kinsaurẽ. Mutta pã
 sie meite pahasta.

Matt 6.

B. Lucan

Ja hen sanot heille / Culla teiste ombi Ystene / ia menepi he
 nen eygens polioöst ia sanopi henelle / Kacas ystene / kaina
 minulle colmet Leipe / Sille minun ystemen tuli matkast mi
 nun eygen / ia ei ole minulla mite minne henen etenspanen. Ja
 hen sielde waflaten sano / Ele minna waana / io on owi sukier
 tu / it minun Lapsen ouat minun cansan Cammiot / ia en mi
 ne woi nosti / ia anda sinun. Mine sanon teille / Elle hen yles
 nousse ia anna henelle ette hen on henen Ystevens / mi hen
 quicengi henen ach kerudhens tehden yles noussepi / ia andapi
 henellenin monda quin hen tarmize.

Matt 7.
 Joh 16

Vür mine mös sanon teille / Amocat / nin teille annetan. Et
 zitet / min te leudhet. Colkatat / nin teille auatan. Sille iocai
 nen quin anopi / se saapi / ia ioca ezipi / se leute / Ja ioca col
 katta / sille auatan. Cucca teiste se Jse ombi / iolda Poica Lei
 pe anopi / andako hen sen edhest Kinen? Eli ios hen Cala
 anopi / andako hen henelle sen edhest Bärmen? Eli ios hen
 Muna anopi / andako hen henelle sen edhest Scorpion? Jos
 nyt te / iocca pahat oletta / taidharta hyui. Lahioia anda teis
 den Lapsillen / Palto enemän teiden Tainalinen Jsen / andapi
 pyhen Zengen anouaisille.

Ja hen vlosaiot yhden Perkele / ia se oli mycke. Ja colka
 Perkele oli vlosaiettu / nin se mycke puhui. Ja cansa imechtes
 lit. Mutta monicabhat heiste sanot / hen vlosaiot Perkeles
 sen Beelzebubin Perkeletten pämiehen cautta. Mutta muto
 mat tiufaten anoit tunnustecti Tainabast henelde. Mutta ette
 hen tiesi beiden aiatorens sanot hen heille / Jocainen Walda
 kunda ioca izens waflan erkane setule kylmille / Ja hone
 langepi honen päle. Jos nyt Satanas öbi izens wafla eni
 nyt quinza sja henet waldakundans seiopti? Ette te sanotta
 A minun Perkelet vlosaiaman Beelzebubin cautta. Mutta ios
 mine Perkelet Beelzebubin woinalla vlosaian / Benenge
 cautta

cautta sis teiden Poijat niyte vlosaiant: Senteden heiden pi
te olemän teiden Domarin / Waan ios mine Jumalan formels
la Perkelet vlosaian / nin tosin on Jumalan Waldakunda tei
den tygen tullut.

Costa Wäkeue harniskoittu henen Cotons wariele / nin he
nen omans ouat rauhas. Mutta costa wäkeuemi hen de tule
ia ylitze woitra henen / Nin hen poisotta caiki henen aseens / iois
hinga hen turwasi / ia henen Saaljus iacapi. Joca ei ole minü
cansani se omibi minua wastan / Ja ioca ei minun cansan co
Eoa / hen hajotta.

Costa se Rietainen hengi Inhimisest woslechte / Nin hen
lepizewaelda carckeit paickoia / etzi lepö / ia ei leudhe. Nin
hen sanopi / Mine palata iellens minun Zoreseni iostan wosle
xin. Ja quin hē tulepi / nin hē leurepi sen luodhilla lacastu ia can
nisteti. Silloin hen menepi ia cā / ansottapi seizenē myota hen
de pahēbata henge / ia quin he siseltuleuat / asuua he stelle / Ja
sen Inhimisen wämeiset tuleuat pahemariquin ensimeiset.

Ja se tapactui / costa hen neite sanoi / yle scorgotti yri Wat
mo Canssan seast änen ia sanoi henelle / Autuas on se Coch
tu ioca sinun candanut on / ia ne Niset iotas uuit. Nin
hen sanoi / Ja / Autuat ouat ne totta ewleuat Jumalan Sa
nan / ia kerkueet sen.

Mutta costa Canssa tungijē / rupeisi hen sanoman / Temē
Suctunda ombi paha / hen kysy mercki / ia ei ameta henelle Jone 1.2
Mercki waan Jonan Propheetan mercki. Sille ninquin Jo
nas oli Nimittelle mercki / Nin Inhimisen Poica pite mōs
olemä telle Suctunalle. Se Etele Tröungi pite yle sastumā
Domis ethe temē Suctunā Mesten cā / ia pite heite domi
zeman. Sille ette hen tuli mailman äriste ewleiman Salomon
nin wäijaurca. Ja cargo / esse ombi enāmbi quin Salomon.
Ne Nimittit pite yle sastumän womon ethen / teinen Suctu
M ij kunnat

Ma att 12
3. Reg 10.
2. Para 9.

Matt 5.
Mat. 4.

Ennan cansa / ia sen cadhottaman. Sille ette he teit parannop
 en Jonafen sarnast / Ja cargo / esse ombi enembi quin Jonas.
 Likengen sytyte Rynntelele / ia pane kerköön / eike mös wa
 can ala / mutta Rynnteleialgan päle / ette ne iotca sisellekieu
 uet walkendhen näkiste. Silme ombi Rumur Rynntele / Costa
 sis sinun silmes olis yrkertainē / nin sinun coko Rumis tulepi
 walkiari. Mutta ios se paha olis / nin mös sinun Rumis om
 bi pünje. Cargo sis ettei se Walkeus quin sinus on / tulisi pi
 meydhari. Jos sis sinun Rumis on caikmens Walkeus / ia ei
 ole henelle ychten o saa pimeydhast / nin se tule cöönans wals
 kendheri / ia walista sinun ninquin kircas leimaus.

Matt 23.

Ja henen puhuesans / rucoli hendē yri Phariseus / peines
 lifelle cāsans. Nin Jesus sisellemeni ia atriöizi. Mutta costa
 Phariseus näki / inecteli hen / ettei hen ennen sömens pesiyyt.
 Nin sanoi HERA henelle / Te Phariseuset puhdistatte wol
 coisen polen Malloist ia Astioist / Mutta teiden siseliset
 ouat teunens ratelust ia pahetta. Te hullut / lilettaco ettei se
 ioca wolcoisen polen teki / tehnyt mös siselmeist po: d: r: Outen
 gi andacat Almusat niyste quin teulle on / ia cargo / nin teulle
 ouat caki pucheat.

Mutta we teulle Phariseuset / ette te Tiimin teete Mindu
 ist ia Rudast / ia caikinaisest Caalist / ia te poisitet Domion
 ia Jumalan Raakauden. Neite tosin tulis tehde / ia site toista
 ei ylentanda.

We teulle Phariseuset / iotca pydhet ylimeset istumet Sina
 gogisa / ia tadhotta teruetettä Turvolla.

We teulle Kirianoppenuet ia Phariseuset / te Oleokullatut /
 sille te olettaninquin peitetyt haudhat / ioieng a päle Inhim
 set tietemet kiemet.

Nin wastasi yri niyste Lainoppenuista ia sanoi henelle / Me
 stari / nelle sanoilla sine meite mös pilcat. Nin sanoi hen / Ja
 we mös teulle Lainoppenuille / Sille että te raskautatte Inhi
 miset

mifer nulle Coormilla quin he ei rooi canda / Ja ettete ize yha
delle formelata tadho nyhin ruueta. We teille ette te raken
nat prophetadhen haudat / Mutta teiden Jhet tapoit ne. Tin
te tosin todbistat ia ynnestutta teiden Jsein toihin / Sille
ette he tapoit ne / mutta te rakennat nijnen haudhat.

Senteden mos Jumalan Wisaus sanois / Mine leheten pro
phetat ia Apostolit heiden tygens / ia mutamat niiste he tappa
uat ia wainouat / Senpale ette teste Sucukunnast kysytet
men pite caicciin Prophetain weri / ioca wlofwoodhatettu on
mailman alghust / Albelin werest saacka / hamant zacharian we 2. par 24.
ren asti / ioca hucattijn Templin ia Altarin waihel. Tosin sand
mine teille. Se kysytet teide Sucukunnalda.

We teille Lainoppenuille / Sille te oletta orttanet Taadhõ anai
men ette te ize sisellemenyuet ia ne sisellemeneuciset oletta Maat 27.
poisforijuneet. Mutta costahẽ oli nemet heille sanonut / rupefit
ne Lainoppenet ia Pharisenset hartasti hende adistama ia ea
ualasta kysyne henelde monesta / Ja waigyt hede ia ezit iota
ein henen sunstans onghia / iosta he saisit canda henen palens.



XII. Lucu

Costa nye epelutu Canssa olit eo
Kondannet / nin ette he toinen toi
sens pale tallasit rupefi hen sanoma
Opetuslastens tyge ensin / Canatta
cat izeteiten Pharisenset Japanor
est / quin on Uloekullatus / Sille ettei
miten ole peitetty quin ei ilmei tule / ei
ke salattu / quin ei tietuepi tule. Setedemite te pimcis sanditta
ne walkendes crollaan / Ja mitte te coruaa puhuita Cannos / se
pice sarnattama Cartoin pale.

Mutta mine sanon teille minä ystemillen / Elket niiste pelietes

M uij

iotca

Maat 6.
Marci 5.

Matto 10.

B. Lucan

idcca Rumin tappamat / ia senperäst ei ole heille enän-
 bete tekemist. Mutta mine tadhon osotta talle ketä teiden tu-
 le peliete. Pelietke hendeiolla wäki ombi / sytteenquir hen rappa-
 mit on / mös heluettin syseite. Totta sanon mine teille / sitte te
 pelietke. Etös wuysi Warpulaist osteta cahdhel ropoilla. Ja ei
 yräke heiste ole Jumalan edhes wnohdettu. Quat mös caiki
 teiden päen hūret luettudh. Etette sis pelietös / Sille te oletta
 paramat / quin monda Warpulaista.

Walt 10.

Mutta mine sanon teille / Jocainet quin minun tunnusta
 Inhimisten edes / Sen mös Inhimisen Poian pite tunnustas
 man Jumalan Engeliten edes / Joca taas minun kieldä Inhi-
 misten edes / Se kielteen Jumalan Engeliten edes. Ja ioca
 puhupi sanā Inhimisē Poica wastan / se henelle aderianetan.
 Mutta ioca pyhe Zenge pilcapi / ei se henelle andexianmeta.

Coska he nyt teite edes weteuet heiden Sinagogins / Esual-
 lan ia Waldamieffen eten / min elket murectiō / quinga taicka
 mite te wastatta / eli mite teiden sanoman pite / Sille ette pyhe
 Zengi opetapi teien sille heckelle / mite teiden tule sanoa.

Tin sanoi henelle yrä Canssast / Messari / sanos minun wel-
 telleni / ette hen iacais minun cansan Perimisen. Mutta hen
 sanoi henelle / Inhiminen / cuka minun pant Domariri eli Pe-
 rijakatari teiden pälen. Ja sanoi hen heille / Carzocat ia ca-
 uattacat Ahneudhest / Sille ettei Inhiminen syte ele / ette hee-
 nelle palio Tarara on. Tin hen sanoi heille yhden Wertauxen
 sanoden.

Olyri Kacas mies / ionga Pelto palio Laiho cannoi / Ja
 se ajatteli izellens ia sanoi / Mite mine teen. Ettei minulla
 ole cubunga cokoon minun Eloni / ia sanoi / Sen mine teen /
 Mine purghan minun Aittani ia swreman ylestrakenā / Ja sin-
 ne cokoon caiki minun tuloni / ia minun Zyrouydbeni. Ja
 sanon Sieluleni / Kacas Sielu / Sinulle ombi swri wara mo-
 nera

B. Lucan

Ulcioon teiden Solinna wöcetyt / ia teiden Aynneit
 tetyt / Ja olcatta ninen Inhimisten caltaiset iocca heiden Her
 rans odhottauat costä hen hästtä palatapi / Ette costä hen
 tulept ia pälecolkutta / nin he cocca henen etens awauat. Aus
 tuat ouat ne palueliat iocca **HERRA** tulians leutepi wals
 uomast. Totifesta sanon mine teille / ette heri sonnusta henens
 ia asetta heidet. attrioizemaan / ia kienihen hen paluelepti heite.

Matt 24.

Ja ios hen tulept toises Waluos / eli colmannes Waluos / ia
 nein leutepi / Autuat ouat ne palueliat. Mutta se te tietkä / ette
 ios Perenisende tiedheis mille hekkelle warghas tukis / tosin
 hen waluois / ia ei sallis henen honetans ylelödhä. Sentes
 den olcata te mös walmit. Sille ette Inhimisen Poica tulepti
 sille hekkelle / iolla ette te luleckä.

Uin sanoi Petari henelle / **HERRA** / sanocos temen Wer
 täyren meille eli mös caickille. Uin sanoi **HERRA** / Cuka
 ombi wstkolinen ia toimelinen Perenhaltia ionga henen Her
 rans asetta henen Perehens päle / ette hen heulle oikealla aijäl
 la Taruet andapi / Autuas ombi se paluelia ionga Herrä tuls
 tuans nein leute tekemest / Totifesta mine sanon teille / ette heri
 asetta sen caickain ylize mite henelle onopi. Mutta ios se palue
 lia sanopi syohemesens / Minun Herran wippy tulemast / ia
 rupepi hosuman trengi ia picoi / ia söinen ia rooman ia to
 puman / Uin tulepti sen paluelian **HERRA** sine peiuen / iona
 ei hen waroinut / ia sine hekten / quin ei hen tiedhe / ia poickis
 leickapi henen / ia panepi henen osansa wstomattoin cansa.

Mutta se Paluelia ioca tiesi henen Herrans tadhon / ia ei it
 zens walmitänut ette mös tehnyt henen tadhös ielken / he
 nen teuty palio harwoi kerssi. Joca taas ei tienyt / ia quitengi
 teki hanain ansiota / sen pite wähemän harwoi kerffimen. Sil
 le ette kelle palio annettu ombi / palio mös henen takkans esia
 ten / ia kelle palio on haltun annettu / silde mös palio tystreen.
 Mine

Mine tuliu syytemen * Tulda maan päle / ia mite mine pa
 ramin tachtroisin quin ette se io palais / Mutta minun pite en
 nen Castella-castettaman / ia quinga mine ikewoizen sibet /
 asti ette se teureten : Lwolettaco ette mine tuliu Kanha lehet
 temen Maan päle : Eu / ma mine / Mutta eroitust. Sille et
 te testedes pite wissi oleman yhdes hones eroitetudh / colmet
 cachta wastan / ia cart colme wastan. Ise eroitetan poicans
 wastan / ia Poica Isten wastan / Eiti tytertens wastā / ia Tyter
 eitins wastan / Anoppi Minens wastan Ja Mine anop
 pins wastan.

Matt 10a

Min sanoi hen mös Canssalle / Costä te näet Piluen nousse
 uan Lemmest / nin te coeha sanotta / Sadhe tule / Ja nin mös
 tulepi. Ja costä te näet Eelen ewoleuan / nin te sanotta / Hel
 le tule / ia nin mös tulepi. Te woleokullatur / Taiuan ia Maan
 moehon te taidhat coetella / Mireite sis täte aica coettele :
 Minger den sis ette te igesten domize mite oiteus ombi :

Matt 16

Sille costä nyt menet sinun Rijeawellies cäsa Eswallan
 eten / nin pydhe tielle ettes heneste pässit / Senpäle ettei hen
 sinua lehes Domarin eten wercisi / ia se Domari yleannais si
 nun Bsuellile / ia se Bō eli heitrepit sinun Tornihin. Mine
 sanon sinule / Ei sine kieldē ennen wolestule / quin sine wi
 meisit Ropou marat.

Moohon / Kulle
 te taidatte Lon
 docappalein me
 non nähdä, Mi
 rei te taida oma
 tustan ia wauwā
 hoomaira.

Matt 5a

* Myket Mydhe / kieldē / yleccago / wihat / ei äsu / ei tauarotsemän /
 ei mireken omistaman etc. ne caiki merctizenet ettei kengen pide mireken
 ylize Jumalata / ia henen Sanans racastaman / eli ezinen / Waan nin
 quin P. Pauall sanopi. 1. Cor. 7. Tanquam nihil habentes. Sille ette
 iocainen Christitu pite caiki Pchretze pitemen / ia lehtimeisillēs tarperit
 ehefe mite hen woipi ia taita / Quinga ia costä hen tarunge hende nin
 quin Christus henen wastaans reki.

* Tulda se on sen Sananlaston taual / Mine tadhon Tulen (ytyre) se
 on / Mine tadhō ridā noista Euangelium cautta / ia soisin kernaast sen io
 oluan / Mutta minun Zeugen se cunen costando / ia site mine ikewoizen.

Min

B. Lucan
XIII. Lucu.



In olit mutamat samal aqjal sij
ne tykene / iotca iulghistie henelle
nijste Galileist / ioinenga woren pi
latus oli hiden woffrens cansa secoit
tanue. Ja Jesus wastasi ia sanoi he
ille / Iwolettaco ette namet Galileie
olit synnisset caikein Galileusten ylijze
ette he semmotoisi kersie : Ei / ma
mine / Wan ellei te paranna teiten / nin te caiki samalmoto
huckan tuletta / Taicka Iwolettako / ette ne caderantoi stakymen
de ioinenga pale Torini Silohas langesi / ia tappoi heijet /
olit wighalisset caikein Juhimisten ylijzen / iotca Jerusalemis
asuit : Ei / ma mine / Wan ellei te paranna teiten / nin te caiki
samalmoto huckan tuletta.

Zuckan)
Juttaat lwlit et
ra tolle kasi hyn
esti kenti ette hen
oli Jumala oro
lunen / ia taas iol
le wastoin keni /
se syndiseri lwl
ijn ia sanotijn.

Sanoi hen mos teimen Wertauren. Yhdelle oli sicuna prof
heni Winatarhasans istutettu / ia tuli ia erzi hedelineti henes /
ia ei leutenyt. Uin sanoi hen W. ar. rha haktialle / Caros / io
colinet wootta mine olen tullut / ia erziyt hedelinet teste sicu
na puust / ia en leudhe / hacta hende pois / mui hen maata es
tepi : Mutta hen wastasi ia sanoi henelle / **ERRA** / sal
li henen wielle tene woonna / nincanuan quin mine canuan
henen ymberins ia somiran henen / ios hen sijtetin hedelinet
izis / iolleika / nin hacta hende sijtte pois.

Ja hen opetti Sabbathina yhdes Sinagogas / Ja caros /
Pri Waino iolla oli Sairaudhen hengi caderantoi stakymen
de wootta / ia se oli rannictu / ia ei woi mit pavenis ylesojenda.
Mutta cotta Jesus sen naki / carzi hen henen eyges / ia sanoi
henelle / Waino / ole wapah sinun tandhistas.

Ja pain

Ja panikätens henen päleus. Ja cochta se izens ylesojensi
ia kjetti Jumala. Min wastasi Sinagogan pämites / ia näcke
styi ette Jesus paransi Sabbathina / ia sanoi Canssalle / Cro
si peive ouat ioma sopi totetedhe / niyne tulcat sis ia andacat
teiten paratta / ia ei Sabbathina.

Min wastasi hende HERRA ia sanoi / Sine vlcokullattu /
Kikö itzecutur teiste päste henen Nantans eli Afins Sabba
thina seimeste ia iohdata iomalle Kikö mös pideis tenie Abra
hamin Tyter Sabbathina pästetemen teste siteeste / iolla Sa
thanas on to cadherantoistakymende woorta heren sitonut
Ja quin hen neite sanoi / nin caiki häpeisit iotca hende wa
stansoisit. Ja caiki Canssa iloizi caikein cummalisten Toident
ylize iotca henelde rechtin.

Min hen sis sanoi / Kenenge Wertainen on Jumalan wal
dakinna / Ja kenenge calcasxi mine sen teen? Se on Sinu Maatiz.
pin siemenen wertainen / ionga Juhminen otti / ia kylui he
nen Retticarhans / ia se castwoi ia tuli sworexi puusi / ia Lina
nut Taiuas alda pesinet sen oxain ala.

Ja taas hen sanoi / Kenenge Wertasxi mine Jumalan
Waldaikunnan teen? Se on Sapatorca calcainen / ionga xri
Waino otti / ia pani sen colinen waacan ianhoui secaa / si
henastti quin se caiki hapansi. Ja hen waelsi Campungeite ia
Kylie mödhen ia opetti / Ja matkusti Jerusalemiin pein.

Min sanoi xri henelle / HERRA / Wähetö niyte on iotca
ca wapadhetan? Min sanoi hen heille / Rahuoittacat sen ach
tan portin cautta siselkendhe / Silte ette möda ouat (sanon mi
ne teille) Iotca pytetet siselkiedhe / ia einet woi. Costa nyt
Perentende on yleshosniit / ia onen sultenut / Min terupiat vl
conseisoman / ia onen päle colhuttaman ia sanoman / HERRA
/ HERRA / ana meille. Ja hen wastasi ia sanopi teille /
Min niine teitetunne cufate olecta.

Min

B. Lucan

Matt. 8. Vin te rupiat sanoman / Me olema sõnyet ia ionuet sinne edeses / ia catuilla sine meite operit. Ja henen pite sanoman / Mine sanon teille / En mine teite tunne. custa te oletta / Poissa menget minun tykeni calki te Pahointekiet / Sielle pite olema idku ia Zamban kiristus / cõska te näette Abrahamin ia Isaacin ia Jacobin / ia calki prophetat Jumalan waldakunnas / mutta teidene wlosaiettauan. Ja heiden pite tuleman Jdest ia Lemnest / pohiasest ia Etelest / ia Jumalan Waldakunnas Jstuman. Ja carzo / Me ouat wõimeiset / iocca tuleuat ensimeisi / xi / ia ne ouat ensimeiset / iocca tuleuat wõimeisi.

Quintengn)
 En mine pake
 de Herotesen te
 hoē / Mutta mit
 sun tule mwo
 ei waelda ia m
 min Wircam w
 kostolmuta.

Samana peiuene edestemit mutomat Phariseusist / ia sanos it henelle / Rienne / ia mene telde pois / Sille ette Herodes tach to sinun tappa. Ja hen sanoi heille / Menget ia sanocat sille Ke tulle / Carzos / mine wlosaian Perkeleit / ia parannan tenepene ia homēna / ia colman peiuen mine loputetaā. Quitēgi pite mi nū tenepene ia homena ia homenē taca waeltamā / Sille ettei taida olla / ette propheta mwalla hucatan / quin Jerusalem.

Matt 23. Jerusalem / Jerusalem / iocca rapat prophetat / ia kintet heis te iocca sinun tyges leheteten / Quinrosein mine tahdoin coota sinun Poijas nunquin Lindu Pesens henen sipeins ala / ia ette te tactonuat. Carzocat teiden honen ieterē teille kylmille / Sille mine sanō teille ette te minua emnen nāe / quin se aica tule cõska te sanotta / hystestisignattu oleō se iocca tulepi Herrā Nimeen

Lucan XIII. 14

XIII. Lucu



A se rapactui / ette hen talt yhden Phariseusten Pämiehen honen sifel Sabbathina roca ottaman. Ja he wartioixit hende / Ja carzo / siine oli yri Wescitantineen Inhiminen henen edesens. Ja Jesus wastasi Lainopu penulle ia phariseusille ia sanoi / Sopico Sabbathina

Sabbathina paranda: Nii he waikenit. Mutta hen rupefi heneen / ia paransi henen ia lasti menemen. Ja hen wastaten sanoi heille / Kenenggen teiden Tanta eli Asi Caiuon putopi / ia ei cochte hen de yleswoedhã Sabbathin peis Mat 13.
uene: Ja eiuet he taineet hen de tehen wastata.

Mutta hen sanoi Wierahille wertaurẽ / costka hen merckizt quinga he walizit ylmeisi istuimita / ia sanoi heille / Costkas curzutaan ioldaculda hãabin / nin ele ylmeiseeri istu ettei lehes ioca cunnialisembi sinua / ombi henelde curzuttu / ia nin tulle se ioca seke sinun ette henen on curzunut / ia sanopi sinulle / Anna telle sija. Ja nin sine hãpien cansa rupiat alambas na itumman. Mutta paramin costkas curzuttu olet / nin mene ia ytu alamaisen sijaan Senpãle / ette costka se tulle ioca sinun curzunut on / sanois sinulle / Xstener / nousse ylema / Silloin sinulle on cunnia ninen edhes / iocca ynne attri Matt 23.
oizewat. Sille ette ioca izens ylende / hen aletaan / Ja ioca izens alandapi / se yleteen.

Sanoi hen mós sille / ioca henen curzunut oli / Costkas teet Peinelist taica Ectolist / nin ele curzu Xstes uites / eike woeljes / eike Langoijas / eike Rickaita Naburitas / ettei he sinua woroin curzusi / ia sinulle hyuenteghos maraisie. Mutta paramin costkas Wieraspidhon teet / nin curzu Rienhet / Sairat / Onduuat / Socfiat / nin sine olet autuas / Sille ettei heille ole wara sinulle mara / Mutta sinule pite marettaman ninen. Wanhurkasten ylefnous semises.

Mutta costka yri nijsse ynne attrioizewist namet ewli / sanoi hen henelle / Autuas ombi se ioca söpi Letpe Jumalan Waldakunnas. Nii sanoi hen henelle / Xti Inhiminen oli wa Domimma 2a
mistanut sworen Ectolisen / ia curzui monda / Ja woloslehet Matt 12. Pt Timi.
henen paluelinas Ectolisen hetelle sanomã nijsse curzuiwille.

Tullat.

B. Lucan

Eulcat/ille ette caiki ouat walnustetut. Ja herupesit ierestens
caiki heidens estelemen. Se ensimeinen sanoi henelle / Mine
ostin Maancartanon / ia pite menemen site carzoman / Mine
rucolen sinua / sano minun esten. Ja se toinen sanoi / Mine
ostin wissi pari hercki / ia mienen heite coetteleman / Mine ru
colen sinua / sano minun esten. Ja se colmas sanoi / Mine os
len Emennen natnut / ia senteden en taidha mine tulla. Ja pal
uelia palasi / ia sanoi caiki namet iellens Herrallens.

Min wihastui Perensende / ia sanoi palueliallens / Mene
nopiast vlos Caupungin Catulle ia Cuijle ia saata tenne wais
naset ia Sairat / Ondunat ia Sokiak. Ja sanoi paluelia / Her
ra / mine olen technyt quin sine kerkie / Ja wiele nyt sija on. Ja
sanoi herra paluelialle / Mene vlos maanteille ia aidhoille /
ia wadhi heite siseleuleman sette minun honen tenteteisin. Mut
ta mine sanon teille / Ettei yriken nijsse Niehiste quin curzut
ein / pide maistaman minun Etolistan. *f*

Matt 10. Min palio Waki henen cansans waelsti. Ja hen kien si hes
nens / ia sanoi heille / Jos iocn tulepi minun tyteni ia ei wiha
henen Jfens / Citus / Emendens / Lapsians / weliens ia Si
saritans / ia wiele senpälän henen oma hengiens / ei se taidha
olla minun opetuslapsen. Ja cuca Ristiens ei canna ia minua
seura / ei se taida olla minun opetuslapsen.

Sille cuca teiste se ombi ioca tahdon Tornin raketa / ia
ei ennen istudhen laste sen Columosta tos henelle ombi was
ra sice tenttä. Senpäle ettei hen / colka hen peruren lastes
nut on / ia ei woi tenttä / tale caikein nijnen pilcari iotca sen
näkeet / ia sanouat / Teme inhiminen rupesti rakendamän ia
ei woinut tenttä. Taielka cuca kuningas tachtopi waelts
fortimaan toisen kuninggan wastan / etkö hen ennen istudhen
aiattele / Jos hen woisi kymenelle tuhannella cobphata sen io
ca henen wastahans tule cabden kymenen tuhannen cansa :

M. w. coim

Wrotoin / costka hen wiele cancan on / nin hen lehatta henelle Caista. Ellen
 Sanoman / ia Rauha ruolepi. gen malta pyssy
 ei louu caikista iotca henelle on / ei se eadha olla minun Jumalan / Dont
 petuslapsen. on edes / Ellen

Sola ombi hyue / Mutca ios Sola tulle maghutto nen wotmastans
 mari / mille se hoisteran. Eite se Maasa / Eite Sonnasa ole
 tarpelinen / Mutca se poisheitcan. Iolla Coruat on culla / Eite
 se cowlkan. Eite / ta ap / ruc
le Christusest.

XV. Lucu



Juhenen tygens leuit caiki Wes
 ronottaat ia Synniseet / hende cwoleman.
 Nin napizite Phariseuseet ia Kirianoppeneet ia sanoit / Teme
 Syndisite wastanrupe / ia söpi heis den cansans.
 Nin hen sanoi heille te men Wertauwen sanoden / Cucca om
 biteiste se Inhiminen / iolla on sara Lammast / ia ios hen yhden niiste ca
 dhotta / Eite hen iate yhder kymende ia yhder Corpehen / ia mene serielken ioca
 Sbicadonut / sibenasti ette he sen leutepi. Ja quin hen leutepi sen / nin hen panepi sen olallens iloiten.
 Ja costka hen tulepi Corians / nin hen colkonurzu hen Nsteuēs
 ia Laburins / ia sanopi heille / Iloitka minun cansani / Sille ette mine leusin minun Lampani
 ioca cadhonut oli. Mine
 sanon teille / Eite nin mäs pite ilo olemä Tainaas yhden Syn
 neisen päle / ioca henens paranda seremin quin yhderenkymen
 nen ia yhderen hurstasten päle / iotca ei taruize paranosta.

Taica cuca Waino ombi iolla on kymenen peningite / ios hen yhden heiste cadhotta.
 Eite hen ylestyete Zyntelete / ia
 ukaise honecta / ia wisusta ry: mireauuā quin he sen leute
Ja
quin

B. Lucan

quin hen sen leutenyt on / coKoncurzu hen Xstiens ia Zylens
 waaimot ia sanopi / Iloikka minun cansani / Sille ette mine len
 sin minun peningin / ionga mine cadhotin. Uin mäs sanö m
 ne teille / pite ilo oleman Jumalan Engeliten edes yhden Syn
 disen ylize ioca henens paranda.

JAhen sanoi / Xhdel Niehelle oli cari Poica / Ja se Noa
 Trembi heiste sanoi Isellens / Ise / Anna minulle se osa
 Tauarast quin minun tule. Ja heriacoi heille Tauaran. Ja
 ei cauan sen ielken / costä se Norembi poica oli caiti coonut /
 leri hen erehen cautaisel makunnalle / ia sielle hen hucafi caiti
 henen Tauarans haureudes Elenes. Costä hen nyt caiti oli
 haastanut / nin tuli swri Nelke caiteen siben Makundan / Ja
 hen rupets häendemen. Ja poismeni / ia hen kintripput yhdes
 sen makunnan Caupamiehes / ioca henen leheet pellollens
 caizeman henen Sicoians. Ja hen pyti wazans Ranaal teut
 te / ioca Sigat soit / ia eikengen henelle site andanut.

Uin hen ajatteli izellens / ia sanoi / Ouinga monella msa
 nun Iseni palcolisille ombi Kulle Leipe / ia mine nelken coolent
 Mine ylesnouse / ia kieuu minun Iseni tyge / ia sanon he
 nelle / JSK / mine olen synditehnyt Taiwan ia sinun edeses /
 ia en ole sillen mahdolinen sinun Pojares curzutta / Tee mi
 nun ninquin yhden sinun Palcolisistas. Ja hen ylesnoussi / ia tu
 li Isens tyge. Costä hen wiele nyt taambana oli / näki heners
 Isens henen / ia armachri henen pä lens ioori / ia langesi he
 nen Caualans / ia sutaanno i henen. Uin sanoi Poica henelle /
 JSK / mine olen synditehnyt Taiwan ia sinun edeses / ia en ole
 mahdolinen testedes sinun Pojares curzutta.

Uin sanoi Ise Palueljillens / Edestoocat ne parahat wa
 atteet / ia puettaca henen pä lens / ia andacat. Sorimus
 henen

henen kateens / ia kenger henen ialkoinis / Ja edestooocat
 se söcettu Wasicka / ia tappacat / Söken / rienuickani /
 Sille teme minun Poican coollut oli / ia iellenswircofi.
 Hen oli cadhonnut / ia on iellensleutty. Ja he rupeisit ries
 muizeman.

Mutta henet wanhembu Poicans oli pellolla. Ja quin
 hen tuli / ia lehestui honetta / cwoli hen Laulun ia Tantzit.
 Ja curzui yhden Paluelioistans ia kysyi / mite se oli.
 Min hen sanoi henelle / Sinun Welies tuli / ia Ises ant
 doi tappa sen söcettun Wasickan / ette hen sai henen ter
 uene iellens. Min wihastui hen / ia ei tachtonut siselles
 menne. Min meni sis henen Isens wlos / ia rucoli hens
 de. Mutta hen wastasi ia sanoi Isellens / Carzos /
 nin monda wootta mine paluelen sinua / ia en ole costan
 sinun kekys ylizetkennyt / ia ett sine ole costan andanut
 minulle Wohlaca / ette mine madhaisit rienuicka
 Mstereini cansa. Mutta nyt / ette sinun Poicas tuli /
 ioca caiken henen Tauarans on haastanut Porcoin cansa /
 tapoit sine henelle sen söcettun Wasickan. Min sanoi
 hen henelle / Minun Poican / aina sine olet minun tykeneni /
 ia caiki mite minun onopi / se ombi sinun. Min
 pideis sinun rienuizeman ia iloizeman / Sille ets
 te teme sinun Welies oli coollut / ia iellenswir
 cofi. / Hen oli cadhonnut / ia ombi iellensleutty.

XVI. Lucu.

11

Sanol

P. Lucan



Sanoi hen mōs Opetuslapsillēs /
 Oli yri Xicas mies / iolla oli yri
 Zonenhaltia / ia se cannettin henens
 edesens / ette hen oli hucuttanut he-
 nē. Hyrouydens. Ja hen curzui henē ia
 sanoi henelle / Miri mine sen sinusta
 cwolen: Tee lūca sinū Hallituswirgha-
 stas / Sille ett sine hāa testedes halli-
 ca. Min sanoi se. Zonenhaltia izel-
 lens. Mite mine teen: Sille minun Herran poisotta. minulda
 wirghan / En mine woi caiwa / Hāpien mine. Kieriete. Mine
 tiedhē mite mine teen / costā mine nyt wirghasta. poispannan /
 nin he coriauat minun heiden Zonensens.

Ja hen curzui tygēs caiki henē. Herrans welgoliset / ia sanoi
 ensimeiselle / Owinga palio sine olet minun Herrani welca:
 Min hen sanoi / Sata tymmyrite O'lio. Ja hen sanoi henelle /
 Ota sinun kirias ia istu pian / ia kiriota wisikymende. Sijete
 hen toiselle sanoi / Palioico sine olet welca: Hen sanoi / Sata
 punda Misuā. Ja hen sanoi henelle / Ota sinun kirias / ia ki-
 rioica cadherankymende. Ja se. **HERRA** kjetti site wāre zo-
 nenhaltia. ette hen toimelisest teki / Sille ette temen Mailman
 Lapsēt ouat. toimelisemat. quin walkeudhen Lapsēt heiden
 Sughusans. Ja mine mōs. sanon teille / Tehket teille. Astewi
 te. sijete & wārest Mammonast / Sempāle ette. costā te tar-
 uiget / nin he coriauat teite hancakisin. Maiohin.

Watt 66 Joca wehimes on wskolinen / hen mōs palios on wskoliz-
 nen / Ja ioca wehimes wārā ombi / se mōs palios on wārā.
 Jollei te sis olluet wskoliset sijne wāres. Mammonas / cuca
 teille site wskopi quin totinen on: Ja ellei te ole wieralises
 wskoliset / cuca teille sen andapi. quin teiden oman on: Eis-
 kengen Paluelia taidha cachta Zerra paluella / Sille. taika
 hen

Hen ychte wihapi / ia toista racastapi / Eli hen yhdes küniripsu / ia toista ylencazo. Ette te taidha Jumulata paluella ia mammon.

Caiki nämet ewolit mös Phariusest iotca ahnet olit / ia nau roit hende. Ja hen sanoi heille / Te oletta ne iotca izen huru stari teette Inhimisten edes / mutta Jumala tundepi teiden sy dhemenne / Sille ette mite corckia on Inhimisten edes / se om bi cauhistos Jumalan edes.

Laki ia Prophetat noidhuit Johannesen asti / ia sijte aija sta ilmoitetan Jumalan Wadakunda Euangeliumin cauta / ia iocainen siben siselle waelle tunge. Pitkemin Taimas ia maa hukupi / quin yri rachtu Laista langesis. Joca henen Matt 5. menens ylenanda / ia toisen naipi / hen tekepi hoorin. Ja ioca Matt 19 sen Niehelde hylietetyn naipi / hen tekepi mös hoorin.



Uin oli yri Ricas mies / ioca pur ghetettin purpuralla ia Callilla Lina waatteil / ia eli iocapeiue herculesest. Uin oli mös yri Kierijeie nimelde Lazarus / ioca matasi henen portins edes teunens Paiseita / ia pyysi rawitta niiste muruista iotca langesit sen Rican peudelde. Mutta ouitengis tulit coirat / ia nolit henen paisemsa.

Uin tapachtui ette se Kierijeie cooli / ia wietin Engelilde Abrahamin helmahan. Cooli mös se Ricas / ia haudhattijn.

Quin hen nyt heluettis pijnas oli / ylesuosti hen sils mens / ia näki Abrahamin caambana / ia Lazarusen henen helmansans / busi hen ia sanoi / Jse Abraham / armadha minun pälen / ia lehette Lazarus castaman henen Sormens pä weten / ia ichdyteis minun Kieleni / Sille ette mine pin xan tesse liekisse. Uin sanoi Abraham / Poican / musta ettes saudh hywydhes eleises / ia Lazarus samalmoto site wastaa paha.

U ij Mutta

B. Lucan

Mutta nyt hen lobhutoſta nautize / ia ſine pinatan. Ja ylize
caiki neite / ombi meiden ia teiden welille ſwori iopa kimitetty /
nin ette ne / ioca tachtouat telde menne ſinne teiden tygen / eis
uet he woi / eike mōs ſielde tenne yleſſaſtua.

Uin hen ſanoi / Mine rucolet ſis ſinua Iſe / ettes lehetet
henen minun Iſeni Cocon / Sille minulla ombi wiſi Welie / et
te hen todhiftais heille / ſempåle / ettei hekin mōs tulifi tehen
pinan ſijaan. Sanoi henelle Abraham / Ombi heille Moſes
ia Prophetat / cwilcaat heite. Mutta hen ſanoi / Ei Iſe Abra
ham / mutta ios iocu coolleifta menis heiden tygens / nin he
parannoren tekifi. Mutta hen ſanoi henelle / Ellei he Moſeſt
ia Prophetait cwile / nin eiuet mōs he wſko / ios iocu coollu
iſta yleſnouiſis.

Ombi Teſſe E
elten wſkomast
niſte Menninge
iſi / ia tellen / Pen
pie coollat / 70
ſti ia welhoi / E
ti totca ölle pu
huuat ia meſſe
het Pirun wäl
le eli mutta Tai
ſouſta.

Wäre Mammon) Mammon) merkitze Rickautta / ia curutan Wä
rect ette ne wärin kieuteten / Curutan ne mōs / Wieraliſeri) eli mucalait
ſiri / Sille ettei ne alati pſy meiden tykenem / ninquin ne Zengeliſet ia
roriſet Rickaudhet pſyſuet. Wſkolinen olla Mammonis / ſe on / co
ſta iocu ne kieurte Jumalan teden meiden Lehimeſen tarperi / Joca ei
ſite tee / ei hen mōs ole wſkolinen Zengeliſes Rickaudes / ſe on / Ei heu
niſte enſingen ſaa.

XVII. Lucu

Maat 51.
Mat 9.



Uin ſanoi hen Opetuſlapsillens /
Se on mahdothoin ettei pabe
moret tule. We quitengin henelle /
ionga cautta ne tuleuat / Se olis he
nelle parambi / ette Myllykiui henen
Caulans ripuſtetaſin / ia heiteteſin
Merehen / quin hen iongun neiſte
Pieniſte pahennais. Cartacat teiten.
Jos ſinun Welies waſtas rickopi /
nin nuchtele hende / ia ios hen izens paranda / nin anna he
nelle anderi. Ja ios hen ſeizemift peiues ricko ſinua waſtan /
ia ſeizemift peiues pala ſinun tyges ſanoden / Mine cadhun /

Euangeliium

C.

min anna benele anderi.

Ja Apostolit sanoit Herralle/Life meille wsko. **Mutta** Zer ^{Matt: 7}
ra sanoit/ Jos teille olis wsko ninquin Sinapiin siemen /ia sa ^{Mar: 10}
noisit telle Willi ficunaprolle/ Mesiurita sinus ia sijrdhã si
nus Merehen / nin hen ewolis teite .

Mutta kelle teiste ombi Paluelia / ioca kynde taicka Caria
caitze / coska hen Coria tule merzest / ette hen sanopi henelle/
Mene cohta attrioizeman : Eikõ hen pikimin sano henelle :
Walmista ehtolift / sonnusta sinus / ia paluele minna / nin
caunan quin mine sðõn ia toon / ia sijtte sðõ ia too sine . Wai
Ejterekõ hen Paluelians / ette hen teki mite henelle keskety olis
En wole. Nin mõs te / coska te oletta * caiki tehnyet / iotca
teille kesketyt ouat / nin sanocat / Me olema keluottomat pal
ueliat / Me teijmine quin meiden piti tekemen.

Ja se tapachtui / hen meni Jerusalemiin pein / matkusti hen
Jeskelde Samaritan ia Galilean. Ja quin hen tuli ychten
Bylen / coctasit henen Eymenen Spitalist mieste / iotca taam
ban seisoi / ia corghoit anens / ia sanoit / **IESV** racas
Mestari / armadha meiden pãlen. Ja coska hen ne nãti / sa
noi hen heille / Menget / ia ofortacat teiten Papille. Ja se ta
pachtui / ette he mensesens tulit puchtari. Nin yri heiste / co
ska hen nãti ette hen parattu oli / palasi hen iellens / ia kunnio
itti Jumalata swrella anelle / ia langesi casuollens henen Jal
cains iuren / ia Ejetti hendes. Ja se oli yri Samaritanus. **Mut**
ta Jesus wastasi ia sanoit / Eikõ Eymenen puhdistettu : Cussa
sis ne yhderen ouat : Eikõ ole leurtty / iotca palasit / ia annoit Ju
malã cummian / waan teme Mucalainen : Ja hen sanoit henelle
Nouse yles ia mene / Sinun wstos ombi sinun wapaccannut.

Coska hen nyt Pharisieusilde Eysyettin / Coska Jumalã Walda
Euda olis tulewa / wastasi hen heille ia sanoit / Eikõ Jumalã Wal
dakũda tule * wolkolisen menon cansa / eikõ he mõs sano / Cat
zo reffe cago sielle. Sille cago Jumalã Waldakũda ombi tei
der sijellenne.

*Euangeliium Do.
m: 14. p. 14.
Linn: 14.*

*Wolkolisen) se
on / Eikõ Jumalã
waldakũda es
se seisoi / iotca o
uar Patcois / Ro
gas / waartets / a
gas / Person s ia
muissa wlcõnat /
sis meirois erins
mattest kinnidõ
ttu / Mutta wa
an wstos ia ra
kaupes.*

B. Lucan

Uin sanoi hen Opetuslapsillens / Se aica tul: pi / Co
 ska te ha' aat nädheren ychte Inhimisen Poian peiviste / ia ete
 te te näe. Ja he sanouat teille / Carzo tesse / carzo sielle / El
 kette mengö / ellette mös sevratto. Sille ninquir Pitkaisen
 leimaus yhelde leimachta / ia paista caikein päle / iocca
 Taiman alla ouat / Uin mös pite Inhimisen Poian henens pes
 iuenens oleman. Mutta ennen tule henens palio kerstie / ia
 hyllette tesse Suckunnast.

Ja ninquir tapacheni Uoen peivine / nin mös tulept
 Matt 24. Inhimisen Poian peivine. He söit / ioit / nait / ia holie /
 Gene 7. haman siben peivien asti / coska Uoe Archan meni / ia Wes
 dhenpaisumus tuli / ia cadhotti caiki. Samalmoro mös quin
 tapacheni Lochin peivine / He söit / ioit / ostit / myit / istuit /
 Gene 19. ia rakensit. Mutta sine peivene coska Loch Sodomast
 wolosmeni / nin satoi Tulda ia Tulikivi Taimahast / ia cadhotti
 caiki. Telletaualla pite mös se peivie oleman / coska Inhimisen
 Poica ilmoitetan.

Samalla peivelle / ioca Eaton päle olis / ia henens Caluns
 Zonessa / elken alafastuk d heite ottaman. Samalmoro / ioca
 Wainiolla olis / elken palatco iätereidhen ielken. Waan mi
 Matt 10. istacat Lochin Linenen päle. Jocainen quin pyte Sielins
 wapatta / sen hen cadhotta / Ja iocainen quin sen cadhotta /
 hen saattapi henens Elemenhen.

Mine sanon teille / Sine öne cari yhdes Wootes macauat /
 Matt 24. Xri ylesöetän / ia se toinen iäreten. Cari ynne iauhauat / Xri
 ylesöetän / ia se toinen iäreten. Ja he wastasit / ia sanoit he
 nelle. **HERA** / cussä sis: Uin sanoi hen helle / Cussäikenes
 Raato ombi / sinne mös Cortat heidens cokouat.

* Caiki tehnyt Tesse Christus puhupi iurt Inhimisen taualla yrkerda
 isest / wiconasist Töist / Sille ettei yrken woi / eike taida Jumalan eoes
 tedhe reudelifest / nin palio quita hen ombi welcapä / Sille ettei Jumala
 tydyt idihin.

XVIII. Lucu

Uin.



N sanoi hē mōs helle Wertaurē sijte / Et
 Tee aima tule rucoella ia ei wesymen / Ja sa
 noi. Xri Domari oli yhdēs Caupungis / ioca ei
 pelienyt Jumalata / eite hāwenyt. Inhimisi.
 Uin oli mōs xri Leski sijne Caupungis / ia tus
 li henent rygens / sanoden / Wariete minua Xi
 taweliident. Ja ei hen costan tacheonut. Mutta wjmen /
 hen sanoi izellens / Waiteka emi mine Jumalata pelke / enge hā Nurffis) E e or
 pie Inhimiste / quitengin ette teme Leski minua waiwa / tadhs ette: hen u nua
 mine hēde wariella / ettei hen wotmein tulisi / ia nurffis minua. wataisi / i nai
si ia padoi .

Uin sanoi **HERRA** / Ewllkat tesse / mite teme wāre Do
 mari sano / Et s̄ sis Jumalan pideis henent wos walituitans
 warieteleman / iotca ote ia peite hwtanant henent rygens / pideis
 s̄s henē site kerffinen / Mine sanon teille / Ette hen pian co
 stapi heiden polestans. Quitengin costka Inhimisen Poica on
 tulena / Lentenek̄s hen Wikon Maan pāle :

Uin sanoi hen mwtomulle / iotca izens pāle wstalsit / ette
 he olit hurstas / ia ylencazoit muita temen Wertauren. Car
 Inhimiste Nesastuit Templin rucoleman / Xri Pharisens / ia
 toine Weronortata. Se Pharisens seisoi ia rucoli nein izellens /
 Mine k̄yten sinua Jumala / Eteen mine ole ninquin mwdh
 Inhimiset / Rōnerit / Wāret / Horintectiat / Taiteka mōs
 quin teme Weronortata. Cadhesti wjkos mine paaston / ia
 annā Tjunnin caiffisa quin miänllä on. Ja se Weronortata
 taambana seisoi / eite tacheonut Silmiens ylesnostka Taiwasen
 pein / Mutta ldi Rindotijans ia sano / Jumala armadha mi
 nun Synnisen pāe Mine sanon teille / Teme memi coctās hur
 stabana enemur quin se toimet. Sille iocainen quin izens ylen
 dā / hen aletan / Ja ioca henens alanda / se yletān.

Toidh he mōs henent rygens Lapsi / Ette hen heihin rupea
 is. Costka Opetuslapsen sen neit / nuchtelit he nite. Mutta quin

W. Lucan

Jesus oli heite tygens curzumut/sanoi hen/Sallicat Lapsset tül
la minü tyken/ia ellette heite kieldetö/ Sille ette sencaltaister
on Jumalā Waldakūda. Totifesta sanon mine teille/ Joca ei
ota Jumalan Waldakūda ninquin Lapsi /ei hen sen sifeltule.

Matt 19. Ja tyssi henelle yri Pämies ia sanoi/ hyue Nestari / Mis
Matt 10. te minun pite tekemen / ette mine saisin ijancakijen Elemen:

Uin Jesus sanoi henelle/ Nites minun hyneri curzudh? Ets
kengen hyue ole waan ainoa Jumala. Beskysanat sine tiedhet/
Ele horitee. Ele tapa. Ele warghastā. Ele sano wāre todistu

Exo 20. sta. Cunnioita sinun Jses ia sinun Eites. Uin hen sanoi / Uā
met cakti mine olen pitenyt hamast minun Torudhestani. Co
sta Jesus sen ewli / sanoi hen henelle / Wiele nyte yri sinulle

Yri) Se puuttu/ Myy cakti mite sinulla ombi/ia iagha Waiuasten / nuz
on/ cakti si sine saadh Tawarā taiuahas/ ia tule ia seura minua. Costa hen
multa pwt sen ewli/ tuli hen murehisans/ Sille hen oli sangen ricas.

tu vt Ma Costa nyte Jesus näki henen murehisans oleuan / sanoi hen/
11 19. Quin tölest ne Rickat Jumalā Waldakūnan sifellekiamet/ Pi

kinin kieupi. Cameli neulan silmen lepize / quin Ricas sifellekieu
pi Jumalan Waldakūdan. Uin ne sanoit iotca sen ewlit/ Cu
ca sis taita wapari tulla? Uin hen sanoi / Nite Inhimisten
edes ombi mahdotoin / ne ouat Jumalan edes mahdolijet.

Uin sanoi Petari/ Carzo/ me cakti iätime ia seurasim sinua.

Matt 19. Uin sanoi hen heille/ Totifesta sanō mine teille/ Etkengen ole/
Matt 10. ioca iätti Zonens/ eli wanhemans/ eli weliens/ eli Eimenens/ eli

Lapsens Jumalā waldakūnan tedhen / ioca ei palio enēbe iel/
lessaa/ telle aijalla/ ia tuluwaises Mailmas/ sen ijācaktisen elemē.

Matt 23. Uin otti Jesus tygens ne caritoistakymende ia sanoi heille/
Mar 10. Carzo/ me ylesmenem Jerusalem/ ia cakti pite teutetemen

iotca kirioitetudh ouat Prophetain cautta Inhimisen Poiafi/
Sille ette hē ylenānetan Pacanoille/ ia hen pilcatan ia häueistē
ia slyketen / ia quin he ouat henen roostineet/ tapauat he henen/
Ja coluanna peimeye pite henen ylesirousseman. Ja eiuet he ye

est neite ymmerteneet. Ja oli treme puhe heilde peitetty / Ette
he ymmerteneet mite sanottijn.

Uin tapactui costka hen lehestui Jerichota / ette yri Sotia
istui tieen wieres kerieten. Ja quin hen cwli Canssan obizektie Waric.
uen / nin hen kysyi mite se olis. Uin sanoit he henelle / Ette Je
sus Nazarenius tesse edesteui. Ja hen hustia sanoi / JESU
Dauidin Poica / armada minua. Uin ne iotca edhelteui / nuch
telit hende ette henen piti waickeneman. Mutta hen site ene
min hwsfi / Dauidin Poica armadha minun pälén. Uin Jesus
seisatti / ia kesti sen talutetta henen tygés. Ja quin hen lehestui
kysyi hen henelle / ia sanoi / Mités tahdot ette minun pite sinu
tekemen : Uin hen sanoi / HERRA / ette mine näkyn iellens
saisin. Ja Jesus sanoi henelle / Ole näkeue / sinun wstos autti
sinun. Ja cocta sillens sai hen nägyns / ia seurasi hende / ia cūni
oizi Jumalata. Ja caiki Cassa / quin sen neit / kija Jumalata.

XIX. Lucu.



U hen sisellemeni / ia waelsi lepize Jerichon
Ja carzo yri Mies nūnelde zacheus / se oli
Weronottaaden Pämies / ia oli ricas. Ja hē
pysi nähdä Jesust / cuca hen oli / ia ei sanut
Canssalda / Sille ette hen oli lyhyt wartans.
Ja hen edellesanois / ia yle snoufi ychten Wil
lificuina puhun / ette hen olis sanut henen näh
dä / Sille ette sen cautta hen oli waeldapa. Ja quin Jesus tuli
siben paickan / carzoi hen yles / ia astasi henen / ia sanoi henelle /
Zachee / astu nopiafst alas / Sille minun tule tenepene olla sinun
honesas. Ja hē nopiafst alafastui / ia rupeis hēde waftä iloifast
Costka he sen neit / napizit he caiki / ette hē synnisen tyge poickesi

Mutta zacheus edesastui ia sanoi Herralle / Carzo Herrä /
polen minun hywuytten mine annan waiwasten. Ja ios
mine iongun pettenyt olē / sen mine nelie kerdaifest iellensänä.

Uin

B. Lucan

Uin sanoi Jesus henelle / Tenepene terueys ombi telle Honelle
Sattumt / Sepolest ette hen mäs Abrahamin poica on / Sille
Juhimisen Poica tuli ezimē ia wapatamā ioca cadhomut oli.

Matt. 25. Costä he nyt nämet ewlit / sanoi hen woele yhden Wertau
den / ette hen oli iwri lesse Jerusalemia / ia ette he wlot Juma
lan Waldakunnan cochta ilmoitettawan. Sanoi hen sis / Xi
Kempi Nies matkusti caucaiseen Makundaan / ottaman
izellens Waldakunda / ia iellens palaiaman. Uin hen tygens
cuzui Kymenen henen Paluelians / ia annoi heille Kymenen
Leiuiste / ia sanoi heille / Caupitcat nincawan quin mine pala
san. Mutta henen Borgharins wihasi hendes / ia leherit sano
man henen ieltins sanoden / Emme me tahdho / ette teme pi
te wallizeman meiden ylizem.

Ja se rapachtui costä hen palasi / siette quin hen sai wal
dakunnan / kesti hen cuzu ne Palueliat henen tygens / toille hen
oli Kahan andanut / Ette hen tiete sais / mite cufin olis cau
punut. Uin tuli se Ensimäinen / ia sanoi / HERRA / sinun
Leiuistes ombi Kymenen Leiuiste casuattanut. Ja hen sanoi
henelle / Aha sine hyue paluelia / ettes olit wähes wstolinen /
sinulla pite oleman wallan Kymenen Caupungin ylige. Se toi
nen mäs tuli / ia sanoi / HERRA / sinun Leiuistes ombi cas
uattanut wstsi Leiuiste. Sanoi hen mäs henelle / Ole sine mäs
widhen Caupungin Haltia.

Ja se Colmas tuli ia sanoi / HERRA Cargo / tesse ombi
sinun Leiuistes / ioca minulla oli kettetty Hkilmas / Sille mi
ne peltesin sinua / ettes olet coua Nies / Sine otadh / iotas
ette pannut / ia njet / quin ett sine kyluenyt. Sanoi hen henel
le / Sinun suustas mine domitzen sinun paha Paluelia / Tiesi
Ks ette mine coua Nies olen / ottana tota em mine pannut /
ia leitana quin em mine kyluenyt / Ja mjet sine andanut mi
nun Kahan Jacopendelle / Ja mine tultuani / olisin sen cor
ghon cansa ylestandanut. Ja hen

Uin hen sanoit tykene seisouille / poisottacat se Leiuiske he
 nelde / ia andaca sille iolla kymenē Leiuiske on. Uin he sanoit
 henelle / **HERRA** / henelle ombi kymenē Leiuiske. Sille mine
 sanon teille / Ette iolla ombi / henelle pite annettaman. Ja he
 nelde iolla ei ole / sekū quin henelle on / pite poisotettaman.
 Sijtetkin ne minun Wiholisen iotca ei tachonut minun wal
 lica heiden ylitzens / edhestocat tenne ia mestacat heite tesse
 minun edesen. Ja quin hen nāmet puhunut oli / meni hen co
 hdaastans ia yleswaelsi Jerusalem peir.



Ja se tapactui / cōska hen lehestui
 Bethphagin ia Bethaniam / ia
 tuli sen. O' liomāen tyge / lehecci hen
 cart Opetuslāstans ia sanoit / Men Matt 21.
 get sihen Kylan / iotca teiden edhesen Mar 11.
 on / ia quin te sifelle tulēt / nin te
 leudhet. Uin warsan sidhottana /
 ionga päle eikengen Jnhimisist co
 skan istunut ole / pesteket se / ia roo

cat tenne. Ja ios iocū teille kysyipi / Miki te site pestette / Uin
 sanoit henelle / Ette **HERRA** tate taruize. Uin ne lehāte
 tyt meni / ia leusit ninquin hen oli heille sanonut. Cōska he nyt
 pāstti Warsa / sanoit henent Herrans heille / Miki te pāstette
 Warsa. Uin he sanoit / Sille ette **HERRA** site taruize. Ja
 he weit / sen Jesusen tyge / ia panit heiden waattens Warsan
 päle / ia istuit Jesusen sen päle. Quin hen nyt meni / leuitit
 he heiden waattens talle.

Ja quin hē io lehestui / ia waelsi alaspein oliomāelde / rupcis
 cōko. Opetuslāstē Jouckō iloiten kēecemē Jumalata siwella
 ānelle caitēin auwun ylitze iotca he nāhnyet olit sanodē / Zy
 nestisignattu olcon se ioca Rūningari tuli **HERRA** Nimeen
 Raaha olcōhon Taiuahas / ia Cunnia Corckūres. Ja muto
mat

B. Lucan

mat phariseusist iotca olit Canssan seas sanoit henelle / Me
stari / Afeta sinun Opetuslapses. Zen wastasi ia sanoi heil
le / Mine sanon teille / Jos nâmet waickeneuat / cocta Bi
uet pite hütaman.

Ja quin hen lehestui / eazoi hen Caupungin päle / ia idki
henen ylizens ia sanoi / O ios sinekin tiedeljit / min sine aijat
telisit telle tosin aijallas / mitte sinun Rauhaas sopis. Mutta
ta nyt ne ouat teektetyt sinun silmeis edest. Sille ette ne peis
uet pite tuleman sinun ylizens / ette sinun Wiholises ymberins
kangauat sinun / ia pirtueet sinun / ia ahdistauat sinun iocas
kulmalda / ia mahan tasoitcauat sinun / ia sinun Lapses /
iotca sinus ouat / Ja riuet iäte sinus Riue Riuen päle / sens
wori ettet sine tundenut sinun Ezikos aica.

Maat 21.
Marcii.
Esai 56.

Ja hen Templin siselkein / rupeis wolosajaman henes Osta
uit ia Myypie / sanoden heille / Kirioitettu ombi. Minun Zo
nen ombi yri Rucous hone / Mutta te oletta sen tehnyet Rõ
ueriten Lolari. Ja hen opetti iöcapeiue Templis. Mutta ne
Pappein pämiehet ia Kirianoppeneet / ia Canssan Wanhi
mat ezcit hende cadhoraxens / Ja ei leunet mite heiden teke
men pideis / Sille ette caiki Cassa ripuit henest / ia ewlit hende.

XX. Lucu

Maat 21.
Marcii.



Luce se tapactui ychten nine peimine / costa
hen opetti Canssa Templis / ia sarnasi Lu
uangelium. Min ne Olimiset Papie / ia Kir
ianoppeneet Wanhimbaiden cansa edesastu
it / ia puhuit henelle sanoden / Sandos meille
Nille woimalle sine iäte teet? Eli cuka sis
nulle temen Wäen andanut on Min wastasi
Jesus ia sanoi heille / Mine mös kysyn teille ychte asia / ia was
staca minu / Olico Johannesen Caste Tauuhast / caicka Ju
hünisile

himiſilde: Uir he aijattelit izellens ſanoden / Jos me ſano
ma / ette hen Caiuabaſt oli / nin hen ſanopi / Nirei te ſis hēde
woſkonest: Eli ios me ſanoma / Inhimiſilde / nin caiki Canſſa
meite kiuittenet / Sille he ouat woſkotetudh ette Johannes
oli Propheeta. Ja he waſtaſit / Ettei he tienet cuſta ſe oli.
Uir Jeſus ſanoi heille / En mōs mine ſano teille. Mille
woimalla mine neite teen.

Uir rupeis hen ſanomian Canſſalle temen Wertaurē. Xri Matt 21.
Matt 23.
Nies iſtutti Winatarhan / ia pani ſen palcolle winatarhami
ehille / ia hen ereen maſkuſti canuā aica. Coſta nyt ſonelias oli /
nin hen lehatti Paluelians Winatarhamieſten tyge ette he an
daiſit henelle Winatarhan hedhelmefte. Mutta he pierit
henen ia poiſlehetit henen tyhiene. Ja taas hen lehatti toiſ
ſen paluelian / ia ſen he mōs pierit ia pilcaſit / ia poiſlaſit ſen.
Taas lehatti hat Colmannen / ſen he mōs ſaauoitit / ia wlo
ffōrit. Uir ſanoi Winatarhan **ERRA** / Nire mine teen: Mine
lehetē ſen minū raſkā poicani / Lehes / coſka he ſen nāteuet / car
tauat he hende. Mutta coſka Winatarhamiehet ſen neit / aijat
telit he izellēs ſanodā / Teme ombi Perilnē / ſulcat cappacā hē
de ette ſe Perimys culis meiden omarē. Ja he wloſffōrit henen
Winatarhaſt ia rapoit. Nire ſis Winatarhā **ERRA** tekepi
heijen: Zent tulepi / ia huſka nāmet Winatarhā haltiat / ia āda
pi Winatarhās muille. Quin he ſen ewlit / ſanoit he / Pois ſe.

Mutta hen carzacht heiden pälens / ia ſanoi / Nire ſis on ſe ps ns.
quin kirioitertu on: Se kiuionga Rakendaiat poiſ hylkeiſit /
ombi tullut Turcakiuēri: Jocainen quin langepi ſen kuen pā
le / ſe muretān / Mutta ionga pāle ſe langepi / ſen hen muſerta
Ja ne Pappēin Pām:iehet ia Kirianoppeneet pyſtē hende kint
otta ſamalla hetkelle / wan he pelkeſit Canſſa / Sille he ynume
ſit / ette hen heite waſtan temen Wertaurē ſanoi.

Ja he wartioizit hende / ia wloſlehetit wāgyweieſet / totca
pi heidens Hurſkari teettelmēn / Senpāle ette he henen Pn
heſa

B. Lucan

hesa kinnaisit / ia ylenannaisit henent Esuallalle ia maan
 wanhiman haltun. Ja he kysyit henelle ia sanoit /
 Mestari / me tiedhem ettes oikein sanot ia opetat / ia et cargo
 Inhimisen moto / Waan sine opetat Jumalan tiete totuden
 Matt 22. cantsa. Olleco se oikein / ette me Keisarille weron anname
 taicka ei? Mutta quinhen ymmersi heiden caualuxens / sa
 noi hen heille / Mitte te minna kiusatta: Osotacat minulle wes
 toraha / Kenenge Curwa ia Palekiriouus henelle on? He wa
 stasit ia sanoit henelle / Keisarin. Uin sanoit hen heille / Anda
 cat sis Keisarin mitte Keisarin tule / ia Jumalan mitte Juma
 lan tule. Ja eiuet he woinnet henent sanans laitta Cassan
 edes / waan ihmettelit henent wastauxens pale / ia waickelit.

Uin edesastuit mutamat Sadduceusit (totca kielduuet ole
 uan ylesnousemisen) ia kysyit henelle sanoden / Mestari / Mo
 ses meille kiroiitti / Jos iongun Weli colept / iolla oli Emen
 de / ia se colis Lapsitoin / Uin henent Welien pitsen Wai
 mon ottaman / ia henent Welien Siemenen herattemen. Uyt
 olit sis seizemen Welie / Se eysimeinen otti Emenen / ia col
 li Lapsitoin. Ja se toinen otti sen Waimon / ia se mds colt
 Lapsitoin. Ja colmas otti sen samant. Samalmoto mds
 mwdh seizemen / Ja ei tattenyt Lapsia ia colit. Catein wijs
 men / colit mds se Waimo. Uyt ylesnousemises kenenge sis
 heiste se Waimo omhi? Sille ette caiki Seizemen ouat sen
 Waimonans piteneet.

Ja Jesus wastasi / ia sanoit heille / Temen mailman Lapsen
 nauat ia hoolenat. Mutta ne iotca otoliset ouat sille ilmalle /
 ia ylesnouseman Colusta / ette he nai ette hoolle / Ja eiuet he sil
 len coolla taidha / Sille he ouat Engeliten caltaiset / ia Juma
 lan Lapsen / ette he ouat ylesnousemisen Lapsen. Mutta ette
 ne colluuet ylesnouseuat / sen omhi mds Moses Pensan tyken
 osottanut costha hen curzui HERRAN / Abrahamin Ju
 malans

malari/ia Iſaachit Jumalari/ia Jacobin Jumalari. Nyt ei ole Jumala coolluten Jumala/waan Eleuten/Sille ette cai ki he henelle eleuet.

Nin waſtaſit mrotomat Kirianoppenuiſta/ia ſanoit/Mes ſtari/ Oikein ſine ſanoit. Ja ei inlienet henelde mitete enembe Eysy. Nin ſanoi hen heille/ Ovinga he ſanoat Chriſtuſen ole uan Daudin Poian / Ja itze Daud ſanopi Pfaltarin Rama^{Maat 22.} tus/ **HERRA** ſanoi minun **H**Errallen / iſtu minun oike^{Ps 110.} allen Eädhellen / nincauuan quin mine panen ſinun wiholiſ ſes ſinun Jalcais aſtilandhari? Coſka nyt Daud cuzupi henē **H**Errarens/ quinga ſis hen on henen poicans?

Mutta coſka cakti Canſſa ſen cwolit / ſanoi hen Opetuſlaps ſillens / Cauattaca teiden niſde Kirianoppenuiſda iocca tac tonat kieudhe piktis waatteis/ia hyueri octauat turulla terne dhyret /ia kernast ylimeiſſe iſtuuat Sinagogis/ia peudhille. Jotca yleſſöuet Leſkein honet/ia reetreluet piktet Ruouret. He ſite ſwreman cadhotoren ſaauat.

XXI. Lucu



Lhen cargo quinga ne Rickat panit Läh ioians Wſfriartuum. Näti hen mös yh den kieuhē Leſken paneuan ſinne Cari ropo ſia. Ja hen ſanoi / Totiſeſta mine ſanon teil le/ette teme kieuhē Leſki enemēn panin quin nä met cakti / Sille ette nämet cakti panit heiden Eyllidheſtens ſiſelle Jumalan wſfriwi/Waari te. ne panin kieuhēſtens caktē tawarans quin henelle oli.

Ja quin mrotomat ſanoit henelle Templiſt / ette ſe cainille kiulle ia Cappaleilla cainiſtetta oli / nin hen ſanoi / Se aica tu/epi/ coſka cakti quin te näet/ ei kini piſhe kieuen päle iätette men/ iocca ei ricota. Nin he Eysyit henelle ia ſanoit/ Meſtari/ ^{Ma. 11. 24} coſka

B. Lucan

coska sis nämet tapactumat : ia mite Mercki on /coska nämet
 tuleuat: Uin sanoi hen / Carocat / ettei teite petete / Sille ette
 moni tuleminun Uimeni / ia sanouat heidens Christusxi /
 Ja aica ombilestie / elket quitengan heite. seuratto. Mutta
 coska te exletta Sodhat ia Capinat / nin elket pelietkö / Sil
 le ette nämet pite ensin tuleman / Waan ei cohta loppu ole.
 Uin sanoi hen heille / Canssa ylehouse cansan waстан / ia
 Waldakunda Waldakunnan waстан / ia swret maan Was
 pistoret ioca paicas tuleman pite / Nelke ia Kurotaudhie / ia
 mös Caubistoret ia swret Jhmet Tainahast tapactauat.

Mutta ennē neire caiki heitteuet he kätens teiden pälen / ia wa
 inouat ia ylenandauat teiden / heiden Rastupiins ia Sangi s
 upen / ia weteuet teite Kuningasten ia Esimiesten eten / mi
 nun Uimeni tedhen / Mutta se tapactu teille todhisturexi.
 Uin pangat nyt se wahwast teiden Sydhemehen / ettei teis
 den pide murectiman / quinga teiden pite edhesten waстан
 Sille ette mine annan teille Suun ia Wijsaudhen / ionga
 waстан eiet he woi waстанsano / eite waстанseiso. Caiki tei
 den waстанseisoijat. Uin te mös ylenānetan Wanhemildan /
 weljiden Langoildan ia Rsteulden / ia monicadhat teiste he
 tappauat. Ja te ylencarotan caikilda minun Uimeni tedhen /
 waan eiswinga hiusearua pidhe teiden päästen huckuman.
 Omistacat teiden Sielun kersimisen cautta.

Omistacat) Se
 on/ elket andaco
 teiden Sielunne
 olla kersimato
 una.

Matt 24.
 Mar 13.

Costa te nyt näette Jerusalemia ymberipiritetteuen Sotas
 wäelde / nin te tietke ette henē pericatons ombi lebestynyt. Sil
 loin ne iotca Judeas ouat / paectaat mäkein polen / Ja iotca
 henen kestellens ouat / ne sielde pois menges / Ja iotca Maalla
 ouat / elket he sisellemengö. Sille ne ouat Costo peinet / ette cai
 ki teutetteimen pite quin kirioitetudh ouat. Mutta We Raska
 ille ia imetteuille nine peiutne. Sille ette swri Wainu pite ole
 mā. Maan päle / ia yri Wiha temē Cassan ylitze / Ja heiden pi
 te lange.

te langeman Niesan teren edes / ia he wriedhen Sangina caiti
naisen Canssan secan. Ja Jerusalem pite tallattaman Paca-
noilda / sihenasti ette Pacanaiden aica pite teutetemen.

pacanade aica
Jerusalem tuli
olla Pacanain h
allus / siehenasti
quin Pacanat
endyuert wtkoon
/ se ombi / maalm
an loppun asti
sille ettei Tem
pli fillen tellense
rakern. Sag 1.

Dom
2 ad
m



Ja merckit pite oleman Auringos
ia Caus ia Tehdhis. Ja maas Cans
salla adhistosepelyxen teden. Ja Me
ri ia Allot pite paubaman. Ja Inhi
mifer maasa pite quiuettuman pelg
hon teden / ia odottamisen teden / ni
te / quin tulenat Maan piirin pale /
Sille ette Tawā auvrod pite licutetta

man. Ja silloin heiden pite näkemen Inhimisen Poian tulenā
piluis swrella woimalla ia Cunnialla. Costa nämet rupenat ta
pactuman / nin ylestazocat ia ylestrostacat teiden. Päen / sente
den ette teiden Lumastixen silloin lehestupi.

Matt 24.
Mat 13.

Ja hen sanoi heille Wertaren / Carzocat Sikuna puuta / ia
caiki puuta / costa he wolospuhkenat / Nin te ize niiste näet
ia merkizet ette Suui on lesse. Nin möste / costa te näet ne
met tapactuuan / sijete tiecket ette Jumalan Waldakunda om
bi lesse. Totifesta sano mine teille / Ettei teme Sucukunda pide
ennen huckundeman / quin nämet caiti tapactuuar. Tawas
ia Maa huckupi / waagn minū Sanani ei pidhe huckandunā.

Mutta canattaca teiten / ettei teiden Sydhemen costan ra
kateta Sōmifest ia Jomifest / ia elatorē murehest / ia teme pei
ue tule eckist teiden pälen. Sille ninquin yri Paula hen tulepi
caikem ylizel iotca asinat coco maan päle. Nin olcat nyt aina
walpaat / ia tucolcat / Ette te madholiset olisit caitia neite wel
temen iotca tapactaman pite / ia seisoman Inhimisen Poian
edes. Ja hen opetti peiuelle Templis / Mutta ölle hen wolosme
ni / ia oli Ohio mäelle yli öte. Ja caiti Canssa tuli warhaisin he
nen tygens Templijn hen de ewleman.

fins

B. Lucan

Matt 26.

Marci 14.

Joha 13.



Pämiehet ia hal
liziat/ cuguttin
ne totca Jwttat
ol'te pänuct. Te
plin wartiari/ia
sielle rauban pi
temen ia saaita
man.

Matt 26.

Marci 14.

N lehestui sis Maktiä leiven Juhla peine/
Ioca cugutan Pässeinen. Ja ne Alimeisee:
Papit ia Birianoppeneet ezit/ quinga heide:
piti henē tappamā. Murta he pelkēsit Canssa.
Tin oli Sathanas Judan sisellemēnyē/ iona
ga Licantini oli Jshariotes/ ioca oli Cadens
ne totca Jwttat toistakymenen lughusta. Ja hen poisimeni/ ia puhutteli Alime:
ol'te pänuct. Te isä Pappi ia Pämiehi / millemodholla hen tacroi henen pette
heille. Ja he ihaštuit/ ia lupasit henelle Raha anda/ Ja hen luo
pasi sen heille/ ia ezitila saadhavens henē pette ilma Messete.

Tin tuli Maktiä leiven peine/ cuna se Pässeislāmas piti wff
rattaman. Ja hen lehetti Petarin ia: Johannesen sanoden/
Menget walmistaman meille Pässeislamaſta / ette me sen sö
me. Tin sanoi he henelle/ Cussas tadot meite walmistaman:
Tin hen sanoi heille/ Carzo/ costate Caupungin siseltuletta /
cochtapi teijen yri. Inhiminen candadhen wette Sauricrusis/
nondhataca hende siben Zonosen/ iohonga hen siselmene/ ia
sanocat Perensenelle/ Mestari kēski sinulle sano/ Cussa om
bi Matja / iossa mine Pesseislammaſta minun Opetuslasten
cansa söön: Ja hen teille osottapi yhden sworen leuitetyn Sa
lin/ sielle te walmistaca. Ze menit/ ia leusit ninquin hen heils
le sanonut oli/ ia walmistit Pesseislambaan.

Ja quin io oli aica tullut/ istui hen peudhelle / ia ne
Caritoistakymēde Apostolitt henē cansans. Ja hen sanoi heil
le/ Mine olen halulla halannut södhe tete Pesseislammaſta rei
den cansan / emmen quin mine kerſſin / Sille mine sanon tes
ille / Sin mine sö sillen henest enembi / sibenasti quin se teus
teten: Jumalan Waldakunnas. Ja hen otti Calkin / küt
ti / ia sanoi. Ottaca ia iacakat teiden kēskenen / Sille mine sa
non teille/ Etten mine io. Winapuun hedhelmeſt/ emmen quin
Jumalan Waldakunda tulepi.

Ja.

Ja hen otti leiven / Käyti ia mursi / ia annoi heille sanoden /
Teme ombi minun Rumin / ioca teiden edesten annetan / Se ^{Matt 26.}
tehket minun muistoren. Samalmoto mös Calkin Echo; ^{Mar 14.}
lisen ielkin / sanoden / Teme Calki ombi se wsi Testamenti / mi
nun Werefeni / ioca teiden edesten woloswoodhatetan.

Quitengi cazo / minun Petteieni käsi ombi minun cansani
pendhelle / Ja tosin Inhimisen Poica menepi ninquin päte;
ty on / Quitengi We Inhimiselle / ionga cautta hen peteten.
Ja he rupesti kyselimen kellenens / Cuca se sis olis heiste / id;
ca sen tekemen piti. Nin tuli Ritta heiden wälilens / Cuca hei; ^{Matt 20.}
ste Swrin piti oleman. Nin sanoi hen heille / Mailmaiset Ru; ^{Mar 10.}
ningat wallizenat / ia ne Waldamiehet curzutun Armoliseri
Zerrari. Mutta ette te niin / waan cuca teiste Swrin ombi /
se olcon ninquin Aoorin / Ja ioca Alimeinen ombi / se olcon
ninquin Paluelia / Sille cumbi Swrembi on : Se ioca atrio;
ize / taicka se ioca paluele : Eikö se ioca attrioize : Mutta mine
olen teiden kellenen / ninquin Paluelia. Mutta te oletta ne /
iotta minun kiusaurisani pysytte minun cansan. Ja mine sä;
dhen teille Waldakunnan / ninquin minun Isen säsi minulle /
ette teiden pite sömen ia toman minun Peuteni päle / minun ^{Matt 26.}
Waldakunnasani / ia istuman Istumella / ia domizeman
Caritoistakymende Israelin Sucukunda.

Nin sanoi HERA / Simon / Simon / cazo Satanas on
teite pytenyt seulozens / ninquin Nisua. Waan mine ruco
lut sinun edestens / ettei sinun Wstos puuctuman pide. Ja
quin sine tollainki palajat / nin wahwista sinun Weljes. Nin
hen sanoi henelle / HERA / mine olen walnis sinun cans
sas Sanguren ia Coleman menemen. Nin hen sanoi / Petari;
mine sanon sinulle / Esiwinga laula tenepene Cucko ennen
quin sine colmaffi minun tiellet ett tundeuas minua.

Ja hen sanoi heille / Coffa mine lehetin teijen ilman Säkites

V. Lucan

ia Taskuta ia Kengete / puuttuico teilde miten? Nin he sanoit /
 Ei miten. Nin hen sanoi heille / Waan nyt / iolla Säckti om
 bi / ottacan sen / Samalmoto mös Taskun / ia iolla ei ole / hen
 myyken zamens / ia oftacan Niecan. Sille mine sanon teil
 le / Ette wiele nyt se quin kirioitettu ombi / pite minus teutet
 temen / Hen on pahouitekiem cansa luettu / Sille mite minust
 kirioitettu ombi / niille ombi Loppu. Nin he sanoit / **32**
RA / carzo / tesse ombi cari Niecka. Nin sanoi hen heille /
 * Bylle sijne ombi.

Isaies 7.

Matt 26.
Mar 14.
Joh. 15.

Ja hen wolosteri quin henē tapāsa oli Oliomäelle / Nin henē
 Opetuslapsens seurasi hēde sibē Paickan. Ja quin hē sinne tu
 li sanoi hen heille / Rucolcat ettei te lägeisi kiusaurē. Ja hen er
 kani heiste lehes Kiuellheitte / ia lasti Poluillens / rucoli ia sanoi /
32 / ios sine tadhot / nin pois oca minulda teme Calki / Qui
 tengi / ei minun Tacton / mutta sinun olcon. Nin Engelt Tai
 uahast ilmestui henelle ia wahuisti hende. Ja se ioutui / Ette
 hen Coleman cansa soti / ia rucoli hartaman. Ja oli henen hi
 kins / ninquin Werempisarat / iotca mahan woosit. Ja quin
 hen ylestoussi rucolemast / ia tuli Opetuslastens tyge / leusi hen
 ne macamast murehen tedhen / ia sanoi heille / Mite te macat
 Wlestoikat ia rucolcat / ettei te kiusauren langeisi.

Wiele nyt henen puhuesans / Carzo / Joucko ia se yri Cas
 + Sallicatt) se dhestoistakymeneste / ioca curuttin Judas / heiden edellens
 on / Andacat hei keui ia lehestui Jesusta henen swotandaman. Nin sanoi Jes
 den tedhe pahan sus henelle / Juda / sinekō Inhämissen Poian swonandamusen
 atatorens telfē / cannta petet? Nin coska ne / iotca henen ymberillens olit / neit
 nin palto quin haille sallittu mite tuleua oli / sanoit he henelle / Zerra / emmekō me Nieckal
 on / Zeille ombi la lōō : Ja yri heiste lōi Pappain Pämiehen paluelia / ia pois
 Fylle oma Do hacfasi henen oikcan Cornans. Mutta Jesus wastasi ia sa
 martns nin ettei metōt tse site ta noi + Sallicat sis heite tehenastui / Ja quin hen rupesti henē Cor
 wige costaman. uans paransi hen sen.

Mutta nin sanoi Jesus Alimeisille Pappille / ia Templin
 Zaltiola

Zaltioille ia Wanhimille/iorca henē tygens tullut olit. Te woloſ
 leritt ninquin Rōuerin tyge Nieckain ia ſeiueſtē cāſa/Ette mi
 ne idcapeiue olin Templic teiden canſan / ia ette te oijendanut
 Rätte minū pälēni/Mutta teme öbi ſe teiden hecken /ia Pime
 yohē walta. Nin he kijnorit henen ia taluitt /ia toidh henen
 Alimeſen Papin honē ſifelle. Mutta Petari ſeurafi taābana.

Nin he waltia wiririt keſkelle Cartanota/ia ynne iſtuit/Iſtui
 mōs Petari heiden ſeaſans. Coſta nyt yri Pica näki henē wal
 ken tykene iſtuan / ia carzoi iuri henen pälens ia ſanoi / Teme
 ki oli henen canſans. Waan hen kielfi henen ia ſanoi /Waino
 em mine tunne hende. Ja wāhen hecken per äſt/toinen näki he
 nen ia ſanoi /Sine mōs yri olet heiſte. Nin ſanoi Petari /Inhi
 minen / em mine ole. Ja hetken per äſt /lehes ychden ſtur di i/
 toinen mōs ſen todbiſti /ſanoden /Totiſeſta mōs teme clihe iē
 canſans / Sille hen on Galileus. Nin ſanoi Petari / Inhimi
 nen / Em mine tiede mites ſanot. Ja cochta woele henen puhu
 eſans / Cuckoi lauloi. Ja herra kienſijn /ia carzoi Petarin pä
 le. Ja Petari muſti herran puhet / quinga hen oli ſanonut he
 nelle / Ennenquin Cuckoi laulapi / colmaſti ſine minun kiellet.
 Ja Petari woloſment / ia idki carkeräſt.

Matt. 29.
 Mar. 14^o
 Joh. 18.

Mutta ne Niehet / iorca Jeſuſta kijnipidhit / pilcaſit hende /
 ia löit hende / peirit henen Silmens / ia hoſuit henen Caſuons /
 ia kſyit henelle ſanoden / Arua / Cuka ſe on ioca ſinu löi : Ja
 palio mwta pilca ſanoit he hende waſtan.

Ja quin peiue coitti / cokounſit ne Canſſan Wanhimat / ia
 Pappain pämiehet ia Biriäoppeneet / ia weit henen heiden Ra
 dhins een /ia ſanoit / Oleco ſine ſe Chriſtus: nin ſanos meille:
 Nin ſanoi hen heille / Jos mine ſanon teille / ette te wolkō / Ja
 iōs mine mōs kſyyn /nin ette te waſta / ette te mōs päſte minua.
 Senteden teſtedes iſtupi Inhimie poica Jumalā auwim oiti
 alla polella. Nin he caiti ſanoit / Sinekö ſis olet Jumalā poi
 ca: Sanoi hen heille / Tepe ſen ſanot ette mine olen. Nin he ſa

B. Lucan

noit/ Mite me sullen Todhustusia taruizema? me olema tze
caulluet henem omast juustans.

* Kulle) se on/ Ei se sullen kelpa/ette me wlcosil Mitekoilla tappele
ma/ Murta tãstedes tule kerstie Euangelium polest/ia Kristi candama/
Sille ette tarda muilla wastan Perkelet sortia/quin Zengeliset Miteall/
quin on Jumalan Sama/tolla hen mäs waan wouetan/ia ei muilla.

XXIII. Lucu

Matt 27.
Mar 15.
Joh 18.



Lcaiki se Jouko ylesnoufi / ia weit henem
Pilatusen eten/ia rupest candaman henē
pälens/ia sanoit/ Temen me leusime Canssa
willizemest/ia kieltemest Wero Keisarin and
damast/ Ja sanopi henēs oleuan Kuningan
Christusen. Tin Pilatus kysyi henelle sanodē
Oleco sine se Judasten Kuningas? Tin wa
stasi hen hende/ia sanoit/ Sinepe sen sanot. Pilatus sanoit Pap
pein Pämiehille ia Casalle / Em mine leudhe ychte Wicakesse
Miehese. Tin he hoghit ia sanoit/ Hen yles häršytte Canssan
opertain coko Judcan makunnas / ia on ruuenut Galileast/
haman tehen sian asti.

Coska nyt Pilatus ewli mainittauan Galileat/kyssyi hen
Jos hen Galileast oli. Ja quin hen ymmersi / ette hen
Herodesen Läniste oli / leberti hen henem Herodesen tye
ge/Sille ette hen mäs silloin oli Jerusalemis. Coska nyt
Herodes nähti Jesusen / ihastui hen sangen/ Sille ette hen io
caunan halasi hende nädherens/ Sille ette hen oli palion
ewllut heneste / ia toiwoi henelde iongun tunnusmerckin näs
teuens. Ja hen kysyi henelle moninaisist/ Murta ei hen miteke
henelle wastanut. Tin ne Plineset Papit ia Kirianoppenus
et seisoi ia cannoit hartast henem pälens. Murta Herodes
henen Houins cansa ylencarzoit / ia pilcasi hende / pani hen
nem pälens Walkia waartain/ ia iellensleberti henem Pilatusen
tyge. Sinä peimen tuli Pilatus ia Herodes kessenens ysteneri/
Sille einen oli waano heiden welillens. Tin pi

Uin pilatus ychtencurui ne Alimeiset Papit ia Waldami
 ehēt ia Canssan / ia sanoi heille / Te oletta temen Inhimisen
 minulle coneet / ninquin Canssan heiritzjen / Ja carzo / Mine
 olen hende turtinut teiden edesen / ia en leudhe ychten Wica
 heneffe / iosta te cannat henen pä lens / Eike mōs Herodes. Sil
 le mine lehetin teiden henen tygens / Ja carzo / Ei miten Zen
 genricost heneffe leutty / Senteden mine tadhon henen rangas
 istuna päste. Sille henen piti ioca Jublana pästemē heille
 yhden wallalens. Uin hwofi cokō Joukō ia sanoi / Ota pois
 teme / Ja päste meille Barrabas. Joca oli yhden Capitan tea
 dhen / quin Caupungis oli tapactanut / ia Niestapan tedhen /
 Sangiuren heitettu.

Uin taas Pilatus puhui heiden tygens / Ja tahdoi Jesusen
 päste. Mutta he hwofit ia sanoit / Ristinnaulize / Ristinnauli
 zē hende. Mutta hen colimanen kerdhan sanoi heille / Mite sis
 teine paha tehnyt on ? Em mine ychten Zengenicost ost leudhe
 henes / Sentedhen mine tadon henen rangastuna päste. Mut
 ta he hogbit swrella anelle / pytedhen hende Ristinnaulita. Ja
 heiden ia Alimeisten Pappin an sat wallan. Ja Pilatus do
 mitzi / heiden anomisens ielkin / Ja pästi sen heille ioca Capita
 nan ia Niestapon tedhen oli Sangiuren heitettu / ioca he ano
 it. Mutta Jesum hen annoi heiden haltuns. Ja quin he henen
 wlofweit / Kästit he yhden / Simonan Zyreniast / ioca Pellol
 da tuli / ia pante Ristin hene pä lens / candaman Jesusen ielieft.

Mutta hende seurasi swri Joukō Canssa ia Waimoija /
 iotca mōs idkē ia parghuit hende. Uin Jesus kienlijin heiden
 poleens / ia sanoi / Te Jerusalem Tytteret / elket idkēd minū
 ylizen / Waan idkēter ize teiden ylizen / ia teiden Lastenne y
 lize / Sille ette carzo / ne peiuet tuleuat / cōska he sanouat / An
 tuat ouat ne hedhelmettōmet / ia ne Cohdnt / iotca eiuet syna
 nytteneet / ia ne Nijet / iotca ei imetteneet. Silloin he rupeuat
 O v sanoman

B. Lucan

Sanoman Worille / Langetcat meiden pälen / Ja Cuckulaifile
le / Peitteker meite. Sille ette ios nämiet tapactimat torehes
puus / mite sijette quiuetus tapactu: Nin wietin mös he
nen cansans cari muta Pahointeckije / ette heijen piti sur
mattaman.

Matt 26.
Mar. 15.
Joh. 19.

Ja quin he siben Sijan tulie / ioca curzutan Pácalloin Pait
eka / sijná he henen Ristinnaulizit / ia ne Pahointeckiet henen
cansans / Xri oikialle / toinen wasemalle polelle. Nin sanoi Je
sus / **ISE** / anna heulle anderi / Sille ettei he tiedhe mite he
tekevet. Ja he iaghoit henen waattens / ia heirit Arwan heist.
Ja Causfa seisoiia cageli päle. Ja Pämiehet pilcasit hende he
iden cansans / ia sanoit / **M**woh ben wapacti / nyt wapactas
can izens / ios hen on Christus se Jumalan wolo walittu.
Nin mös houit pilcasit hende / edesastudhen / ia cokorit henel
le **E**ricata sanoden / Jos sine olet se Judasten Kuningas / nin
wapadha ize sinus. Nin oli mös henen ylizens Pálekiriicitus
Grekín / Latinan / ia Hebraican Puckstauille kirioitettu / **TE**
Mombi Judasten Kuningas.

Nin yri nyste Pahointekijst / iotca olit ripustetudh / pilcas
si hende ia sanoi / Jos sine olet Christus / nin wapadha ize si
nus / ia meite. Nin se toinen wastasi / ia nuchteli hende sanos
den / Ja ett tosin sineten Jumalata pelke : ettes olet samas cas
docupes : Ja tosin me olema oikien sijná siselle / sille me saama
meiden Toiden ansion ielken / **M**utta teme ei miten paha teh
nyt. Ja sanoi Jesusen tyge / **HERRA** muista minun päleni
costas tulet Waldakundas. Nin sanoi Jesus henelle / Totise
sta sanõ mine sinulle / Tenepene pite sinun olemas minun car
sani Paradisis.

Ja se oli lehes cwodes hekti / Ja Pimeys tuli caiken maan päle
haman yderenden hetken asti / Ja **A**uringo pimisi. Ja **T**emplus
Esirippu repesti cachtia. Ja, Jesus hwoi swrella anelle ia sanoi /
ISE

JSE / Sinun käsijis mine annan minun zengen. Ja quin ps 13.
hen sen oli sanonut / ylesannoit hen **HERGERS.**

Costa nyt Pämies näki mite sielle tapactui / cumioitti hen
Jumalata / ia sanoit / Totifesta teme Inhiminen oli hurstas.
Ja caiki Canssa ioca ynne sinne meni / site carzeleman / costa he
neit mite sielle tapactui / löit he Rindoians / ia palasit cotiäs.
Uin caiki henen Tuttauans taambana seisoi / Ja ne Wais
mot / iotca hende Galileast olit seuraneet / ia näit nemet caiki.

Ja carzo / Uri Mies nimelde Joseph / Kadhin mies / ioca oli Matt 27.
hyue ia hurstas Mies / ei hen ollut mielidunut heiden Uenions
ia Tekoons / Ja hen oli syndynyt Arinastiast Judasten Campi
giff / ioca mds itze odhotet Jumalan Waldakunda / Henkeni
Pilatusen tyge / ia anoi Jesusen Kunnist. Ja otti sen alas / ia Marc 15.
käri sen Linawaattein / ia pani sen Hautan / ioca kween oli wo
loshacattu / iohonga eikengen emen pandu ollut. Ja se oli
Walmistuspeue / ia Sabbathi rupeis siseltuleman. Uin ne
Waimot seurasit ielieft / iotca henen cansans Galileast olit tul
luet / ia carzelit Hauta / ia quinga henen Kunnins oli pandu.
mutta he palasit ia walmistit hyuehäijulisi Yrtti iawoidhett.
Waan Sabbathina he leueisit Lain kestyin ielken.

XXIII. Lucu



Wotta ychten Sabbathin peis
Wuen sangen warhan / tulit he
Zaudhan tyge / ia cannoit ne hyuen
häijuliset yrtit / iotca he olit walmis Matt 27.
stannut / ia mwomat heiden cansans. Marc 16.
Uin he lensit Kinen poiswieritetyn Joh 20.
Zaudalta / ia he sisellenenit / ia eiuet
semyt **HERGERS.** Jesusen
Kunnista. Ja se tapactui / quin he siite epälit / Carzo /
nin saiso

B. Lucan

nin seisoit capi Nieste heiden tykenens kilteneisis waatteis.
 Tin he peliestyit / ia heiden Casuons mahan pein lōit. Tin sa
 noit he heille / Niri te ezitte sicā Eleuete Coollitten setan
 Ei hen ole cālle / Mutta hen yle snou si. Muistakat quinga hen
 teille sanoit / cōsta hen wiele Galileas oli / sanoden / Ette Inhi
 misen Poian piti ylenamettaman Synneisten Inhimisten
 kāsijn / ia Ristinnaulitta / ia colmandena peiuen yle snou semā.
 Ja he muistit henen Sanans päle.

Ja he iellenspalasit haudhalda / ia ilmoicit caiti nāmet
 niille Yhdelletoistakymenelle / ia caitille muille. Ja ne olit
 Maria Magdalena / ia Johanna / ia Maria Jacobi / ia
 mudh heiden cansans / iotca nāmet Apostolille sanoit. Ja hei
 dhensanans nāwuyit heille / ninquin Houraus / ia eiuet he heite
 wstonet. Tin Petari yle snou si / ia ioori haudhalle / ia sisels
 einkisti / ia nāki waiwooin Linawaattet panduna / ia poismeni /
 ia site izellens imechtelit / quinga se rapactanut oli.

Feria 7a pascha

Mar 16.

Wacomitta) se on yricappa
 le matca . 125
 aikelo pituden /
 Et octo Stadia
 constituunt Mi
 liare.

Ja carzo / Cari heiste merit samana Peiuen ychten Kyleen /
 idca oli Jerusalemist Erwhentymenen wacomitan tacan /
 Emmabus nimelde. Ja puhut kēstenens / caitista niiste / iotca
 rapactanut olit. Ja se rapactui heiden puhuesans ia rutkistes
 lit kēstenens / lehestui izc IESVS heite / ia matkasti ynne
 heiden cansans. Mutta heiden silmens pidhettin / ettei he hen
 de tundenuet. Tin sanoit hen heille / Mitte puhut ne ouat / iot
 ca te pidhett kēstēnen kiendhesen / ia oletta mureheliset ?

Tin wastasi yri Cleophas nimelde / ia sanoit henelle / Oleco
 sine ainoa mwalainen Jerusalemis / ioca ett tiedhe nite sielle
 neine Peiune rapactui ? Tin hen sanoit heille / Mitte ? Tin he
 sanoit henelle / Sijte Jesusest Nazareusest / Joca oli wēte
 ue Propheta Toisse ia Sanoissa / Jumalan ia caiten Canssan
 edes / Quinga meiden Nimeiset Papit ia Pämiehet / henen
 ylenannoit Coleman cadhorocēen / ia ristinnaulizit henen.

Mutta

Mutta me Ivolima henen oleuan sen / ioca Israelin piti lunas
 raman. Ja caikcin neinen ylize / io colinas peiue ombi tenepe
 ne quin näimet rapactuit. Quat mös mrotomat Waimoc
 meiste / meite peliettenet / iotca warhan amul tulit Zaudhalle /
 ia quin eiuet leutenyt henen Kumistans / he tulit ia sanoit / eto
 te he mös olit Engelin näghyn nähnyet / iotca sanoit henen
 eleuen. Ja mutomat meiste menit Zaudhalle / ia leusit nins
 quin Waimoc olit sanonut / Mutta eiuet he hen de leunet.

Ja hen sanoi heille / O te compelit ia hitaad sydhemest w
 coman niste caiki / iotca Prophetat puhunut ouat. Eitö Chris
 tusein neite pitenyt kerffinen / ia henen Cunnians sisellekten
 men : Ja hen rapesi Mosesist / ia caikist Prophetast / ia tula
 kizi heille caiki Kirioituret / iotca heneste sanotut olit.

Ja he lebestuit Kylä / iohonga he menit / ia hen teeteli he
 nens edhemme kieumen. Ja he wadhit henen / ia sanoit / O le
 meiden cansam / Sille ette Ehto idutu / ia peiae ombi laste
 nut. Ja hen siselinemi oleman heiden cansans. Ja se rapactuit
 quin hen attrioitzi heiden cansans / Otci hen Leiuen / Eijetti / mur
 si ia annoi heille. Uin heiden filmens aukent / ia tunsit he
 nen. Ja hen catois heien edestens.

Ja he sanoit kellenes / Eitö meiden Sydhen meiste palanut
 coska hen Tielle meite puhutteli / ia auasi meille Kirioituret :
 Ja he ylesnoustit saman heket ia palasit Jerusalem / ia le
 usit ne yritoistakymende cootudh / ia ne iotca ninen cansa
 olit / Iotca sanoit / HERRA on totifesta ylesnossiue / ia St
 monalle ilmaansi. Ja he ittekkie heille mite Tielle rapactanut
 oli / ia quinga hen halde tuten oli siite Leiuen murtamisesta. *finis*

Costka he nyt meiste puhuit / iei oi ige Jesus heiden kstelles /
 ia sanoi heille / Rauha ole on talle. Uin he hemmestuit / ia pel
 kesi / Ivolit Zenggen näkenens. Ja hen sanoi heille / Mite te
 mia pelkette : Ja mihi sencaitaiset aiatoget tuleuat teiden Sy
 demeen :

B. Lucan

Shemeen? Carzocat minun kásieni ia Jalcoiani / ette mine se
ize olen / Ruuekat minun ia carzocat / Sille ettei hengelle
ole Liba etkeluita / niinquin te näet minulla olenä. Ja quin hen
nämet sanoi / Ofortt hen heille Kärens ia Jalcans. Mutta
costka he ei wiele wkoncet ilon tedhen / waan ihmettelit / sa
noi hen heille / Onggo teille miten tesse söteuetä? Ja he panit
henen etens Cappalen paistetu Cala / ia iotain Kimalais hona
iata. Ja hen otti sen / ia söi heiden nähdens.

Acto 17. Uin sanoi hen heille / Náme ouat ne Sanat / iotca mine
puhuin teille / costka mine wiele teiden cansan olin / Sille ette
caiki piti teutetemen / mite kirioitettu on Mosesen Lais / ia
Prophetis / ia Psalmis minusta. Silloin hen awasi heiden
ymmerdhyrens / ette heiden piti ymmercemen kirioitnet / ia
sanoi heille / Uin on kirioitettu / ia nein tuli Christusfen kerss
sie / ia ylesnouseman Coolluista colmäna peinen / ia sarnattas
man henen Nimeens Paranusta / ia Syndein andexiandas
musta caikis Canssois / ruueten Jerusalemist. Mutta te olet
ta caikein neinen Todhistajat. Ja carzo / mine leheten minun
Jsen Lupayen teiden pälen. Mutta teiden pire olemän Jes
rusalemis / sibenastti ette te pughetetan auwolla Corckialda.

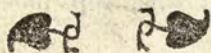
Acto 16.
Acto 1.

Uin hen wolswei heien hamän Bethanian / ia ylesnostti Kä
rens / ia siugnasi heite. Ja se tapactui / costka hen siugnanut
oli heite / erkani hen heiste / ia ylesmeni Tainasen. Uin costka
he hende cumartanut olit / palasit he Jerusalemiin swren ilon
cansa / ia olit aina Templis / Eijtedhen ia cumioitain Jus
malata.

B. Lucan Euangeliumin

Loppu.

P. Joh



Jerominusen cautta.



Iohannes Apostoli / iota Jesus palio raca
 sti / oli zebedusen poica / Jacobin Ape
 stolin weli / ionga Herodes caulanleikas / Her
 ran pinan ielken / se caitein wijnen Euangeli
 um kirioitti / ninquin Asian Maan Pispat
 hende rucolit / Cherintust ia muica Erisuras
 it wastan / ia enimitten silloin ylesnoui se
 Ebioniterin opetus / iotca sandit ettei Christus ennen ollut /
 quin Maria. Senteden tai mōs wadhittijn / hencin Jumalisk
 loondons wosttoimittaman. Sanouat he mōs toisen syyn os
 leuan tehen kirioituseen / ette costa hen oli lukenut Mattheus
 sen Marcusen ia Lucan ramatudh / nin hen oli tosin wahwis
 stanut heiden kirioituseen / ia todhiski heiden totta pu
 huneeri / mutta waan yhden wodhen menosta / iona Herran
 mōs pinattin / ia ette he olit wainon Johannesen Sangiuren
 ielken / Herran menon kirioittaneet. Nin sis teme Pyhe Jo
 hannes poisietti sen yhden wodhen / ionga menot / ne mwdh
 colmet / olit kirioittaneet / Ja rupesti sijte entisen ajan Menost
 utteleman / quin tapactui / ennen quin Johannes Tornin
 saluactin / Ninquin heille taita iulghistetta / iotca wisusti
 ne Telien Euangelisterin ramatudh lukenat. Joca mōs sen
 riidhan ia welin rakkaise / quin Johannesen ia ninen muinen
 Euangelisterin wahel näky oleua. Kirioitti hen mōs yhden
 Lehestuskirian / iotca nein alcupi / Se quin alghusta oli / sen
 me crolluet olema / sen me nähnyet olema meiden silmillen
 sen me carzonut olema / sen me Käsilēm Pitelin Elemen sa
 nast. Ja teme Lehestuskiria caikilda kircon Esimiehilde ia opo
 peniilda wahuiffetan. Mutta ne capi muta iotca nein alcanat.

Se

B. Lucan

SE Wanhin sille wloswalituille frowalle / ia henen Lapsils
 lens / Ja mōs sen toisen / quin nein alcapi / Se wanhin sille
 Rackalle Caiolle / iota mine racastan totudhes. Ne sanoran
 oleua yhen Wanhan Johannesen lehetuskiriat / ionga mōs
 toinen hauta wiele tenepene Ephesin tykene osoteran / Ja
 monicadhat lwleuat sen saman Johannesen Euangelistan
 cari ielkenmuisto sielle oleuan / waicka ei se iuri tosi ole /
 Sille ette oli mōs yri toinen Johannes Presbiter ia Theolo
 gus / ioca lwollan Sen ilmistus kirian kirioitancexi / ia se
 Ei Ephesios ombi haudhattu / ninquin S. Jeronimus todhis
 capi Papiian Elenes. Telientoistakymenne sis woonna / Ne
 ronin ielken / costa Domitianus Keisari Christikunda wamost
 lehetettin Johannes radholiseri siben Loton Pathmos /
 cussa hen näki ia kirioitti Sen ilmestuskirian / ionga Justis
 nus Martyr ia Hirenens sihte tulkitzi. Mutta quin Do
 mitianus oli tapettu / ia henen Sädyns oli Romin
 Radhist turhari techty henen sworen Angarns
 ohens tedhen / nin se Johannes palasi Es
 phesum Keisarin Neruan wallan
 aican / ia sielle oli haman Kei
 sarin Traianusen aicā /
 Eijnitti / opecti ia hallizi cais
 Ei Seuratunnat Asian maas / ia hen
 wanheni / ia cooli Eudhentymmenen ia
 cahdheran aijastajan ielken hErran
 pinan / Ja haudhattin sen sa
 man Caupungin tyge.

Pyhen

P. Johannefen Euangelium. CXIII.

Ensimeinen Lucis.



Sylgusa oli Sana/ Sana Matt Jo
 Ja se Sana oli hannes euzup
 Jumalan tykene/ Ja sen yohen pers
 Jumala oli se Sa/ uan Jumaludes
 na/ Teme oli algusa toca ombi Chris
 Jumalan tykene. Ca/ tus Jumalä pot
 äki ouat sen cautta ca/ Sule ette Po
 tchdhyt/ ia ulman si/ Sana/ ia Wisä
 te et ole miten techty us.

ioca techty ombi. he
 nes. Eleme oli/ ia se
 Eleme oli Inhimis
 sten Walkeus/ Ja se
 Walkeus pimeydes
 paista/ ia ne pimey
 ret eiuet site päsietes
 nyet.

Oli yri Mies lehe
 tetty. Jumalalda/ Matt 5.
 ionga nimi oli Jos Mar. 11
 hannes. Se samatu/ Luc. 24
 li todhifstaman/ se
 te henen pidheis sij
 ee. Walkendhesta to
 dhifstaman/ Sempä
 le ette caiti. Vkoifit
 henen cauttans. Et

hen ollue se walkeus/ mutta hen oli lehetetty todhifstaman sij
 te walkendhesta. Se walkeus oli yri totinen walkeus/ ioca
 walista/ caiti. Inhimisen iocca tehen Mailman tulevat. Se
 oli

B. Johann: sen

oli Mailmas / ia mailma omibi sen saman cautta techty / ia ei Mailma hende tundenut.

Zen tuli Omillens / ia henen omans eiuet hende wastanots lanet. Mutta nin monda quin hende wastanotit / nulle henen annoi woiman Jumalan Lapsin tulla / iocca henen Timans päle wlkouat. Jorca ei werist eite Liban tadhost / eite mäs miehen tadhost / mutta Jumalast syndynet ouas. Ja se Sana tuli Libari / ia asui meidhen seas / Ja me nein henen Cunnians / ninquin Ainocaisen Poian Cunnian Jhesu teunens Armoia ia Torwetta.

Johannes todhista henest / huta ia sano / Teme oli se iokka mine sanoin / Minun teikini on tuleua / iocca minun edhellen omibi ollut / Si le ecte hen oli ennen quin min / Ja henen ten dhelisestens caiki me olema octanect + Ja armo armon edeste. Sille ecte Laki omibi Mosejen cautta annettu / Armo ia totuus omibi JESUS EN CHRISTUS EN cautta tullut. Eikengen oie Jumalata costan nähnyt Se amocaisnen Poica ioca on Jsen helmas / se öbi meille sen lmo erantit.

Dnica 4 del.

Matt 3.
Mar 1.
Luce 3.

Ja teme omibi Johannesen Todhistos / Costa Jutta lea hetit Jerusalemist Papit ia Leuitit / Eysimer heneloe Lucas olet : Ja hen todhisti / ia ei kieldenyt. Ja hen todhisti sano dhen / En mine ole Christus. Ja he Eysyt henelle / Mit'e sis : Olecos Elias : Hen sanoi / En ole. Olecos Propheha : Ja hen wastasi / En. Un he sanoit henelle / Mit'es sis olet : Ecte me wastanen annaifime niden iocca meite lebderit : Mit'es sanot igestest : Hen sanoi / Mine olen Zwotannien äni Corues Walmistaca Herran tiece ninquin Esaias Propheha sanoi.

Es. 40.

Ja ne iocca lehetetyt olit / olit niste Phariseusist. Ja ne Eysyt henelle / ia sanoit henelle / Mit'i sis sine castat / ios ei sine ole Christy / eite Elias / eite Propheha : Johanes wastasi heite ia sanoi / Mine castan wedhelle / Mutta se teidhen festellen / ei o ioca ei.

ioca ei te tunne / Se se ombi / ioca minun ielkeni tulepi / ioca mi
 nun edhelet on ollut / Jonga mine en ole keluolinen Kengen
 Rih noi päästemen. Neme rapactuit Berthabaras / sillepolen *El / Berthabara
 Jordanin / cussa Johannes castoi. Finis: ————— Judi. 7.*

Toisna peiuenanäki Johānes Jesusen tygens tuleuan / ia
 sanoi / Cazzo Tem: öbi Jumalan Cariza / ioca Poisotta Ma
 ilman Synniä. Teme ombi se iosta mine sanoin / Minun iel
 keni tulepi Nies / ioca ennen minna ombi ollut. Sille ette hen
 oli ennen kuin mine / ia em mine hende tundenut. Mutta sem
 päle ette henen piti ilmeistymen Israelis / senteden mine tulis
 castaman wedhellä.

Ja Johannes todhiti ia sanoi Mine näin Kengen alastus
 leuan Tainabast minquin Meccisen ia iei henen pälen / ia em
 mine tundenut hende. Mutta ioca minun lebeti castaman
 wedhelle / se minulle sanoi / Jonga päle sine neget Kengen as
 lastuleuan / ia ieuen henen pälen / se sama se on ioca pyhelle
 Kengelle castapi. Ja mine sen näin ia todhiti / Temen oleuā
 Jumalan poian.

Toisna peuen seisoi tas Johannes ia cari henen Opetusla
 stans. Ja quin hen näki Jesusen waeldauan / sanoi hen / Ca
 zo / Se ombi Jumalan Cariza. Ja cari henen Opetuslastans
 cwolit henen puhuan / ia seurasit Jesust. Mutta Jesus kens
 si ymberins / ia näki ne hendens seurauania sanoi heille / Nite
 te ezitte Min he sanoi henelle / Rabbi (se on tulkittu) Mess
 ari / cussas asut: hen sanoi heille / Tulcat ia carzocat. He tulie
 ia näit cussa hen asui / ia olit henen tykenens sen päuen. Nis
 oli lähes io kymmenes hekti.

Xvi näfte cadhest iorca Johanneselda cwolit / ia Jesusta Messas) Chris
 seurast / oli Andreas Simō Petarin welij / Se sama lensi en sin
 henen weliens Simonin ia sonoi henelle / Me lensime Messas)
 sen (quin on tulkittu) sen woioheltun. Ja toidh sen Jesusen
 tus Greeci /
 Messias Ebrei
 xi Ombi Some
 xi / W. whelow.

B. Johannesen

syge. Costa Jesus sen näki sanoi hen / Sine olet Simon Jos
 nan poica / sine pite curzuttaman Cephas (se on taltteen) Calz
 lid. Toisna peimen taccoi Jesus taas minne Galilean / ia les
 usi Philippusen ia sanoi henelle / Seura minna. Mutta Phi
 lippus oli Beeh / aidast / Andreasen ia Petarin caupungist.
 Gene 28. Phi'ippus leusi Nathanael ia sanoi henelle / Me olemma sen leus
 neec / iosta Moses Laiz ia Propheetat kirioitit / Jesusen Josef
 phin Poian Nazareitst. Ja Nathanael sanoi henelle / Mite
 hyue Nazareitst woi tulla : Philippus sanoi henelle / Tule ia
 cago .

Jesus näki Nathanael eygens tuleuan Ja sanoi henestte /
 Cago / Mri totisejt Israclanen iossa ei ychten petost ole. Na
 thanael sanoi henelle / Mistes minun tunnet : Wastasi Jesus
 ia sanoi henelle / Ennen kuin Philippus curzi sinua costas
 oic sicuna puun alla / mine näki sinun. Wastasi Nathanael
 ia sanoi henelle / Rabbi / Sine olet se Jumalan poica / Sine
 olet se Israclin kuningas. Jesus wastasi ia sanoi henelle / Si
 ne ystoc ette mine sanoin sinulle / Mine nein sinun. Sicuna
 puun alla / Sine saat wicte scere mbica nehde. Ja sanoi henelle /
 Totisejt totisejt sanoin mine teille / Testedes pite teiden näke
 men Taiman aukian / Ja Jumalan Engelic ylesastuuaiset ia
 alastuuaiset Inhimisen Poian päle .

* Cakti Inhimiset) Se on Christus ombi Mailman walkuis /
 toca yleswalcaise cakti Inhimiset Euangeliunin caurt . Sille se cacti
 Elle Londocappaleille saunatan / toca ouat taitta tuleuat Inhimis
 seti .

* Armo armon tädhen) Meille on armo annettu Christus
 sen Armon tädhen / ette me henen caurtans Lain teuremme / ia Jien
 surnemme / iolla willocullisus lackapi ia me tomelisjt Inhimisjt
 tulema .

Toinen Luccu.



In colmanden penen olit hædth
Canas Galileas/ Ja oli Jesusen
Eiti sielle. Uin mós Jesus ia henen
Opetuslapsens euguttin hæbin. Ja
colta wina prættuissanoi Jesuse Eiti
ti henelle/ E ole heille wina. Sanoi
Jesus henelle/ Waino/ mite minun
le ombi sinun causas: E ole minun

*Taita/ Mite tu
le minun eli sius
un siben.*

heeken wiele tullut. Sanoi henen Eitins palueliulle/ Mite
hen teille sanopi/ se teckett.

Uin olit sielle ewsi Kiuiste wesiaasiat panduma/ Judastem
Pndhistamisen tawan ielken /ia culi weci cari eli colme Mirta.
Uin sanoi Jesus heille/ Teuteket wesiaasiat wedhelle. Ja he
teutit ne ylen teuten. Ja hen sanoi heille/ Pangat nyt sijelle/
ia wicket Edehestemelle. Ja he weit. Mirta quin se Ede/
kieupe maisti site wina/ idca oli wesi ollat/ eite tienyt custa se
tuli/ Mirta ne Palueliat tie sit totca sen wedhen ammuilsi/
eugui se Edekieupe Wien ia sanoi henelle/ Jocainen andapi
ensin hyue wina/ ia quin he idpuaat/ sijtte site honombata.
Sine sen hyuen wiman karkit tehenasti. Teme ombi se ensi
meinen Tunnistehti/ ionga Jesus teki Canas Galileas/ ia ille
moitti henen Tunnians. Ja henen Opetuslapsens wskoit he
nen palens.

*Mitta / Mire
ta Greki. / Ca
ri Miretat tes
feuet meille le
hes yden Embes
rin Wina.*

Sirelehin hen alasmeni Capernaumijn hen itze/ ia henen
Eitins/ ia henen weliens/ ia henen Opetuslapsens/ ia eiuet he
sielle cayman wipyneet.

Ja Judastem/ Päsienem oli iwri lesse/ Ja Jesus ylesmeni
Jerusalemis/ Ja leusi Templis ne istunan/ totca sielle Car a
Lambait/ ia Metasit mystardelit/ ia wa: hechta: jat. Ja hen
teki Koo: kan Kousiste/ ia nelosaioi eaki Templijt/ yune Lam
bat ia Carian. Ja waihechtaiden rahan hen peiswistasi/ ia

W. Johannesen

ps 69.

mahancukisti pendhet. Ja sanoi nulle ioca Mettisi myidh /
wicket nâmes telde pois / Ja elket tehkõ minun Jseni honer
ta Cauppahoneri. Mutta henen Opetuslapsens muistit ette
Kirioitettu on / Sinun hones Ruiaus ombi minun sõnye.

Min wastasit Juttat / ia sanoit henelle / Mite merci sia
ne maille ofotat / ette sine neite teet? Wastasi Jesus ia sanoi
heille / Kiefocat teme Templi / ia colmanden peiven / mine tad
don sen ylestakeda. Min sanoit Juttat / Tete Templi ombi ew
si widhettekymende wootta rakettu / ia sine sen tadhot colmeis
peiven ylestakenda? Mutta hen sanoi henen Ruinus Tema
plist. Coska hen sis oli coolluista ylesnosnut / muistit henen
Opetuslapsens / ette hen oli sen sanonut / ia uskoi Ramatudh
ia sen Puhen / ionga Jesus sanonut oli.

Coska hen nyt Jerusalemis oli / Pâsiesine Inhlapeivenäs
uskoi monda henen Timens päle / coska he näit ne Tunnus
tedhet / iotca hen teki. Mutta Jesus ei uskonnut igens heille /
Sille ette hen tumsi heijet caiki / ia ei taruunt / ette iocu pideis
todistaman Inhuusist. Sille hen itse kulle tiesi mite Inhuusia
ses oli.

Yri Mies /
Jetti / Toimi /
Loondo / wapa
Khto / oma mie
liet / Eipe tiede
miten Jumalan
Armosta / Tah
dosta ia Tôiste /
waan arghas /
tuat nyte / ia ei
nâhin soostu / il
man v lora Sa
nâ päle / ninqu
Teme Terti sel
Besti ofotta.

Colmas Lucu.



Min oli yri mies Pharisensist / Ni
codemus nime de / yri Judasten
Aliminen / Se tuli ôlle Jesusen tyge
ia sanoi henelle / Mestari / me tiedhem
ette sine olet Opetari Jumalast
tullut. Sille eikengen taidha neite
Tunnuskehti tedhâ / iotca sine teet /
ellei Jumala olisi henen cansans. Jes
sus wastasi ia sanoi henelle / Totiseffa
totiseffa / mine sanon sinulle / Ellei iocu wastudhest / synny / ei
hen wol.

hen woi nādha Jumalā waldakunda. Sanoi henelle Nicodemus / Quinga ta ta Inhiminen syndy costka hen wanha om bi. Woipico hen Erics cochtun iellens siselmenne / ia syndy ? Jeso wastasi / Totifest / totifest / sanō mine sinulle. Ellei iocur synny wedhest ia Hengest / nūn ei hen woi Jumalan Walda Kundan siseltulla. Nite Libast syndynyt on / se ombi Liba. Ja anite Hengest syndynyt on / se ombi Hengi.

Ele ihmettele / ette mine sanoin sinulle / ette teiden pite robe sta syndymē. Twli puhalta cussa hen tacto / ia sine cworet henē hromms / Ja et sine tiedā cussa hen tule / raicka cubūga hen inenepi. Nein on iocainē / quin Hēgest syndynyt on. Nicodemo wastasi / ia sanoi henelle / Quinga se taica tulla: Jesus wastasi / ia sanoi henelle / Oleco sine se Mestari Israelis / ia et neire tiedhe ? Totifest / totifest / sanō mine sinulle. Ne puhume / mite me tiedhē / ia todistam / mite me neim / ia ette te wastā ota mei den to distusta. Jos mine malisia teille sanoin / ia ette te wsko suat / quinga te wskoisitt / ios mine teille Taiwalisi sanoin ?

Ja eikengen ylelastu Taiwasen / waan se / ioca taiwaast alas astui / inhimisen Poica / ioca ombi Taiwas. Ja ninquin Mo ses yleñsi Kärmen coruesa / Nūn pite mōs Inhimisen Poica ylettemen / Sempäle / ette Caiki / iotca henen pällens wskouat / ei pide buckumän / Mutta hancaitisen Kiemen samā.

Sille Nein on Jumala Mailma racastanut / ette hē andoi henē andan Poicans / Sempälle / ette Jocainē quin wsko henē päles ei pide buckumā / mutta hancaitise Klemē samā. Sille / ettei Jumala lehttenyt Poicās Mailmā / ette henē piti domit zeman mailma / Mutta ette Mailma piti henen cauttans wa padettaman. Joca henen pälens wsko / ei hen domita / Mutta ioca ei wsko / io se domittu on / Sille ettei hen wskonut Juma lan ainocaisen Poian nimen päle.

Mutta teme ombi Domio / Ette Walkeus tuli Mailman ta Inhimiset racastit enāmin pimeyete / quin Walkurta. Sila

Puhalta)
Ne cari cappale
tra ychten tule
uat / Sana ia hē
gu ninquin Tw
lesa puhallus ta
humina.

Nume 21.0

feria 2. Ten.
Evangeliij.

¶ Infiglannt) Se on, hen leutepi ninquin Infiglan patnetun benen
 Gydhemeiens / ninntem / ten vikon / quinga Jumala hurstas ia waka
 ombi / ia sen hen mäs tunnusta ia todhista vlcokista. Ninquin hen
 sanopi 7. cap. Joca Jsen tahohon tekapt se tuudepi toa teme Oppi ombi
 Jumalasta. etc.

Nelies Lucu,



Ostka nyt HERA ymmersi / Phariseusten
 ewol eeri / ette Jesus teki enämen Opetuslapsi
 ia castoi / quär Johannes (waicka ei Jesus
 itze castanut / waan benen Opetuslapsens) ier
 ti heu Judean / ia tellensmeni Gallean. Nin
 benen piti Samaritan cautta waeldaman.

Lin hen tult yet ten Samaritan Caupungin / ioca curutum
 Sichar / lehes site Mancartanota / ionga Jacob oli andanut Gene 49.
 Poians Josephin. Nin oli sielle / Jacobin Lähde. Costa
 nyt Jesus mark. st oli wäsnynt / nin hen istui Lächten päle.
 Ja se oli liki ewdhetta hekte.

Nin tult yri Samaritanin waino / wette ammuksaman.
 Jesus sano: henelle / Anna minun iodhaxen. Sille ette benen
 Opetuslapsens olit mennet Caupungin / roca ostaman. Sas
 noi sis henelle se Samaritanin waino / Ovinga sine minun
 da ioma anot / ioca olet Judeus / ia minne olen Samaritanin
 waino ? Sille ette Jwtrial e ole yetten meno Samaritanen
 cansa. Jesus wastasi / ia sano: henelle / Jos sine tiedheste Ju
 malan Lahian / ia cuca. E on ioca sinulle sano / Anna minun
 iodhaxen / Sine tosin anost e bene de / ia hen annais sinulle
 lehen wedhet. Sanoi henelle waino / HERA / eipä sinulle
 la ole / mülles ammu lat / ia Lähde ombi sywe / Custa sis si
 nulla ombi se Eleue wesi ? Oikeos swrenbi / quin meiden Jse
 Jacob / ioca mället mer Lächten annoi ? Ja itze sijte iotij /
 ia benen Lapsens ia Carians ?

Jesus wastasi / ia sano: henelle / Jocainen quin iopi teste
 wedheste / hen tellens ianopi / Mutta ioca sijte wedheste iopi /

B. Johannesen

tonga mine annan henelle/ ei se ijancakti sefta iano. Waan se
 wesi/ iōga mine henelle annā/ se tulepi henes ydheri Lächten
 wederi/ iōca cohopi ijancakti sefta Elemenē. Sanoi se waimo
 henelle/ **ERRA**/ Anna minulle se wesi/ etten mine ianoifi/
 enge tulifi tenne ammuldaman. Sanoi Jesus henelle/ Mene/
 curzu sinun Niehes/ ia tule teme. Waimo wastafis/ ia sanoi he
 nelle/ **Ei ole minulla Nieste.** Sanoi Jesus henelle/ Oikein
 sine sanoit/ **Ei ole minulla Nieste/ Sille ette wisi Nieste on**
bi sinulla ollut/ ia se iōca sinulla nyt on/ ei ole sinun Niehes/
Sen sine oikein sanoit.

Sanoi henelle waimo/ **ERRA**/ mine näen/ ette sine olet
 yri Propheta. Meiden Iset ouat telle Worella cumartaneet
 Ja te sanotta/ **Ette Jerusalemis ombi se Sija/ iōssa pite cu**
martaman. Jesus sanoi henelle/ Waimo/ wsto minua/ se aica
 tulepi/ ettei te telle Worella seikā Jerusalemis Ise cumardha.
Ette te tiedhe/ mi te te cumardhatte/ Mutta me tiedhem/ mi
te me cumardham/ Sille Terweys Juttaista ombi. Mutta
 se hetki tulepi/ ia io nyt on/ ette ne totiset Cumartaiat pite
 Ise cumartaman henges. ia Totudhes. Sille ette Iseti tac/
 topi sencaltasita/ iōca hende cumartaman pite. Jumala om
 bi hengi/ ia iōca hende cumartauat/ heiden pite henges ia
 Totudhes hende cumartaman. Sanoi henelle waimo/ Mine
 tiedhem/ ette Messias ombi tulena/ iōca curzutun Christus.
 Coska se sama tulepi/ nin hen ilmoittapi meille cakti. Sanoi
 Jesus henelle/ Mine olen se sama/ iōca sinun canfas puhut.
 Ja iuri silloin tulie henen Opetuslapsens/ ia ihmetteit/ ette hein
 site waimo puhutelet. **Eikengen sanonut quitengan/ Mites**
kyssyt/ eli mites hende puhutelet. **Uin se waimo icetti Wesi**
astians/ ia meni Caupungin/ ia sanoi niulle Juhimisille/ Tul
cat nekemen site Juhimiste/ iōca minulle sanoi cakti mite mi
ne tehnyt olen/ Olleco hen se Christus/ Uin he vlo sicut Cau
mpungist/ ia tulie henen tygens. Mutta

Mutta sillerwäsil rucolit Opetuslapsset hende / sanoden /
 Rabbi / söö. Min hen sanoit heille / Minulla ombi Roca sö
 dhereni / iota ette te tiedä. Min sanoit Opetuslapsset keskenens /
 Lienetö iocu henelle söcucte roonut : Jesus sanoit heile / Mis
 nur & Rocan ombi se / ette mine tegeen henen tacrons / ioca
 minun lehetti / ia teuten henen teghonsa. Etetö te sano / Wies
 le nyt ouat Nelic Crocatta nin tule Elon aica : Cazo mine
 sanon teille / ylestöstacat teiden filmen / ia cazonat wainioita.
 Sille ette he ouat io walkiat Elohon / Ja ioca njetepi / se Pal
 can saapi / ia cocopi Hedhelmen tjancatijen Elemeen / Senä
 päle ette se ioca kylue ia ioca njetre / ymne pite iloizeman. Sille
 ette teffe ombi se puhe tosi / Ni kylue ia toinen njetre. Mine
 lehetin teijet njetremen / iota ette te ole töcetechnye. **Wrodh o**
 uat töcetechnes / ia te oletta herden töhins sille tulliet.

Wrodh ouat
 Prophetat : nat
 Elyuenyetä Fer.
 Tolla hen ia et
 Wan ise hen/
 deus et de

Min vskoit monda Samaritani / siite Caupungist henen
 pälens / sen waimon puhen tedhen / ioca todisti / Hen ombi
 minulle sanonut / cakti mite mine tehnyt olen. Cokka nyt ne
 Samaritanit tulit henen tygens / rucolit he herde / ette hen tas
 dhois wipy heiden tykenens. Ja hen wipyi sielle cari peime. Ja
 palio enembi vskoit henen Satans tedhen / Ja sanoit sille
 waimolle / Summe me nyt sillen vstö sinur puhes teiden. Sille
 me olema itzeki cwlleet / ia tiोधemme ette hen ombi totifesta
 Christus / se mailman Wapactatija.

Mutta sitte cadhen päinen peräst / leri hen sielde / ia meni
 Galilean. Sille ette ize Jesus todhisei / ettei iocu Propheeta
 ifensmallä micer maya. Cokka hen nyt tuli Galilean / wacans
 rupefit ne Galileuset hede / iotca nähnet olit cakti mite hen Je
 rusalemis Juhlana tehnyt oli / Sille ette hetin mös / olit Juhla
 ollet. Tuli sis Jesus tas Canan Galileas / cussa hen oli wedest
 minan tehnyt.

Min oli yri Kuningannies / ionga Poica satrastä Caper
 naumis. Cokka hen cwli / ette Jesus oli tullut Judeast Galiles
 aban /

P. Johannesen

ahan / meni hē henē tygens Krocōli hēde alastulemā / ia parās
 daman henē Poicās / Sille ette hen oli colemallans / Sanoi sis
 Jesus henelle / Elleite nāe Mercki ia Jhmcit / nin ette te wsko
 Sanoi henelle se Kuningannies / **h'ERRA** / alastule ennes
 quin minun Poican colepti. Jesus sanoi henelle / Mene / sinun
 Poicas elepti. Se Mies wskoi sen Sanan ionga Jesus sanoi
 henelle / ia meni.

Uus henen menses cobhastē henen Palmelians henens
 ia ilmoitit henelle / ia sanoit / Sinun Poicas elepti. Uin hen
 tukti heilde hekten / nulle hen parani . Ja he sanoit henelles
 Eilen seirgemēnel heketel ylenannoil wilucawti henen. Uin Je
 sis ymmersi ette se hekti oli / iolla Jesus sanoi henelle / Sinun
 Poicas elepti. Ja hen wskoi ia ca'ki henen honens. Teme taas
 ombi se toinen Merckij ionga Jesus tetij costa hen Judes
 ast tuli Galilean.

R Minun Krocōn) Mutta Jsen tacto ombi ette Christusen Pñnan
 cautta piti Euangelium coco Mailmas sarnatanianstoca pillou Wāsis
 olis / nunquin silom mōs Elon aica l'hestut.

Wides Lencu.



Eniellēn oli Judasten Jubla peiue / Ja Jes
 sus ylefaatui Jerusalemin. Uin ombi Jerusa
 lemisen Lāmaste honen tykene yri Lāmico
 ko / ioca curutan hebreaxi & Berbei dajol
 la oli wisi Waija / ioissa macasi palto Scis
 raita Sokcica / Kāboia / haluawita / ne odorit
 wedect l'umisti / Sille ette Engeli alafaatui wiffille atalla se hē
 Lanmi.foon / ia pydherfi wedhar / Joca nyte Ensime. sine /
 wedhen pydherstyren iellen sinne sijelle astui / hen parani / misse
 itkenens Taudhis hen oli. Uin oli sielle yri Mies / ioca Cad' ex
 an neliette ymmende woorta oli Ripiā maanne. Costa Je
 sus sai henen nāhde / cussa hen macasi / ia tuusi ette hen io cau
 dan oli sairastawt / sanoi hen henelle / Tactocos tulla ternei i
 wastasi

Wastasi hede se Sairas / Zerra / Zi minull ole yeten inhamist /
 ette co'pa wesi pydheren / ioca minun wolepi Lamunefon / Ja
 e men quin mine tullen / i'o ombi roinen minun edelleni sifelle af
 tinnat. Jesus / andi henelle / Nou'se yles / ota sinu wootes ia me-
 ne. Ja co'hta se Inhiminen paransi / ia otti henent wootens /
 ia meni. Ja se sama peine oli Sabbathi.

Matt 9.
 Mat 2.
 Mat 12.

Sandie sis Jwrtat sille / ioca parattu oli / Tenepene om-
 bi Sabbathi / Zi nyt ole lupa canda woodhertas. Wastasi
 hen heite / Joca minun paransi / se sandi minulle / Ota sinun
 wootes ia mene. Uin he kysyt henelle / Enca se Inhiminen
 ombi / ioca sinulle sandi / Ota sinun wootes / ia mene / Mutta
 se ioca parattu oli ei tiennyt kenge se oli / Sille ette Jesus oli
 lymenyt / ette Laussa nijn palto oli si ne Parcas.

Senperast leusi Jesus henent Templis / ia sandi henelle /
 Caros / sine olet parattu / Ele sillen syndi ree / ettei iorakin pa-
 hembi sinua eodhasti. Uin se Inhiminen possimen / ia ilmoitti
 Jwrtalle / Ette se oli Jesus / ioca henent paransi. Ja senteden
 wihast Jwrtabat Jesusta / ia ezit hendet tapparens / Ette
 hen se icaltasit teki Sabbathina. Uin wastasi Jesus heite /
 Minun Jse'i haman teheit asti tekepi / Ja mine mds tegen.
 Senteden sis Jwrtat enamin ezit hendet tapparens / Ettei
 hen waan Sabbathi rik'onue / mutta mds sandi Jseus Juma-
 lapi / ia teki igens Jumalan caltapi.

1 Chor 12.

Uin wastasi Jesus ia sandi heile / Totifest totifest / sa-
 no' mine teille / Zi raidha Poica izestens miteen tedha / waan
 mite he nakepi Jseus tekene / Sille ette mite he tekepi / sice sama
 mds Poica tekepi. Sille ette Jse' racastapi Poicas / Ja o'otta
 pi cakti henelle / mite he ize tekepi / ia wile' i'wrebita Totie hene
 pite o'ottama henelle / quin neime ouat / Ette teide pite ihme-
 telme. Sille ette ninquit Jse' yles her'ytte Colleita ia wirgot-
 tavi / Uin mds Poica wirgottapi toita he tactopi. Sille ettei
 Jse' ket'ike domize / wan caiten Dominion hnoi Poialle / Sen-
 pale

Tekepi vel W. t
 cunta) Se en
 Ette minun
 Jsen Sabbathe
 pite / sent den
 en mine mds pi
 de / wan al: n id
 teteen m' quu
 minungt Jseus.

B. Johannesen

päle ette caiki pite cūnioizemā Poica/ninquin he Jse cūnioizē
 uat. Joca ei Poica cūnioizē/ei se mōs Jse cūnioizē/ioca henē
 lehecti. Totiseft totiseft sanō mine teille/ Joca minū sanani cwole
 ia vsko sen ioca minun lehecti/henelle ombi tiancaikinē Elemes
 Ja ei tule Dominion/ wan hen waelra Colemansta Elemehen.

Mat 25.

Totiseft totiseft sanon mine teille /Ette hecti tulepi ia nyt
 io on sette ne coolluet pite cwoleman Jumalan Poian ānen/
 Ja ne iotca sen cwoleuat/pite elemē. Sille ninquin Jsell on eles
 me izesens / nin hen mōs annoi Poialle elemen izesens oles
 man/ Ja on mōs henelle andanur woiman donita/sentāden
 ette hē on Inhimisē + Poica. Eiket sice imectelē/ Sille ette
 hecti tulepi/ Jossa caiki ne iotca haurdhois ouat / pite henen ā
 niens cwoleman. Ja pite edheskeumen /iotca hyue tehnet ouat/
 Elemen ylelnousemisseen /Mutta ne iotca paha tehnet ouat/
 Dominion ylelnousemisseen.

Em mine woi izesteni miten tehdā. Ninquin mine cwoles
 min mine domitzen/ ia minun dominon ombi oikcia/ Sille etten
 mine erzi minun tactoni/ wan Jsen tacto /ioca nunun lehectā
 nyt ombi. Jos mine izesteni todistassin /nū ei olisi minun
 todisturen tosi/ Toinen ombi ioca todistapi minusta /ia mine
 tieden ette henen todisturens ombi tosi/iouga hen minusta
 todhista. Te lehetitte Johannesen tyge/ia hen todisti totus
 dhen. Mutta em mine inhimiselde todistust ota / Wan sen
 mine sanon senpāle ette te antuaxi tulisteta. Hen oli palauai
 nen ia paistauainen Synttele/ Mutta te tadoitta weh:n aica
 riemuita henen walkendesans. Mutta minulla ombi surembi
 todhistus quin Johannesen todhistus. Sille ette ne tegot iot
 ca Jse minulle annoi /ette mine ne teuteisin /ne sama tegot iot
 ca mine teen todistauat minusta /ette Jse minun lehecti. Ja
 se Jse ioca minun lehecti /se sama todista minusta. Eike te ole
 costan henen āndens cwolluēt /eike henen mootonis nāhnyet.
 Ja henen

Ja henen Sanans ei ole teiſſe aſuuainen / Sille ettei te vſko ſi
te ionga hen lehetti.

Turkkicata Ramatnita / Sille te leudette niſſe oleuā teillen
hancarkuſen Elemen / Ja ne ouat iotca todiftanuat minuſta / Ja
ette te tado tulla minun tykeni / että te ſuſitta Elemen. En
mine Cunnia ora Inhimifiſide / Wan mine tunnen teien ettet
teiſſe ole Jumalan rackaus. Mine tuliu minun Iſeni nimeen /
ta ette te minua waſtanrupe / Jos toinen tulepi Omalla nimen
lens / ſite te waſtanrupiat. Quinga te woitte vſkoa / iotka tei
ſte Cunnian keſkenen oratte. Ja ſite Cunnia ioca ainoaſt Ju
malaiſt tulepi / ette te etzi.

Elket lulkko ette mine cannä teiden pälen Iſen edes / ombē
ſe ioca teiden pälen candabi / Moſes / ionga päle te toinotta.
Sille ios te o'vitta vſkonett Moſeſen / Tur te oliſitta mōs mi
nun vſkonett / Sille ette minuſta hen on kirioittanue. Jos ette
te henē kirioitturians vſko / Quinga te minun ſanani vſkotta.

* Berheſta. Se on Someri Spirali / ioſſa ne waiwaſet coriaran
ioca ſen Lamincon tykene oli / cuſſa ne wifrattawaſet Carizat carit
rjn Ja ne ſairat ſenk-ſtaſta hyc teko odhouit. Et uenis ab heſed
hoc eſt / Eleoſina / Miſericordia.

* Ette hen Inhimien poica on. Se Domo pite iukkiſeſta pi
dhettemen caiken Inhimien edes / Sentedhen tule mōs ſen Doma
rin Inhimieſſe olla / ionga iocu nähē taita / Ja min mōs Jumalan
ette henen-pite Jumalan Domo Stolin päle iſuman.

VI Luciu.



En ielken meni Jeſus ylize ſen Galileā mere
quin on Tyberian caupungin tykene. Ja Matt 149
ſeirafi hende palio Canſa / Sentedhen ette he Mar 60
nait henen merkins / iotka hen te'i Sairafien Luce 20
päle. Min Jeſus ylesmeni ydhen woren päle
ia iſtui ſielle henen Opetuſtaſtens canſa. Tur
leheſtui Judaffen Peſicis Jubla peius. Coſka

B. Johannefen

Costa sis Jesus ylestosti silmens/ ia nek'i palio Canssa tulea
 nã henen tygens/ sanoï hen Philippuselle/ Cuska me ostamme
 Leipie ette neme saistit sãdhe: Mutta sen hen sanoï kiusaten
 hende/ Sille hen kulle tiesi mite henen tekemen piti. Wastasi
 Philippus hende/ Cadhẽ sadhan peaningin Leinet ei teudhyti
 heidhen /ette irze cukiin wehengi saï. Sanoï yri henen Opet
 tuslapsistãs henelle/ Andreas Simon Petarin weli/ Tesse on
 yri pilti iolla on wisi Ohraista leipe ia cari Cala/ Wan mite
 neme ouat neinen palion keltene?

Matt 14.
 Luce 9.

Mutta Jesus sanoï/ Asettaca Canssa atr'oiteman. Ja siine
 paicas oli palio Roho. Ain sis attrioizit lehes wisi tubact Nie
 ste. Ain Jesõ Otci leinet/ kũtti ia aãnoï Opetuslapsille/ Mutta
 opetuslapsit iagoit niulle attrioizewille. Samallamoto mõs Ca
 loiska nin palio quin hẽ tactoi. Costa he nyt rautut olit/ sanoï
 hẽ opetuslapsillẽs/ Cooccat ne murut quin ieit/ ettei ne huckusi.
 Ain he cokositi/ ia teutit caritoistakymẽde Corti murulla/ wi
 dest Ohraifest leinest/ iotca liari olit niude quin attrioizit. Costa
 sis ne inhãmijet sen merkin neit iõga Jesõ teki/ sanoit he/ Teme
 ombi wissist se Propheta ioca tuleua oli Maulman. Costa sis
 Jesus tunsi ette he radhoit tulla ia otta henen/ ia tedhe he
 nen Runingari/ lymu hen tas worelle ypinens.

Stadium eli W
 acomitta Ombi
 yri Launis/ os.
 sa on cwsi sata
 feneen piturta/
 Eli Sata ia wi
 sicolmarrakymẽ
 de Aelra Et
 octo Stadium sa
 tunt mihate.

Mutta costa ecto tuli/ ala/ astuit henen Opetuslapsens Me
 rẽ tyge/ ia astuit hacten/ Ja menit ylizemeren/ Capernaumin
 pein/ ia io pimie oli tullut. Ja ei Jesus ol'ut heiden tygens tuli
 lut. Mutta Meri paisui surest ilmast/ Costa he nyt olit souta
 net lehes wisi colmarr' eli colmekymende wacomitta/ neit he
 Jesusen heunen meren pãle ia laheneuen hactia/ Ja he pelies
 tyit. Ain sanoï hen heille/ Mine olen/ Eite pelietõ. Ain he
 de Aelra Et tactoit otta henen hacten. Ja cocta sillens oli se hari man ty
 kene/ iohonga he memit

Toina peimen/ costa se Canssa ioca sciõi sillepolet Mer
 ta/ nãti

wa / nekt ettei sielle ollut mworta hactesquin se yri / iohonga hes
 nen Opetuslapsens olie astuneet / ia ettei Jesus ollut hacten
 astunue heren Opetuslapsens cansa / waan ainoat henen O
 petuslapsens olie poisimennet. Murta mwordh hahdet tulit Ti
 beriaast lehes site paucka / cussa he olit sōnet leipe / sūttequin
 HERRA oli tūttenyt. Costka nyt se Canssa sen nāki / ettei
 Jesus sielle ollut / etā heren Opetuslapsens / astuit he mōs hāc
 ten / ia tulit Capernaumin / Jesuska etzjen. Ja quin he leusie
 heren sildepolen Merta / sanoit he herelle / Rabbi / Costka
 tenne tulit?

Wastasi Jesus heite / ia sanoit / Totifest totifest sanon mi
 ne teille / Ette te minna senteden etzi / etā te merki neit / waan
 senteden / ette te Leiuiste sōitte / ia oletta ramitt. Tehet roca / Tehet ro
 ioca ei catua / waan site ioca pysypti hancakitseēn Elemen lion ca Se on /
 ga Inhimisen Poica ombi teille andaua / Sille ette sen saman Sencaltat
 ombi Jse Jumala & insiglanut. Tin sanoit he herelle / Mite sta Roca
 te meiden pite tekemen / ette me rādhašim tehda Jumalan te pytelä.
 edite : Wastasi Jesus ia sanoit heille / Se ombi Jumalan edōh
 Ette te vskotta sen pāles / ionga hen leberti. Tin sanoit he her
 nelle / Mite merki sis sine teget / ette me nātsim / ia vskoisim
 sinun pāles : Mites teget : Meiden Jset sōit Manna Cor
 nes / ninquin kirioitettu ombi / Sen amoi heille Leiven Tais Psal 78.
 wahast sōdherens.

Tin sanoit Jesus heille / Totifest totifest sanon mine teil
 le / Ei Moses andanut teille site Leipe Taiwahast / Murta mi
 nun Jsen andapi teille sen totisen Leiven Taiwahast. Sille
 ette se ombi Jumalan Leipe / ioca Taiwahasta alastule / ia Ma
 smalle Elemen andapi. Tin sanoit he herelle / HERRA /
 Anna maille aina site Leipe. Murta Jesus sanoit heille / Mite
 ne olen Elemen Leipe / Joca minun tykeni tule / ei hen iso / ia
 ioca minun pālemi vsko / ei hen costan iano. Murta mine sa
 noum

B. Johannesen

noin teille/ Etä te mös näitte minun/ ia ette sietteten wosko.

Caiti mire minun. Jsen andapi minulle/ se tule minun ty-
 Feni/ Ja ioca minun tykeni tule/ en mire site pois/ heite. Sille
 mine alafastuin Taiwahast ei ette. mire teen iota mine tahdon
 waan iota se tacto ioca minū lehetti. Se on minū Jseni tacto
 ioca minū lehetti / ettei minū pide miten nişte caitista cadot
 tamā quin hen minulle andoi/ mutca ne minun pite yles herä-
 yttēmē Wimeis peiuenä. Teme nyt ombi henen tactons/ ioca
 minun lehetti/ ette. Jocamen quin näke Poian/ ia wosko hes
 nen päiens / henelle pite oleman ijancakinen Eleme. Ja mi-
 nun pite hende yles heräytemen Wimeis peiuenä.

Nin napizit Juttat. site ette hen sanoi/ Mine olen se leipe/
 ioca alastulin Taiwahast/ ia sandit/ Eikö teme ole Jesus Jo-
 sephin Poica/ ionga Jsen ia Eitin me tunnema? Quingasta
 hen sis sanopi/ Mine olen allastullut Taiwahast:

Wastasi Jesus ia sanoi henelle / Eiket napizco kekenen /
 Eikengen taidha minun tykeni tulla/ ellei Jse/ ioca minun le-
 hetti/ wedheisi hende/ Ja minun pite hende yles heräytemen
 Wimeis peiuen. Se on Prophetis kiriotettu/ heiden pite caiti
 Jumalalda opeteturi tulemä. Senteden/ iocainē quin sen Jsel
 de ombi crollut ia oppenut / hen tule minun tykeni. Ei nijn
 ette iocu ombi Jsen nähnyt/ waan se/ ioca ombi Jumalast/

se ombi Jsen nähnyt. Totisest totisest sanō mine teille/ Joca
 minun päleni oskalca/ henelle ombi se ijancakinen Eleme. Ni
 ne olen se Elemen Leipe. Teiden Jset sōit Manna Corues/ ia
 colit. Teme ombi se Leipe/ ioca alastuli Taiwahast/ sen päle
 ette cuca sijte sōpi/ ei henen pide coleman. Mine olen se eleue
 Leipe/ ioca alastuli Taiwahast/ se quin teste Leimeste sōpi/ hen
 elepi ijancakisest. Ja se Leipe ionga mine amman / se ombi
 minun Lihan / ionga minun pite andaman Mailman Ele-
 men edest.

¶ Tñt Fritelit Juetat kessenens / sanoden / Qvinga taitapi
 teme anda Lihans meille söte : Sanoi Jesus heille / Totisest
 totisest sano mine teille / Ellei te söd Inhimisen Poian Lihaf
 ia ioo henen Wertans / nin ei ole teisse Elemeä. Joca minun
 Lihani sööpi / ia ioopi minun Wereni / henelle on yancat
 Finen Eleme / Ja minun pite hende ylesheräyttemen Wis
 meis peivenä. Sille ette minun Lihan ombi se totinen Ro
 ta / Ja minun Weren se totinen Joma. Joca söpi minun
 Lihani / ia ioopi minun Wereni / hen ombi minus / ia mi
 ne hencs. Uinquin se eleue Jse minun lehetti / ia mine eleit
 Jsen tedhen. Uin mös se / ioca minun sööpi / henen pi
 te mös elemen minun techten. Teme ombi se Leipe / ioca
 Cairahast alastuli / Ei minquin teiden Jset söit Manna /
 ia colit / Joca temen Leiven söpi / henen pite elemen yanc
 kaitisest. Finig

in f. 100. v. 10. p. 10. d. 10.
 F. 10. d. 10. p. 10. d. 10.

¶ Tñte hen sanoit Sinagogas / cösta hen opetti Cas
 pernamis. Monda sis henen Operuslapsifians / iocca tes
 men ewlis / sanoit / Teme on yri coua Puhe / Cucca sen wois
 pi ewlla : Mutta quin Jesus tiesi izelens / ette henen O
 petuslapsens sijte napizit / sanoit hen heille / ¶ Pahottaco
 venne teite : Mite sis / ios te saat nähda Inhimisen Poian
 ylesastuan sinne / cussa hen oli eunen : Hengi ombi se /
 ioca wirghotta / Ei Liha miten autta. Te sanat / iocca mis
 ne puhun teille / ouat Hengi ia Eleme / Mutta monicadha
 teiste ouat / iocca ei vskoo. Sille ette Jesus kulle tiesi alghus
 sta / iocca eiuet vskoneet / ia cucca henen oli pettenä. Ja hen
 sanoit / Sereteden mine sanoin teille / Erei kengen woi tulla
 minun tykeni / ellei henelle se anneta minun Jfeldeni.

¶ Sijte samast aijast / Monda henen Operuslastans poissu
 menit / ia ylenannoit henen / eikä mös enämbete henen cansans
 waelluet. ¶ Tñt sanoit Jesus nülle cadeltoistakymmenelle / Cas
 pernamis

V. Iohannesen

Drottaco teki mós poisimennä: Wastasi hende Simon Peo-
 tari / **LEXA** / Kenenge tyge me: meneme: Sinulla ombi
 sen ijancakijsen Elemen Sanat. Ja me uskoma / ia olem ym
 merteneet / Ette sine olet Christus. se eleuen Jumalan Poica.
 Jesus wastasi heite / Engö mine teite. Caaratoistakymende
 vlos walimut / Ja yri teiste ombi Perkele: Mutta sen hen sa-
 noi Judasest Simonin poiaf Iſchariorit. Sille ette hen
 oli henen pettureinen / ia se oli yri niſſe. Cadhestatoistakyme
 meneste.

✠ Inſiglanut eli mekſiuyt) Se on / Pyhelle hengelle laht-titaunt /
 hanginnu / ia walmistanut / ette hen yrimens. caiken edhes Meſtariu ia
 Auratari aſeteru ia annetu on / iouga ielkinlocatien. pite henens oens
 daman / ſouittaman ia pitemen.

✠ Nän rätelie Jurtat) Teme Cap. Et puhu Letuen ette wnan Sacra-
 mentu / waan ſengel ſeſta ſmuſit / se on / vkoſta / ette Christus totte
 nen Jumala ia totinen Inhiminen / henen Weteris maidhen edhesten vo
 loſwoohatti.

✠ Pahottaco) Jos tene teite pahotta ette mine nyt nete puhun tel-
 dhen canſan Maan päle / quingesta ſäitetapactu / coſta mine Tawasta
 halligen / ia ne ſanat pätien ia teuten.

VII. Lucu.

Luc. 23.



Irelehin waelsi Jesus Galileas / Sille ettei
 hen taconue waelda. Judeas ſenteden ette
 Jurtat pydhit hende rappa. Nin oli iuri
 leſſe Judasfen. Led rimatan. Jubla peiue.
 Nin ſanoi henen Welien. henalle. Mene
 telde / ia mene. Judean / ette mós ſinun O-
 petuſlappes mäſiſie ſinun Töös / ioccas teet /
 Sille ei kengen ſala miteneet / ia tacheo irze iulki olla. Jos ſis
 ne nämet teet / nin iulgihiſta irzes Mailman edes. Sille ettei he-
 nen Welienſteckä vſkonuue henen pälene.

Nin ſanoi Jesus helle / Ei ole minun aican wicle tullut /
 waat.

waan teiden aican ombi aina walmis. Ei woi Mailma teite
 wihara / mutta minna hen wihapi / Sille ette mine kannan to
 dhistusta henest / Ette henen Töbns ouat pahat. Menget te
 yles telle Jubla peiuelle / En mine wicle tadho ylesmenne telle
 Jublalle / sille ettei minun aican ole wicle nyt teutetty. Mutta
 koska hen neite oli heille sanonut / Iei hē Galilean. Nūn koska
 henē Weliense olit yleismennet / Nūn hen mōs ylesemi Jub
 lalle / ei iultifest wan ninquin sala. Nūn Juttat ezit henest
 ieltijns Jublana ia sanoit / Cussa hen on: Ja oli yri swori na
 pistos Carissan keltene / Sille mutomat sanoit / Hen on hyue.
 Ja mutomat sanoit / Ei / Wan hen wiettele Carissa. Mutta ei
 quitengan yrife puhunut iultifest heneste Juttain pelgon te
 dhen. Mutta koska io poli Jubla oli ioutunut ylelastui Jesus
 Templijn ia opetti. Ja Juttat ihmettelit sanoden / Quinga
 teme Kiria taita ettei hen ole oppenut? Wastasi Jesus ia sa
 moi heille / Minun opeturen ei ole minun / mutta sen ioca
 minun lehatti. Jos iocu tabto henen mielense nousta / henen
 pite tundenan ios teme opetus on Jumalast / eli ios mine pu
 hūn igestem. Joca igestens puhupi se ezi oma cunniatans.
 Mutta ioca ezi sen cunniata ioca henen lehatti / se on waca / ia
 ei ole. henes wārytte.

Eikō Moses andanut teille Laki / ia ei kengen teiste Laki
 edillens ꝥ teutenyt? Niri te ezitte minua tapparenne? Was
 tasi Carissa ia sanoit / Sinulla ombi perkele / cuca sinua ezi tap
 parens? Wastasi Jesus ia sanoit heille / Xden tōn mine tein
 ia site te caiti imehelette / Senteden Moses andoi teille X
 berileicaren / ei ette se Moseselda oli / Wan Jfelde / ia quiten
 gin te ymberinsleicatre Juhimisen ꝥ Sabbathina. Jos nyt
 Juhiminen ymberileicaren otta Sabbathina / senpāle ettei
 Mojesen Laki pideisi rikortaman / Vierkestyttelō te minua
 ette mine coco Juhimisen paransin Sabbathina? Elket do
 wutco nekymisen ieltin / wan domitca oikca domio.

B. Johannefen

Sanoit sis mworamat nyste Jerusalemianist / *Esā* tea me se ole iota he ezit tapparens: Ja cargo hen pubu roba kiasst Ja ei he henelle miten pubu. Tietorenekd meiden Mis meiset toderi ette hen ombi roissi se Christus: Mutta me tis deme cussa teme ombi Wan cussa Christus tulepi ei kengen tiedhe cussa hen on.

Uin brosi Jesus Templio / opetti ia sanoit / Ja / te tunz nette minun / ia tiedette cussa mine olen / Ja enu mine ole tulla lut ige minustani / mutta se on waca ioca minun leheti / io ta ette te tunne / Mutta mine tunnen henen / Sille ette mine olen henest / Ja hen minun leheti . Sijte he ezit hende kās tietorens / Wan eikengen lasterut kätensē henen pälens / Sik le ettei henen aicans wiele ollut tullut . Mutta palio cansast wskoit henen pälens ia sanoit / Costā Christus tulepi tehnekd hen enemien Tunnuštācti quin teme tehnyt on ?

Uin culit ne Phariseuset ette Canssa napisit sencaleasita henest. Uin ne Phariseuset ia ylmeiset Papi leherit Palueliat hende künioottaman . Uin sanoit Jesus heille / Wiele mine olen yrielde teiden cansan / ia nijn menen henen tygens ioca minun leheti / Teiden pite ezimen minua ia ei leuteimen / ia cussa mi ne olen ette te woi sinne tulla . Uin sanoit Juttat kēstienens / Euhunga hen menapi ettei me hende leude : Memekd hen Pacanadhen secaan ioca sielle ia telle haiocteur orat / ia opeta taman heite : Miē pubeta teme on quin hen sanoit / Teidhen pite ezimen minun ielkijni ia ei leuteimen minua / Ja cussa mine olen / ette te woi sinne tulla ?

Mutta wimeisse sworna Jubla peiuenā seisoi Jesus ia hust sanodē Joca ianopi se tulcait minun tykeni ia ioocan . Joca wsko minū pälēni ninquin Kamattu sano / Henē Cobdustana pite woramā Eleuē wedhen wirdhat . Mutta sen hen sanod sijte hengest ionga henen wskolisens piti saman . Sille ettei se Pyhe

Esā 12.
Esā 44.

Se Pyhe Zengi wiele silloin ollut sapualla / Senteden ettei Je
sus wiele ollut Bärkastettu. Monda sis Canstasta iocca Te
men puhen culit / sanoit / teme ombi wissist yri Propheta.
Muromat sanoit teme on Christus. Mutta moncadhat
sanoit / Tulkeo Christus Galileast / Libo Kamatto sano Et
te Christusen pite tuleman Daudin Siemenest / ia sijte Beth Wihes
leheimin Caupungist cussa Daud oli / Christus on tuleua /
Uin nousti yri rija / Canfan seas henen täärens / Ja monicas
dat tahdoit henen kijniootta / waan aikengen lasteunt täärens
se henen pä lens.

Uin tulit sis palueliat Pharisusten ia Ulimeisten Papi
pien tyge / Ja he sanoit heille / Wihet te hende roonet
teme / Uin palueliat wastasit / Ei itenens ole Inhi
minen nein puhunut quin teme Mies puhupi. Uin wastasit
Pharisenset heite / Oleccato te mäs wietellyt / Olecco iocu Pä
michiste wstouut henen pä lens / taicka Pharisensista / Wan
teme cansa iocca ei taida Laki / ouat kirout. Uin sanoi heil
le Nicodemus / se iocca delle oli tullut henen tygens / iocca yri
oli heiden Lugustans / Domizeco meidhen Laki iongun in
himisen emnen quin se uoltahan ia sadhan tiece mite hen
teki / he wastasit ia sanoit henelle / Olecco sine mäs yri Gal
ilealainen / Tutki ia näe ettei Galileast ole yccen prophetat
ylestullut. Ja nin izecuti meni cotijans.

† Tenttenyt Töllens Se on ninquin Roma s. Site quin Laki
ei woinut Edhestoorta (Senuoxi ettehen oli hickounnut uhasta)
sen Jumala teki.

‡ Sabbathi pittemen / se on Mosesen Laki / Mutta Ymberileicauis
ombi Jsedhen / Laki Tasi olla / ette ne ohr wastoin toinen toistans
Sille / costa iocu Sabbathina izens ymerimseickautta / nin hen sen
Uen canfa Sabbathin ricko / sijne sis he toinen toisens wastan euat.
Sen tedhen nyt Lain tenttemys ei ole Wockstausa wan Zengete.

P. Johannefett
VIII Lucit,



Luc 10.

Mutta Jesus wolseri Olio mäelle/ia warhan
Zomeltan hen iellens tuli Templin/ia caiki
Canssa tuli henen tygens/Ja hen istui ia opetti
heite. Mutta ne Xirianoppenet ia Phariseuset
roidh ydhen Waimon henen tygens Zorissa
kijnotetun/Ja quin he olit henen keskelle seis
settaner/sanoit he henelle/ Nestari/teme Waimo on iuri nyt
Zorissa kijnotettu. Mutta Moses on Lais meite kessenyt/
ette semmoroiset pideis kiulle surmattaman/Mite sis sine
sanot: Mutta sen he sanoit kiasaten hende/Ette he woisit can
da henen pällens.

Nin Jesus alaskumarsi izens ia kirioitti Sormellans ma
han. Costa he nyt hoghit hende kysymen/ oien si hen izens ia
sanoi heille. Joca teiste on ilman synnitet/ se Ensin heitteken
kiven henen päleno. Ja taas hen alaskumarsi izens/ia kirioitz
ti mahan. Costa he temen ewlit/lerit he wlos ieristens/yri toi
sen ielken Ruuerten niiste Wanhimista/ ia Jesus ielij yrimens
ia se Waimo keskelle seisoim. Mutta costa Jesus izens oien si/
ia aiketen nähnyt paizi sen Waimon/sanoi hen henelle/Wai
mo/ cussa ouat ne sinun pälecandaias. On go kengen sinun
Dominue: Sanoi hen/HERRA aikengen. Nin Jesus sanoi/
En mäs mine sinua Domize/Mene/ia ete fillen syndi tee.

Taas puhui Jesus heille ia sanoi/Mine olen Mailman Wal
kens/ioca minua seura/ ei hen pimeydes Waella/Mutta hen
saapi Elemen Walkeim. Nin sanoit Phariseuset henelle/Si
ne todhifat izestessinun todhifores ei ole costi. Jesus wastasi
ia sanoi heille/Waicka mine izestemi todhifata/nin obi minun
todhiforen costi/Sille mine tiedhen custa mine tuln/ia cus
hunga mine menen/Mutta ette te tiede custa mine tulen/ia
cuhungo.

euhunga mine menen. Te domizetta Lihan ielken/En mine
 Bereten Domize. Mutta waicka mine Domizisin / nin minun
 Domion on tosi/Sille em mine ole yrinen/Mutta mine ia Jse
 ioca minun lehatti. Nin on mōs kirioitettu teiden Lassa Ette ^{Deute 17.}
 kahden Juhinisen todistus on tosi. Mine se ole/ioca igesteni ^{2. Cori. 13.}
 todhistoren kannan / ia se Jse ioca minun lehatti todhista
 mōs minusta. Nin he sanoit henelle/Eussa sinun Jses ombi:
 Jesus waastasi/Eike te tunne minua/ eike minun Jsen/ Jos
 te minun tūdisitta/nin te mōs tūdisitta minun Jsen. Nāmet
 sanat puhui Jesus Wffriaktun tyten opettain Tempuls/ Ja
 aikengen hende kñniortantte/ Sille ettei henen aicans olut
 wiele tulut.

Nin sanoit Jesus taas heille/ Mine poismenen/ ia te ezitta
 minua/ia teiden pite coleman teiden synnisen. Euhunga mine
 menen/ette te woi tulla. Nin sanit Juttat/ Tappaneko hen
 izens/ Sille hen sano/ Euhunga mine menen/ette te woi tulla:
 Ja hen sanoit heille/ Te oletta alahalda/ ia mine olen ylehelde.
 Te oletta teste Nailmasta/ em mine ole teste Nailmasta.
 Senteiden mine sanoin teille/ Ette teiden pite coleman teiden
 synnisen/ Sille ellei te rokko ette Mine se olen/nin teiden pite
 coleman teiden synnisen.

Nin sanoit he henelle/Euca sine olet: Ja Jesus sanoit heille
 Ensin se/ioca puhun teille/ Palio minulla ombi teiste puhus
 mist ia Domizemist/Waan se on waaca/ioca minun lehatti ia ^{Ensin se)}
 mite mine olen henelde ewollut/njste mine puhun Nailmas. ^{Se on/mine ole}
 Eijet he ymmertenes/ette hen puhui heille Jsest. Sanoit sis ^{teide sarna: sine}
 Jesus heille/Coska te Juhinisen Poian ylenneet/silloin te ym ^{Costa te sen en}
 merdhatt ette mine se olen/ ia ettei mine igesteni miten tee/ ^{sin Wfforta/nin}
 Waan ninquin Jse ombi minun opettanue njste mine pu ^{te kulle astotatte}
 hun/ Ja se ioca minun lehatti/ombi minun cansan. Ei Jse ^{ia ymmertett en}
 jets minun yrinen. Sille ette mine teen aina mite henen kelpa. ^{ca mine olen ia}
 ei mwtoin.

B. Johannesen

Quin hen neite puhui / vskoit moni henen pällens. Tii sa
 noi Jesus näille Juttaalle iotca henen pällens vskoit / Jos te py
 sytte minun Puhesani / min te oletta totisest minü Opetuslap
 seni / ia teiden pite totudhen ymmertemen / Ja se Totuus pite
 teijer wopactaman. Tii he wastasit hendes / Me olema Abra
 hamin Siemen / ia emme me ole coskan Kenengen Oriana ol
 lect / Quinga sis sine sanot / Teiden pite wapadheri tuleman
 Jesy wastasi heite / ia sanot / Totisest totisest sanõ mine teille /
 Ette idcainen quin synnin tekepi / hen ombi synnin Oria. Mut
 ta Oria ei pysy iancaitisesta Honela / Poica pysy pi iancaitise
 sta. Jos sis Poica teite wapari teke / Totisest te oletta wapaat.
 Mine tiedhen ette te oletta Abramim Siemen / waan te ezitta
 minua colettaren / Sille ettei minü Puheni ole sija teisse. Mine
 puhun mite mine olen nähnyt Iseni tykene / Ja te teet mite te
 oletta nähnyt teiden Isene tykene.

He wastasit ia sanot henelle / Abraham on meiden Ise.
 Sanoi Jesus heille / Jos te Abrahamin Lapsit olisitta / min te
 tekisitte Abrahamin töite / Mutta nyt te ezitta minua tappas
 sen / site Inhimist / quin olen Totudhen teille puhunut / ionga
 mine ewolin Jumalada / Ei Abraham site tehnyt / Te teet tei
 de Isen tekoit. Tii sanot he henelle / Emme me A'perenä ole
 syndynet / Ixi Ise meille ombi / Jumala. Jesus sanoi heille /
 Jos Jumala olis teiden Isen kulle cosin te minua Racaustie.
 Sille ette Jumalasta mine woslexin ia tuln / Sille / em min
 ne ole ihesteni tullut waan hen minun leheitti / Mittei te tun
 ne minun Puhettani? Sille ettei te woi ewolla minun Pus
 hettani.

Sijte Iseste Perkelest te oletta / Ja teiden Isen himot te
 tadhorta nouta. Hen ombi Niehencappaja alvosta ollut Ja
 ei pysynyt Totudhes / Sille ettei henes ole Totutta. Costa hen
 Walhen puhupi / min hen puhu omaistans / Sille ette he on yxi
 Walechpe

Walechtelia/ ia sen saman Ise. Nutta senteden ette mine sa
non teille Totudhen / ette te minua wsko.

Luca teiste uichteles minua synnin tedhen? Nutta ios
mine nyt sanon teille Totudhen/ mirei te wsko minua: Joca
Jumalasta onibi/ se ewole Jumalan sanat / Senteden ette te
ewole/sille ettei te Jumalasta ole. Nin wastasit Juttat/ia sano
it henelle/ Eminent me oikcin sano/ Ette sine olet yri Samari
tannos/ ia sinulla on Perkele: Jesus wastasi/ia sanot/ Ei mi
nulla ole Perkele/ Waan mine cummoitzen minun Ise/ ia te
hauessett minua. En mine etzi oman Cummani telkin/ ombi yri
ioca sice kysy ia domize.

Totifest totifest sans mine teille / Se quin minun Sanani
kätke/ ei henon pide Colemata näkemē hancalki est. Nin Jut
tat sanoit henelle/ Nyt me ymmersim ette sinulla on Perkele.
Abraham on collut/ ia Prophetat/ ia sine sanot/ Se ioca kätke
minun Sanani/ ei pide henon maistaman Colemat hancalki
sesta. Olegos storenbi quin Abraham meiden Ise/ ioca cool
lut on: ia Prophetat ouat collect. Niri sine itzes teet:

Jesus wastasi/ Jos mine izeni cummoitzen/ nin minun cum
moitze/ Jonga te sauotta teiden Jumalan olenan/ ia ette te
hende tunne/ Nutta mine henon tunnen/ Ja ios mine sanota
sin ettei mine hende tädissi/ nin mine olisin Walechtelia/ quin
tekti. Nutta mine tunne henē/ ia kätken henon Sanans. Abra
ham teiden Ise iloizi/ ette henē pite näkemē minun peiveni/
hen näki sen/ ia haastui. Nin sanoit Jucat henelle / Etpä sine
wiele ole wiisikymende ajastatca wanba/ ia sine olet nähnyt
Abrahamin: Sanoit Jesus heille/ Totifest totifest sanon mine
eille / Ennenquin Abraham olican / olen mine. Nin he sis
poimit kint lastettarens hende. Nutta Jesus lymyi/ ia wlos
aweni Templift.

Sanani kätke)
Se on sanottu
vskon ia Euang
geliumin Sana
sta .i

Abraham nekä
Calki Pyhet mo
ilman algusta o
nat murt sen iam
an vskon Chri
tusen päle puos
nyet quin m r o
ia ouat oient
Christitut olls. s

Ja

B. Johannesen

IX Lucu.



JA Jesus Ohizetieudhen näki ys
 Johen Inhimisen / ioca oli Sotia
 na syndynyt / Ja henet Opetuslap-
 sens kysyi henelle ia sanoit / Mestari /
 Cuca synditeki / Temetö / taica henet
 Wanhemans / ette henet piti Sotia-
 na syndymen: Jesus wastasi / Eite
 teme synditehnyt / eite henet Wähem-
 bans / Mutta senpäle ette Jumalā töödy pite henet ilmoitet-
 taman. Minun tule tehda henet Töönä ioca minun lehetet-
 nyt on / nincawuan quin peiue ombi. Oö tule / costä eikengen
 woi töte tehda. Nincawuan quin mine olen Mailmas / nit
 mine olen Mailman Wakteus. Costä hen temen oli sanonut /
 sylti hen Maan päle / ia teki loghan sylieft / ia woiteki lo-
 ghalla sen Sotian silmet / Ja sanoi henelle / Mene ia pese
 sinus Silohan Lammikos (se on tulkittu) lehetetty. Uin
 hen meni / ia pesi izens / ia tuli näkenet.

Uin Uaburit ia ioka henet ennen nähnett olit / ette hen
 oli Beriejä / sanoit / Eitö teme se ole ioca istui ia Beriejä
 Mutomat sanoit / Se hen on. Mutta mutomat taas / hen on
 henet motoisens. Hen izge sanoi / Mine se olen. Uin sanoit
 he henelle / Quinga sinun Silmes aukent: Wastasi hen ia
 sonoi / Se Inhiminen / ioca Jesus curzutan / teki Lo-
 ghan ia woiteki minun Silmeni / ia sanoi minulle / Mene
 Silohan Lammickolle / ia pese sinus. Ja quin mine meni /
 ia pesin minun / nin mine sain näkyni. Uin he sawoit henelle /
 Cussa hen on: hen sanoi / En mine tiedhe.

Uin he weit sen ioca oli caunan Sotia ollut / ninen phari-
 seusten tyge / ia oli se yohen Sabbathin peimen päle / costä Je-
 sus

sis teki Loghan / ia auasi henen Silmens. Taas ne phariseus
 see kysyit henelle / Quinga hen oli näkyns saanut. Min hen sa
 noi heille. Loghan hen pani minun Silmeini päle / ia mine pe
 sin minun / ia nyt näen. Min sanoit mutomat niiste phariseus
 sist / Ei oli teine Inhiminen Jumalast / Sille ettei hen pidhe
 Sabbathia. Ja mutomat sanoit / Quinga taica yri Syndinen
 Inhiminen neita Mercki tedhä: Ja tuli yri Rjita heiden kesä
 Kenens. Min he taas sanoit Sotialle / Niite sine sanot henest /
 ette hen on auanut sinun Silmes: Min sanoit hen / Xi Pro
 pheta hen ombi.

Mutta ei Juttat roskonet heneste / ette hen oli Sotian oli
 lut / ia näkeveri tullut / sihenastiquis he curzuit henen Wan
 hemans / ioca nägöns saanut oli / ia he kysyit heille / sanoden /
 Temecö reiden Poican on löga te sanott Sotiana syndyneen:
 Quinga hen nyt näkerhenen wanhemans waastasi / ia sanoit /
 Me tiedhem ette teine ombi meiden Poican / ia ette hen Sot
 tiana on syndinyt / mutta quinga hen nyt näke / site emme me
 tiedhä / Eli tenge henen Silmens auasi / emme me tiedhä: He
 nel'e öbi kulle ike / kysyit henelle / publican iz edestens. Niis
 te sanoit henen Wanhemans / sille ette he pelkesit Juttait. Sil
 le ette io oli Juttat keskenens min päätrenyet / Ette ios iocn
 pici henä tunnustama Christuseri / se pite wlof heitettemen Si
 nagogista. Sente den sanoit henet Wanhemans / henelle om
 bi kulle ike / kysyitä henelle.

Min he taas curzuit sen Inhimien / ioca Sotian oli ol
 lut / ia sanoit henelle / Minä Jumalan annia / Me tiedhem
 ette teine Inhiminen on syndinen: Hen waastasi ia sanoit / Ol
 leco hen Syndinen / em mine tiedhä / Wdheit mrie tiedhen ette
 mine olit Sotias / ia nyt näen: Sanoit he taas henelle / Niite
 hen sinun teki: Quinga hen auasi sinun Silmes: Hen waastas
 si heite / Niite sanoin nyt teille / ei ö te evolleet: Niite taas
 tadhot:

W. Johannesen.

tadhott site ewolla / Tadhottaco te mós olla henen Opetuslaps
sens / Uin he kiroilit hende ia sanoit / Ole sine henen Opetus
lapsens / Me olema Mosesen Opetuslapsen / Me tiedem ette
Jumala on puhutellut Moses / Mutta custa teme on / enme
me tiedhä.

Uin se Juhminen wastasi ia sanoit. Se on sangen ihmes
Uinen ettei te tiedhe / custa hen on / ta quitengi hen awasi minus
Silmeni. Mutta sen me tiedhem / ettei Jumala ewole syndifite
waan sen / quin on Jumalan paluelia / ia henen rachtens nous
ta / sen hen ewole. Mailman alghusta ei ole se ewoltu / ette ioc
on sen Silmet awanit / ioca Sotiana syndynyt ombi. Ellei
teme olifi Jumalasta / nin ei hen woisi miten tehdä. Ze wasta
sit / ia sanoit henelle. Sine olet synnise cokonans syndynyt /
ia sine opetat meite. Ja he wosaidit henen.

Ja Jesus sai sen ewolda / ette he olit henen wosajaneet.
Ja quin hen leusi henen / sanoit hen henelle. Olocos Jus
malan potian päle / hen wastasi / ia sanoit / **H E R R A** /
cuca se on / ette mine henen pälens wkoisin / Jesus sanoit
henelle / Sine olet henen nähnyt / ia ioca sinun canfas puhu
se hen on. Uin hen sanoit. **H E R R A** / mine wkon. Ja
hen cumarsi hende.

Ja Jesus sanoit / Mine tulit domiolle tehen Mailman /
Ette ne / iocca ei näe / pite näkemien / Ja ne iocca näkeuet / pi
te sotiaxi tuleman. Ja mutomat phariseusist neite ewolit / ioc
ca henen tykenens olit / ia sanoit henelle / Ollemaco meki So
tiat / Jesus sanoit halle / Jos te sotiat olificta / nin ei olifi teille
syndi. Mutta nyt te sanotta / Me näem / Senteden teiden
syndine pysyuet.

X. Lucu

Totiseft



Totifest totifest sanon mine teille / Joca ei sia
 selmene ouen cautta Lammas honesten / waan
 in waida siselastu / se ombi Wargas ia Rõa
 neri. Nutta ioca ouen leptze siselmene / se om
 bi Lammas ten paimen. Sullen Quenwartis
 wuapi / Ja Lambat crolenat henen anens. Ja
 omat Lambans curzu hen nimeldens / ia uloswiepi heijet. Ja
 quin hen omat Lambans vloslaste / nin hen heiden edhellens
 mene / Ja lambat seirauat hende / Sille ette he tundenat hes
 nen anens. Nutta eiuet he mwcalaista seura / waan pakene
 nat henelde / Sille ettei he tunne ninen mwcalaiisten andä. Te
 men Tapauren sanoi Jesus heille / Nutta eiuet he ymmertenet
 mihe se oli / quin hen sanoi heille.

Nin sanoi Jesus taas heille / Totifest totifest sanon mi
 ne teille / Mine ole se Lammas ten Qui. Caieki iorca minun es
 dhellen ouat tulleet / ne ouat Warcat ia Rõnerit / waan ei Lam
 bat crolleet heite. Mine olen Qui / Se ioca minun cauttan sia
 selmenepi / henen pite wapari tuleman / Ja siselmene pi ia vlo
 s menepi / ia leute Laitumen. Ei Wargas tule mwooin quin
 wargastaman / ia tappaman / ia cadhottaman. Mine tulit
 senpale / ette heille pite Kleme oleman / ia ydekylle ole
 man.

Mine olen se hyue Paimen. Tri hyue Paimen anda hena
 gens Lammas ten edest. Nutta Palcolinen / ia ioca ei ole Paimen
 men / ionga ei ole Lambaat omat / nake Sudhen tuleman / ia
 iette Lambaat / ia pakene / ia Susi ratele ia haaska Lambaat.
 Nutta se Palcolinen pakene / sille ette hen ombi palcolinen /
 ia ei tottele Lambaista. Mine olen se hyue Paimen / ia tunnen
 minun Lambaani / ia mine tutan minun Lambaidani. Quin
 Jie minun tunde / nin mine mds tunnen Jsen / Ja mine panen
 hengeni Lammas ten edheste. Ja ombi mds minulla muts
 ta Lamba

B. Johannesen

Da Lambaita iocca ei ole teste Lammas honesta. Ja ne samas
pice minun mōs tēne saattam an sia heidhen pite cwoleman mi
nun āneni. Ja ole mā pite xpi Lammas honesta xpi Paimen.

Senteden Ise minna racasta este mine panen hengeni / ia
sen iellens otan. Et kengen minulta sice ota / wan mine sen
panen ize minuldani. Minulla on rooima sice panna ia minul
la on rooima sice iellensje otta. Sen tās kyn mine sain Iseldes
m Taas sis rita nousi Judasten kēkene neimen puheten tādēn.
Min Moni heiste sanoit / Henelle omibi Per kele / ia hen hulluta
teles mite te hende c. v. delette. Mrotamat sanoit / Neme sa
nat eivet ole Perkeellisen. Woico Perkel Sōkein silmet anaitat

Min tapachui Jerusalemis Birkomessu / ia talui oli / Ja Je
sus keui Templis Salomonin Esihones. Min Juttat henē ym
berinspūritia sanoit henelle. Quin tawā sine ionietelec meiden
cansat. Jos sine olet Christo min Santos meille selkiest. Jesus wa
stasi heite / Mine olen sen sanonut teille ia ette te wsko sice. Ne
tōdōh iocca mine teen Iseni Tineen / ne minusta todistorein
candauat. Mutta ette te wsko / Sille etet te ole minun Lam
baitan / ninquin mine sanoin teille / Minun Lambani cwoles
nat minun āneni / ia mine cunnen heitet / Ja he Terrauat mi
nuat / Ja mine annan heille hancat / sice elemen / sice he hucki
hancat / sice / Eite mōs yrāken heite repele minun kādhesteni.
Minun Isen iocca ne minulle annoi / hen on caitia scotin / ia
ei kengen woi heite reuist minun Iseni kādhest. Mine ia Ise
olema ychē.

Min Juttat taas pōimie Kūni / hende kūiterens. Wastasi
si Jesus heite / Monda hyue tōce mine ofotin teille minun Isel
deni / Quinnga tedhen sis niiste tōiste te tadhot minua / si
nietē / Wastasi hende Juttat / sanoden / Emme me sinua / si
nietē hyuen tōdōn tedhen / waan pileam tedhen / ia ette sine iocca
Inpūminē olet / teet izes Jumalari. Wastasi heite Jesus. Si
tō tedhen

Ed teiden Laisan ole kirioitettu / Mine sanoit / Te oletta Jo
 malat / Jos hen ne curzui Jumalayi / ioille Jumalan sana ta / Psal 100
 pactui / ia ei se kirioitus raidha quitengan rikottu-olla / Ja
 te sijetekin sanotta henelle ionga Jse ombi pyhitetty ia se
 heetenyte Mailman / Sine pilcat Jumalata / Senteiden ette
 mine sanoit / Mine olen Jumalan Poica / Ellei mine tee mis
 nun Jseni toite / nin ette vsko minua / Mutta ios mine ne teen
 ios ei te minua vsko / nin vskocat ne todot / Senpate ette teiden
 pite tundeman ia vskoman / ette Jse ombi minus / Ja mine
 henes.

Ein he taas ezit herde kijnotta / ia hen poisseri heiden
 Päsistens / ia poismeni iellens toiselle polen Jordanin siben
 sijan / iossa Johannes oli ensin castanut / ia teij sinne. Ja mon
 da tulit henen tygens ia sanoit / Ei cosin tehnyt Johannes
 ychteken Merki / Mutta quitengi caiti / mite Johannes ombi
 tesse sanonut / ne ouat todhet. Ja monda sielle vskoit henen
 pä lens.

XI Lucu.



In sairasti yri Nies / Lazarus nimelbe Bea
 thaniasta / Marian ia henen Sisarens Mar
 than Caupungista. Mutta Maria oli selioca
 oli **HERRA** woitella woidhellus / ia henen
 Jalcans hiurillans quivannut / Jonga welt
 Lazarus sairasti. Nin lehetit henen Sisarens
 henen tygens ia sanoit / **HERRA** / Carzo se sairasta iotas
 racastat. Costka Jesus sen ewli sanoi hen / Teme tauti ei ole
 colemahan / waan Jumalan cunniayi / ette Jumalan Poica
 pite sen cautta cunniotettaman. Mutta Jesus Racastti Mar
 tha / ia henen Sisartans / ia Lazarusta. Ette hen nyt ewli hea
 wen sairastauan / wiuyi hen samas sijas cari peiue.

R j

Sijtte

Sijtte senielken sanoi hen Opetuslapsilles/Mengem iellens:
 Judean. Sanoit henelle Opetuslapses/ Rabbi/ esken ezic Jute
 tat sinua kuitersensia taas sine menet sinne: Wastasi Jesus/
 Likõ caritoistakymende ole peiven hekte: Joca peiuelle was
 elda/ ei hen loucka/ sille ette hen näkepi temen Mailinan Wal
 kundhen. Mutta ioca ölle waelda se louckapi/ sille ettei Wal
 tius ole henes. Neite hen puhui/ ia sijtte sanoi heille/ Meiden
 Rsteue Lazarus macapi/ mutta mine menen hende wnest here
 ytteinen. Uin sanoit henen Opetuslapsens / 3^{ERRA}/ ios
 hē maca/ kulle hē parane. Mutta Jesy sanoi henē colemaštās
 Waan he wlot henen sanouan Kumillsest/ vnest. Uin sanoi
 Jesus heille selteksi/ Lazarus ombi coollut/ Ja mine iloizen tei
 den tehden/ ettei mine sielle ollut/ ette teiden pideis wstomā/
 waan mengem henen tygens. Uin sanoi Tomas/ ioca curu
 tan Caroinen Opetuslapsille / Mengem. mōs me. coleman
 henen cansans.

Uin tuki Jesus ia leusi henen io- nelie peiue manexi Zana
 dhas. Mutta Bethania oli lesne Jerusalemita / lebes wijsi
 toistakymēde Wacomitta. Ja monda Juttaista olit tulleet
 Marchan ia Marian tyge/ lohduuttaman heite/ he den Welie
 stens. Colka Martha nyt ewli Jesusen tulenan/ ioxi hen was
 tan hende. Mutta Maria teij coria istunan.

Uin sanoi Martha Jesusel/ 3^{ERRA}/ ios sine olisit ollut
 tesse/ ei minun Welien olisi coollut. Mutta wiele nyt mine
 tieden ette caiki mite sine anot Jumalalda/ sen/ Jumala sinul
 le andapi. Jesus sanoi henelle/ Sinun Welies pite/ ylesitouses
 man. Martha sanoi henelle/ Mine kulle tiedhen ette hen yles
 nouse siinä ylesitousemises. Mine sine peiuenä. Sanoi Jesus
 henelle/ Mine olen ylesitousänus/ ia Eleme/ Joca wstō Mis
 nun pälen/ henen pite elemen / ehke hen olis coollat. Ja ioca
 hien quin elepi/ ia wstō misun pälen/ ei pide coleman tiar
 caikijesta.

raikisesta / Wskotos sen: Sanoi hen henelle / Ja **HERRA** /
 Mine Vskon ette sine olet Christus se Jumalan poika / ioca
 oli tuleva Mailman.

Ja quin hen neide sanonut oli / meni hen pois / ia curui
 Sisarens Marian sala sanoden / Mestari ombi tullut / ia
 curui sinua. Quin hen sen ewli / nousi hen cocta yles / ia tuli he
 nen tygens / Sille ettei Jesus ollut wiele silloin Zylen tullus
 waan oli samas paicas cussa Martha oli henen eohdhanut.
 Costa nye Juttat / iotca henen cansans olit Zonessa ia loh
 dhuit hende / nait ette Maria nopiast ylesnoui / ia wolosmes
 ni / he seurasit hande sanoden / Hen menepi Zaudhan tyge
 idkemen.

Costa Maria sinne tuli cussa Jesus oli / ia nait henen / ia
 langesi henen Jalcains iureen / ia sanoi henelle / **HERRA** /
 ios olisit sine teile ollut / ei olisi minun Welien coollut. Costa
 sis Jesus nait henen idkemen / ia Juttat iotca henen cansans
 tullut olit / idkewiset / Zaituetti hen Zegese / ia surgentti izens
 ia sanoi / Cubunga ee henen panitte? Ze sanoit henelle /
HERRA / tule ia carzo. Ja Jesus idki. Min sanoit Juttat /
 Carzo / quinga hen Racasti hende. Mutta muomae heiste sa
 noit / Eiks reme rainut / ioca sen Sotian Silmet auasit teh
 da / ettei remeken coollut olisi? Jesus sis taas haituetti izes
 sens / ia tuli Zaudhan tyge. Min se oli yri Cropi / ia kivi sen
 pale pandu.

Sanoi Jesus / Ottaca kivi pois. Sanoi henelle Martha /
 sen Sisar quin coollut oli / **HERRA** / io hen haisepi / Sille
 ette hen ombi nelte pe ue coolut. Sanoi Jesus henelle / Engo
 mine sanonut sinulle / Ette ios sine vskosit / min sine naitisit
 Jumalan eunnian / Min he poisotit kiven sijaldans cussa se
 coolut oli pandu. Ja Jesus ylesnostti Silmens ia sanoi / Jes
 mine kytten sinua / ettes minun ewlit / Mine mos tieden / ettes

aita minun colet/Waan Canssan tedhen/quin tessē ymberilla
seiso sanō mine tetā/ette he vskoisit Sinun minua lebetteneeri.

Ja quin hen neite sanonut oli/hrosi hen corkealla anelle/
Lazare tule vlos. Ja se Coollut wlostuli/sidhottama kāsisi ia
Jalgoist Bärilimalla. Ja henen Caswons-oli peitetty sikilla
nalla. Jesus sanoi heille/Pästete hende/ia sallicat menemen.
Mōda sis Juttaist/iotta olit Marian eyge tulleet/ia nait ne
quin Jesus tekii/vskoit henen pälens. Mutta monicadhat het
ste menit Phariseustan eyge/ia sanoit heille mite Jesus oli
tehnyt.

Nin cokosit ne ylimieset Papit ia Phariseuset ydhen Meis
non ia sanoit/Mite me teem? Sille Teme Inhiminen teka
monda Nercki/tos me nin sallima henen/nin caiki vskoivat
henen pälens. Ja ne Romarit tulevat/ia pois/ottavat sete me
den Maan ette Canssan. Mutta yri heiste Caiphas nimeldej
ette hen oli sen Woden Ylimeinē Pappi sanoi heille/Ette te
miten tiedhā/cikā mōs aiattele/Ette se omibi meille parant
bi/iotta yri Inhiminen coole Canssan tedhen/quin Caiki
Canssa huckuisi. Mutta ei hen site itzestens sanonut/waan
ette hen oli sen Wodhen Ylimeinē Pappi/hen noitui. Sille et
te Jesus piti coleman Canssan tedhen/ia ei waivoiin Can
ssan tedhen/mutta ette henen piti ne Jumalan Lapset yhten
cohoaman/iotta hajotetut olit.

Mutta sijte peinest asti he pidit nemo kellenēs quinga heidē
piti henē colettamā. Et sis Jesus enāmbi Vaeldanut iulkises
ta Judastē seas/waan leri sielde ychten Man culman/lehes
Corpe/ychten Caupungijn ioca curzutau Ephrem/ia olesteli
sielle Operuslastēs cāsa. Mutta silloin lehestui Judastē Pāstiei
nen. Ja monda ylesmenit Jerusalemijn/sijte Maanculmast
Pāstieijen edhelle/heitens puhdistaman. Nin he ezit Jesusta/
ia puhelit kellenens seisoim Templis/Mite te lwoletta/etta hen
ols.

ole tullue Jublalle: Tin olie ne Xlimeiset Papat ia Pharisus
 set bestyn andanut/ ette ios tocu tieteis cussa hen olis/ henen
 pin sen Almoittaman/ ette he saisit henen Eijnoitta.

XII Lucu.



Wotta sis peiue ennen Pasiest/ tuli Jesus Be
 ehanian/ cussa Lazarus oli coollut/ ionga hen
 coolluista ylesheräyetti. Sielle he teit henelle
 Echröisen/ ia Martha palueli/ Murta Laza
 rus oli yri niyste/ tocca henen cäsans artoizit.

Matt 26
 Mar 14.

Tin otti Maria ydhen Marcan Woidheer
 cullit turmelematoind Nardusta/ ia woiteli Jesusen Jal
 ghar/ ia quuasi huwillas henē Jaleans. Murta se hōne teutez
 tin Woiden Zayusta. Tin sanot sis yri henen Opetuslapis
 cans/ Judas Simonin poica Ishartotes/ tocca henen sijte
 pecti/ Nixei tene Woidhe myyry colmen satan pēningin/ ia
 annettu waiwassen. Si hen site sanomit/ ette hen Waiwaisit
 totteli/ waan ette hen oli Warghas/ ia henelle oli Cuckaro/
 ia cānoi sen/ quin annetin. Tin sanot Jesus/ Salli henen olla/
 hen ombi sen Eekenyse minun hautanniseni peimeri/ Sille ette
 teille ombi aina waiwaset cansan/ waan em mine ole aina
 teille.

Penningin)
 Jocainē semmo
 tonen penningt
 oli sillom lehes
 nin hyue / quin
 nyt meille wisi
 Cusinaista/ ta
 ca 30 piente pē
 ningite Sfin.
 45 marca aucto
 147 Lucu.

Tin palio canssa Juttaist ymmersit ette hen sielle oli/ ia
 tulit sinne/ ei waiwodin Jesusen tedhen/ waan ette he oli
 sit mōs Lazarusen nähnet/ ionga hen oli ylesheräyttenyt
 coolleista. Tin ne ylmeiset Papat pidhit neuuo Lazarusta rap
 parens. Sille ette monda Juttaista menit sinne henen tees
 tens/ ia wskoit Jesusen päle.

IXXXV. Johhannesen

Matt 21. Toisna peinen palio Canssa quin Juhlalle tuller olie / crolis
 Mae 11. ette Jesus oli tullut Jerusalemiin / otit he Palmun ori ia me-
 Luce 19. nit hende wastan ia hrosit / Hosanna Synestisugnattu se / ioca
 Psalms. tulepi **3 E R R A N** mineen / Israelin kuningas.
 Zacha 9.



Mutta Jesus sai ydhen Asintamma
 istui sen päle / ninquin kirioitettu
 ombi / Ele pelke Syonin tyter / carzo si-
 nun kuningas tule / istudhen Asin war-
 san päle. Mutta euet henen Opetuslap-
 sens neite ensist ymmerteneet / waan
 siitequin Jesus oli kircastettu / silloin he
 muistik ette nämet olit henest kirioitetus
 ia ette he neite henelle tehnet olit.

Se Canssa / quin oli henen mötens / caska hen Lazarusen
 cuzui haudhast / ia ylesheräytti henen coolleista / ylisti sen
 Toon. Senteden mös Canssa meni henen wastans ette he
 cwolit henen sen Merckin tehneeri. Ein sanoit ne Pharisenet
 testenens / Te näet / ettei te miten toimita / carzo / coko Nailma
 iorepi henen ieltins. Olit mös monicadhat Grekit heiste / ioc-
 ca olit ylesmenet Juhlana Rucoleman. Te sis menit Philip-
 pusen tyge / ioca oli Berhsaidast Galilean maalda / ia Ruco-
 lit hende sanoden / **3 E R R A N** me tadhom nähda Jesta.
 Philippus tuli ia sanoi sen Andreaselle. Taas Andreas ia
 Philippus sanoit sen Jesuselle. Ein Jesus wastasi heite
 ia sanoi / Se atca on tullut / ette Inhimusen poica pite kir-
 castettaman.

Matt 16.
 Mar 5.
 Luce 9.

Totifest totifest sanon mine teille / Ellei Assun iyne mahan
 heitetty / coole / nin se iepi yrinens. Waan ios hen coole / nin
 hen palio Hedhelme canda. Joca hengens Racaasta / hē sen ca-
 dhottapi. Ja ioca hengens wihapi tesse Nailmas / hen sen
 tettepi hancatksen Elemen. Joca minna paluele se seurats

Kara

San minua/ Ja cussa mine olen/ sielle pite mós minun Pal-
uelian oleman. Ja ioca minua paluelpi/ siite minun Ihen pite
cunnoizeman.

Nyt ombi minun Sielum murehisans. Ja mite minun pite
fanoman: Ise auts minua teste hetkeste. Quitengin mine ole
senteden tullut tehen hetkeen. Ise kirkasta sinun Times. Un-
tuli äni Tainast/ ia sanoi/ Mine olen sen kirkastanut/ ia tadori
wiele nyt kirkasta. Un sanoi se Canssa/ quin lesse seisoi ia
cwoi/ Pickenen paucku. Ne mwohb sanoit/ Engeli hende pus
hutteli. Jesus wastasi/ ia sanoi/ Ei teme äni tullut minun
tecteni/ waan teiden tedhen.

Nyt Domio kieupi temen Mailman yltze. Nyt temen
Mailman päemies pite wloshetttemen/ Ja ios mine maas
ta ylesnostetan/ min mine wedhän caiki minun tyteni. Mutta
sen hen sanoi merckiten mille coolemalla henen piti cooleman.
Un Cässa wastasi hende/ Me olema Laista cwolleet/ ette Chri-
stus ijancakifesta pysy/ ia quinga sis sine sanot/ Se Inhim-
i sen Poica pite ylesnostettaman: Cucca se Inhimisen Poica
on: Un sanoi Jesus heille/ Wiele wehē aica Walkeus ombi
teiden cansan/ Waeltacat nincawuan quin teille Walkeus on/
ettei Pimeys teite kāsiceisi. Joca pimies waelda/ ei hen tiedhe
ahungā hen mene. Wskocat Walkouden päle/ nincawuan
quin walkeus teille onopi/ Sempäle/ ette te madhaisit olla
walkouden Lapsen.

Neice puhui Jesus ia poismeni/ ia lynyi heiden edestens.
Ja waicka hen teki nin monda Mercki heiden edesens/ eiuet
he quitenga rostoneet henen pälens/ Ette se Pube pideis teu
tettemen/ ionga Esaias Prooheta sanoi/ Hl Kra Cucca vsko
meidhē sarnan/ ia kelle öbi Hl Kran Bāsiwarši ilmoitettu:
Senteden eiuet he tainet vsko/ Sille ette Esaias öbi taas sano
mit. Hen öbi hoaissut heiden Silmense/ ia heiden Sydhemens

B. Johannesett

gabhattanut / ettei heiden pide näkemen Silmillenof / eikä Sy-
 dhemellens ymmertemen / ia heitens palauttaman / ia mine
 heite parānaisin. Nämēt. sanoi Esaias / koska hen näki henens
 Cumians / ia puhui henest. Quittengūt. monda. mōs niiste Xli
 meisist vskoit henens pälenš / waan ninen Phariſeusten tedhē
 eiuet. he. site. tunnustaneet / ettei he olisi Pannan culuteetudh.
 Sille he Kacastit enāmin. Inhimisten. Cunnjata / quin. Jus
 malan Cunnjata.

Mutta. Jesus. Hwsi ia sanoi / Joca. Vsko minun pälenš /
 ei se Vsko minun pälenš / waan sen päle / idca. minun leberti.
 Ja ioca. minun. näke / hen näke sen / ioca. minun leberti. Mi-
 ne tuln Mailmaan. ydheri. Walkendheri / ette. Jocainen quin
 Minun pälenš. Vsko / ei. pide. Pineis. olemān. Ja ioca. minun
 Sanani. ero / ia et vsko / em mine. hende. Domize / Sille. etten
 mine tullut. Mailma. Domizeman / waan. mailma. wapacta
 mā. Joca. minun. ylencargo / ia ei ora. minū. Sanotari / henelle
 ombi se. ioca. henens. Domize. Se. puhe. ionga. mine. puhuin /
 pite. henens. Domizeman. Vimeisne. peiven. Sille. ettei. mine. o-
 le. izesteni. puhunut / waan. Jse. ioca. minun. leberti / se. on.
 minulle. Keskyn. andanut / mite. minun. tekemen. ia. puhuman. pä-
 te. Ja. mine. tiedhen / Ette. henens. Keskyns. ombi. jancakinen.
 Eleme. Senteden. mite. mine. puhun / sen. mine. puhun / nira.
 quin. Jse. ombi. minulle. sanonut.

XIII Lucu.



Mutta. eunen. Pāſieis. Jubla / quin. Jesus. tieſt
 ette. henens. heitens. tullut. oli. ette. henens. piti. tes-
 te. Mailmast. menemen. Jsen. tyge / Koska. hen.
 oli. Kacastanut. ne. omans. iotca. Mailmas. oli.
 nin. hen. Kacasti. heite. haman. loppun. asti. Ja.
 Eccolisen. ielken / Koska. io. Perkele. oli. Judan.
 Simonis.

Simonin Ischariothin Sydhemenn siselle lyckenyt/ette henenn
 piti hende pettemenn / Tiesi Jesus/ ette henelle Jse oli caiti kã
 sijn andanut / ia ette hen oli Jumalast woloslechtenyt / Ja
 Jumalan tyge menenent / Nousi hen yles Ecceoliselä / rijsus
 Waatrens / ia octi Esiluran / ia wõetti henens. Sitte hen
 pari Wettã Waskomalian / Xupesi pesemen / Opetuslastens
 Jalcoija / ia quitasi ne sille Esiluralla / iolla hen oli wõterry.

Uin hen tuli sis Simon Petarin tyge / ia sonoi henelle Pe
 tari / **3 E R R A** / Sinekõ minun Jalkani peset: Jesus was
 tasi ia sanoi henelle / Mite mine teen / erse site nyt tiedhe / muts
 ta testedes sine saadh sen tiere. Uin sanoi Petari henelle / Et
 ite iens sine pese minun Jalcoiani. Wastasi hende Jesus / Et
 lei mine sinua pese / nin ei ole sinulla osa minun cansani. Sa
 noi henelle Simon Petari / **3 E R R A** / ei watwoin minun
 Jalcoiani / mutta mõs Rõdhet ia päen. Sanoi Jesus henelle /
 Joca pesty / on ei se taruize / paizi ette Jalghat pesten / waan
 hen ombi cokonans puhdas. Ja te oletta puchtat / ei quitens
 gan caiti. Sille hen tiesi kulle Petariens / senteden hen sanoi
 ette ole te caiti puchtat.

Sittequin hen pestyt oli heiden Jalgans / Octi hen wato
 tens / ia istui iellens / ia sanoi taas heille / Tiedhettekõ mite
 mine teille tehnyt olen / Te curuta minun Nestariri ia Herras
 ri / ia te sanotta oikein / Sille ette mine olengi. Jos Mine
 nyt / ioca olen teiden **3 E R R A** ia Nestarin / olen teila
 le Jalgat pestyt / Uin mõs teiden pite testenen toinen toia
 sens Jalgat pesemen / Sille mine annoin teille Esikuan /
 ette te nin teetta / quin mineti teille tein. Totisest toicisest
 sans mine teille / ei ole Paluelia swarembi henenn Herransa
 aikã. Lehetossana swarembi / quin se / ioca sen leherri.

Jos te neite tiedette / autuat te oletta / ios te niite teette. Enn
 minicaitista teiste puhu / mine tiede iocca mine woloswalizin.

B. Johannesen

Pfal 41.

Mutta ette Kamattu pite teutetteme/ Joca söpi Leipe minü
cäsani/ hē tallasi minun Jalgallans. Uyt mine sanon teille/
ennenquin se tapacttu / ette quin se tapactanut on/ pite tei-
den wöfoman/ ette Mine se olen. Totifest totifest sanō mine
taille/ Joca coria kenemkenens mine leheter/ se minun coria/
Mutta ioca minun coria/ hen coria sen/ ioca minun lehatti.

Matt 10.
Mat 10.

Costa Jesus nemet oli sanonut/ cauhistui hen henges/ ia
todhisti/ ia sanoi/ Totifest totifest sanō mine teille/ Ette yri
teiste ombi minun petteue. Uin cazelit sis Opetuslapset toi-
nen toisens päle/ Ja epelit keste hen sanoi. Ja nin oli yri Je-

Matt 26.

Mat 14.

Luce 22.

susen Opetuslapsist / ioca atrioizti henen helmasans/ ioca Je-
sus Kacasti. Henelle sis Simon Petari wöjttasi / ette henen piti
Kysymen cuca se oli iosta hen puhui. Costa hē nyt macasi Je-
susen Kinnalla/ sanoi hen henelle/ S K R A / cuca se om-
bi: Jesus wastasi / Se ombi iolle, mine sen castetun Palan-
cocoran. Ja quin hen oli castanut Leuen / amnoi hen sen Ju-
dan Simonin Ischariothin. Ja sen Palan ielken meni Per-
tele henen sisellens.

Uin sanoi Jesu henelle/ Mitte teet/ tee sen pikemin. Mutta
ei yrikkē niiske/ iotca arioizti/ ymmertenyt/ nihibinge hē site sanoi
Mwomat lwolit / sille ette; Judasella oli Cuckaro/ ette Jesus
oli sanonut henelle/ Osta mite taruitan Jubla peiuen waras
ri/ eli ios henen piti iotakin waiwasten andaman / Costa hen
sis sen Palan ortanut oli/ meni hen cocta wolos/ Ja O° oli.

Costa nyt Judas oli wolosmēnyt/ sanoi Jesus/ Uyt Inhim-
sen Poica ombi kircastettu/ ia Jumala ombi kircastettu he-
nen cauttans/ Jos nyt Jumala ombi kircastettu henen caut-
tans/ Uin pite mōs Jumalan hende kircastaman itzesens/
ia pian kircastapi henen.

Racfat Lapsucaiset/ Mine olen wiele yrielde teiden tyke-
nen/ Te oletta minus ezinet/ Ja ninquin mine sanoin Jut-
taille/

caulle / Ette te woi sinne tulla cubunga mine menen / Uin
 sanõ mine nyt teille. Wõhẽ x kãstyn annã mine teille / ette te
 Kacastatta kestenen / ninquin mine teite Kacastin / Senpãle /
 ette te Kacastat. mõs teite kestenen. Sijte iocainen tunde pi /
 ette te oletta minun Opetuslapseni / ios te pidhette ychtei
 Ben Kacauden kestenen.

Uin sanõ Simon Petari henelle / **H E R R A** / cubungas
 menet : Wastasi Jesus hende / Cubunga mine menen / eppes
 woi minua nyt sewrata / Mutta testedes sine noudbatat .
 Sanõ Petari henelle / **H E R R A** / mirei mine nyt woi sin
 ua noudbatta : Mine panen Zengeni sinun edestes . Jesus
 wastasi hende / Panecos Zenges minun edesteni : Totisest
 totisest sanon mine sinulle / Ei swinga Cuckoi ermen laula /
 quin sine olet colmast minun kieldenyt.

x Wõhen Kãstyn) Etpe mine tadho teite wastatta monella Laa
 ta Kestylle / ninquin Moses teiti Wanhas Testamentis / Waan tea
 me pite oleman cãsti Kestyt tesse Wõhes Testamentis / ette te kacas
 tatte teite kestenen. Sentedhen õmbi se yri Wõsi / ia sen Wõhen Testã
 mentin Kestyt / caikesta sijte Wanhasa poiseroiteta.

XIII Lucu.



Ja hen sanõ Opetuslapsillens /
 Etten teiden Sydhemien wauac
 cuco. Wõkõetaco Jumalan pãle / nin
 te mõs vskot minun pãleni. Minu J
 seni Zones ouat monda Asuinia. Et
 lei nin olis / Uin mine sanoisin teille /
 Mine mener walmistaman teille
 Sia. Ja waicka mine poisminen /
 walmistaman teille Sia / quitengis
 mine tellens tulen / ia õtan teidhet minun tykeni / Ette cussa mi

B. Johannesen.

me olen/sielle mōs pite teiden. olemān. Ja kuhungā mine mōs
wen/te tiedhette/ia sen tien te tiedhette.

Sanoi henelle Thomas/ **HERA**/ emme me tiedhe/
kuhungas menet/ ia quinga me taidham tien tiete: Jesus sa
noi henelle/ Mine olen se Tie/ia Totuus/ia Eleme. Eitens
gen euls Isen tyge/ waan Minun cauttani. Jos te Minun
tundisic/ niri te tosin tundisic mōs minun Iseni. Ja nyt te
tunnetta henen ia te neit henen. Philippus sonoi henelle/
HERA/ osora meille Ise/ ia me tydhyme. Jesus sanoi
henelle/ Mine olen nincawan teiden tyktenen/ ia ett sine
tunne minua: Philippe/ Joca Minun nāke/ hen mōs Isen
nāke/ Ja quingas sanot/ Osora meille Ise: Eetōs vsko/ette
mine olen Ise/ ia Ise Minus: Tie sanat iocca mine teille
puhun/ em mine itze/teni puhu/ Mutta Ise ioca minus on/
hen eōōdh teke. Wscocat minua/ ette mine olen Ise/ ia Ja
se minus. Eli wscocat minua ninen Toiden teihen iocca
mine teen

Totifest totifest sanō mine teille/ Joca vsko minun päle
ni/ ne eōōdh iocca mine teen/ henen pite mōs tekemen/ ia wiele
swrembita hen tekepi/ Sille ette mine menen Isen tyge/ ia
mice te Rucoletta Ise minun Vincenti sen mine teen/ Sen
päle ette Ise pite cummidicettaman Poian cautta. Mice te a
notta minun Vincenti cautta sen mine teen.

Jos te Racastatta minua/ niri piteke minun Bestyni/ Ja
minun pite Rucoleman Ise/ ia henen pite andaman teille coi
sen + Rohuttaiā/ ette henē pite olemān teiden caman ijan
caikisist/ totudhen Zengen/ ioca ei Malima taidha sadha.
Sille ettei he nāe hende/ eite mōs hende tunne. Mutta te
tunnetta henen/ sille hen pisy teiden tyktenen/ ia pite teisse ole
man/ En mine iete teite Orudixi/ Mine rulen teiden tygen.

Wiele yrielde/ ia ei Malima fillen minua nāe/ mutta te
nāette minun/ Sille ette mine elen/ ia teiden pite mōs elemen.

Sine peiuen teiden pite ymertemen / ette mine olen Jhesusi / ia
te minus / ia mine teisse.

Jolla minun Bestyni ouat ia kette nesse on se idca minua
Kacasta. Mutta idca Kacasta minua / hē Kacastetan minū
Jselteni. Ja mine tadon hēde Kacasta / ia mine ilmoitā izes
ni henelle. Sanoi henelle Judas / ei se Jschariotes / **ERRA**
mitte se sis ombi ettes tadhot izes meille ilmoitā / ia ei Mail
malle: Wastasi Jhesus ia sanoi henelle / **Jocannua Kacasta**
se pitepi minun sanani / Ja minun Jsen Kacastapi hende / ia
me tulema henen tygenesi / teem Jsumisen henen tykenens.
Mutta idca ei Kacasta minua ei se minun sanoiāni kette. Ja
ne sanat iotea te ewletta: ei ole minun / waan Jsen / idca mi
nun lehatti.

Teite mine olen puhunut teille / ollesani teiden tykenen.
Mutta Lohdurtata se pyhä hengi ionga / Jse pite lebertemen
minun Uimeheni / se teillen caiti opetapi / Ja se muistutapi
teillen caiti ne / iotea mine olen teille sanonut. Rauhä mine ies
te teille / Minū rauhani mine ānan teille. Ein mine āna teille
ninquini Mailma adapi. Elken teiden sydemen warwacheuco /
elken mōs peliestykō. Te ewletta ette mine sanoin / Mine menē Jse
tyge / Sitte ette Jse ombi swrembi minua / Ja nyt mine sano
in teille / ennenquin se tapactupi / senpele / ette teiden pite vsko
man / cōsta se tapactanut on.

Testedes em mine palio puhu teiden cansanna / Sille ette
temen Mailman Pāmies tulepi / ia ei ole henelle miten minus.
Waan senpāle / ette Mailman pite tundeman / iotta mine Ka
castā Jse / ia quin Jse annoi minulle kestyi. **S** nin mine teen.
Alesnostat / Ja mengem me tälde. *finis*

Uuinsia

Die pente Coste
Evangelium

¶ Mine teen)
Mailman tulle
oppia / ette ano
a Christus mei)
de edstem Jsen
tadon tekst Ro 5
per vnus in be
dientia peccato
res per vnus o
bedientiam iusti
multi.

B. Johannesen.

✠ *Asuinia*) Se on/Waika te tesse rathoilisudheffa surta wafna
ia Cooleman kerfitte / Qutengi tierke talle Taiwahas Eleme Jlo/ ia
hancalkinen Cunna coco Securacunnan carsa oleua. Jossa tosin mo-
net Asuin siat ouat minun wahn istamseni cautta. Sille ettei yriken
tule Jsen tyge mutta minun cauttant.

✠ *Lohuttala*) Paracletus cugutan Latinari Aduocatus Hortator
Consolator / Edehste wastata / Holhoie / Manata / Eli ioca sen sy
pään/ Nuchtelisen lohuttapi auttapi / wahuistapi ia holhopi. Samal
moto mäs Oyhe hengi meedhen O mastunnos Jumalan Domton coes
Syndie ia perkelen cannetta wastan.

XV Lucii



Jne olen se torinē Winapuu/ia minun Ja
sen ombi Winatarhähaltia. Jocaitzen orā
minussa / ioca ei hedhelmete canna / hen
poiskarsi. Ja iocaitzen quin hedhelmē cāda/
sen hē puhdastapi / ette se Runfahaman he
dhelmen cannaia. Nyt te oletta puchrat sen
sanan teden/ ionga mine puhuin teile. Ols

catta minus / ia mine teis. Quin ora ei woi izesiens hedhel-
me canda / ellei hen kijn ole Winapuus / nin mäs te / tollei te
minus kijn ole.

Mine olen Winapro / Te oletta Orat / Joca minus pysy / ia
mine henes / se cāda palto hedhelmet / Sille ilmā minuta ette
te woi miten teh dā. Joca ei ole minus / se poisheiteten ninquin
Ora / ia quinettupi / ia ne cōkonsidhoran / ia heiteren tulcen
ia polketan.

✠ *Pysyket.*

Etā te rundite
ta quinga racka
na mine tetre pte
den Se rapactu
tos te minusa py
sytte ia pihette
minun Sanani
ed^e quinga pa
hasti teden can
san mennen.

Jos te minus pysytee / ia minun Sanani teisse pysyuet / nit
caiki mite te rathotta / anocac ia sen te saacta. Sijne obi minū
Jsen cūnioitertu ette te palto hedhelmet cānatt / ia tuletta mi
nun Opetuslapsiren. Quin Jse racasti minna / nit mine mäs
Racastin teite ✠ Pysyket minū Rak audhesani. Jos te minus
Beskyni pihette / nit te pysytte minun rackaudhesani / nit
quin

quin mine pidhin minun Iſeni Bāſſyn / ſa pſyn henen raco
Kandheſans.

Uete mine olē puhunne teille / ette minun ilon teiſſe pſyſi /
ia teiden ilone teuteceſin. Se ōbi minun Keſſyn / ette te racaſ
hatt teite Keſſenen / ninquin mine racaſtin teite. Et Ellen ole ſro
rembata racaſta / quin ſe / ette ioku pane hengens yſteuins
edeſte. Te oletta minun yſteueni / ios te teet: mace mine teite
Keſſē / Teſtedes en mine ſano teite Palueliari / ſille ei Paluelia
riedhā / mite henen **HERKANS** teke / Mutta yſteuereni
mine curquin teiſte / ſille caſti quin mine cwolin Iſelden / ne
mine ilmoitin teille.

Ette te minna Vloſwalimwat / Waan mine woloſualizir
teiden / ia ſāſin teite menemen / ia Hedhelmete tekemen / ia tei
den Hedhelmen pite pſyſmen. Ette mite te anotta Iſelde
minun Uimeheni / ſen hen andapi teille.

Sen Keſſen mine teille / ette te racaſtat teite Keſſenen. Jos
Mailma wiha teite / Ain tiekte ette hen ennen wihaſi minna
quin teite. Jos te oliſieta Mailmaſt / nin Mailma ſite omās
racaſtaſ / Mutta ſanteden ette te ole mailmaſt / waan mine
woloſualizir teijet mailmaſt / ſille mailma teite wihaſi. Niſ Matt 10
iſtacat minun ſanan / ionga mine teille ſanoir / Et ole Pal Luce 6.
uelia ſtorembi henen **HERKANS**. Jos he minna wai
noſit / nin he mōs teite wainouat / Jos he minun ſanani kato
ſit / nin he mōs teiden ſanan kekeuet.

Mutta caſti nemer he tekeuet teille / minun Uimeni teben /
ſille ette he cumre ſite ioca minun leberti. Ellen mine tulluc
olis / ia puhunne heille / nin ei olis heille 2 ſyndi. Mutta nyt
ei ole heille mille he ſindis werhouat. Joca minna wihaſi
Se mōs minun Iſeni wihaſi. Ellen mine oliſi nyt teite he
den ſeſans tehnyt / oita ei kengē mō tehnyt / nin ei olis heille
ſyndi. Mutta nyt he neit / ia Wihaſit ſekā minna / ſekā mōs
minna

V. Johannesen

minsi Jsem/waan se tapactui ette se Puhe ioca heiden Lassans
 Sbi kirioitettu pideis teutetteine/ He wihasi minus ilman syte.
 Psal. 35. Mutta costa se Lohduttaia tulepi / ionga mine leheten
 teille Jseldä/ se Totudhen Zengi/ ioca Jste wolostienpi / Sen
 pite minusta todhistanan. Ja te mäs todhistaat oletta/Silla
 le ette te oletta algusta minun cansani olluet.

✠ Helle Syndi) Se on sanottu ninquin Ezec 18. sanopt. Et
 te locamen omain Syndiense tedhen toleman pite. Sille Christusen
 cautta se peri Syndi ombi poisotettu/ia Christusen talemisen telkijn
 ei hen Allen feten woi cadhotta/ paizi heuen ioca ei Synnistä low/
 Se on / ioca ei tacto wsko.

XVI Lucu.

Matt 20.
 Matt 24.
 Mar 15.
 Luce 12.



Nemet mine olen puhunut teille/ ettei te missen
 Pahensi. He paneuat teite pannan. Waan aica
 tulepi ette ioca teidet tappa/ se hwolepi Juma
 lan palueluren tehnebens. Ja neite he tekenet
 teiden / Sille ettei he tunne Jse / eike minua.
 Waan neite mine puhuin teille sen päle ette co
 sta se aica tule/ min muistacatt ette mine sen sanonut olen teil
 le. Mutta em mine neite alghusta teille sanonut/ sille ette mi
 ne olin teiden cansan.

Mutta nyt mine menen henen tygens ioca minun lehetis
 ia eikengen teiste kysy minulle/ cubungas menet. Waan ette
 mine olen neite puhunut teille / miureh teutte teiden sydhes
 men. Quicengi totudhen mine sanon teille. Se ombi teille tar
 pelinen/ette mine poisminen. Sille ellei mine poismine/ nin ei
 se Lohuttaia tule teiden tygen. Mutta ios mine poisminen/
 nin mine leheten henen teiden tygen. Ja costa se tule/henen
 pite mucteleman Mailma synnis teden / ia Warhurstauden
 teden/ia Domion teden. Synnis ¶ teden tosin/ Sille ettei he
 ysko

Wsko minun päleni. Mutta Wanhurscanden teden / Sille ette mine menen Jseni tyge / ia ette te minua sillen nâe. Mutta Domion teden / Sille ette temen Mailman Pâmies / io ombi Domittu.

Wiele nyt minulla olis teille polio sanomist / waan ette te nyt Voi canda. Mutta costka se tule / ioca ombi Totudhen Zengisse iohdatta teite caicfen totutee. Sille eipe hen izestens puhu / waan mite hen cwole / site hen puhu / Ja mitke tuleuat ouat ne hen teille ilmoitta. Se minua pite cänijozeman. Sil le se ottapi minun omastani / ia teille ilmoittapi / Caiki mite J selle ombi ne ouat minun. Senteden mine sanoin / ette hen minun omastani ottapi / ia teille ilmoittapi.

Xrielde ia ette te nâe minua / ia taas xrielde / nin te nâet minun / sille mine menen Jsen tyge. Sanoit sis mwotomat henen Opetuslapsistans keskenens / Mitte se on quin hē sano meille / Xrielde / ia ette te minua nâe / ia taas xrielde nin te nâette minun / ia ette mine menē Jsen tyge: Nîn he sanoit / Mitte se on quin hen sano Xrielde: Emmē em tiedhâ mite hē puhu. Nîn merkizi Jesus / ette he tadhoit kysy henelle / ia sandi heille / Sij te te kysytte keskenē ette mine sanoin / Xrielde ia ette te nâe minua / ia taas Xrielde / nin te nâet minun. Totifest totifest sand mine teille / Teiden pite idkemen ia Parckuman / mutta mailma wastan iloizepi. Te nurehelisepi tuletta / waan teiden nurehen kiäten iloxi.

Waino costka hen synnytte / nin henelle ombi kipu / sille henen hekkens tuli. Mutta costka hen on Lapsen synnyttenyt / nin ei hen enembi waiwans muista / senteden ette hen iloizepi Inhimisen oleuan syndyneen maailmaan.

Ja teille mōs ombi nyt nureh / Mutta mine tadhon teite tellens nâhdâ / ia teiden Sydhemen pite iloizeman / ia eikengger teiden ilon pidhe teilde poisottaman. Ja sinâ peiuen ette

*Dmca In
bilati*

Fms

P. Johannefen

ee-minulda miten kysy. Totiseft totiseft sano mine teille/Caite
 mite te anotta Iselde minun Niineeni sen hen andapi teille.
 Tehenastfi ette te ole miten anonet minun Niineeni/Rucolcat
 nin te saatta/ ette teiden ilon teudhelinen olis.

Aeite mine olen puhunut teille Tapauris/Se aica tule/ets
 rei mine sille puhu teille Tapauris/murta iulki minun Jsestez
 ni ilmoitan teille. Sine peuen pite teiden Rucoleman minun
 Niineeni. Ja em mine sano teille/ette minun pite Jse Rucol
 man teiden edesten. Sille izze Jse Racaasta teite./senteden et
 te te minna Racaastit/ia vskoit ette mine olen Jumalast wof
 lectenyt. Mine woloslerin Jseft/ia tulun mailman. Taas mine
 ieten mailman/ia menen Jsen tyge.

Sanoit henen Opetuslapsens henelle/Carzo/nyt sine puhut
 iulki/ia et sine ychten Tapauft sano. Nyt me tiedhome/ettes
 caiki tiedhat/ia ei nyt taruita ette iocu sinulle. kysy/Senteden
 me vskoma ette sine olet Jumalast woloflectenyt. Wastafi Je
 sus heite. Nyt te vskotta/Carzo se aica lehesty/ia io tuli/ette
 iocainen haidotetan izellens/ia minun yriinen ietatte. Em mine
 quitengan yriinen ole/sille ette Jse ombi minun cansani.

Aeite mine olen puhunut teille/Ette teille pite oleman mis
 nus Rauban. Mailmas onopi teille tusta/waan olcat hyues
 turuas/Mine ylizewoittin Mailman.

sinulle kysy)
 Se on Sine en
 reter Wastaurē
 canfa Zuenquin
 kysyten ninquin
 caiken Salaude
 tiereie/ia Sydhe
 men turkka.

‡ Synnin tedhen) Mailma/Inhimisen loondo/Jerki ia Toimi etc.
 ei tiedhe ette epeusko on Syndi/ia vsko ombi Wanhurstauss/ia ette
 Jumalan Domio cadottapi caiki/mite ne ia Perkele utien Christitu
 dhen wastan domizeuat/Jumalan Amen ia Paisten Palueluren al
 la. Sen tedhen nuctele se Pyhe Zengi Euangeliumis niste/ette caiki
 ouat Syndi iorca ei vskosta eli Jumalan Sana miodhen ole.

XVII Lucu.

Aeite:

Euangelium. CXXXVIII.



Nite puhui Jesus / ia ylestofsi Silmens Tais
 uafen ia sanoi / Jse / hetki tuli / kircasta sinun
 poicas / Ette mäs sinun poicas kircastais si
 nun. Niquin sine annoit henelle Woiman ys
 lizen caite Lihan / ette henen pite andamä jian
 caiksen Elemen / caikille nijsle iotca sine henels
 le annoit. Mutta teme öbi jiancaikine Eleme / ette he sinu tun
 disit ainoan totisen Jumalan / ia iongas lebetit Jesusen Chris
 tusen. Mine sinun kircastin Naan päle / mine sen Eöön teus
 tin / iongas annoit minun tehöheren. Ja nyt Jse / kircasta mi
 nua izes tykene / sille kircaurella ioca minulla oli sinun tykenes
 ennenquin teme Mailma olican. Mine iulghistin sinun Ni
 mes Inhimisillen / iotcas annoit minulle Mailmast. Sinun
 he oli / ia minulle sine ne annoit / ia sinun Puhes he teektie /
 Nyt he tiesit / ette caiki quin sine minulle annoit ouat sinusta.
 Sille ne sanat iotcas minun annoit / ne mine annoit heille / ia
 he otit. Ja tunsit totifest / ette mine sinusta woslerin / ia josto
 it ette sine minun lebetit.

Mine Rucolet heiden edestens / ia en Rucole Mailman es
 deste / waan ninen edeste iotcas minun annoit / sille sinun he
 ouat. Ja caiki minun Omani ouat sinun / ia sinun omas ouat
 minun / Ja mine olen heisse kircastettu. Ja em mine ole sillet
 Mailmas / waan he ouat mailmas / ia mine tulen sinun tyges.
 P X L J S E / teekte heite sinun Nimes cautta iotcas
 minun annoit / ette he olisit yri / niquin mekin. Costka mine
 olin heiden cäsans mailmas / teektin mine heite sinun Nimees /
 Jotcas minun annoit / ne mine teektin / ia eikengen nijsse cado
 nut / waan se Cadhotoren Lapsi / Ette Ramattu teuteetisin.

Mutta nyt mine tulen sinun tyges / ia nemet puhun Mail
 mas / sen päle / ette heille olis izesens minun ilon teudhelinä. Ni
 ne annoit heille sinun Sanas / ia mailma heite wihasi / Sille

B. Johanneſett

ettei he ole mailmaſt/ ninqwin ei mineken ole mailmaſt. Eri mine Rucole ettes heijet poiſotat mailmaſt/ waan ettes heite Etket ſijte pahatſt Eiuet he ole mailmaſt ninqwin en mineke ole mailmaſt. Pyhite hiete ſinun Totudhes cautta. Sinun puhes ōbi ſe Totuus. Quin ſine minū lehetit mailman/ ninqwōs mine lehetit heijet maliman. Ja heidē. edeſens mine py hitē izeniſſenpāle ette hekin oliſit pyhiteyd Totuden cautta.

Mutta em mine waiwoin heiden edheſtens Rucole/ waan mōs nūnen edeſt/ iotca heiden Sanans cautta wſkouat Niſ nun pāleni/ Senpāle. ette he caiki pite ychte olemā/ ninqwin ſine. Iſe minus olet/ ia mine ſinus/ ette hekin pite mōs meiſſe ychte olemā/ Senpāle/ ette mailma wſkōis ſinun leſ hetteneri minun. Ja mine annoit heille ſen Eircandhen/ ionga ſine minulle annoit/ Ette hekin pite olemā ychte/ ninqwin me kin ycte olemā. Mine heiffe/ ia ſine minus/ ette heiden pite ole man teudhelieſet yhdes/ ia ette Mailma pite ticcemē / ette ſine minū lehetit/ ia Racaſtit heite/ ninqwin ſine minuaſti racaſtit.

Iſe/ Mine tadhon/ ette cuſſa mine olen/ ſielle heidhengi pite olemā iotcas minun andanut olet/ ette he minun Cui niani nākiſit/ iongas minulle annoit/ Sille ſine Racaſtit minua ennen Mailman alcua. Wanhurſkas Iſe/ ei ole mailma tandemut ſinua/ Mutta mine tamsin ſinun/ Ja nemet ymmereſ ſit ettes minun lehetit/ Ja mine tein tietteueri/ heille ſinun Nimes/ ia teenghi tietteueri/ Senpāle ette ſe Racaſtus/ iollas minua Racaſtit/ heiffe oliſi/ ia mine heiffe.

En Rucole Mailman edheſt) Se on/ Mine eroitan Mailman ia ne Epenſkoieſet Senracunnasta ia niſte Chriſtitiuſta ette he tachs tounat ſotans huckua/ ninqwin pſal Non aſſumam nomina eorum ſu per labia mea. Iſtū Non miſerearis omnibus operantibus iniquitatem Quotoin tule Mailman edheſte rucolla/ ette hen palaiſis Paranoſ en cautta Jumalan tyge.

XVIII

Lucii.



Costa Jesus nemet
 Coli sanonut / wlos Matt 26.
 meni hen Opetus Mar 14.
 lassens cansa ylize sen Ruce 22.
 Ojan Cedron / Sielle os
 li Arretarha sen siselle
 hēmenis / ia henē Opetus
 lapsens. Nutta Judas /
 ioca henen petri / tiesi
 mōs sen Paican / Sille
 Jesus tuli wsein sinne
 Opetuslastens cansa.
 Costa nyt Judas oli ot
 tanut cansans Jous
 Kon / ia ylmeisten Paps
 peden / ia Phariseusten
 Palueliat / tuli hen sinne
 Tuli soittoin / Lychryde /
 ia Otrai cansas.

I
 Arretarha

Quin nyt Jesus tiesi
 caiki / mite henen cocha
 tans tuleman pite / nin
 hen edeskeni / ia sanoi
 heille. Keta te ezitte

Ze wastasit hende / Jesusta Nazarenust. Jesus sanoi heille /
 Mine olen. Nutta Judas ioca henen petri / seisoi mōs heis
 den cansans. Quin nyt Jesus sanoi heille / Mine olen. Astuit
 he tacaperin / ia langesit mahan. Min hen taas Eysyi heille. Ke
 ta te ezitte. Nutta ne sanoit / Jesusta Nazarenust. Jesus was
 tasi / Mine sanoin teille ette Mine olen / Jos te sis minna
 Eysyette / sallicat nemet menemeen / Semp ale ette se Puhe teute

B. Johannefen

teisin / quin hen sanonut oli / En mine ychte niſſe cadhottan
nut / iotcas minun annoit.

Min Simon Petarilla oli Niecka / weti hen fen wolos / ia löſ
ylimeifen Papin Paluelia / ia poishackais henen Oikean Cor
uans. Ja sen Paluelian Nimi oli Malchus. Min sanoi Jes
sus Petarille / Piste sinun Nieckas tuppeen / etkös minun pide
iooman site Calki / quin Jse minun andoi :

II

Jesus wietin
Hannasen ty,
ge.

Mutta se Joucko / ia se Ylimeinen Pämies / ia Judasten
Palueliat Eijnioit Jesusen / ia sidhoit henen / ia poiwet he
nen ensin Hannasen tyge (ioca oli Caiphasen Appi) ia oli sen
Worinen Ylimeinē Pappi. Ja se Caiphas oli se / ioca neuwon
Hannasen ty, oli andanut Juttaille / Ette tarpelinen olis ydheit Inhimisen
eoolla Cauffman edeste.

Ja seurasi Simon Petari Jesusta / ia yri toinen Opetusla
psi / Se sama Opetuslappi oli ylimeifen Papin tuttaua / ia si
sellemeni Jesusen cansa / sen ylimeifen Papin Salijn. Mutta
Petari seſoi wolona Ouen edes. Min se toinen Opetuslappi /
ioca ylimeifen Papin tuttaua oli wolosinemi / Ja puhui Ouen
wartialle / ia ſisellerdoi Petarin. Min sanoi se ouenmartia pica
Petarille / Etkö sine mös ole temē Niehē Opetuslappista : hen
sanoi / En ole. Mutta Trengit ia Palueliat / iotca olit hylifte
Tulen tehnet (sille ette Wilu oli) seſoit / ia Länmitteli izens.
Seſoi mös Petari Heiden cansans / ia Länmitteli izens.

Min se Ylimeinē Pappi Bysyi Jesuselle henen Opetuslappis
tans / ia henen Opetusestans. Jesus wastasi hende / Mine os
ten iultti puhunut mailman edes / Mine olen aina opetta
nut Sinagogas / ia Templis kuhunga caiki Juttat cokonde
uat / Ja em mine mite puhunut sala. Nites minulle Bysyt : Ky
sy niſſe iotca wolit mite mine olen heille puhunut. Carzo / ne
tieteuet mite mine olen sanonut. Ja quin hen nemet puhui
Min yri niſſe Paluelist iotca lesseseſoit / annoi Jesusen
Corua

Coruapwstiria sanoi/ Ujngõ sinun pite wastamã Alimeiske
Pappi: Jesus wastasi/ Jos mine pabasti puhuin/ nin tunnu
sta se Pabari. Mutta ios mine oikein puhuin/ mitis minua
kõõdh: Ja hammas leheeti henen sðhottuna, sen Alimeisen
Papin Caipharen tyge.

Mutta Simon Petari seisoi/ ia lähmitteli igens. Uin sa
noit he henelle/ Etõ sine mõs ole henen Opetuslapsistans:
Zen Kielsi ia sanoi/ En ole. Sanoi henelle yri Alimeisen Pa
pin Paluelijst / sen Lango ionga Coruan Petari poishactas/
Engõ mine nehnyt sinua henẽ cansans Artitarhas: Taas Pe
sari Kielsi/ Ja cocto lauloi Cuckoi.

Uin he weit Jesusen Caipharen tygõ Kadztupan. Mutta
se oli amulla/ Ja ei he mennyet Kadztupan/ ettei heiden pi
tenyt saastuman / Waan ette he madhaisit sðdhe Pãsieis
Lambaan/ Uin Pilatus wosleri heiden tygens ia sanoi /
Mite Canner te edestoot temẽ Niehen wastan: Wastastit hej
ai sanoit henelle/ Ellei hen olis Pahointekie/ emme me olis
hende andanut sinun Zaktuus. Uin sanoi Pilatus heille/ Uin
ottaca te hende / ia Domikka hende teiden Lauri elkin/ Uin
sanoit Juttat henelle/ Ei meiden tule ketãken tappa/ Sen
pãle/ ette Jesusen Puhe piti teutettemen/ ionga hẽ sanoi/ mer
kiten/ mille colemalla henen piti coleman.

Uin Pilatus taas sifellemeni Kadztupan/ ia curui Jesusen
ia sanoi henelle/ Oletõ sine se Judasten Buningas: Jesus
wastasi/ Sanoetõ sine sen izestis/ Eli ouatõ mwoõdhen sin
nulle sanoneet minusta: Pilatus wastasi. Olenco mine Jus
dens: Sinun Canssas/ ia Alimeiset Papit. Menannoit sinun
minulle/ Mites tehnyt olet: Jesus wastasi/ Minun Wal
dakundan ei ole teste mailmast.

Jos minun Waldakundan olis teste mailmast / nin minun
Palueliani tosin sen woopi sotistit etten mine Juttaille ylen
ametass. Mutta nyt ei ole minun Waldakundan talde /

III

Jesus Wietin
Domiofolin
eteen.

Matt 27.
Mat 15
Luce 23.

P. Johannesen

Min sanot pilatus henelle / Sis sine olet kuningas? Jesus
wastasi / Sine sen sanot / Ette mine olen kuningas. Sine
warten mine olen syndynyt / ia mailman sitewartē tullut / ette
minun pite totudhen tunnustaman. Jocainen quin ombi
Totudhesta / hen crole minun äneni. Pilatus sanot henelle /
Mitte ombi Totuus?

Ja quin hen sen sanonut oli / meni hen taas Judasten tyy-
ge / ia sanot heille / En mine leudhe ychten Syte henen can-
sans / Mutta teille öbi tapa / Ette minun pite päästemē ydhen
teille Pääseisnä / Ettekös te sis tadho / ette mine päästen teille
Judasten kuningas? Taas he caiki hwsit ia sanoit / Ei site /
waan Barrabam / Mutta Barrabas oli yxi Rõueri.

XIX. Lucu.



In otti sis pilatus Jesusen ia roostizi hendel
Ja ne houit wänsit yden krunon Orientappu-
rist / ia panit henē päens / ia he ymberik ärit he-
nē Purpura waatteille ia sanoit / Teme on Jud-
astē kuningas. Ja annoit henelle Coruapusti.
Taas pilatus wlostemi ia sanot heille Carzocat /
minne wloswien henē teille / ette te tiedheisit / etten mine leudhā
ychten Syte henen cansans. Min Jesus wlosmeni / candaden
ychte Orientappurast kruno / ia Purpura waatetta. Ja
hen sanot heille / Carzo mingemodoinen Juhminen. Costka
ne Klimeiset Papiet ia Palueliat neit henen / hwsit he ia sanoit
Ristinnaulize ristinnaulize hēde. Pilatus sanot heille / Ottaca
te hēde ia ristinnaulicca / sille em mine leude ycten syte henē can-
sans. Wastasi hende Juttat / Meille öbi Laki / ia meiden La-
in telken pite henen cooleman. Sille ette hen teki igens Juma-
lan Poiari. Costka nyt pilatus temen puhen cawli / pel-
lesi

Mat 27.
Mat 13.
Luce 23.

lesi hē enāmin. Ja taas sisellemeni Kadstupan / Ja sanoī Je
 suselle / Custa sine olet : Mutta ei Jesus andanut henen
 wastauft. Niin sanoī pilatus henelle / Etkös miten minulle
 puhu : Etkös tiedhā ette minulla ombi Walda sinua Riis
 tinnaulita / ia minulla ombi Walda sinua pāste : **JESVS**
 wastasi / Ei sinulla olis ychten walda minua wastan / ellei



se olis annettu
 sinulle ylhelde.
 Senteden henelle
 ombi swrembi syre
 di/ioca minū sinul
 le ylenannoī. Ja sij
 te aiasta ezi Pila
 tus hende pāste.
 Mutta Juttat hu
 sit / ia sanoit / Jos
 sine temen pāstet /
 nin et sine ole Rei
 sarin ystewe / Sente
 den / Joca teke hen
 ens kuningari / se
 on Keisari wastā
 Mutta quin Pila
 tus temen puhen
 cwli / wolo swei hen
 Jesusen / ia istui D
 omio stolin pāle / sij
 ne paicas / ioca cu
 zutan Licho stros
 tos / mutta hebre
 iri Sabatha. Mut
 ta se oli pāstiesen
 walinjus

B. Johanesen

walmistus peine/lehes Cudhenel hetkelle. Ja hen sanoi Jura-
 taille/ Cazocat teiden Kuningast. Min he brosit/ Ora pois /
 Ora pois/ Ristinnaulize hende. Pilatus sanoi heille / Pitekk
 minun. Ristinnaulizeman teiden Kuningast: Ne Alimet
 set papit waastatit / Ei ole meille Kuningast paitsi Beisaa-
 rin. Min hen Menandoi henen heille Ristinnaulitca.

Mutta he ocit Jesu-
 sen ia poisweie/ ia hen
 candadhen henen Risti-
 ens wlosseri siben Sij-
 an / ioca curzutan pas
 calloin paickas/ Mutta
 hebreiri Golgatha .
 Sielle he henen Ristin-
 naulizie/ Ja cari mrota
 henen cansans cadhen-
 polen/ ia. Jesusen heide
 kestellens.

Mutta Pilatus kir-
 ioitti ychden palekir-
 ioituyen/ ia pari sen
 Ristin pale sia oli neim
 kirioitettu/ Jesus Na-
 zarenus Judasten Ku-
 ningas. Temē sis pale-
 kirioituyen luit monda
 Juttaista/ sille se Paik-
 ca oli lesse Caupungi-
 ta cussa Chistus Ristin-
 naulittin. Ja oli hebrei-
 iri/ ia Grekiri/ ia Lati-
 nari Kirioitettu. Min



III
 Jesus Ristin
 naulitan.

sanoin

fanoit Judasten Nimeiset Papat Pilatuselle. Elos kirioitta
 Judaste Kuningas/ Waan ette hen sanonut ombi/ Mine ole
 Judasten Kuningas. Pilatus wastasi/ Mite min kirioitin/
 sen mine kirioitin.

Mutta koska nyt ne houit olit Jesusen Ristinnaulit/ O
 tit ne henen Waatteins/ia teit nelie Osa/ Irucullengin houit
 le Osa/ia sihen mos Hamen. Mutta se hame oli rombinai
 nen/ ylhelde haman alhalla cokonans cudottu. Nir he sanoit
 keskenens/ Ettem me site rikoco/ waan heittekem aruoin ke
 nenge se pite oleman/ Senpale ette Kamattu pideis teutettes psal
 men/ quin sano/ Ze ouat minun Waattein iakanet izellens /
 ia ouat arpa heittenet minun Hameni pale. Ja houit tosin
 nemet teit.

Mutta Jesusen Ristin tykene seisot/ henen Kirins/ ia he
 nen Kirins Sifar/ Maria se Cleophan emede/ ia Maria Mag
 dalena. Koska siis Jesus Kirins nekis/ia Opetuslapsens/ ioca he
 racasti/ tykene seisonan/ fanoi hen Kirillens. Waimo/ Cazo
 sinun Poicas. Sitte hen fanoi Opetuslapselle/ Cazo sinun
 Kiris. Ja sitte hetkest/ ortti Opetuslappi sen tygens.

Sitte quin Jesus tiesi ette caiki io olit teutetyt/ia ette Ka
 mattu pideis teutetemen/ fanoi hen/ Mine ianon. Oli siis pa
 du yri Astia teunens Eticat. Mutta he teutit ydhen Sienen psal 95.
 Eticalla/ ia panit sen ymberi Isopin /ia pidhit sen henen
 Suuns edes. Koska siis Jesus oli Etican orttanut/ fanoi hen/
 Se on teutetty. Ja callisti paens /ia ylesannoit hengens.

Mutta ette se oli Walmistus peire/ia ei Kumit pitenyt ole
 man Ristin pale Sabbathina(Sille se sama Sabbathin pe
 ue oli swri) Kucolit Juttat Pilatusi/ ette heiden Reidhens
 piti Ricottaman / ia pois orettaman.
 Nin tulit houit ia ricoit sen ensimeisen Reidhet/ ia sen toisen/
 ioca henen cansans Ristinnauliteu oli. Mutta quin he tulit
 Jesusen tyges/ia neit henē io colluxei/ ei he rikonet henē Reia
 siens

V. Johannesen

fiens / Waan yri Houst auasi henen Kyliens Keihell. Ja coe-
ta wolswoofi Weri ia Wessi.

Exod 12.
3 sch 12.

Ja se ioca temen neki / hen ombi sen todhistanut / ia henen
Todhixurens on tosi. Ja se sama tiere ette hen totta sano /
Senpalle ette te mos wolkositta. Sille nemet ouat tapactas
nut / ette Kamattu teuteeisin. Ei teiden pide Lwta riekoman
henes. Ja taas toinen Kirioitus sanopi / se hauat nadha / ios
honga he ouat pisteneet.

V

Jesus h
audatan

Semeltin Joseph Arimathias / ioca oli Jesusen Opetuslap-
si / sala / Judasten Pelghon teden. / rucoli Pilatus ette hen
sais poisotta Jesusen Rumin / ia Pilatus sen falli. Tin tuli
mos Nicodemus / ioca emmen oli tullut. Sille Jesusen tyge /
ia toi Nirhan ia Alden secotetur. / lehesata marcka. Tin
he orit sis Jesusen Rumin / ia karit sen Linawaatehin / hyuin
hajulisil yrtil. ninquin Judasten tapa oli haudhata. Mutta
siine paicas quin hen Ristimantittin / oli yri Arttitarha / ia
Arttitarhas. yri wsi Hauta / cubunga eikengen wiele ollut par-
du / Johonga he panit Jesusen / Judasten Walmistus peuen-
tehden / ette se Hauta oli lesse.

XX Lucu.



Matt 28.
Mar 16.
Luce 24.

Mutta ychten Sabbathis peinen /
tuli Maria Magdalena warhan /
coska wiele pimie oli / haudhalla / ia ne-
ki Riinen poisoteti haudhaldada. Tin
hen ioori / ia tuli Simon Petarin ty-
ge / ia sen toisen Opetuslapsen tyge
ioca Jesus racasti / ia sano i heille / se
ouat poisottanet / Ferran handast /
ia emme me tiedha cubunga he henen panit. Tin Petari ia
se toinen Opetuslapsi wolsinemi / ia tuli haudhan tyge.

Mutta

Mutta ne Cari yinne iorut/ia se toinen Opetuslapsi edhelleiori
 nopiamā quin Petari/ia tuli edhelle haudhan tyge. Ja quin hē
 sisellekurtiksi/nelki hen kāriliinat panduna/ Ei hen quēengan
 sisellemēnyt. Nin tuli sijte Simon Petrus henen ieltins/ia
 meni haudhan siselle/ia nāki kāriliinat panduna/ia sen hiki
 nan/ioca henen pāens pāle oli ollus/ei kāriliinan eansan pā
 dunta/waan erinens kāritynā ychten paickan. Nin sisellemeni
 mōs se toinen Opetuslapsi/ioca edhelle tullut oli haudhalle/ia
 nelki sen ia vskoi. Sille eiuet he wiele kamattu ymmertenet/
 ette henē piti ylesnousemā Coolleista. Nin taas ne Opetuslap
 sett menit ieltens cokoon.

Ukoi (sen)
 Ette hē ol pois
 orettu /nin quin
 Magdarena heo
 nelle sanonut
 oli.

Mutta Maria haudhan edes seisoi wolconā idkēm. Cōska
 hen sis idki/nin hen kurtiksi haudhan siselle/ia nelki cari En
 gelite Walkeis waatteis istuan/Se yri pāen poles/ia se toinē
 Jalcaim poles/cuhunga he Jesusen Rumin pāneet olit. San
 oit he henelle/Waimo/mites idket? Hen sanoi heille/Se ouat
 minun. **HERRA** poisortanet/engā tiedhā kuhunga he
 panit henen. Cōska hen nemet oli sanonut/kiensī hen izens
 tacaperin/ia nelki Jesusen seisouan/ia ei tienyt ette se oli
 Jesus. Sanoi Jesus henelle/Waimo/mites idket? Ketes
 ezit? Hen ewli sen olenan Artitarhanhaltijan/ia sanoi
 hen henelle/**HERRA**/ios sine henen poiscannoit/min
 sanos minulle kuhungas henen panit/ia mine henen otan
JESUS sanoi henelle/Maria. Nin hen kiensijn/ia sanoi he
 nelle/Rabuni/se on sanottu/Mestari. Sanoi Jesy henelle/Ele
 minuhun Rupe/sille em mine wiele olē? Ylesastunut minū
 Jseni tyge. Waan mene minun Welieini tyge ia sano heille/
 Mine ylesastun minun Jseni tyge/ia teiden Jseni tyge/Ja
 Minū Jumalani tyge/ia teiden Jumalan tyge. Maria Mag
 dalena tuli ia ilmoitti Opetuslapsille/Mine olen **HER
 RA** nehyt/ia neite hen minulle sanoi.

Ylesastunut
 Ette hen vskoi
 nut wiele her de
 ette hen oli Jum
 ala/nin ei hen ia
 etouut anda ruz
 uera tzeens/Sil
 le ruueta/se mer
 kize vskoisen
 Ja p. Johānes
 Iari miiska Eu
 angelistast sijte
 hengelsēst iain
 itorestā wa in o
 tta/echka Matt
 kirtoutta/ette hē
 andoi waimoin
 heneus ruueta.

Mutta

heneus ruueta.

P. Johannesen

Mutta sen samā Sabbathin Ehtonā / Coska Jo Ouet Olte
 sulietudh / cussa Opetuslapses olit coghotudh Judastē pelg
 hon tedhen / tuli Jesus / ia seisoi heiden kēskellens / ia sanoi
 heill / Rauha olkō teille. Ja quīn hen sen sanonut oli / nin hen
 osotti heille Kädhens ia Kylkens. Uin Opetuslapses jhastuit /
 ette he **h E R R A M** neit / Uin Jesus taas sanoi heille / Rau
 ha olkon teille. Uinquin Jse minun lehetti / Uin mine mōs le
 hetten teiden / Ja quīn hen nemet sanonut oli / puhalsi hen hei
 den pälen / Ja sanoi heille / Ottaca se pyhe hengi / Joillen te
 synnit anderianatt / niulle ne Anderianmetan. Ja ioillen te ne
 pidhette / niullen ouat ne pidhetyt.

Mutta Thomas yri niiste Cadhestoistakymenest / ioca cut
 zutan Caroinen ei ollut heiden cansans / coska Jesus tuli. Uin
 sanoit ne mrodh Opetuslapses henelle / Me neim **h E R R A N**.
 Mutta hen sanoi heille / Ellei mine nāe henen Käsisens Nau
 lain reiki / ia pistē minun Sormeni Nauvain sijaan / ia laske
 minun Käteni henen Kylkeens / em mine vsko.

Ja Cadexan peiven perest / taas olit henen Opetuslapsen
 sa sielle / ia Thomas heidhen cansans. Tuli Jesus quīn ouet
 sulietut olit / ia seisoi kēskelle heidhen seasans ia sanoi / Rau
 ha olkon teille. Sijtte hen sanoi Thomaselle / Pistē sinun sor
 mes tenne / ia cargo minun Käsieni / Ja oienna tenne sinun
 Kätes / ia pistē minun Kylkeni / ia ele ole Lepuskoimen waan
 vskolinen. Thomas wastasi ia sanoi henelle / Minun **h E R**
R A M ia minun Jumalan. Jesus sanoi henelle / Ettes neit
 minun Thomas / nin sine vskoit. Autuat ouat ne iotca ei neh
 net / ia vskoit.

Teki mōs Jesus tosin monda mrota merki henen Opetus
 lastens nähden iotca ei ole kirioitetut tessē Kirias. Mutta
 neme ouat kirioitetut / senpāle ette te vskoisitta / ette Jesus
 ombi Christus se Jumalan Poica / Ja ette te Elemen saatta
 vskon cautta henen nimeens.

Sen

XXI Lucu.



Sanoit ilmoitti Jesus taas igens Tyberi
an Merē tyken / Ja hen ilmoitti henens nein.
Simon Petrus ia Thomas ioca curzutan
Caroimen / olit ymne / ia Nathanael ioca oli
Canast Gallean maalda / ia ne zebedeusen
poiat / ia cari mwota henē Opetuslapsistās.
Sanoit Simon Petari heille / Mine menen calahan. Ne sanoit
henelle / Ne tulema mds cansas. Min he vlosserit ia affuit coc
ta wenheser / ia ei he sine denā miteten saneet.

Mutta coska io homen oli / sciso Jesus rannalla. Ei qui
tenga Opetuslapses tiennet ette se Jesus oli. Sanoit Jesus
heille / Pilit ongo teille miten sōterwāte. He wastasit hendes
Ei. Min hen sanoit heille / Lastecat werkona oikiall polen we
necte / nin te leudhette. Min he lastit / ia tuli nirt palio caloia
ettei he woineet site wete. Min sanoit se opetuslapsi ioca Je
sus racastit Petarille / **3 ERRA** se ombi. Coska Simon Pe
tari sen cwoli / ette se oli **3 ERRA** / wōtti hen hamen ymberile
lens (sille hen oli alastit) ia heitti igens Meren. Mutta ne
mwōdh Opetuslapses tulit wenehelle / Sille eiuet he olluet caus
can maalda / wan lehes cari. sata kyneret / ia wedhit wercoi
caloinens.

Quin he nyt olit malle astinet / Neit he Zilet panduna
ia calan ninen päle ia Leinen. Sanoit **JESVS** heil
le / Tocat tenne niste caloista totca te nyt saitte. Simon Pe
tari ylesastui ia wetti werkot maalle teunnens Swri caloia /
sata wisikymnende ia colinet. Ja waicka he nin monda o
lit / ei quitenga werkot rickunet. Jesus sanoit heille / Tulcat ru
alle.

B. Johannesen

alle. Mutta eikengen Opetuslapsista wolkaltanut hende tykse sanodhen/ Lucas olet: Sille he tiesit sen oleuan **HERRAN** Nin Jesus tuli ia otti Leinen ia andoi heille. Ja samalmoto mäs Calan. Teme omibi nyt se colmas kerta ette Jesus ilmes tui henen Opetuslapsillens / sijete quin hen ylesnosnut oli coolleista.

Costa he ny olit söneet/sanoi Jesus Simon Petarille. Simon Joannis/Racastacos minua enämin quin nämet: Hen sanoi henelle. Ja **HERRA**/sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle/ Koki minun Carizoitan. Sanoi hen taas henelle iellens/Simon Joannis/Racastacos minua: Hen sanoi henelle/Ja **HERRA**/sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle Koki minun Lambaitan. Sanoi hen henelle Colmanen kerdhan. Simon Joannis/Racastacos minua: Petari tuli murehesans /ette hen colmanen kerdhan henelle sanoi/Racastacos minua/ ia sanoi henelle/**HERRA**/sine caiki tiedhet/sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi Jesus henelle/Koki minun Lambaitan.

Totifest totifest sanō Mine sinulle/Costa sine olit Uoori/min sine iges wōtit/ia keuit cubungas tactolit/Mutta costas wanhanet/min sine wolofoijenat kades/ia toine sinū wōtcepi/ia wiepi cubunga et sine tadho. Mutta sen hen sanoi / merkiten mille Colemalla henen piti Jumalata cunnioizeman.

Ja quin hen site sanonut oli/sanoi hen henelle/Seura minua. Nin Petari kienstijn ymberins/ia neki sen Opetuslapsen sen ranā/iota Jesus Racastki/ioca mäs Jesufen Rinnoilla Ectolises maannut oli/ia oli sanonut/**HERRA**/cuca se on ioca sinun pette: Costa sis Petari temen neki/sanoi hen Jesuselle/**HERRA**/ende sis temen: Jesus sanoi henelle/ Jos mine eadhoisin/ette hen pysyis sibenasti quin mine tulen/mite sinū siben tule: Seura sine minua. Nin teme puhe wolo flexi Welstesten

leffen seas / Ei teme Opetuslapsi coole. Ja ei sanonut Jesus
 henelle / Ei hen coole / Waan ios mine tadhon ette hen
 pysyis sibenasti ette mine tullen / mite sinun siben
 tule: Teme on se Opetuslapsi ioca neiste tod
 hista / ia ombi nâmet kirioittanut / Ja me
 tiedhem / ette henen Todhisturens on
 tosi. Quat môs môda mpora / iotca
 Jesus teki / Cucka / ios ne iocai zet kirioi
 tetaisin / em mine lwle / ette co
 to Mailma wedhâis ne
 Kiriat / iotca pideis
 Kirioitettaman.



**Pyhen Johannesen Euangeliumin
Loppu**



E Teme